

# Prologus

abditas ad helyā. **L**uz recessero a te, spūs dñi asportabiles in locū que ego ignoro, q̄tē illud. **u**q. **R**eg. **q.**, qd̄ dixerunt sūlī p̄phetar̄ ad helycū. **E**cce lēni tui sunt quaquaginta viii fortis q̄ ps̄ire et q̄rere dñm tuū ne forte tute sit enī spūs dñi, et piecerit tuū in vñū mortuū aut in vñū valli, um qd̄ nō dixissent.

**l**h. p̄phar̄ q̄ p̄i "d̄ ei" recessu p̄pherauerant nisi possibile eēt ḡe spūs erat i helyā, a **P**romulg. **u** alii qntū p̄mp̄ parat et expedir.

**b** **E**zechiel. **r**. **a**. **c** **N**ō fuisse au. affir. **q**. **L**or. **xii**.

**d** **A**pocry. fabu. id ēbysto:ias q̄ p̄ auctor v̄l veritas ignorat s. in p̄logo sūg iōsue in principio iuuenes qd̄ nō apocryphum. et vñ dicat, et quod modis accipit. **F**abula dicit a fando, qñqz dicit locutio qñqz res q̄ nec vera est nec veris illo. **U**n̄ dicit z̄sido, ethy. p̄rio. **F**abulas a fano do poete nō auerunt, q̄ non sunt res facte s̄ loqñco ficer. **T**em fabla dicit hystoria si eut hic. **e** **M**o ad. nō ha. da. apud be. inter p̄phetas. occasione hui? vbi qd̄ male intelligētes sic fuit rufinus, crederet hiero. sensisse danielē nō c̄ p̄bētā, obis ridet i

**f**ido libro extra rufinū dices. **D**ed danielē breuiter p̄fidebo me nō negasse eū p̄phetā, q̄ē statim i frōte p̄log p̄phetū eēt p̄fessus sum, s̄ qd̄ hebrei diceret, et q̄bus argumen̄s p̄fiterent s̄nā p̄bare sūtā voluisse mōst̄ arez decussis lectore eēt ecclesiā p̄pi hunc p̄phetā iuxta theodotionē legere, et nō iurta. **lx**. ita statoree, q̄c̄z. s̄ in isto libro et rationē dīxi multū a vītate distare, et recto ecclesiā p̄pi iudicium reprobatā nō ē in culpa q̄ dīxi. s̄ cor q̄ legit, i p̄mp̄tū se dītuor editores, aq̄le, symmachia, lrx, heodotus, cc. leſie iūra theodotionē legit danielē. **E**go qd̄ peccanisi ecclesiā iudicium fecit suz. **E** d̄ aut̄ referto qd̄ aduersum susannā hystoria et hymnu tristū pueroy et heis dracōs q̄ fabulas, que in volumine hebreo nō habent. hebrei solēt dices re qd̄ id in me criminat sūtū se scophantā p̄baralō em̄ qd̄ ip̄se sentiē, sed qd̄ extra nos dicere soleant lexplicanī. **E** uoz opinio, si nō iſidi in p̄logo breviori studēs ne p̄fatione s̄ libri scribere videret, p̄to q̄ statim subiectum de d̄ nō ē hui? t̄pis dissertare, alioqñ et ex eo q̄ assertum p̄p̄b̄ȳtū extra huc p̄phetā multa dūxisse rocam̄b̄ hui? testes methodū eiusbū, et apolinarē q̄ et multis versuī multib̄ us illius vītare responderūt, me accusare poterit. quare nō in p̄fatiūcula s̄ libros p̄p̄b̄ȳtū scripsi. **Q**ui illiū modi venias cōsectat, et scripture hebreice non vult recipere vītaratē, audiat libere plamātē, nemo em̄ cōs̄if̄ legere qd̄ nō vult. **E**go petētū scrip̄tū nō fātūdōsis,

grātis, nō innūdis, studiosis, nō sc̄iscitāntib̄, et tū minor p̄ theodotionē p̄fēciū et iudicante legit, et q̄ntūcūqz qd̄ pres te, laicū iūcēa ep̄positū s̄, i p̄logo sup̄ libros regū vīd̄ distinguuntur, v. libri legio et octo libri p̄phetar̄ et nouē agiographa vīs

**g** **P**orphir̄ heren̄ cus creco q̄ fuit ille platonice p̄porphir̄, de quo fit meteo i decimo libro Aug. de ci. iii. del. ix. ca. 2. ii.

**a** **D**icit hodiū mar̄tyr, d̄ q̄ dicit hierony. in it. ultimū iū rōtu, methodi olympi lycie, et postea t̄p̄i cōps̄ iūcēi cōpositus iēsū mōris ac uerisim̄ p̄porphir̄ cōfecti libros. **i** **S**ulebi cēla, de q̄ dicit hiero. in co. dē libro. **S**ulebi cēsarie palestine ep̄sus i scriptū dūmūs itū dītūmū, et biblio. he ce dīmūne cu p̄p̄b̄lo martyre diligētissim̄ p̄ueingator edic̄t infinita vīlūnia. **A**ter fuit cusebi cēmīcēus cēsarius cēp̄s elegāt̄ et thorici uigil. **j** **E**t apol. Iaode cēsīs h̄re ep̄s. q̄ grātīcētū in aco. cīcēna opera dīt̄, et postea i lacras scripturas iūmūrat illa sc̄ribēs, sub theodolio imp̄as̄t̄ ob̄t̄, et tant̄ eius

aduersus porphir̄. **xx**. libri. q̄ inter cetera opa et mar̄me p̄ban̄. **A**ter fuit apolinaris aſie hierapolitanus ep̄s̄ sicut h̄ro. in heodē li. **l** **N**ō satis i. nō multū. **m** **D**ouer. **z**. **q**. **d**. p̄parū curō de cēs. **L**etēta plana sunt, s̄ in q̄līcūqz ep̄posito utl̄ p̄log.

**h** **I**nīcipit postilla fratris Nicolai de lyra sup̄ danielē p̄phetā cu addūcionib̄ Pauli Burge, et replicis defensis. **D**athle dormit̄ ordinis mōnor.

**A**melī aut̄ dedit vītus intell̄igētū cīm vītōnū **D**ati. **i** In vītō p̄posito tanguntur quoz cātē libri Danielis, quē p̄tē manib̄ habētūs. **s**, causa subiectua, effectua, finalis et formalis. **J**d cuī intellectum sciendū, et tres istaz causatūs in idē concurredunt in tota sacra scripture et in p̄tialib̄ ei libris, subiectū sub rōte absoluta, et in p̄tialib̄ libris sub rōtib̄ cōmā, et in libro de generatione, corpus mobile ad fors de alijs libris p̄tialib̄ p̄st̄, sic in tota sacra scripture

# Danielis

deus sub ratione absoluta est subiectus. uti theologia & q̄ si sermo de deo. et sub tractis rationib⁹ est subiectū in ḡnibus sacre scripture. ut in eccl̄i testo subiectū est ut rex creator & gubernator. et in nouo ut h̄ian generis redemptor & glificator. et sic procedō magis attracte in p̄tialib⁹ libris ritusq̄ testimoniū. H̄il idē de⁹ est cā effectuū sacre scripture generalis. q̄ tota sacra scripture pedit p̄ e⁹ reuelationē & in libris p̄tialib⁹ ē cā effectuū. ut reuelator noticie in q̄libet libro sp̄aliter ostente. H̄il ē cā finalis tonus sacre scripture. loquēdo de ultimo fine. q̄ tota sacra scripture ordinari finalis ad signaturale beatitudine conse quendā q̄ p̄sistit ē deo obiectuē. et p̄tialib⁹ libris sub cō tracta rone. Igitur in libro danielē de⁹ ē cā subiectua. effectua & finalis. sub ratione ſc̄ntis. q̄d nota in vbo p̄allupōto cū dī. Dedit de⁹. q̄d ex principio clausule refutat. Deus enī ut rex signumēs ē hic subiectū. q̄ ut p̄tebit exp̄cessu libri i co declarat signumētū regni dei ad regna terrena. de q̄ dī p̄. et cū. De⁹ magnus dīs & rex magnius sup oēs deos. et p̄. et cū. Eup̄ oēm terrā. Et etiā ſc̄ntia effectua in h̄ libro put reuelauit danieli noticia h̄i regni de⁹ q̄ p̄t accipi q̄d ſcribit ſap̄. et ca. Sicut illi regni deſiſet dī ſc̄nt ſc̄nt. Et etiā deus cā finalis h̄i libri in q̄ libri facit nos p̄ticipes h̄i regni. vñ dī. Apo. v. ca. Seculi nos deo nro regni. et ſacerdotes & regnabim̄ lap̄ terram. Lauta vo inſtrumentalis effectua tangit in vbo p̄pōto cū dī daniel. Uſi diu inſtra. et ca. Daniel vit deſiderioꝝ in tellige vba q̄ ego lequoꝝ ad re. Intellexit enī Daniel ea q̄ ſcribit in h̄ libro. vñ inſtra. et ca. dī. Lu aut daniel clau deſermones & ſigna libri ſc̄. Lauta vo formalis h̄i libri tangit cū dī. Intelligentia oīm visionū. Lu q̄ ſci endū q̄ duplex est forma libri. forma tractat⁹ & forma tractandi. Forma tractat⁹ est quidio h̄i libri q̄ dī. aut ſin decyſiōe ut p̄tebit p̄equēde. tne vbo hystorice q̄ ponuntur fine libri nō ſunt de eius integratate. q̄ nec apud hebreos habent. Forma tractandi est modus agens diq̄ in libro isto est vſionū in relectioꝝ. q̄ vſion nō c̄t p̄p̄heticā niſi ſit intellecta. et hoc ſue ſit in ſomno iue in vigilia. ſic pharao vicit ſpicas. Ben. xl. Et balthazar viduit manū ſcribente in pie. Daniel. v. ḡle domines alſe vigila uenter tui fuit p̄pha. q̄ nō in intellectu vſionē. ſed ſep̄ fuit p̄pha. q̄ intellectu vſionē pharaonis. et daniel ſit. q̄ vſionē balthasar in tellerit. vñ dī. Ben. et ca. Intelligentia opus est in vſionē ſez ad h̄i q̄ p̄p̄heticā dicuntur. Sc̄ndū tū q̄ hec vſio dī triplex ſez ſenibilis. unagutia & intellectuſis. Senibilis vſio est. q̄ ſi aliqd v̄ ex. etiū & intelligitur. ſignificatiū ipius ſicut Daniel vidit ſcriptū in pie regis mane ſethel phares. et tellerit. Da mēis. v. Imag. maria vo vſio est. q̄ ſi in v̄tre imago uia formant ſimagines v̄ture diuina ac aliqd occūti ſi ſignificandi. ſicut daniel vidit quattro. b. ſtas aſcedentes de mari ſigni. itēt. uor regna. et intellexit. Da mēis. v. Vſio vo intelle. tualis est. q̄ ſi ſine aliquibus imaginib⁹ ſeu figuris menti. p̄phete v̄ras reuelat ſic daniel cogitatio nabuch. fuit reuelata Ben. v. Lu rex cogitate cepit in ſtrati tuo qd̄ eſſe futuru post die. Et enī ſomnu nabu. fuerit danieli reuelat̄ vſione imagi maria. q̄ ſomnu regi vidit ſomno uo. et in ūta dicitur. tū cogitatio regis no poruit ſic reuelari ſi ſola vſio in intellectu. Itē in tali vſionib⁹ p̄dictis aliqui apparet alio gloria docēs. et ſic frequenter legū gabriel angel⁹ ap̄ patuisse ad docendū danielē. et in ūta videb̄ p̄. qui dō ſtem vſionē p̄p̄heticē aliqui fuit in ſomno. aliqui in vigilia. ſicut dicto fuit in principio libri psalmorū dibutus. de p̄p̄heticis vſionib⁹. ppter q̄d p̄ura circuſiō ſe h̄moſ alias a me dicta. in principio diuini libri ad p̄is om̄i. oq̄ poſita fuit in principio libri psalmorū. vbi ſic dī.

locum cum ſit prim⁹ liber p̄p̄heticis ſin latinos doctoꝝ. Et v̄troḡ mō ſez in vigilia & ſomno facte ſunt vſiones danieli. ut iā in pre p̄t̄ ex p̄dicis & magi in ſequentiō appet. et iō merito dī in vbo p̄allupōto. danieli aſte dedit dī ſintelligentia oīm vſionō. ppter q̄d iī eo fuit impletū qd̄ dī ſic dī. See. p̄. Ego vſionē multiplicauit ſe in danielē. Cui dedi intelligentia oīm vſionis p̄p̄heticis. ce mō p̄dicto. et tandem a deo dora eſt ſibi vſio clara diuine eſcenſe in patria. ad quā nos p̄ducat q̄ cuī p̄ter ſancto ſp̄u viuit & regnat in ſecula ſeculorū. Amen.

Expliſi collatio ſup danielē p̄p̄heticam.

Principiū danieli p̄p̄heticā.

Capitulum I.

**A**nno tertio Joacim̄ ic. liber danielis diuidit in tres p̄t̄. in p̄. p̄p̄heticā. et p̄. ſe executive ſue p̄incipiē. in p̄cipio ſedi capitulo in anno ſedo & p̄t̄ inciden talē in p̄cipio. xxi. Et erat vir. Lauta p̄mū d̄ſcribit ſapia collata diuinus actori bū libri. s. danieli. vbi ſic p̄eq̄. q̄ p̄t̄ p̄mitit qdā ad ſapiam diuinenia ſedo d̄ſcribitur collata ei ſapia. ibi. Pueris aut̄ his. tertio p̄mū ſed qdā ad hoc ſe quēta ibi. Fuit aut̄ daniel. Prima adhuc in tres ſin q̄ in danielē d̄ſcribitur tria ad ſapiam diuinenia. Primum eſt humilitas ſtatus. ſed in nobilitas ortus. ab. Et aut̄ rex aphanē. terriū ſobrietas rict̄ ibi. Propriū aut̄ daniel. Lauta p̄mū notanda q̄ dī. Dixerit. v. Lauta p̄mū ſtatua. q̄ p̄udet danielē diuina ſapiencia decorari p̄misit ei p̄mū hūiari. q̄ cū eſſet de ſemine regio ut dicitur inſtra. p̄mū nō cū cū captiuari p̄ regē babyonis q̄ venit ſi ūl'm & ſpoliavit eā. Et eī ſe qd̄ dicitur. a. Anno tertio ic. et p̄t̄ vſiq̄ ibi. Et p̄t̄ valoz tom̄ dei. Et q̄ p̄t̄ q̄ ille nabu. ſecu reuerētū deo celi q̄ colebatur b̄erlin. q̄ nō abſtulit inde oſayasa mīſteri. ſi aliq̄ reliqt ad cultū dei. ſi q̄ illa q̄ aſportauit no applicauit hūas nō v̄ libo ſe recubaltipſar nepos ſu. ppter qd̄ fuit p̄nitus a dī. ut dicitur inſtra. v. c. ſi poſuit ea i loco ſacro ſin ſuā eſtimatiōe. i. ſept̄o de ſu. et ſi eī ſe qd̄ dī. Et a ſp̄oriant ea in terra ſennaar. i. in babyloniam q̄ p̄t̄ vocata eſt ſennaar. et poſtea dicta eſt babylonia. a turre ibi edificata a ſilb̄ ſoc̄. vñ p̄t̄ Ben. v. In domū dei ſu. v. et p̄. Lauta iſta p̄t̄ tria ſunt h̄ dubia. Primo q̄ ſuunt ille na buch. q̄ p̄les legitur ſuſte ſc̄noſari. ſedo q̄ ſu ille ioacim̄ eadē rone. tertio q̄ ſu nabuch. ſuunt ſi ſu in plū. Ad pri mu dī ſu ille nabuch. fuit magni. et dī a magnitudine operū q̄ ſu chaldeoz qd̄ aſi ſpm̄ erat p̄uſi valde ampliavit & monachiam fecit ſu ſu karolus magni dī ſu a magnitudine operū. q̄ p̄mū de regis francoꝝ adeptus eſt romanū imperiū. Dicitur aut̄ in aliquo hystorī ſu q̄ nabuch. iſte primo vocatus eſt hoc noſe. et hoc ab euenu. q̄ ſu de nouo fuit natuſ. ſu in ſiluā p̄cetus & dimiſus. ſed ex diuina ordinatione eſtit capra ſilueſtri puerū lancians. q̄ ſcriptū eſt in p̄. Lauto puerū ſu los dī ſu. budo etiam acuolant ſup arborē ſu puerū quem leproſus p̄ ſeru transiens vidit & cepit admira ri. q̄ illa auſi puerū apparet de die. ppter eō diligētius attendens vidit capram lactantem puerū ſu ardore quem aſſumens nutriti fecit. et cum nabuch. ab euenu vocauit. nabuch. enī in budo dicitur in illa lingua a chodo capra. noloz leproſus. et pater q̄ non fuit ille nabuchodo nosoz ſu quo hystoria iudith dicitur ſuſte. quia ille fuit post iſtu per magnum tempus. et communiter dicitur ſu ſu ſi ſu c̄t. quā a hystor. a ſu dicitur ſu poſit redi tum captiuato babylonice et pater ibidem. Ad ſecondum diuendum q̄ ille joacim̄ ſu filius. joacim̄ regi iu da. qui captiuato fratris eius joacham p̄t̄ regem egypti. Et eā ſe ſc̄licet tege egypti coniunctus eſt regi.

# Liber

inde mutato nomine ipsius quod puer eliamchim vocabat et iustus Reg. xxij. et regnauit iste pl. annis. Lui successit filius eius Joachim per scriptum in fine et veteris scripturam e a nabi rege babylonis et eodem anno vnde debet. propter quod dubium est de quod scribitur hoc loquitur. sed prout solutione in hebreo. quod prius immissus scribatur per copiam et memor quod in latino residunt et rem sedis scribunt per copiam et non quod in latu*n*to residunt ch. xiiij. iste autem Joacim de quo loquitur hunc daniel scribit in hebreo per copiam et memor. et apud nos dicit scribi per et rem. Et quod pater iste Joacim fuit dominus iustus iuste. sed cum pater quod sedis Joachi quod suus nepos iustus regnauit iustus iuste per tres meies. ut dicitur. Reg. xij. et de ultimo ante Joacum dicitur hic.

**Incipit daniel propheta Capitulum. I.**

Anno tertio regni Joacim regis iudea regis Nabuchodonosor rex babylonis iustum et obsecdit eam et tradidit dominus iustum ei regem iudea et per vasorum domus dei et portauit eam in terram sennarum in domum dei sui et yasa itulit

dicitur hic.  
a Anno tertio Ioa-  
cum re*c*, sed istu*m* d*c*  
re*c* repugnare p*ac*tis  
q*r* p*ac*tu*e* q*r* Ioa, um  
fil*l* i*o*lic regnauit, et  
annis, b aut*c* ap*er*ius  
dicitur, tertio anno regni sui, Ad q*d* d*om* q*r* non accip*t*  
hic ter*n* ann*o* regni ioacim abiolute, s*z* ab illo t*p*e q*r*, ce*s*  
perat esse tributari*c* reg*e* babyloni*s*, et iste fuit, xi, annus  
regni sui, Ad tertiu*m* d*om* q*r* ea hui*s* bell*i* habuit ini*tu*a  
t*p*e c*he* regis i*uda* o*ia* secreta dom*o* s*z* i*u*  
c*is* regis babyloni*s*, et n*u*c p*ac*xit ei*cl*etas, et he*s* *la*g*yr*,  
Ecce dies venient in q*d*o*s* thesauri dom*o* me portabunt in  
babylon*e*, et de filiis tuis cr*u*ti*m* eunuchi in aula reg*e* babi-  
loni*s* q*r* t*p*e ioacim fili*s* i*o*lic i*pletu* est, Reg*e* en*i* egypti  
s*z* l*ut*uerat eu*s* reg*e* amoto fr*e* i*o*ach*ā* et v*is*um e*st*, et lo*s*  
fauebat reg*e* egypti*s* n*u*b*u*, reg*e* babyloni*s* q*r* habebat bel-  
l*u* i*z* reg*e* egypti*s*, p*ter* q*d* rex babyloni*s* vent*z* ioacim*s*  
fecit eu*s* tributari*s* t*ibi* i*urauit* i*z* reg*e* egypti*s*. Ille t*u* io-  
acim tertio anno post rebell*u* a reg*e* babyloni*s* cap*u*to*s*  
gio sunt duci*s* in babylonem*s*, et interfictus est iste Ioa-  
acim*s*. Et p*ec*trum est cadaver eius extra muros ur*is*, et  
impletu*s* est q*d* de eo dixerat Hieremias, xiiij. Deputata  
asini sepeliet*s*, et substitutus est fil*s* eius ioachim*s* p*u* scrip-  
tus rex iude*e* p*re* reg*e* babyloni*s*, q*r* post tres m*es* misso ex-  
ercitu*s* eu*s* tradidit se eu*s* m*re* i*z* multis ali*s* s*il*io*s* hi*er*e-  
mie*s*, b p*rie* d*o* transmigratio babyloni*s*, et iste duc*z* i*z*  
babylone*s* incarcera*s*, xxxvij, annis vi*s* v*is* ad reg*u* culme  
radach*s* q*r* amouit de carcere*s* fecit t*ibi* am*es*al*e*, et d*o*  
i*u*, Reg*e*, v*lt*, sic i*g*l*ys* p*tz* tertiu*s*, s*z* causa bell*i* regis nabuc*u*,  
contra ioacim reg*e* iude*e* sed hec ca*pi*it ex p*re* regis de-  
bellans eu*s*, Lauta aut*e* ex p*re* dei fuit, q*r* reges i*uda* et po-  
pulus erat pestil*u*, et idolatrie ded*u*ti et he*s*, i*u*, Reg*e*, viij.  
Paral*e*, xvi, ibi, Propter q*d* d*is* p*mit*tebat eos talia fa*c*  
cere*s*. En*i* rex egypti*s* rex babyloni*s* mouerit bell*i* *z* eos  
successive*s*, b Et i*at* rex, Hic ponit sed*u* dispones da-  
ni*el* ad diuin*u* sap*ia* sc*z* nobilitas or*is*, q*r* fin*o* p*re* dic*u*  
Boetius, h*de* 2*so*, Nobilitas generis est q*d*ā lans*s*, p*ne*  
m*en* homini*s* p*bit*ate pent*u*, et i*o* v*it* i*pe* d*ic* ibide*s*.  
In nobilitate generis b bonu*s* i*z* q*r* v*ip*am q*d*am necessi-  
tas ip*is* nobili*w* ip*on* ne a mai*or* su*o* p*bit*ate dege*s*,  
Nec*en*, ho*les* aut*e* b*u* mongerati sunt dispositi ad s*z*, p*la*z

**sedatis passionibz fit anima sciens & prudens, et d[icitur] v[erbi] s[ententia] p[ropositio] phis, ap[osto]ter q[uod]d hic introduci[n]t nobilitas danielis q[uod] nobilis existens genere nobilior fuit mo[bi]us + i[st]o dicitur hic inter nobiles positus edocens & muniturus, et nomine regio decora[ti]us, q[ui] impositu[m] est ei nomen balthazar q[uod] est res**

filiijs isrl'z d e semine regio  
z tyrannoꝝ pueros, in qui  
bus nulla eset macula de  
coros forma z eruditos oī  
sapientia, cautos scientia,  
z doctros disciplina, z qui  
possentisbare in palatio re  
gis ut doceret eos lras z li  
guam chaldeop. Et consti  
tuit eis rex annonā p singu  
los diei de cibis suis ryno  
ynde bibebat ipse, ut eni  
trici tribz annis postea sta  
ret i sp̄ctu regis. Fuerūt  
ḡntreos d filiijs iude dani  
el ananias misaelz azarias

**iiij*ch*, vii*z* in actib*ap*lo*p*, viii*ca*, vocat eunuchus ille  
xir*z* erat sup gazas regine ethiop*u*. sequitur.**

**vix q erat iug gazas regine et p[ro]p[ter] quod  
d[icitur] Ut intro de natalie & de semine regio Et p[ro] id est quia  
voledit h[ab]ere in aula sua aliquis de semine dauid e[st] Et  
tyrano[rum] nobilit[er] q[ui] viuere armoy erat magnificans fa-  
ciebat nabu ad magnificantiam iua & memoria lucerio**

tie q̄ tales nobiles captiuauerat. i.e. q̄t, Pueros,  
in q̄ nulla eset macula. i.e. defectus in membroz. vii & i lego  
dicitur aīal iure maculat imolatius qđ non est cecū aut  
clausū & hmoi. nō ppter pulchritudinem pelvis. & ex h̄ p̄t  
q̄ daniel & eius soñy nō dicitur hic eunuchi. q̄t hustile  
castrati p̄ abscisione membroz genitalium. vt arbitrant alt  
qui iudei. q̄t nō fuisseint iure drectu membroz nec pul  
cri aspectus. q̄t taliter castrati sunt cōst̄ male genitū etiā  
in facie. g. Decoros forma. ppter pulchritudinem co  
loris & aspectus. vii in hebreo & i. Donec vñionis.

**Et** et. **oi** oī. **lapī** lāpī. **q̄tū** q̄tū ad ph̄iam naturalem.  
**I** **Cautos** scia. q̄tū ad t̄ciam r̄onālē cuiusmodi ē gram-  
matica. logica. rhetorica. **lz** **Docros** dulcipina. q̄tū

**I** Et qui posita i milite. **m** In palatio regis, dicit q̄tū ad robur corporis et agilitatem membrorum,

**n** Ut doceret eos Iras & lingua chaldeoz, celebat enim habuch, p̄re in palatio suo aliquis de qualibet lingua. quā

cū lingua materna scirent lingüiam chaldaicā, et polle-  
sib[us] interpretari & legere l[etra]ras omnium gentium. D[icitu]r enī ex E-  
gyp[pti]o ph[il]o iudeus d[icitu]r fuit credēs eā de lingüia cū chal-

daicā et hebreicā, qđ credebat ex hę abraam fuit orū  
dus de phaidea, qđ non valet, qđ no est incōuenies im-  
multū phabile abraā ples linguas scūlile, seq̄t. 9

constituit eis rationā rē, et q̄ bona nutritioe celi  
gis grossi et apti in corde & in mente, q̄r bona dispositio  
corpis bene facit ad bonam dispositiōnē mēns, & tū  
tū sicut sanguis & sanguinis ſic ſunt i l

**Fuerunt ergo inter eos, i-**  
**est inter iuuuenes electos de diversis nationibus,**

q De filis inde daniel ic.

# Danielis

a Et imposuit eis p̄positus eunuchorū nota tē. q̄ nosa  
hebriaica erat babylonis abomiabīa. t̄ male nota qd̄ ē  
incōueniēs in illis q̄ stabant i palatio regis. b Propo-  
suit aut̄. Iacponis temis disponens danielē ad sapientiam.  
nam. sobrietas vicit. fūq̄ dī Ecd. q̄. Proposul a vino  
abstrahere carnē meam ut aīm mēi trā-  
ferre ad sapiam. Sic fecit iste daniel cū so-  
cīs t̄ h̄ q̄ de hic.  
b Proposuit aut̄ daniel cor. suo ne pol. d  
mēsa regis. h̄ ē d̄ cubis  
el. Erat enī p̄suētū  
do amicū q̄ de imo-  
latis idō ponebat a-  
līq̄ p̄mo i mēsa ma-  
gnop sic s̄lē ibi erat a-  
līq̄ lege moris. phibita  
ta sic carnes porcine  
et bītōi. s̄lē erat ibi  
alīq̄ phibita indecis  
ex traditionib⁹ p̄missis  
sic mō phibitū ē. q̄  
bibere vīnū p̄sum a  
rianiā. līz in lege nō  
s̄t eis phibita. et q̄ a-  
talib⁹ voluit abstine-  
re daniel ne poiliuer-  
tur. alīq̄ p̄tā ē p̄dēa  
facēdo. q̄ voluit ab-  
stinerē a cibis. t̄ poti-  
bus regis. q̄ h̄ mo-  
do fecit. Judith. q̄dā  
fuit cū holoferne no-  
lens comedere de cibis  
et h̄ t̄m̄ de his q̄  
seccū atulerat. et h̄ Judith. q̄. sequit. c Dedit at de-  
us da. ḡam t̄ mi. in con. prīm. eunuchorū tē. q̄. d. l̄ prin-  
ceps eunuchorū mītū diligenter daniel ē. t̄ noluit acq̄sece-  
re tēmēs ne in corpore detinētū pateret. t̄ p̄t̄ p̄positus  
punire a rege tamē agēs ē mādatū ei. t̄ p̄t̄ l̄a. sequit.  
d Et dicit daniel ad malassar tē. q̄d enī nō potuit ipē  
trare a maiori q̄t̄ ip̄. trare a minori q̄ erat p̄stitutus ad mī-  
nitrandū eis necessaria sp̄līt. e Tēta nos obser-  
tuos dieb⁹. t̄. suētē spaci. p̄bātōi penit. quia nec mī-  
nis longum et defacili possit impetrare nec numis bre-  
ue. et q̄ possit vītas apparere. f Et dēf̄ nobis le-  
gumina tē. Ista nūt̄ fuerit phibita indeos. nec aī legē  
nec sub lege. nec p̄mis traditioib⁹. nec idolis fiebat ob-  
latio de talib⁹. et iō poterat eri talib⁹ sine alīq̄ suspitione  
peccati. ppter h̄ dicit ap̄ls ad Rosi. xii. Qui infirmus ē ol̄  
māduerit. nō loquīt̄ ibi de istū tate corporis h̄ de infir-  
mitate p̄t̄ illo q̄ tūmebat peccare comedendo idolatri-  
ca. et ibidē p̄t̄ seq̄tur. g Post di. aut̄. t̄. ap. vul. corr.  
meliores. t̄. magis vividi in colore. h Et corpulentio-  
res. lamagis carnosī. i P̄ eoib⁹ pue. q̄ rēf̄. cibo re-  
gio. Hoc aut̄ factū ē dīna stūte. apt̄r̄ iuueniā devorōez  
lī. Porto malassar tollebat cibaria. t̄. i. occulē porta  
bar p̄ se. familia sua. ne ab alīq̄ p̄p̄et̄ et puniret̄.  
l Pueris. Nec ē sc̄da p̄s p̄cipal h̄ ea. in q̄ posita mī-  
tiplici dispositiōne ad sapiam. et vīsum est. s̄r h̄ pom̄  
eminentia sapie collata danieli. t̄ soct̄s e. t̄ p̄t̄ q̄t̄ ad i-  
telligētā seu sapie h̄tū. sc̄do q̄t̄ ad eloquētā seu erpi-  
mentū ibi. Cōpletis. P̄um. i. adhuc i duas. q̄ p̄t̄ oſidif  
sapia collata oībo ge. ier. li. Acdō danieli sp̄līt̄ ibi da-

nieli aīt. Hic it igē p̄t̄ sic. l Du. ri. his. s. danieli  
et soct̄s suis. m Dedit di. ys sc̄iam tē. Et hoc pater  
q̄ nō solū habuit sc̄iam q̄bā iūstigationē t̄ doctri-  
nā s̄t p̄ dīna iūfusionē t̄ dicit. n Sc̄iam. q̄ ad spe-  
culabilītā. o Et disciplinā. q̄ ad moralia. p In oī  
libro. discedo sc̄.

q Et sapia. disceda  
v̄ exponenda.  
r Danieli. Die. ses  
querunt oſidif q̄d col-  
latā sit danieli i spe-  
ciali. et hoc est q̄d di-  
cit danieli aut̄ dedit  
supplemen̄a.

tiam. Tēta nos obsecro ser-  
uos tuos dieb⁹ dece. t̄ den-  
tūt nob̄ legumina ad vescē-  
dūt̄ et aqua ad bibendū. ex  
p̄templare vult̄ nō oīryul-  
tus pueroy q̄ vescunt̄ cibo  
regio t̄ sicut videris. facies  
cū seruīs tuis. Qui audito  
sermone huiuscmodi ren-  
tauit eos dieb⁹ dece. d̄ dies  
aut̄ dece apparuerūt  
vultus eoz meliores t̄ cor-  
pulētores p̄ omnib⁹ pueroy  
qui vescēbantur cibo regio  
Dorro malassar tollebat  
cibari. t̄ vīnum potus eo-  
rū. dabatq̄ eis legumina  
Pueris autem his dedit  
deus scientiam et discipli-  
nā in omni libro. t̄ sapia.  
danieli aut̄ intelligētā  
omni visionū et somniōrum

s Intelligētā omni visionū. i. occultorū. q̄t̄ ad ea q̄ t̄t̄  
in vigilia vident̄. sic balbasar vident̄ manū scribentē. qd̄  
daniel intelligēt̄ et h̄ infra. v. c. p̄ h̄ ēt̄ intelligēt̄ p̄gnatio  
illorū q̄ vident̄ auersis sensib⁹ et ilrap̄tū t̄ errasi t̄ p̄silib⁹  
quoy noticiā habuit daniel. t̄ Et somniōrū. q̄t̄ ad ea  
q̄ vident̄ sōno sic p̄z insta q̄ intelligēt̄ somniū nabuc̄.  
de statua magna t̄ lapide ip̄m t̄ terete. q̄. ca. Et somniōrū  
et dearboe magna t̄ vigili fetō p̄cipiēt̄ et incidi. u. c.  
vtrū aut̄ tal̄ intelligētā. occultorū fuerit collata ip̄m daniel  
li. q̄ vtrūq̄ codem mō dī hic datū a dō nīsi q̄ vīnū fuit  
datū generaliter trib⁹. alīnd sp̄līt̄ vīni t̄m. Irē. q̄. ethi.  
dicit p̄bs q̄ in aīa nō sunt nūt̄ tria. potētē. passiōes. t̄ ha-  
bitus. Lal̄ aīst̄ intelligētā occultorū nō pot̄ dici potētā.  
q̄t̄ iels̄ oībo. nec passiō. q̄t̄ passiōes. p̄p̄ie dicte sunt i p̄te  
senſitua in q̄ nō pot̄ esse talis intelligētā. passiōes aīst̄  
large dicte sicut intelligēt̄ t̄ relē fuit act̄. q̄ t̄rālēt̄. t̄ sic  
nō dicteret alīq̄ p̄p̄ia q̄t̄ dormit̄. ḡ v̄t̄ q̄ tal̄ intelligētā  
sit habut̄. Et ſirmat̄. q̄. daniel. p̄p̄osit̄ ſibi ſomniū  
velalīt̄ occultis. ſtatū intelligēbat q̄d nō rē eē nīsi h̄  
benīt̄ ſabit̄. Alī dicit̄ corrātū dicentes q̄d nō eē p̄  
aliquod lumen habituale impressum menti. p̄phete. ſed  
per quādā illustratiōne ad modū ſomniū tranſē-  
tis q̄d p̄bant dicto Gregorij in p̄loco ſup̄ Ecclē vbi  
dicitur. Q̄ ſpiritus p̄phete aliquando p̄phetis deest  
nec ſemper eorum mentibus preſto eſt. habitus an-  
tem inēſ ſept̄. quia eſt qualitas de difficulti mobilis.

# Liber

Ad hoc etia<sup>m</sup> inducitur illud, iij. Reg. vii. de hebreo, qui nō potuit dare misericordiam regi nisi prius vocato psalte. Et cu<sup>m</sup> caneret psaltes, facit est spiritus domini super eum tecum, quod per melodium diuinum laudis quam psaltes canebat excitata est mens hellei ad devotionem, sicut enim eius fuit disposita ad recitationem. Considerauit tamen quod lucet lumine prophetarum, cū nō sit hic enim ista opinione, est tamen gratia miraculorum de qua certum est quod non dicimus quod maneat in ipso hunc sed diuinam assistancem ad agendum misericordiam ad peccatores homines et taliter alius dicit prophetam quod hunc solutio ad argumenta quod sunt per alia opiniones.

Cōpletis itaque diebus post quod dixerat rex, ut introducerent introduxit eos oppositus eunuchorum in aspectu nubuchodonosor. Cum eis locutus fuisset rex, nō sicut inueniti tales de yniuerso regno eius. Fuit autem daniel "visus ad annum primum cyri regis. Capi. II.

no cyri, ut haberetur infra et cetera. Et quo patet quod terminus vite danielis non potest accipi primo anno Christi, ideo Capitulum II. expone ut prius.

**T**um anno secundo, sic ponitur secunda pars principalis huius libri in qua interedit actor ostendere potentiam regni Christi per compunctionem ad regnum mundi vel diaboli, et hoc per decimationes hic preludet positas, et dividitur in duas partes, quae primo ponuntur quod visiones ad primos aduentum Christi principes secundum quod priores ad secundum aduentum Christi tam illis quod in aliis habet a ligio metu devitios.

secunda incipit capitulo viii. anno primo balthasar. Prima videtur in quibus tres sunt quae visiones, prima visio est de lapide abscondito sine manu statuam grandem conterente, in qua figurata est Christi concepcionis diabolus coterentem, secunda de angelo filio dei assimilato in formam descendenter, in qua figurata est naturitas Christi in naturam penalitatem descendens, tercera de vigili sancto clamante passionem athonitis, in qua figurata est predicationis Christi via resuscitans, quod de manu scribentis in pietate terminatio regni Balthasar, in qua figurata est passio Christi regnum diaboli exterrimantis, et cyrographum decreti crucis affigens, quod de inclinacione danielis in lacum, et liberatione eius per angelum in qua figurata est resurrectio Christi inferni solvantibus. Partes patent in quinque capitulis per ordinem sequentibus. Circa primum aduentum quod causa effectiva principalis huius visionis est spissans, causa impetrativa est oratio danielis et sociorum eius, causa finalis est vir dei potestia pandere, et daniel exaltare, et rex superbum humiliare, causa autem materialis est timetitia huius visionis, que ostendit discursum mundi per quattuor regna principalia sub succedentia visus ad tempore Christi omnia regna terrena subiungantur, causa autem formalis est dominatio Christi, et in quilibet visione ponitur hec quatuor cause ut possint sursum in ista, quod quilibet visio est quod quidam spiritus traxit, et circa eum formaliter habet causam, ostendit primo armentum somnis, secundo in quiete visus ibi, Precepit ergo rex tertio referat milites suis, Tunc daniel, quarto magnificatio dei, ibi, Tunc rex nabuchodonosor, Circa primum considerandum quis fuit iste nabuchodonosor, qui enim dicitur hic, in anno secundo regni nabuchodonosori dicitur alius qui fuit nabuchodonosor, et filius magni nabuchodonosori regnat ante fratrem suum euemeradach immedio post prius regnare ex ordinatione pris, propter maliciam euemeradach quererat primogenitum. Dagnus enim nabuchodonosor regnauit per viii. annos integre qui daniel de iudea in babylone fuit ductus, et iterum per tres annos fuit daniel nutritus et edocitus ante eum et plenaretur, et visum est capitulo precedentem, Tunc ergo in hoc capitulo dicatur quod daniel videtur cum dicatur quod hoc somnum vidit secundo anno regni sui, ideo concludunt quod non potest intelligi de magnitudine burchodonosor, propter quod dicunt alium fuisse nabuchodonosor, filius predicti, qui nabuchodonosor regnauit post patrem, et secundo anno regni eius facta sunt ista que hic narrantur. Sed hebreus et berousus historiographus chaldeorum dicit magister eius est, dicunt euemeradach immedio regnasse post patrem, et hoc est quod dicit quedam glosa que sic in capitulo non plus, quod decima visio danielis facta est ibi tertio in-

Sic autem vult tenere alia opinionem potest defacili soluere istas auctoritates inductas, quod duo ibi requiruntur in agnitione actuali, scilicet lumine intellectus et species rei agnoscibilis, sicut per agnitionem naturali intellectus in quod restringit lumine intellectus agnitus et species abstracta a fantasmatibus. Potest igitur dici quod lumine prophetarum est aliquid proximatum modum hinc, datum est a deo. Ad hunc tamen quod prophetarum quod in lumine acutum est auctoritas aliquid significatur, et quod visione propheticam sine vel in altero vel etiam aliquid alio modo est in agnitione prophetica sine tali visione imaginaria quia tunc talis species intelligibilis fit immediate a deo in intellectu prophetarum, et quantum ad hunc dicitur Gregorius prophetie aliquis deest prophetarum, quod non sibi talis species ibi optet quod de novo fiat in prophetarum actu et per prophetarum illud de helio.

**C**ōpletus. Hic ostendit sapientia collata danieli et sociorum eius ad experimentum, et eloquuntur cum dicitur, Cōpletus itaque dies bus, scilicet annorum, b. Post quod dixerat rex introduceatur in aspectu suo, s. et ibi probatur, vii. sequitur, c. Cum eis locutus fuisset rex temporando in diversis quoniam sapientiam eorum, d. Non sunt inveni tales de yniuersis pueris, s. q. qui edocti fuerant a eis, sequitur, e. Et oē vobis sapientia, et respectu dinorum, f. Et intellectus, respectu humanae, vel aliorum, intellectus, dicitur ad prophetationem bonae pietatis, quantum ad iudicium certum, g. Non sciscitatur rex ab eis inveniret in eis decuplum, hic accipit nomen determinatum predictum, et multo pl. h. Tunc cunctos ariolos isti sunt qui erat in eis de occultis, et sacrificiis in aris idolorum immolata, i. Et magos, isti sunt astrologi qui perstellatiores indicant de futuris, et occultis, viii. et illi qui visa stellata venerant adorare Christum, dicti sunt magi, et hebrei, et Chaldei, l. Qui erat in yniuerso regno eius, quia tales artes dividuntur in Chaldea. I. Fuit autem Daniel in honore, s. et gloria in Chaldea medio, et pridie ut pateretur ex libro psestionum a tempore nabuc, magnus visus ad tempore cyni qui destruxit regnum Chaldeorum, propter hunc segit, m. Tunc ad annum primum cyri regis, ex tempore pateretur illo, loquens quod exponit famam istam de vita danielis sic exponentes, l. Fuit autem daniel visus ad annum primum cyri, et in viii. et non plus, quod decima visio danielis facta est ibi tertio in-

# Danielis

filii que habet infra sui principis. v.e. **P**oecilia ride  
tur per dies. **V**ere. xxxv. et per ponitibus suis loquitur sic. **D**e  
re regi babylonis terras istas. scilicet. **E**t fuit ei et filio eius  
et filio filii eius et non ponunt ples. **L**enu est autem omnes quod  
euilmara radach fuit filius nabuchodonosor magnus et balthasar erat  
filius filii sui. scilicet euilmara  
radach. et non dicitur quod  
fuerit ibi alius itemne  
dicitur quoque fuit na  
buc. **H**istoriographi  
en aliis ponunt duos fi  
lios inter euilmara  
radach et balthasar. scilicet  
gular. et laboza radach  
hunc quod auctoribus die  
remie videt discordia  
est ad annales hebreorum  
posset dici. quod ultimo  
stidie in numero cum euil  
maradach et balthasar  
nabuchodonosor vidit na  
buc honosor somniu[m] et pre  
titus est sp[iritu]s eius et somniu[m]  
eius fugit ab eo. **P**recepit at  
ter rex ut duocarent atoli. et  
magi et malefici et chaldei  
ut indicarent regi sonia sua  
**Q**ui cum venissent steteat

**"nabuchodonosor, vidit na  
buchonosor somniū ⁊ pter  
titus ē spūs eius ⁊ somniū  
ei⁊ fugit ab eo. Precepit at  
rex ut duocarent arioli, ⁊ eg  
magi ⁊ malefici ⁊ chaldei  
ut vindicarent regi sōnia sua  
Qui cum venissent stetit c**

posset dici. q[uod] isti duo  
fidei in numero cum eum  
maradach et balthasar. q[uod] vterque eorum fuit binomii<sup>+</sup>. ita q[uod]  
eum maradach ait nomine dicitur et reges et balthasar labo[r]at  
dach. **T**unc expositor illorum qui dicitur q[uod] iste nabuch. de q[uod] hic  
agitur fuit filius magni nabuchi. et regnauit post mortem eius. inclu-  
dit iudicacionem. q[uod] fuit eos illa visione qui ponuntur. ea. q[uod] ponit  
de magi nabuchi. q[uod] p[ro]p[ter]ius est in ametia et abiectione ab hoib[us]. v[er]o  
autem ibi dicitur quod daniel fuit familiaris ei et collega et famolus  
sumus in relerando occulta et secreta domini. In h[ab]itu autem eius dicitur  
perpositionem h[ab]entis sonum daniel fuit prior agitum esse tates sa-  
pietie. et a rege per ipsum. io. pmotio. et locutus ei ad iurisperitionem er-  
go istud facit non potius esse post mortem magni nabu. et id dis-  
cendit q[uod] iste nabu. q[uod] is somnum vidit fuit magis nabu.  
et q[uod] de h[ab]itu in anno regni nabu. sed non accipit anno sed  
regni sui impletus qui rite fuit rex chalceorum. Is accipit se  
eadem regni sui postea factus est monarcha. q[uod] multa regna  
acquisivit. et postulante per eum annu[m] subiectis egyptiorum et  
Josephus dicit de magno nabu. ex aliis antiquis. si iudaicis  
post annu[m] egyptiaci captiuitatis vidit nabu. sonum  
hoc etiam apparet in visione ista. ubi significatur est q[uod] ea  
put aureum. in q[uod] delignat regnum eius primus iter quo re-  
gna maria. h[ab]et ergo quod de h[ab]itu. In anno sedis regni. et mona-  
b[us] Nabuchi. vidit sonum spalis enim dei pruidae (ebiu[n]tia  
est circa principes magistrorum. inquit ubi ab eis depedant res  
publica. et p[ro]p[ter]is h[ab]itum aliquo ostentetur eis magis quam alio. q[uod] bus  
sic pharaoni famae futura et abundantia. cum tu ei visione  
exploita per ioseph. sic vidit nabu per daniel. et  
est certus est ipius eius ex insolita visione. **D**icitur  
et somnum fu-  
git ab eo. obliuio enim causat ex mortis humor. p[ro]pter hoc  
enim pueri et menses sicut immemores sunt p[ro]pterea in lib[er]to. de  
memoria et rememor. terror autem facit magnam humorem et mortis  
timore. et causavit somnum obliuionem. **C**ocetia facta est ex di-  
tina ordinatio. et occasione h[ab]entis obliuionis vocaret daniel  
ad dei gloriam et populi istituti revelationem ipsius. Daniel sub-  
limationem. sic pretribuit et ecce ea. **P**recepit autem hec  
est sedis per q[uod] describitur inq[ui]sitione visionis. et dividitur in duas.  
q[uod] p[ro]p[ter] p[ro]iectum eius regni. sed et interrogatur ibi. Qui enim  
venissent. Circa primum aduentum. q[uod] hoiles antiqui m[on]i-  
stii inveniebant angustias sonorum sic p[ro]p[ter]is de pharaone gesi-  
tia de misericordia eius in carcerales cum ioseph. gesi. xl. ca. et infra  
de isto regne eius. usque p[ro]pter quod fuit solitus de inquisitione lom-  
ini finis quod de h[ab]itu. **P**recepit autem rex et vocarent an-  
tiquos qui habentis de ayalibus imolatis diuinata. **F**Et ma-  
gister auctoritate in etate rationibus viderunt ut haec. Exo. vij.  
**S**emel auctoritate in etate rationibus viderunt ut haec. Exo. vij.

**H**aldei autem per confederationem astropum dominarum et regum reges eorum qui sunt in Chaldea milite invaserunt et iniquitatem ezechie ad inquirendi de illa iustis retrocessione quae faciat est regis suo. et hoc est in Reg. xx. c. h. **E**t indicabit regis omnia sua per artes suae punitae. **S**ed quoniam hic quod non fuerit vocatus domini et locutus est quod sicut dicitur est per erat laudatores aiorum et manus. **D**omini quod habuit ex iudea dia quod cum esset in die dolobat babylonum quod imaginis apparetur ei a rege. **S**icut ex cupitate quod per expositiones credebat dona et honoris per sequeuntur per ipsam et regis missione per eos facta si sonuisti et regis interpretationem possit credere.

ter, et licet fuissent iniuneti sapientiores atq[ue] i magis in  
vib[us] sapie tantu[m] collecti, q[ui] p[ro]bari sunt a rege, vt dictum est.  
ea, ut si nō erat adhuc daniel agnitus q[ui]t ad donū pp[re]bile,  
et intelligētiā visionis, de q[ui] erat h[ab]et q[ui]t loq[ue]tū d[icit] q[ui] tā erat fas  
mosi in arte diuinandi erat mag[is] vocati. **i** **Q**uicū re  
nullent. **H**oc p[re]ctores de somnio interrogari. **i** ponit  
tur h[ab]et c[on]f[er]matio interrogatio. **P**rima ē cū simplici venia  
tione, sed a cui postu[m] iunatione et p[ro]p[ri]o pmitione, ibi. Et  
r[es]t[ra]des rex dicit chaldeus, tertia cū fici i positiōne et suspi  
tione. **i** **R**edit rex et ait, **C**ui habuit interrogacionem ad  
ditur sua respo[lio], q[ui] primo dicit sic. **i** **Q**ui cu[m] venis  
sem stetiterat corā rege, q[ui] pati ad respōdēat. **i** Et  
dixit ad eos rex, **C**ui somniū et mente confusus ignoto  
qd viderunt, ex terrore enī insolite visionis fantasmata  
sunt facta p[ro]p[ri]a, t[ame]n nō remanet memoria viliōis, vistis  
ca q[ui] fit y[et] q[ui] unagine distincte remanet in memoria,  
recordabat m[od]i in or[bi]. **S**icut aliqui stungit etiam l[actu]cū  
humanis, q[ui] aliquis reculit in cōs[ider]e comedere optima c[on]i  
baria in aliq[ue] feto vel riuaille pulchra spectacula, et m[od]i ne  
scit determinate dicere. **i** **R**espondens chaldeus, isti  
erant principales inter p[re]ctores, q[ui] diuinatio cox erat  
aliquo mō g[ra]viā rōnis s[ed] p[re]sideratiōem astroz, aliorū  
aut diuinatio erat p[ro] viam sup[er]litionis et vilium est, et iō  
isti principaliter inter oēs ruderis. **m** **R**egi sp[irit]us.  
**H**oc additur q[ui] ab isto loco chaldaice vel syriacē qd est  
idem idioma e[st]um ad literatos, licet vulgare aliq[ue] mo  
do discedat, liber iste scriptus est r[es]ig ad. viii. ca. chalda  
ica, hebraica tamen luetis que nō distinguuntur a chal  
daica in sono, sed m[od]i in charactere, et dicit p[re]tero, an plo  
go suo sup[er] librios Regum.

**N**ec in tempore tuum, hoc dicit ad captandum eius  
benivolentia, et ceterabat hoies tuos post vitam istam  
transferti ad vitam deorum eternam, et hoc est. **E**nch. 1. 1. **T**ibi dicitur  
**P**atre nostro inter deos translato, et sunt verba antiochii  
adolescentis loquentis de antiochii patre suo mortuo.  
**O** dic somnum seruis tuis et rationabiliter responde  
dum, quia per artem non potest aliter somnum interpre  
tari. **D**icit enim philoibopius libro de somno et vigili. 3. 1.  
le est artificiosus iudex somniuum, qui similitudines vi  
tas pendere scit, et partes adamiticem comparate, et enas  
per comparationem, et dispositionem cellas, et passiones, et so  
licitudines somniantis, et mores eius, et complexionem.  
omnis enim ibi attendenda sunt ut ibidem dicit **A**lbertus  
magnus. **T**alis autem interpretatio somniū supponit  
ut somnum preservet,  
**A** Et respondens rex. **D**ic ponitur secunda interrogatio  
cum adiunctione penitus et pinguis, et hoc est quod dicitur hic.

# Liber

**v.** *Huius indicaueritis mihi somniū prius s. et postea cōlectura eius, c Peribitis vos i. moriemini.* **d** *Et domus vre i. possessioes i bona. e Publicabuntur id ē fisco vel burle regie applicabūtur. Qd sequit p̄z in līa. f Redit rex. Hic ponit tercia interrogatio q̄ sit nō soli cum pene cominatione i p̄mij promissione s. etā cum falli inspitione seu i poluioet h̄ ē qd d̄r b̄ g Ferre scio q̄ ips redimis, i. detunis in v̄bis vel sic.* **b** *Ip̄s redimis, id est i paciū vite v̄re vultis retinere p̄ am bages v̄bor, et iudicat i. Sacerdos q̄ (cām, a me res̄mo, apt qd nō possum v̄oris somniū indicare.* **l** *Si ḡ nō indicaueritis tc. esl de v̄les tentia, s. summa et ure vocabilē de morte reā.* **l** *De inter, q̄ fallacem tc. q. d. codē mō p̄ibus li rale fallaci am feceris et h̄c trūcatio m̄ie. s. cōfūtati facere i loquendo, et i o qd dictū ē, ē supplēas. Ad banc v̄o fallaciam remouen do dicit.* **m** *Sōniū ita dīci, mihi utere p̄fecte.* **n** *At tcā. q̄ b̄ sup, o Qd ietel (ple, v̄ta loq̄mū, et non p Nidēn (cōntā, tes ḡ chaldei co, re, di. Hō ē h̄o sup terrā, cōdicit q̄ ponebat*  
*iam a corpore separata esse majoris intelligētie tñatice d̄hs cōnūcti. h̄c d̄. q. Dach, ii. Patre nō inter deos trāslato lo dixerit. q Hō ē h̄o sup terrā, i. p̄stī vita.* **r** *Qui sermonē tuā possit implere, q̄ nō p̄t fieri p̄ at tem h̄umanā, et iā v̄sū est. Eclarāt h̄ etiā p̄ facta regū p̄cedētū dicētes.* **s** *Sed neq̄ regū q̄s magnus: potes, i. q̄tūcūq̄ fuerit magnus et potes.* **t** *Verbiū hu sciscitat, de p̄terito. s* **v** *Ab omni ariolo tcā, a q̄sīq̄ diuinatore. q. d. q̄ sīs nec tu debes q̄tere, cui ē subdit.* **c** *Her. quē tu q̄tis rex grauis est, et cedens v̄tū itel lectus h̄umanā. v̄ Metrep̄t q̄sīq̄ et p̄suerit enī aliq̄ platonici q̄ demones habent corpora aerea, vt p̄ dīctū Apulei discipuli platonis dicētis, q̄ demones sunt alia corpora aerea mēte rōnalia, p̄te eterna, animo passiua. v̄ Sic p̄sī qdāmō p̄semnatur cū hoib⁹. v̄si et fm̄ docto- catholicos habitat hic nobisc̄ in h̄ aere caliginoso v̄sc̄ ad iudicium et ad istis partes magicas p̄sit aliq̄ q̄tere. v̄dī quorū cū hoib⁹ nō ē ueratio vocans hic ab isti chaldeis substātie totaliter separe, quartū sc̄ientiā dixerit plātonica, etiā aliq̄ p̄bi maiorē q̄sīt sc̄ia demonū. s. ars ma gica vel diuinaria q̄cūq̄ nō se extēdit ad aliq̄ req̄ren dum ab eis.* **z** *Quo audito rex in furore qd d̄r q̄*

rōnabiliter mouebatur cū se excusarent sufficienter.  
**a** *Precepit vt pe. oēs sa. ba bylonis, i. studētes ph̄iam et cognitioem occultorū. Ille enī d̄r sapiēs qui v̄tra com munē cognitioē hoib⁹ trāscēdit.* **b** *Et egressa sensiū, a rege uerocabiliter.* **c** *Sapiētes interficiebāt tur, i. de corū interfesiōe disponebāt, q̄ nō fuerunt interfecti et habebāt iusta.*

potens verbū huiuscēmo di sciscitat, ab omni ariolo et mago et chaldeo. *Sermo enī quē tu queris rex grauis est, nec rep̄t q̄sīq̄ q̄ indicis illū in aspectu regi, exceptis dījs quorū nō ē cū hoib⁹ cōueratio.* *Quo audito rex in furore et in ira mag. p̄cepit vt periret oēs sapiētes babylonis.* *Et egressa sensitā, sapiētes interficiebāt, q̄rebaturq̄ daniel eto c̄j ei ut p̄iret.* *Tūc daniel req̄sūt d̄ lege atq̄ sīa ab arioch p̄cīpē milicie regis q̄ egredius fūat ad interficēdos sapiētes babylōis.* *Et interrogauit eū. q̄ a rege p̄testatē accepēt, quam ob causam tā crudelis sententia a facie regis esset e gressa.* *Cum ergo tē indicasset Arioche Danieli, Daniel ingressus rogauit regē ut tēpus daret sībi ad solūtionē indicādam regi.* *Et ingressus est domum suam*

**d** *Querebatq̄ dā mel, q̄r eidē sīne sp̄b̄ iacebat cū sochis suis. Sed q̄tis h̄ q̄re tādu rā sīnā dedit rex s̄ sapiētes babylonis.* *Dicēdū q̄ vacantes ph̄bie et iectus fūm̄toz et filib⁹ habebāt a rege vītu et relictū et sūpt magnos. vt s̄. h̄tū ē, et de danielē et sochis et sīli et geniflē, d̄r q̄ sacerdotes egypti nō fuerūt cōpuisi vēdere terrā eo rū sīc alij tpe famis, q̄r ip̄i recipiēdant vi cūm ex hōrtē regis, et ip̄i p̄sō vocauerit p̄bie, et h̄tū, metaph. q̄r et babylōis mīta expēderat p̄ sc̄ientiā one sapiētū, fuit nimis irat q̄sī nō mīderūt tm̄ ei volūtate. et tālī ira dedit sīnāz tacitū et interficibilem.*

**e** *Lunc Daniel, hic ponit tercia ps̄ h̄ur ca. vbi ponit resūmatio mīsterij, et dūcidit in duas, q̄r p̄no ponit resūmatio facta danieli, sc̄do interpretatio facta regi ab ip̄i. Post p̄c daniel ingressus. Circa primū daniel p̄sō q̄nt regis diffūsionē, sc̄do petīt dīlataōne ibi. Lū ḡ tē indicāb̄, tērno recurrit ad mētis devotionē ibi. Et ingressus ē domū suam, q̄rto recipit diuinā inspirationē ibi. Sic danieli, quinto assurgit ad gratiarū māctiōem ibi. Et benedixit. Circa primū dicitur sic Lunc daniel req̄sūt de lege atq̄ sententia. Questio enī regis fuerat sībi celata ab iāq̄s et iūndia et cupiditate, et dictū est sup̄ia. Ideo ignorabat causam sententie regis, sequitur.*

**f** *Et interrogauit eū qui a rege potestate accepēt, et quendi sententiam regis de ierfectione sapiētū. Letra patent.* **g** *Cum ergo, p̄c est secunda pars v̄bi Daniel petīt dīlataōne ad solūndū questionē, et per hoc ex o curio sententia regis de sapiētū ierfectione dilata ētē patet littera. **a** *Et ingressus est, hic daniel recūtit**

# Ezechielis

ad metris denotatiōem et possit scire somnii regis et interpretationē, vñ p̄z q̄ b̄ nō q̄sunt ēps ad soluēcū cons̄des de p̄rio īgenio, nec p̄ via sup̄stitionis, sic auguratores et dinatores, qd̄ ī illicetū et lege diuina phibitū, s̄z cōfidēs de adiutorio dīno, et h̄ē qd̄ dī. a Et ingressus est domū sua et iū se q̄strat ab exteriori tu multū inclī vacaret orōni et templanōl. b Ananieqz et missaeli et azarie socijs suis indicauit nego- cū, ut quereret misericordiā i facie dei celi sup̄ factō isto et nō p̄iret daniel et soch̄ ēp̄ cū ceteris sapientib⁹ babyloniis. Tūc danieli misteriū et visionē nocte reuelatū est. c Et būdixit daniel deū celi et locutus ait, Sit nomen dñi būdicū a seculo et vsc̄ i secūm q̄ sapia et fortitudo ei sunt et ip̄e mutat q̄ et erates. d Trāsferit reḡ atq̄ cōstituit dat sapiam sapientibus et sciam intelligentib⁹ disciplinā. Ip̄e reuelat p̄ funda et abscondita et nouit i tenebris p̄stituta et lux cum

d Iuc daniel. Sic describit daniel ipsi ratio, et h̄ē qd̄ dicitur. Tūc danieli misteriū.

um, somnii reḡ occulū et et interpretationē. e Per visionē nocte reuelatū ē a deo, s. non dī b̄ q̄līs fuerit ista reuelatio vtrū in somno vel i regalia s̄z p̄bile v̄. q̄redit in somnis p̄slem v̄isionē v̄lioni regis, et ultra h̄intellex̄ eti ipsius, et heria dicit glo. q̄ somnia regia didicit somno suo, hoc ēr̄ v̄ p̄b qd̄ dī. f Nocte, q̄ tales reuelationes magnate sunt fieri detaſt sensib⁹ ab exteriori tumultu. g Et Job. xxiii. Per somnum i v̄lione nocturna q̄sū truit lop̄ sup̄ holes et dormunt i lectulo, tūc op̄e autē viror̄ tenuies instruit eos disciplina. h Et būdixit dīc p̄ p̄ficiō p̄mis̄ grātiaſcio. Este enī erat mos anti quorū in bisicis p̄ceptis laudare deū sicut grātia. h aut̄ fe- cī daniel hic p̄pter qd̄ dī. i Et būdixit daniel deū celi et laudans, g Et locut⁹ tē, vsc̄ in seculū, i, inefnū q̄ v̄lioni duplicitas hoc nōmē i vetere testamēto ip̄o, et eternitate, cōtēt. h Quia sapia ad disponendū et ordinandū i creaturis, q̄ op̄us sapientis est ordinare. j Et dīamēth. k Et fortitudo ad equeſtēdū qd̄ p̄spōne, q̄ null̄ p̄t̄ ip̄edire. l Eius unū q̄ dispositio et eētio effectus in oīo altis depēt̄ ab ip̄o et p̄t p̄ ip̄z ip̄e dī. m Ip̄e manat ip̄a, q̄ ip̄e ē primus motor cœlestis corporis, q̄ motū leḡ ip̄s, vt p̄t. m. p̄b. n Et etates, i. p̄iodos tēp̄ mutabilitā et corruptiōlū, et mariebois, ma- lor ei fut̄ p̄od̄ v̄ite humanae ali diuiniū q̄ p̄ v̄t i ger, n Transfert regna, et hoc p̄t̄ ſrequēt̄ p̄pter peccata hominum, sicut p̄t̄. o Et etates, i. p̄iodos tēp̄ mutabilitā et corruptiōlū, et mariebois, ma- lor ei fut̄ p̄od̄ v̄ite humanae ali diuiniū q̄ p̄ v̄t i ger,

ad exercitium et flagellatiōem sanctor̄. Exemplum habe- mus de attila rege hunor̄ qui dīu sancto lupo trecentiū cum obſideret eius ciuitatem, interrogatus a lupo sc̄o, quis esset malit. Ego sum flagellū dei, cu illē reponit. Ego sum lupus q̄ debeo flagellari, et p̄cepit ciuitatē apri-

p̄ Dat sapienti sapi- entib⁹, i. noticiā dī uinis illis quorū me- tes deueniunt ad celeſtia, q̄ tales sunt pro- p̄ue sapientē dicti a q̄. Et tūciam (sapore, intelligentib⁹) cōp̄li- nam, i. noticiā de ha- manis hoībo mora- ratiō vñ, i. ethi, dī, q̄ passionū lector̄ et in anū auditor̄ politice.

t Et p̄ reuelat p̄im- da tabi condita, ad q̄ intellectus creat̄ no- potest attigere xp̄ia rūture.

s Et no. in te, cōſti- tuta ſez ignorante re- ſpectu aliorū ab ip̄o, vel alteri. In tenebris ſtūta i. peccata q̄ ſtūcas occulta ip̄e no-

t Et luciū eo ē (uit,

q̄ ip̄e est p̄p̄e lux p̄t̄.

b̄. i. Job. i. Deus lux

est, tenebre no ſunt

in eo elle et hoc est intelligendi ſu, q̄ nōmen lucis ex- ten. ſu ſu ad ſignif. candidi maniſtatiōem, q̄ deus ē lux vera que illuminat omnem hoīcm. vt. dī. Job. i.

v Libi deus patrū nōtroy confiteor. Facit mentionē in oratione de abraam et de alio patr̄ib⁹, q̄ ex metto eo

rum in alia bona facta ſunt filiis israel reuelatiōes p̄o- phete, t Leḡ lando, a cauſam ſubdit. Quia ſapien- tiā ad intelligentiam,

a Et fortitudinem, ad p̄ficiandū, dediti mihi. c. vī.

b Quia ſermonē reḡ, i. illud qd̄ requirit. (ſequit̄)

c Speruisti mihi amicor̄ dedit reuelando.

d Post h̄ē daniel. Dīc p̄lequēt̄ p̄onunt̄ interptatio-

facta ip̄i regi. Et diuidiū in ſes, quia daniel p̄ uno re-

putum regis indignationem, ſed oīi cirat eum ad mentis

attentionem. i. Et respondens danieli, terro aperit regē

v̄iſionē, libi. ſomnū ſuum. Primum ſicut p̄ hoc q̄ ſu ſu

pedit magistrū milicie ab executione ſententiæ regis tē,

dicens. e Sapientes babylonis ne perdas p̄ hoc q̄

paratus est regi ſatisfacere dicens, p̄introducme in con-

ſectu regis tē.

f Lūc arioch festinus introduxit danielē ad regē

ſtebar enim eum eſſe in deficitio ſcendi, propter quod

festinus introducere danielē ad eum, ſcens hoc regē

e ſeplacitum.

g Et dīt̄ ei. Arioch regi.

h Inueni hominem de filiis teſtimigatiōis inde, in tē

ſez terra ſolent eſſe p̄phete, p̄pter hoc ſequitur.

i Qui ſolutionē regi antuntiet, i. p̄o. nō ſit annūs

ciare, eum ſu de illis apud quos ſolen: eſſe p̄phete.

Et nota cum dīt̄, inueni hominem de filiis transmi-

grationis inde implementit, quia non quiescerat. dīc hoc

alium nec impenerat, ſed ſe obtulerat. Sed h̄ē eſſe

# Liber

modus illorum qui assistunt regibus fingere se fecisse illa que  
sciunt eis placere, quod aut sequitur per ipsum istam. **I** Et respondet  
hic sicut excusat daniel regi attentionem ostendens rei quae  
difficulterat dices. in **M**isterium occultum quod rex iter  
rogat. **N**isi sapiens et haec exponant hec noia sic per  
o. **E**t haruspices. i. horum inspectores. et  
v talia dinunt de futuris  
p. **H**oc sequitur in his,  
dicare regi, i. non potest  
dissoluiri quoniam arte  
humana vel magica. si  
a deo solo. et hoc est quod  
q. **S**ed enim in celo te  
uelas mysteria. quod ipse  
sol. hoc certa sciens tu  
tutorum primum cur,  
modi erat sententia illa  
la revelatio.

**R**Qui indicavit tibi.  
**D**ivina enim pietatis  
est principia et  
ea rectiore maturitas  
quod ab ipso dependeret  
rectio maturitas. sic  
bona dispositio cor  
poris dependeret a capi  
s. **Q**ue ventus. ce  
ra sunt in nouissimus  
tempore. quod illa reuelatione  
erit merito regno  
regno. v. t. a. **J**oh.  
n. d. de tempore Christi. filio  
li nouissima hora est  
r. **S**onum tuum. h. co  
sequenter daniel aperte  
rit regi visionem. et di  
uidit in duas. quod prior  
ea repetit. scilicet expre  
sionem subiungit. hoc ei  
perierat rex a predicto  
tempore ut patuerit. scilicet  
ibi. **I**nterpretationem  
que est. **L**icet primus  
sic predit. quod prior res  
petit cum villis. q.

fuit cogitatio regis de futuris. et hoc appetit reuelatio mirabilior. quod non solum reuelata est danieli vultu regi. sed et cogita  
tio regis preditus. quod soli deo nota erat. et hoc est quod dicit.  
v. **L**u rex cogitare cepisti in stratu tuo regi. et hoc etiam per te  
solitudo pcedes. i. vigilia tua est ea somnia sequentia in sonno. sed hoc est duplum. vno modo naturaliter quod fantasmatum quod fue  
runt in vigilia reuertitur in somno vel similia ei. sed non fuit hoc  
sic. quod talia somnia non significant futurorum. sed magis pcedentur.  
Alio modo signaturaliter quod ex solitudine circa aliqd futurum  
disponit hoc ut de talibus fiat sibi aliquod ostensio a deo in. se  
quenti sonno. quod talia puenetius sunt in sono quam in vigilia.  
v. s. dicitur est. et hoc fuit hoc. cetera patent usque ibi. **E**t lu  
rex videbas. ubi scilicet repetit ipsam visionem dicens.  
y. **E**t ecce quod statua una gradus. in longitudine sex et latitu  
dine. 3. **S**tabat contra te. sic enim erat disposita in situ re  
spectu regis quasi alpiceter regem et ipse eam.  
a. **E**t intuietur ei erat terribilis. quod illa statua significabat  
mutationes regnum et videbitur. quod mutationem per se et occa  
siones sit. et hoc denotandum terrible erat videre illa sta

tuam. res. et. s. dictum est. quod rex tertius oblitus est somniis.  
b. **L**uimus ista. ca. ex auro regi. ista non optet hic exponere.  
quod exponuntur in pre sequenti. c. **I**nterpretationem. b  
ponit expeditum visionis. et hoc est quod dicit daniel.  
d. **L**u hoc nabuchodonosor. e.

**R**ex regis es. quod multos reges devicerat.  
subtributarios habebat. et quod maior rex erat  
rat de toto mundo ipse suo. sed etiam venientibus  
tanta magnitudo sub. f. **E**t deus exceditur.  
li regnum hoc chaldeorum primo.

g. **E**t fortis ad debel  
landum inimicos et re  
b. **E**t unigenitos altos.  
perit. et monachias.

i. **D**e tibi. quod de ini  
mo statu per diuinam di  
spositionem eleuat est  
ad oia ista. ut visum  
l. **E**t ola in celi. i. ca  
qui habitant sunt homi  
bus die regum ad citates

l. **E**t bestie agricola  
ad loca campestria.  
m. **V**ero. quod celi. quod  
ad silvas. ubi habitant  
n. **D**e aquae colter.  
uma. tua. et hoc est sub  
prate tua. **A**ccipit  
hic per totum per syno  
doche. quod non ois ter  
ra habitabilis fuit ei  
subiecta. sed magna  
pars ipsius. **E**t etiam  
ibi alia figura que di  
citur hypbolea. et mo  
multum expressum  
ad explicationem excell  
ue magnitudinis sue.  
et quo concludit.

o. **L**u es ergo caput  
aureum. hoc est regnum  
tuum signatur in sta  
tua illa quod tibi apparuit per caput aureum et hoc significat  
conuenienter per aurum. propter maximas diuitias illius regis quod  
per regnauerat in babylone de vniuersis regnis ab eo subiungatis.  
p. **E**t post te consurget regnum aliud minus. hoc  
fuit regnum mediorum et platum. quod successor regno chal  
deorum et habebat infra. v. ca. **S**ignatum autem est illud re  
gnum per argentum. quia in illo regno multum rascabante  
sapientie et eloquentie que significantur per claritatem ac  
genti et eius sonoritatem. **E**t quia regnum mediorum et  
platum primo fuerunt duo regna. et in uno regnabat  
barus et alio lyrus. ideo signata sunt per duo brachia.  
et mortuo dario eius auunculo. et dicitur infra. v. ca. et  
ideo illa brachia erant iuncta in pectori uno. id est de illa sta  
tua dicitur est quod habebat brachia et pectus de argento.  
q. **E**t regnum tertium aliud erat. hoc fuit regnum alexandri  
magni et grecorum. quod successit regno plati. et de regno sono  
nitatem grece eloquentie. quod est in alia metallis est magis sonor.

# Danielis

**i** Quod imperavit vniuersitate terre, hoc est quod Alexander fere ab omnibus regnis recepit tributa et munera, multe enim reges audientes crebras, et maximas victorias et eximiae non reuerteret super eos misericordia munera. **s** Et res, quae erit re, fer, istud fuit regnum romanorum, et cum subdili.

**t** Quo ferrum dominum  
tunc domat oia, ita regnum romanorum subiungit sibi oia regia per dicta, et hoc ex tribus per quod romani deuicerunt eorum orbem, sapientia exercitum armorum, et bonorum regum. Deinde enim bonus natus est undecim reges, qui ad eos honoraverunt finis valorum suorum sine in militia sua in scia sua in arte mechanica seu quantum excellenter alia, et propter excellentiam virum de omnibus primis mundi postea magna pacem ungebant se eorum policie. **z** Et tunc regnum postea fuit diuinus in impium constantinopolitanum et romanum, et hoc fuit signatum i statua per duas tubas ferreas, vel alias rones, et quod ille qui erat principalis umps

tor accipiebat eni sociis ad administrandum impium, sicut pater de Augusto et Antonio et Diocletiano et Maximianorum pluribus alijs. **v** Porro quod, vi, pe, et di, pte te, et de terra facta. **f** Et pte fer, re, di, erit per hanc signat fortitudine illius regni in principio, et postea debilitas ipsius per divisiones intraneas, propter ambitiones ex quibus regnum romanum quasi ad nihil deductum est, et per ad sensum. **y** Quod tunc de planeta ferri orietur, sic enim erat pedes illius statutus dispositus, per platta pedis erat tota de ferro, dignus autem exercitus de planeta erat partis teste et per ferreum, et per hanc signat per divisiones illius que ope sunt in romani pcesserunt ex robore diuinarum et potest secularis, quod autem sequitur, **z** Romi, quod hunc semper signat per ad tollendam illas divisiones regnum romanum tunc debilitates, facta sunt multa in nubia. **a** Non ad sibi, quod talia non potuerunt amoueri divisiones anumorum. Alter exponit quod doctores hebreos ab illo loco, Porro quod vidisti te, de societate iudeorum et romanorum, que incepit tempore machabeorum, et hebreorum. **D**acha, viii, et tenacata est tempore ionathae et symois fratrum suorum, prior Dacha, ix, et iudeorum debilitas signata est per testam, fortitudo autem romanorum per ferrum, quod autem sequitur. **L**omisebunus quod hunc semper, exponit de herode ascalonita, cui regnum iudeorum durum est a romani et cum non est iudeum natione voluit sibi pueram de genere **D**acha, copulare, et filium ei teneret regnum, sed illa per dolorem se interfecit, Herodes autem ppter suam luxuriam, et pueram pulchritudinem ea mortua abulit, et dicitur, et hec quod dicitur hic. **L**omisebunus hunc semper non de femineo, **a** Non ad sibi, quod herodes nunquam dilexit iudeos, nec ipi eum, **b** In die, asit regno, illorum, et qui romanum impium in sua fortitudine erit, quod dicat regna in plurali, quod multa regna continebat sub se, **c** Suscita de celo regnum quod in eternum non dissipabitur, istud est regnum Christi quod est eternum, finis quod dicitur

**L**uce, i, Regnum eius non erit finis, quod regnum inchoatum est regno romanorum existente in maxima fortitudine sua, quod subiectis omnibus natibz descriptum est omnibus de madaro augusti undique. **E**t regnatorum quod tempore nativitatem Christi est regnum, et per Luce, ii, sequitur, regnum et al, et quod regnum ipsum potissimum est in celo, ubi cives sunt immortales

**c** citabit deus celum regnum, quod in eternum non dissipabitur, et regnum eius alterum populo non tradetur. **C**ominuet autem et consuetum ymusa regna habet, et ipsum stabit in eternum. **S**ed omnis quod vidisti per de morte abscessus est lapis sine manibz et consumuit testam et ferrum et es et argentum et aurum, de magnitudine regi que vestura sume postea, et verus est somnus, et fidelis interpretatio eius. **T**unc rex nabuchodonosor cedit in faciem suam, et daniel exaudierat, et hostias et incensum pcepit ut sacrificarentur ei. **g** Loquens ergo rex ait Danieli, Utere deus vester deus deorum est, et dominus

me subiaceat tempore iudicis et dictum est. **i** **L**uc rex sic ponit per predictis magnificatio dei, et dividit in tres partes, quod prior supbia regi reprimitur, secundum dei potestia pandit, ibi quoque est regis. **L**etatio danielis sapientia erigit, ibi. **L**uc rex danieli, prius pte phoc quod dicitur, **i** **L**uc rex nabuchodonosor cedit in faciem suam, et daniel exaudierat, et hostias et incensum pcepit ut sacrificarentur ei, et hoc loco Porphyrius arguit hunc librum esse consuetum, quod non est sensibile ut rex tamagnus et supra adoraret Danieli in captivitate detentus, et multo minus est credibile quod cultum dominum vellet sibi impetrare, et dicit hic, **Et** dato quod vellet facere, non est credibile quod daniel pmississet hunc. **A**nd Actuum, viij, dicitur, quod Paulus et Barnabas non promiserunt se adorari a Iudaonitis iustis, sed considerarunt vestes suas in signum doloris. **D**icendum est ad istam, quod adoratio ibi accepit per reverentiam, sicut de Nathan propheta dicitur, **L**uc pio, quod adorauit regem David prius in terra. **N**ec est mirandum regem prius supbum facere ex admiratione divinae sapientiae quam in eo pcepit. **Q**uod autem arguit de hostiis et incenso danieli offendit dicens dicendum, quod bene dicit hic quod rex hunc pcepit, sed non dicit quod fuerit factum. **E**t ideo credendum est quod daniel impediret fieri, et quod induxit regem ad hoc quod ista offerent ad honorem dei quod mysterium renelauerat ei, et hoc patet ex parte sequenti, in qua pandit potentia dei cum dicitur,

**m** Loquens ergo rex ait Danieli, Utere deus vester, quod colitis et non deus nostri, **n** Deus deorum est tu, et causa subiicitur.

**o** **Q**uoniam potuisti aperire sacramentum hoc, id est sacramentum secretum per ipsum revelationem et sic patet quod nas

buch honorabilem predictum unpendebat deo principalius,

**p** **L**unc rex danieli. **H**ec est tertia pars, in qua danielis sapientia erigit ad dei gloriam et populi Israel, qui ca



# Liber

ptius erat in regno babylonis propter revelationem, hoc est quod dicitur hic, p. Tunc rex danielē in sublime extulit et i magna dignitate posuit, ut statim patet. q. Et munera multa et magna dedit ei, quod accepit daniel nō ex cupiditate, sed ut de illo filio isti paupib; poli; bene facere. Pater enias erat ipse licet nō sic licet tū aliqd accipe et pacto p. spiritualib;. si lici tū est ab eis quo spissitudinalia miserrata sicut dona trahit accipere sic uerum daniel h. accepit a rege cui secteta divinitus revelauerat per spiritu prophetie. Et ostendit ei supra oēs principias babylonis principē ad iustitiam exercendam. s. Et pfectus ad causas magnas detinuit et dagm (nandū).

ad facta ardua ordinandis. v. Sup cunctis sapientiis babylonis, et talia sine eius pfectio nō ageret, et id est ei redirent. p. Daniel aut postulauit a rege t. c. ut ipse ostendit fidelitatem suā, quod promovet ad honore nō dedit obliuionis socios suos, sed de eoz promovet fideliter cogitante quod fecit nō solū ppter eos, sed ppter solationem filiorum iste quod erat p. punitias diligens, et sciebat socios suos aptos ad tale officium, quod erat sapientes et fideles. p. Iste autem daniel erat in foribus regis ut enim teneret regē in amicitia ideo nō recedebat de latere eius, ne aliquis innidet in eis ab senectate semper odiū. Et ibi etiā loco arguit porph. s. Iustus liber dicens, quod daniel sanctus nō accepit talē honorem a rege inuidi. Ad quod dominus p. porphirius ignoranter loquitur, quod ioseph sanctus filii a pharao haeccepit, ut habeatur. Besi, xl. et mardochaeus ab aliuero, et hec dester, viii, c. Considerandum est quod talē honore accepit daniel, et isti hic dicit a regibus infidelibus nō ex ambitione honoris, sed ad associationem p. punitias, et ad honorem dei, videlicet quod p. hoc regna melius regerent finem dei et iusticiam. Circa istud capitulum moraliter exponendum p. dici quod p. statutū intelligit vita filata in eis. Caput est aureum, i. opatio de genere bona. Pedes argento, quod locutio scita. Venter et femora et etc. i. filatio ficta, quod p. dicta fuit ad appetitum, et enim p. ponitur et auricaleo, quod est auto sile, et sano quod est sile argento. Libbie ferree sunt obduratio fixa, quod est talis p. cipit corde, et ultro vino tenere. Pedes ferrei et fictiles sunt petulancia delebitatio, et punitia execratio, hanc autem filiationem nequinti indicare. Tricoli, i. sacerdotes symonaci. Magi, i. pbi etiam. Halefici, i. iurisperi, quod scia sua isti continet et maledicent ad malefacientem. Et daniel, i. fidetia vitalis. Sydrac, i. continetia puritas. Psac, i. sustentia p. punitas. Abdenago, p. scia punitas seu b. silitas, meretur fieri et cognoscere ac etiam emitare.

Capitulum III.

Dabuch, fecit statua. Hic ponit secunda visio p. sit se his ad primā, quod sic p. statua babylonis sunt undum eti ad agnoscendū dei potentiam oīa regnū terrenū, ita p. ista inducunt agnoscere, quod metu mortis nō ē alius nisi deus adorandus p. latrū. Considerandum est quod litteret hec visio sicut historica, cum ibi etiā est p. punita, ppter eius finē, ppter apparitionē angeli filio dei assilati pueros de fornace liberatis, in quod hec visio tangit psonā ipsi tantum regis eminētis, cines suos de manu cuiuscumque paliter poteris libertatis. Circa h. considerandum materia huius

visionis est de statua aurea facta, et de puerorum absentia, de fornace ardente, et de angelo pueros liberante. Causa finalis ē ut ipsi incarnatio p. adere, cultus dei ampliarē, et p. plus dei p. solare ē ut in fine, et aucta efficiēt p. spiritualis causas huius ex puerorum b. silitate, patia et tribulatio. Causa formalis ē modus scribendi hāc visionē quod describitur ad modū cuiusdam sine iudiciale inquit, et id h. tres partes, quod p. p. ponit p. erop. adenago idigna eoꝝ et ambiguitatē, tertio etiā eoꝝ digna ibi, et ambiguitatē, tertio etiā eoꝝ digna ibi. Tunc nabu chodonosor rex oblitus est. Circa primum regū, et ambiguitatē, tertio etiā eoꝝ digna ibi. Tunc nabu chodonosor rex misit ad cōgregādos satrapal. magistratū.

suppliū ibi. Circa nabu, repletū, Circa primum sc̄z cām lutigi quod fuit ex h. et tres pueri nō adorabant statua regis domino tanguntur. Primum ē statua p. strutio. Secundū ē dedicatio, ibi, etiā nabu. Circa primum considerandum quod nabu, quod iugib; ppter monarchie adceptionē voluit sibi usurpare honorem diuinū, et id fecit statua magnā auream in quod adoratur. Tunc legit de Lazio imperatore romano, quod ut die iosephus, latuicatum, rei, misit statua suā p. totū impium suū ut in ea adoraretur. Hoc faciendū astū talia credibile est, quod hoies inducēbantur p. aliquā respōsa demonū, et p. missa quod nūt̄ hoies inducere ad idolatriā, dicit ligū.

Et Nabuchodonosor rex fecit statua auream, exterius tū erat aurea, quod nō ē credibile quod ibi esset tanta moles autē vel forte erat intensus cōcava, b. Altitudine cubitos, tū, et in hac altitudine p. putat altitudo basis sup quam erat posita, ale nō considerat sibi latitudo quod dicitur sibi cubi tū, cetera parēt. Si autem quod est daniel quod erat familiaris regi ut rūsum ē, non p. habuit eum a tali intonia, dicendū quod forte erat absens in extremis finib; regni, ppter magna negotia, supra quod erat positus, ut vides ē, vel intimitas tū fuit p. punita, vel aliquā alia cā p. sili p. vē et h. quod nō accusatur cum sociis suis, et tamen certum ē quod non adorasset si ibi fuisse. Et dicitur quod videt regē obstinatus ē malitia sua, et id tacitū vidēs se nihil p. scire in reprehēsione, si magis regē ad peiora excitare et h. vē glo. interlineas dicere. i. eo, c. sili illū locū. Precepit ut adducet p. sydrac t. vbi dicitur sic. De danielē nō fuit iudicio quod regē assilidet p. punita statua nō adorabat. c. Itaq. Id p. sit describitur statua dedicatio, volunt. n. nabu, quod p. p. adoratio sue statue que vocat h. dedicatio fieret cū magna solenitate ppter magnitudinem supbie sue, et h. est quod dicitur p. hic. c. Itaq. Nabuch. misit nūcios solennēs. d. Ad cōgregādos satrapas, i. nobiles barones, et dictiū satrapae, qui satis rāpientes, quod solent bona inferiorū rape. e. Dicatus, i. consiliarios, f. Judices qui sunt constituti ad audiēdū causas, g. Duces, i. exercitus. h. Tyrannos, i. etiā etores tributorū legaliū. i. Optimates, i. optimos ex istib; sunt honorabiliiores post regē. li. Prefectos, i. p. positos. l. Principes regionū, sicut sunt balini quod dicitur p. positos sub se, isti igitur p. dicti p. i. vocati ad adorandū statuam, et regi p. sentientes ceteri timore mortis et exemplo maior, facilius incepti ad te. s. voluntatem. Cetera patent vīsib; ibi,

# Danielis

m. Nobis dicitur populus non q̄ omnes ppli possēt  
in campo duran collocari s̄ q̄ principib⁹ q̄ sunt capi-  
ta aliorū intelliguntur oēs adorare. n. Tributo et luo-  
guis q̄ ibi erant hoies diversarū nationū et linguarum.  
o. In hora q̄ audieris sonū tube, forma hui⁹ instrumentū  
ti nota est et cois ea  
eritetur hoies in bell⁹  
et infelix et in ppli co-  
gregationē et bēli.

p. Fistule (Tunne,  
instēm ē de ligno ha-  
bent mīla foramina  
q̄ emittitur sonus  
et eo rūnū pectorē,  
q̄ Cybāre, instēm  
est figure triangulārē  
ad modūdūmīdū scu-  
ti et tanguntur digitis.  
r. Sambuce, q̄ fir bē  
aridū pforata, et bē  
sambuce a sam qd̄ ē  
sol, et bucca qd̄ ē pia-  
buccia, q̄ solū pot fi-  
eri in estate, et dicit  
Hiero, ī cpla ad dar-  
danū de instrumen-  
tis mīsticis que in sa-  
cra scriptura repūnt  
s. Psalterij, instēm  
notū est et tangit eis  
t. Oymbo (pēna,  
mē, aliq̄ accipitūr,  
melodia in cōl, bē  
accipit symphonia  
p̄ instē determina-  
to oblongo qd̄ solent  
portare ceci, et digi-  
v. Et enī (tangit  
uersi generis, hoc ad  
dit, q̄ mīla erat ibi  
alia instrumenta q̄ no  
exprimitur hic. La-  
libo autē rēbant in  
adoratione statue ad  
incitādū hoies q̄ ex-  
diversis melodias ex-  
citant in hoib⁹ diuer-  
se passioēs, et p̄z ad  
sensū, bē vīl, p̄ ol.  
x. Ladentes adora-  
te statuā, humiliter  
et reverenter.  
y. Quā ɔstituit na-  
buch, et in ipa lādo;  
z. Si quis rāteret.

at ic. vbi pena nūcia fī obediētiō, cetera patēt ex p̄dēs  
a Statim. Nec est scđa ps principalis hui⁹ ca, vbi po-  
nitur forma iudicis, circa quā primo ponit chaldeorū ac-  
cusatio, sed puerorū citatio ibi. Lūc nabu, in su. tertio ci-  
tatorū inquisitio ibi. Pronūciās, et quarto inqūsitorū fīlio.  
ibi. Nō oporet nos, in prima pte br̄ sic, a Statim  
eg in ipo tempe dedicatioēs, statue, d. Accedētes vi-  
ti chaldei, ad regem, c. Accusauerit iudeos, moti in-  
india et hoc q̄ uidei erant eis p̄positi in negotiis reguli-  
ri p̄z in fine p̄ce, ca. d. Dixerūtq; nabu, regi. Rex in  
eternū viue, hoc d̄cunt ad captandū eius bēnuolentia

vt melius impetrēt voluntatem suam.

e. Tu rex posuisti decretū, qd̄ est lex firma et irrevoca-  
bilis, nō est licitū illud p̄tere, f. Ut omnis homo  
q̄ audierit sonū tube tē, q. d. nullū hoīem excepti ab  
hac lege, hoc aut̄ dicebant, vt nō pateret modus libera-  
tionis puerorū, h. Autem mō in p̄posito  
fermant accusationē suam dicentes.

g. Sunt ergo viri iu-  
del, q. d. captivi sunt  
et semiex ɔditioē, pro-  
pter qd̄ et humiliores  
deberent esse.

h. Quos ɔstituisti  
sup opa regionis ba-  
bylonie, et ideo deve-  
rent esse grati, p̄ bñst  
chs acceptis, p̄ p̄sis  
contemptus eorū ē gra-

h. Tunc isti (uīor,  
contemptū ter de-  
cretū tuū, q. d. ex h  
dictis p̄z ḡ nūlo mō  
est eis parcendum.

i. Deos tuos nō co-  
lunt, scribit aut̄ bā  
niel more iudeorum  
qui vñum idolū ro-  
cante deos in plurali  
et habetur eō, p̄tq  
de rituō aureo, f. Iā  
sūt dī tui israel qui  
eduixerunt tēde terra  
egyp̄i. Dicuntur au-  
tem hi, dī nabucho,  
non quia ipsam sta-  
tuā adoraret, et dē-  
cēum est, sed q̄ illam  
fecerat et in ipa ado-  
rarent,

viri chaldei, accusauerunt  
iudeos dixerūtq; nabucho  
donosor regi. Rex in eternū  
viue. Tu rex posuisti decre-  
tū, vt omnis hoī qui audie-  
rit sonū tube fistule et cy-  
thare sambuce et psalterij et  
symphonie et vniuersi gene-  
ris musicorū, p̄sternet se et a-  
doret statuā aureaz, si q̄s  
aut̄ non p̄cidens adorau-  
rit mittat in fornacē ignis  
ardētis. Sunt ergo viri  
iudēt quos constituisti sup  
opa regionis babylonice sy-  
drac misac et abdenago, yi-  
ri isti contemperūt rex decre-  
tū tuū. Deos tuos non  
colunt, et statuā aureā, quā  
eripiūt nō adorāt. Tunc  
buchodonosor in furore et  
ira p̄cepit, vt adducerent  
sydrac misac et abdenago.  
Qui ɔfestim adducti sunt  
in p̄spū regis p̄nūciansq;  
nabucho donosor rex ait eis  
Vere ne sydrac misac et ab-  
denago deos meos nō colis-  
tis, et statuā aureā, quā  
constitui nō adoratis. Hunc  
ergo si estis parati quacun-  
q; hora audieritis sonūm  
tube fistule cythare sambu-  
ce et psalterij et symphonie,  
omnisq; generis musicorū  
p̄sternite vos et adorate sta-

l. Tunc nabu, in furore, dī ponit puerorū citatio-  
nū dīcīt. Lūc nabu, in furore et ira, ex contemptu sibi fa-  
cto fī suā estimatioē, non tamen fī veritatem, et  
sic irrationabiliter, id dīcīt, in furore et ira.

m. Precepit, illis pessimis accusatorib⁹.

n. Ut adducerent, coram eo.

o. Hydrac tē, de daniele fit metio, et cā, s. dicta est.  
p. Pronūciās, dīcīt citatorū inquisitio, et pat̄z lea  
ex dictis hoc excepto. p. Deos meos nō colitis, et p̄  
id est, q̄ Statuā aureā, quā ɔstitui, quam vocat nabu-  
chodonosor, deū suū, nō q̄ ipam adoraret, et dictum est

# Liber

sed qd ipm repitabat emi diulos honores exhibeti rolebat. **r** Et qd e de qd vos eripiat. Nec fuit nra exccatio no. qd ipm dei hebreor oportet vocauerat i pcedet. c. qd lugubia mirabil exccat hoien. s Ridentes Idic ponit reditoy risio. yd dicit. t Nō opere nos d hac re tñdere tibi. qd qd tua ē ita irrationablis qd non e digna rassione. quia euides est qd ē dare vnu primus infinite potest. et sic pote nos liberare. quia ipm colums. et hoc ē qd subdit. Ecce enim deus nqē columus rc. legitur.

**v** Quid si noluerit.

qd aliquis deus nō libera seruos suos tgaliter et mel saluet eos insibiliter eos ad rei que transferendo ut dicit Aug. in quodaz sermone scdoy martyri. eq. frattuz.

**x** Nonz sit tibi. qd

dos mos nō colim ex quo p̄z qd illud faciūz ē tribus pueris

materia fortunatis qd ab impiis crebatur et causa terroris.

**y** Lunc nabuc. Idic descendit pena iupli

ci. ibi p̄o ponit res

gis indignatio cu. dr.

Rcpit ē furore. sedo

iniquitatis. manes

sta onus cu. subditur

**z** Et aspe. facie illi uniu. ē tē. qd passio-

nes cordis citi appa-

ret in oculis qd i aliis

ptribo corpis. tertio sen-

tente. p̄anticato. ibi.

Et p̄cepit vt succede-

ret fornax. et. quarto

sentente executio. ibi.

**a** Et ose. vni illi i. tres pueri. b Vici. vt nullo mo-

posse evadere. c Cu brachis suis et tariis. fm aliis

tpari ē palli quo pse vnu. fm alios ē mitra qd in capi-

te ponit. vñ vici. Et ose. de aaron. Dones tpary in ca-

pit ei. et inde traba ad significati gen' pillei qd porta-

bant nobiles. fm qd i sech. artu. Cu vidisset viros de-

pietros. et tarae ilcapibus eor. qnto ponit dei vindica-

ti. ibi. c Porro viros illos qd mi. tē. Scindit tñ qd

et vñ bie p anticipato. qd vici infia eo. ea. qd vni illi qd

misere pueros in fornace succedebat ea. et o interfectio

istoy p flamm ignis intelligenda ē facta qd angelus desen-

dit. si pueris post oratione azarie. et excusit flamm d for-

nace et busse eos. qd erat extra. et sic rex nō solū de mura

cito vlo miref. sed et p obvitione fornissimoy viro:uz

s suo exercitu puniret ut hic vider. d Et ambulabat.

hec ē terra p̄ principalis hui' ca. sciendit tñ qd nō est in

hebre. et es exposui. qd ē in medio ca. qd hic ponit libe-

tatio pueroy benigna vbi tria notatur qd soleut accidere i

tribulatōe iustoy sez pmedatio supne eqptati. s. codecēsio  
diuine bonitatis ibi. Et nō cessabat. collaudatio diuine  
majestatis. ibi. Lunc hi tres. Circa prm aduerredus. qd  
primo ponit pmedatio dei ab istis trib⁹ in generali. et  
p̄z scđo ip⁹ azarie in speciali. ibi. Stans aut azarias vbi

prio azarias pmedat

diuina iusticia. scđo

impiorat eius clemen-

tiā. ibi. Ne qdum' qd.

tertio allegat consue-

ta dei misam. ibi. Et

nunc seqmuntur. qd

invocat el liberatōe

potentia. ibi. Et ene-

nos. Circa p̄m in

comēdatō diuine eq-

tas. azarias attibuit

deo iusticiā et svipis

culpā dices.

**e** Sfidicis es dñe

deus patrū nōp et fa-

ci mēritē d amio

prīb. vi meritis ipo-

ri oratio lit magis eg-

audibilis. Et hoc mo-

fecit. Moses in oratione

ad placatū trā

qz p̄p̄lū de vis-

tuli fabricatōe.

**f** Et gloriis nomen

tuū. Gloria emi et clas-

ra horicia cu laude.

et importat qndam

diffusionē laudis. p̄

p̄ter hoc dicit nomen

dei glo: io: u. qd deb̄

laudari vñqg terras

i omni dñnia tēpo

ruo subditur.

**g** In secula qd iusl

es. redēs p̄nāp p̄e-

catis. et hoc ē qd iubis

dif. b In omni

bus qd fecisti nobis. qd

mutando nos sicut

i Et vñ. Culani.

opa tua vera. qd kofoz

mia sunt diuine sapi-

entie que falli nō pōt.

**h** Et ola iudicia tua vera. dē-

cit iudicia in plurari. qd vñi ē iudicū et occulta in p̄s.

de quo dicit Joh. 15. bunc iudicū ē iudicū. aliud erit ap-

ti in futuro. cetera patet vñq ibi.

**m** Indig. oia hec

p̄ter peccata ita. vbi siderādū qd p̄m pp̄lū israel voca-

uit suū qd erat p̄s illi' pp̄lū. Danielē et loch' eius erant

innocētes et sancti. et matrē qd fuerūt de hirsh' trastas-

ti. et o nō fecerūt illa peccata. p̄ter qd destruta ē ciuitas

hirsh' de qd sit hic metio.

**n** Deceauim'. etra p̄m.

o Et unq egim'. etra dei. et hoc duplicit. p̄ter commis-

onis. qd nota fci. dr. Recedētes a te ic. et p̄ter omissionis.

cum subditur.

**p** Et p̄cepta tua non audiūm' tē. et

filii isti fuerūt in p̄spētate qdūm' fuerūt obediētes do.

q Et tradidist nos in man. mi. tē. qd qd p̄m de'

bonos p malos. et dicitū ē. c. pcedēti. vñ et demēdes sunt

executores diuine iusticie in inferno.

**r** Et regi unius

# Danielis

sto. s. nabuc. qz occidebat innoentes. et hic p. s. Et  
peccato. qz cogebat homines idolatria usurpando sibi ruris  
nos honores. t Ultra oes ter. a. s. supra oes terrenos  
qz ppter magnitudine sue peccatis malitia ei habebat ma-  
ior effectum et evidenter. v Daniel et ob p. o. facti su-  
mus seruis tuis. t. qz  
eis interfic p. obprobrio  
miseria nostra cu eodes  
nu colim te sic t. ipi  
p. Ne qsum. hic aza-  
rias implorat deo cle-  
mentia allegas pmissi-  
one facias lanceis pa-  
trub dices. Ne qsum.  
tradas nos hostibus.  
l In ppetuus. l ad  
ips puniamur p. pec-  
catis nris.

3 Propter nomem tu-  
um. q. d. li. 3 b. nō me-  
teat i nostra iusticia.  
fiat tu hoc ad glo. iaz  
nomis tui et nomen  
tuū glorificet in libe-  
ratione nostra.  
a Et ne dusi. test. tu  
um. legem q. d. pa-  
tur qz tenetes eā oes  
b Neqz au. (idun. f.  
mi. tu. a nobis ppter  
abraam dilectū tuuz.  
qz fuit prim' a do ele-  
ct ex idolatria. et pio-  
facte sunt ei pmissio-  
nes apte d pto. pter  
ad dicit hic hylatec  
c Et ysaac dilee-  
seru tuū. dicit seru-  
qz vere obdies. t pa-  
tet hoc cu pater volu-  
it eū immolare. qz iā  
erat. xx annoz. t per

psis fortis. pater aut ei erat senex et debilis. noluit tñ re-  
sistere. sed ad immolationē voluntarie accessit. et dicit jo-  
seph. li. antiqua. v Et sis sanctū tuū. i. iacob. qz dici-  
tur hic sanctus spaliter. qz speciali cultu voluit occuli p-  
bella. et multi captiuitati. b Sumusqz huius. i. vilos  
in aspectu alioz. l In vniuersa terra t. qz iam dispsi-  
erat in multa terris p captiuitate assyrioz. t chaldeoz. t  
egyptoz. l Et nō ē in tpe hoc princeps. s. fug ilios is-  
rael qz possit eos defendere. qz sedechias iam erat cap-  
t. Et dix. s. ex ppolo nro. q. d. virtute huius nō possunt  
salvati de manibz inimicoz. Sicut eis non erat via ad pla-  
e nndū deū p. viā sacrificior. et hoc est qz posse. dicit.  
m Et ppheta. qz denunciet futuram solutionem.

n Neqz bo. qz erat oblatio tota i cesa ad honorē diuinū

o Neqz sacrificiū. qz prim incēdebat t prim ad e sumi

sacerdotū reseruabat. p Neqz oblatio qz offere ex duo-

e. qz Neqz incen. hoc ē thymiam a odoris summa-

simi. qz offerebat s. altare thymiamas ad. psumatoz

sacrifici. vi habebat ad Heb. ir. Ratio omniss istoz t. qz nō  
erat ipsi licet talia offerre nisi in hirum qz iā erat destruc-  
ta. et hoc ē qd. t Neqz loc' p. initia coram te. qz  
iā erat destruet. et visum est. s Ut possimus inue-  
misi. tuā. supple y talia sacrificia et oblatōes. s Qz iā  
aio ro. t. q. d. loco sa-  
crificior suscipias illō  
qz possim' tibi offer-  
re. s. cor p. trū. t. h. illi  
atō. p. s. l. scribit. s As-  
census deo spū. con-  
tribut. v. iug illud

Ben. xv. Isaac ama-  
bat elav dicit ea. mo-  
Dilecte sunt mag. tri-  
bulationes qz sacrificia  
sunt de diuinitis ho-  
minis. tribulationes  
vero de corpe ipi' tri-  
bulati qz est magis  
charū sibi. fm qz dicit  
Job. h. Pellem p. pel-  
let. t. u. n. t. qz habz hō-  
dabz. p. anima sua.

t Et sic i mili. agno-  
t. qz tribulatio in qz  
isti crat. ppter deo. et  
magis accepta deo qz  
sacrificia. et dicitur e.  
v Qz non est con-  
fusio confiden. ibo in  
te. quod est verum de  
confusione vera qz est  
coram deo per pecca-  
tum in conscientia ma-  
la lucet. anci bene lu-  
stineant confusionez  
coram hominibus. h  
ista non est vera con-  
fusio. v. n. dicit Chz  
so. sup. Marb. Lewis

est cōsolatio si hō in seipso datus sit. si tñ corā homibz.  
Per t. trani lens ē confusio. i. modica vel nulla. si tñ co-  
ram hominibz est et non corā deo. p Et nō sequitur.  
Hic sicut azarias allegat in sua oratione cōficiam dei mi-  
sericordiam. quam inueniunt reuerentes ad ipm. t hoc ē  
quod allegat. Et nō sequitur te in toto corde t. qua-  
litercumqz autem peccauerim'. y Ne pfundis nos.  
id est confitibilez in conspicu hominum dumbras.

z Sed fac nobiscum iuxta man. tuam t. qz quis p. oprie-  
tas tua est misereri et patere. a Et erue nos. h. ic cō-  
sequenter azarias innocat liberatricem dei potentiaz qz  
solet assistere in caribus desperatis fm viam humana.  
et hoc est quod dicit. Et erue nos in mirabilibus tuis. h  
est per opera supra virtutem nature fienda. quod factuz  
est in liberatione. eorum de forma e.

b Erda gloriaz nominis tuo. et infideles'videntes po-  
tentiam tuam mirabilem gloriificent nomen tuum.

c Confundantur omnes qui ostendunt seruis tuis ma-

la. et locutur hic de confusione per penitentiaz qua ho-

mo confunditur coram deo de peccato perpetrato. et h

est quod subditur. d Et sciant quia tu es dominus

deus solus t. hoc factum est per hoc qz nabuc. viso mura-

e. Et non cessabant. Descripta commendatione dñe

Liber

equitatis, hic consequenter ponitur cōdescensio sue bonitatis incedēs norios et liberans innocētes. Litera qd̄ quattuor tanguntur. Primum est fornacis incendiū cū dī. e. Et nō ces. miseri regis q̄ miserant eos in fornaci, s. et isti erāt fortissimi de exercitu regis, vt dictū est, s.

**S**uccedere somma  
ceni napta, qđ est ges-  
nus bitumis iugen-  
tū circa babyloniam  
et maxie nuntre igne,  
et dic Salustius fin  
alos sunt ossa olym-  
piarefacta cū amur  
**F**st stūr pice (ca-  
r malleolus), larmen-  
ris sedo subdīf chal-  
deor exaudi cā dicūf  
Et effundebat t paiz  
līa, terro anglicū pñ  
diuin subdit cum dr  
Ang's aut osii desce-  
dit cū azaria t cōqto  
pueror remedū cūz-  
dicūf. Et si terign eos  
oīno ignē t cōpīlra

**F**ed q̄ritur hic quō isti pueri nō sunt lesi i fornace, et dū  
cūt alio q̄ h̄ factū est p̄ b̄ q̄ anḡs excusit flāmā de forna  
ce vt hic dī, et apposuit aliq̄ refrigeratua interi⁹, v̄si dici  
tur hic q̄ fecit mediū fornae, q̄ si vētū rois flante, et tūc  
fin bāt vīa optet dicere q̄ nō erat ardor i fornae, nec fī  
effecti, nec fīm rē vel actū p̄imū, h̄z h̄ nō vē vim, q̄ s̄ di  
ctū est q̄ fuerūt positi i fornae ligati th ignis, sumplūt  
vindicta corp̄, q̄ ambulabāt i camio, et nō s̄sumplūt eorū cor  
pora, et sic p̄t q̄ pueris extitib⁹ in fornae erat ibi ardor  
ignis, nō solūm fīm rē vel actū p̄imū, h̄z etiā q̄ tū ad ef  
fecti, vel actū scđm, q̄ est aburrere, ex q̄ abnūlūt vincula  
cor, **T**ē, **J**, **E**, **A**, **D**, q̄ ambulabāt ui medio ignis ardēt,  
**D**om̄ igitur q̄ sal⁹ pueroy facta ē dīna v̄tute suspenden  
te actū fin ignis, et effectū, manēt tū actū p̄io, q̄ cū cre  
atura obediat creatori in oīb⁹ possibilib⁹ fieri p̄t v̄t  
utē dīnā p̄seruari ardor ignis in actū p̄io līne leō,  
q̄ prius pot̄ absolui a posteriori, **E**t sicut pot̄ v̄tus dīni  
na suspēdere actus ignis simpl̄, ita pot̄ suspedere circa  
vñ obiectū absq̄ h̄q̄ suspēdat circa aliud, et sic suspen  
dit actū ignis circa corp̄a pueroy et nō circa vincula eoz,  
nec circa eos q̄ fornae incendebāt, **F**ed h̄ p̄dicta p̄t sic  
argui, q̄ administratio rex i obseruatio sunt idē realē fin  
alioq̄, **A**dministratio q̄i p̄portat applicationē rei ad jēse  
cta, q̄ obseruari nō pot̄ in actū primo ignis q̄n epeat i se  
cundū actū apposito obvīstib⁹, **T**ē calefacere p̄ se q̄n est  
igni, illud aut̄ q̄d p̄ se inest aliqui nō pot̄ ab eo separari,  
eo q̄ possibile est q̄ ignis maneat in actū primo et nō co  
burat appolito p̄t vñlib⁹, **A**d p̄imū dīm q̄ administratio  
renū et obseruatio p̄t dupl̄ accipi, **L**io mō ex p̄  
te cause inq̄tū sunt actiones dei in ip̄o manētes, et sic sūt  
idē realiter, q̄ in deo nō est nisi unica actio, in rūseca q̄  
est idē q̄d sua substātia, **L**io mō ex p̄te effect⁹ q̄ ē in crea  
tura, et sic differt administratio i obseruatione, sic enī in arti  
ficali videm⁹ aliud ē instiūtū obstituere inesse, et aliud ip̄o  
p̄stituto vñ, vt̄z de securi, ita intelligēdū est i p̄posito, q̄  
creature sunt de artificiata, et iō aliud ē creatūra inesse, p̄  
ducere seu tenere q̄d ē obseruare, et aliud ip̄am ad operatio  
nem applicare, q̄d est administrare, et h̄ est posterū ad ip̄m  
obseruare vñ, **V**icet aut̄ posterius nō possit esse sine p̄io  
ri, tū p̄t ignis conser  
uan absq̄ h̄q̄ agat, nō tū eccl̄esso, et eadē re pot̄ est scđo

conseruari q̄ agit in vni & non in aliud ut dictū ē. **E**d scđm dđm q̄ calefacere inest q̄ se igni, sed h̄ ē terro mō p̄seitatis, & tale p̄t separari. **I**lud aut̄ qđ q̄ se inest primo mō, nō p̄t ab aliqui separari, etiā tute diuina q̄ p̄mittunt i eius diffinitione, ideo nō valer argumentū. **E**d aut̄ dī

q̄si ventū roris flante, et nō  
tergit eos oīno ignis neq̄  
extinguit, neq̄ q̄cī mole-  
stie intulit. **L**unc hi tres q̄sī  
ex uno ore laudabāt et glori-  
cabāt et bñdicebāt deum in  
fornace dīcētes. **B**ñdictus  
es dñe d̄s patrū nōstrorū et  
laudabilis et glōsus et sup-  
exaltatus in lcla. **E**t bene-  
dictū nōmen glorie tue san-  
ctum et laudabile et superexal-  
tatum in omnibz seculi. **H**e

**P**heros p̄spicitur collaudatio diuine maiestatis ab ipsi, et dividitur in duas ptes, quia primo isti pueri de laudant, sedo ad laudem dei creaturas invenerunt ibi. **B**enedicte omnia opera. **P**rima a chibz in sex, q̄ p̄to laudant deum in se, sedo in appropriato sibi nomine. Et benedictum nomen glorie tue. **T**ertio in assumpta humilitate. **B**enedictus es in templo, quarto in beata virginie. **B**enedictus es in throno, quinto in angelorum distinctione. **B**enedictus es qui intuetis, sexto in celo emperio cōtidente. **B**enedictus es in firmamento. **E**t nota q̄ in omnibus istis modis quatuor nomina communiter videntur, quia d̄ns benedictus dicitur ratione creationis. **L**audabilis ratione conſiderationis. **B**loriosus, ratione gloriæ frumenti. **S**uperaltatus, ratione incomprehensibilis pfectiōnis, quia excedit omne qd̄ de ipso dicimus et cogitamus, vel aliter sic, quia deus dicitur. **B**enedictus ratione bonitatis. **B**loriosus, ratione sapientie. **A**liud dicimmo. **B**loria est clara noticia. **S**uperaltatus, ratione potestie. **L**audabilis, quantum existens determinatur pfectio in creaturis. **D**icit ergo primo,

**B**enedictus es dñe deus patrū noster, de patrib⁹ fit  
mēno qz ex misericordia patrū pcedebat eoz liberatio sequit⁹.  
**E**t bñdictū nomē doc est nomē dñi tetragramatonis,  
qd est deo appropria, et nulli alijs attribut⁹, qz fin qz  
dicit rā, moy, illud nomen significat diuinam proprietatem  
intrinsecam omnib⁹ alijs separatis. **A**lia autem nomia  
diuina imponuntur ab operibus diuini, sicut pater de h⁹  
nomine heliom in heb. eo, et dñs in latino qd impone  
tur a generali p̄videntia, et ppter hoc coicatur alijs per  
quandā p̄cipiatiōem, vñ indices dicuntur heliom vel dñs  
vt habet Ero, xxi. Si lat⁹ fuit, dñs domus applicabuntur  
ad deos, et ad iudices rē, et multo magis alia noia diuina  
hoc mō coicantur. **B**omen autē dñi tetragramaton nulle  
alijs coicatur, sed de solo deo dicitur. **B**enedict⁹ es  
in tēplo, istud templū est humanitas xpī qz un xpō habe  
t plenitudo diuinitatis corporaliter, et dicit apłs ad Cor.  
iij, ppter hoc dñ apoc̄al. ix, de celesti hierālm. **T**emplū non  
vidi in ea, dñs deus ipse est templū eius et agnus.  
**B**enedict⁹ es in throno rē, hoc est in beata virgine,  
qz sp̄lū mō coniuncta est deo ratione maternitatis, et si  
citur p̄plic ipius thron⁹, qz in gremio eius sedis quādo

# Danielis

recepit misera a regib'. vt habeat **Dath.** s. n. **Benes**  
dic' es q̄ intu. aby. s. l. angelos dānatos b̄ celo delectos  
o Et sedes sup̄ cheru. **Psidens** angelis sanctis.  
p **Benedictus** es in firmamēto tē. t accipit̄ hic firma  
mentū p emp̄ reo celo. qd̄ describit̄ immobile a sc̄is. qd̄  
est loc' p̄p̄l̄ br̄z. lō  
dici firmamētu. **Lō**  
sideradū erā q̄ i us  
creatus p̄dictis dici  
tur de sp̄aliter bene  
dici et glorificari. quia  
sunt comitēt̄ do spe  
ciali coniunctione. vñz  
ex p̄dictis.  
q **Benedicite om̄ia**  
opa dñi. **Hic** p̄fir tres  
p̄ueni inuitāt̄ creatu  
ras ad laudandū de  
um celi. t primo crea  
turas in generali di  
cetes. **Benedicite** oia  
opa tē. Et sideradū  
q̄ in omnib' istis se  
querib' vñf istis ver  
bis. **Benedicite**. laudate.  
et sup̄ exaltate. eadez  
ratione q̄ vñs ē in p  
cedentibus nomib' bus.  
benedic'. laudabili  
s et supereraltat'.  
r **Benedicite** ange  
li. **Hic** inuitant̄ crea  
turas i speciali. t pri  
mo creaturas pure spi  
rituales. sc̄o corpora  
les. ibi. **Benedicite** celi.  
tertiō creaturas com  
posita ex spiritu. t cor  
pore. ibi. **Benedicite**  
nūl̄ hominum. **Dicit**  
iḡ p̄m̄.  
t **Benedicite** angeli

t̄ primo oīm̄ inuitant̄ creaturā angelicā tanq̄ deo pp̄lin  
quio em. **Esi** dicit Aug. li. xi. confel. Due fecisti dsie. vñ  
ppe res. naturā angelicā. alio p̄p̄l̄ s. materiaz p̄l̄z.  
s **Benedicite** celi. **Hic** inuitant̄ creaturas corporales. et  
primo corpora celestia. sc̄o ea q̄ p̄tinet ad elemēta. ibi. **B**  
enedicite imber. Circa p̄m̄ dicit sic. s **E**sidicite ce  
li tē. vñi inuitant̄ celū syderes cū speris. vñ. planetaruz.  
et celū crystallinū. id dicitur. t **B**enedicite aque tē.  
illud enī celū dicit aqueū ppter quandā silitudinē. q̄ co  
venit cū aqua in diaphancitate. tertio inuitant̄ angelos  
inq̄nt̄ mouēt̄ obes. q̄ ex motu eos cognoscim'. q̄ ex ta  
limotione ministrat̄. et hoc est qd̄ dicit. **Benedicite** vir  
tu es tē. quarto inuitant̄ ea q̄ faciunt ad ornatū celū. s. so  
lem et lunā. talia luminaria cū dī. **B**enedicite sol tē. t pa  
tent in litera p̄dicta. v **B**enedicite imber. **Hic** inuitant̄  
ea q̄ ḡnunt ad elemēta. et p̄rio inuitant̄ ip̄a elemēta se  
cundo ea q̄ faciunt ad ornatū elemētor. ibi. **Benedicite** ce  
te. p̄uma in duas. quia p̄mo inuitant̄ elemēta superiora. se  
cundo inferiora. ibi. **B**enedic terra. Consideradū aut̄ in  
obis istis. q̄ ista inanimata et carentia rōe dicunt be  
nedicere deū et laudare p̄ qñdam silitudinē inq̄nt̄ p̄fici  
unt ea ad que oī dināt̄ a deo. t itē inq̄nt̄ ex colidera  
tōe talū creature rōnales asurgit ad b̄ndicēdū t laudā  
dū deū. p̄io inuitant̄ elemētu aeris tangēdo tres imp̄issi

ones q̄ sunt in aere multi viles ad vitā hominū. t fia  
ctificat̄ terrenascentiū. q̄ sunt imber t ros t fūs. id ē  
vent'. t b̄ ē qd̄ dicit. **B**enedicte imber t ros dō. **E**cdo tan  
gū. elemētu ignis t eius effectū q̄ ē est' cū dicit. **B**endic  
te ignis tē. tertio tangit alternatos t̄pis causatā ex motu  
solis i obliquo circu  
lo. s. hyeme et estatā.  
q̄ sole exite i signo  
australis cauatur  
hyems. eo aut̄ exite  
i signo septentrona  
libo causat̄ estas. et b̄

r **Hic** ē qd̄ dicit.  
fī. i. p̄p̄m̄ tē. Quat  
to inuitat̄ imp̄issiōes  
que sunt in oppositis  
tēporib' s. in vere t  
autumno cum dicit.  
y **B**endicite rores tē  
qua ros plurimuz fit  
in vere. prūna in au  
tunno. v̄ dicit p̄bs.  
t̄. am. heo. Quarto in  
uitant̄ imp̄issiōes que  
fit in hyeme. ibi. **B**  
enedicte gelu tē. **E**  
xto inuitant̄ ea que s̄i  
unt in motu solis dis  
urno i duob' emispe  
riis. que sunt noct̄ dī  
ca. lux et tenebra. q̄  
sole caſtētē i emispe  
rio nostro causat̄ dis  
es et lnx. quādo autē  
ē in emisperio oppo  
to causat̄ nos et tene  
bra. et hoc ē qd̄ dicit.  
**B**endicite noctes tē.  
**E**xptio inuitant̄ due  
imp̄issiōes notabiles  
q̄ sunt fulgura t dens  
itas rubi. ibi. **B**  
nedicite fulgura tē. 3 **B**enedicite terra. **Hic** inuitat̄  
elemēta inferiora. s. terra et aqua. t primo inuitant̄ terraz  
fm se. ibi. **B**enedic terra tē. **F**ecido q̄t̄ ad p̄tes el'.  
ibi. **B**enedicte mōtes t colles. tertio q̄nt̄ ad ea q̄ germe  
nant̄ ex terra. t adherent ei. ppter qd̄ nō p̄tinent p̄rie ad  
ornatū terre. ibi. **B**enedicte vñuersa germinātia tē. **Lō**  
sequēt̄ inuitat̄ elemētu aque. t primo quantū ad origi  
nem fluminū cū dicit. **B**endicite fontes. sc̄o q̄nt̄ ad id  
qd̄ est termin' fluminū. que flumina i mar. p̄greditur,  
ibi. **B**enedicite maria tē. a **B**endicite cete. **Hic** inui  
tant̄ ea que p̄tinent ad ornatū elementor. cūt̄ modo sit  
aīalia in elementis viuentia t mouēt̄a seip̄a. et p̄io q̄ p̄  
tinent ad elemētu aque cuīt̄ modo sunt pisces. et hoc ē  
qd̄ dicit. **B**endicite cete tē. exprimunt̄ hic cete. q̄ sunt pi  
ses marini t mirabiles multum inter creaturas de se  
cūdo inuitant̄ ea q̄ p̄tinent ad ornatū aeris cum vīcī.  
b **B**endicite oīs volucres celi. t accipit̄ celuz imp̄roprie  
p̄ celo aereo. tertio inuitant̄ ea que p̄tinent ad ornatum  
terre cum dī. c **B**endicite oīs beli. q̄t̄um ad anima  
lia silvestria vnde dicunt̄ bestie q̄si rastre.  
d **E**tp̄ecora. q̄t̄um ad aīalia domestica. e **B**endic  
te filij. **Hic** inuitant̄ creaturā cōpositā ex sp̄itali t corpora  
li. s. naturā hominā. et p̄io generaliter cū dicit. **B**ened  
ci. si. ho. tē. sc̄o p̄pl̄m̄ israel sp̄aliter cū dī. f **B**endic. il  
LLC uq

# Liber

rael. Et hoc est quod ille populus spoliis cultu dicebat peculiares deo, tertio adhuc spoliis sacerdotes cum dicit.

S. Būdicite sa. Et hoc quod debet pollere spoliis scititate in populo. Quarto ministros sacerdotibus adiunctos ibi. Be nedicite servi domini. Et quod laus non est accepta a deo nisi sit ex spoliis et sanctitate et humilitate. Iohannes sub dit. Benedicite spoliis regem. Ultimo terminant laude isti seipsum hunc a seipsum inchoauerunt cum dicitur.

b. Benedic anania regem. Et hoc est quod spoliis reges laudandi behant quod tangit eum subdit.

t. Quia eruit nos in inferno regem. Et hoc est descendens ales eorum in pueri fuissest in ice.

d. Ignis virtute domini. b. Benedic oes regem.

Et istud ultimum addidit quia non solet in populo israel sed etiam in aliis populis erant aliqui qui speciali cultu colebant deo

mam sic sunt iacob et melchisedech et solomon qui dicuntur religiosi.

l. Tunc nabuc. Nec terra per principalem viam caput. In qua ponitur puerorum eraltatio con digna ubi scripta nostra sunt. Num est apparitio angelorum qui apparet quartus cum tribus pueris et hoc est quod dicitur.

l. Tunc nabuc ob stupuit et obustione subiusta rebustiunor puerorum cui exercitum. Et dicitur ei de puerorum saluacione in fornace magna. Et surrexit puerorum ad videndum miraculum. Et ait optimis tribus suis. Nonne tres viros misimus in medio ignis cōpeditos. Qui respodentes regi dixerunt. Vhere rex. Respedit rex et ait. Ecce ego video viros quatuor solutos et ambulantes in medio ignis et nihil corrupti nisi in eis est quod species regni filii dei. Tunc accessit

p. Dissem in medio ignis cōpeditos. quod dicitur. id est affirmat principes. et puerorum qui admirabat de quodto. Et solutos qui admirabat et ignis abusisset eorum vincula et non corpora et hoc est quod dicitur. Et ambulantes in medio ignis regem. Et spiritus regni filii est filio dei. quod ppter irradiationem vultus in corpe assumpto bene apparebat quod angelus non erat filius hominis. sed magis sicut quod supra hoc est et quid dicitur. Eadem quod ponitib; est approbatum mirabilis enim dicitur. Tunc accessit nabuc ad ostium fornacis et quo pueris eius deuotio quia non mittit nuncium.

v. Et ait sidrac regem. serui dei exce illi. non idolorum mutop

colligit intertra. Et credimus de fornace. si.

y. Et venire ad me securi sequitur. Et congregati satrapae qui dicunt satrapae et homines et exposuti sunt. a. Ut plabant viros illos admirantes de miraculo quod probatur per id quod subdit. Unde nihil potest ha. ignis in cor eo. et quod plus est. b. Capillus et eo non est adustus quod tam defacili incendit.

c. Saraballa. i. bras che estuantes et breves d. Non fuis immo quod solu non erat adusta. sed nec fumum denigrata. e. Et odor ignis si transmis. per eos. quod non erant immode rate calcanti. tertiis quod ponit hic est accalatio dei cuius dicitur.

f. Et erunt nabuc in landem dei. si.

g. Ali. Benedic regem qui multe angelus sunt. Et hoc enim quod erat aliis dissipatus et quod subito dissipavit alii egredientibus de fornace agnitus et fuerat angelus. Sed quis. h. Et verbis regis in muta obedientibus deo et si regi. Et quod non solum nabuc erit sed etiam in toto regno volunt laudare deum. Ideo sequitur.

i. Amo ergo politis et hoc decreta. et i. lex firma et p. Quare quod ponit hic erat ratio populi israelitici per puerorum promotionem et hoc est quod dicitur.

j. Tunc rex promovit sidrac misericordia et abdenago amplius quam ante quia prius erant profecti operum sed nunc fecit eos iudices propinctorum. et p. Et in isto ea potest assignari quadrupliciter moralitas. quia in statua est nota similitudinem. et adorantibus emulatorem. in ministeriis vel in instrumentis adulationis. in fornace tentacionis. Statua igitur notat simulationem doctrie scientie. seu cuiuscumque excellente. Nec statua est facta quod vitasimulata habet in ea falsitatem. Curia quod falsam honestatem. Alia. quod falsum dignitatem. Alia ppter falsam pietatem. Tercia. ppter falsum pratem. Dedicata. ppter falsam celebritatem famae. Terciata. ppter falsam magnitudinem. Ille et oia si occurret facit simulacrum statuam non boninam. In adorantibus est nota emulatorm. Adorant

# Danielis

homo satrapa, et nobiles aspirantes ad nobilitatem generis. Defat, i. aspirantes ad nobilitatem principis. Judices, aspirantes ad auctoritatem. Duxes scilicet aspirantes ad nos celebritatem. Tyranni, aspirantes ad potestum. Optimates aspirantes ad regum dignitatem. Ibi oes adorant seculi dignitatem ne porerentia honores vel dimitias paterentur quod ex epro subditi faciliter inducuntur. ipsius animo p. porerentiam, et doctoctorum p. statu doctriina. Religio per fallam virtutis, in instrumentis nota adulatio. qdaz eni adulatur superiorum ratione timor, et significatur tuba, qdaz terret. qdaz ratione cose, quedi honor, et ambitio, et significatur f. stula. qdaz ratione fauoris babedii in causis.

Et significatur erbarum, quidam ratione valoris taliis rupibus, et hoc significatur p. sambucam, quidam ratione affectus carnalis amoris, sicut sunt proprie diligerentes, et hoc significatur p. pasterium, quidam ratione decons, et lascivium, et fecundum p. symphoniam, quidam ratione luxurios, et sic superiores possunt se vis dicere de aliis, et designatur p. omnino genitum mulitorum, qdaz tales p. oem via quam adiuplere suos possunt. Quarto in fornicatione et pueris passione, somnus enim tribulatiois septuplum sicut cendit in iustos annos liberos. Per aduersitatem in insidiosis hostiis, p. asperitate, in afflictionibus corporis exterioribus, p. anterioritate, in difficultate, p. interioribus, p. arduitatem, i. operibus difficultibus, p. auctoritatem, i. p. p. fortioribus, p. austernitatem, in victu, et alio necessitatibus corporibus, p. calamitatibus, in infirmitatibus, et languoribus. Fornicationes tercias sunt septuplum succendorum, qdaz sunt diffise tercarios, qdaz tercarios dubia, qdaz occulta, qdaz fraudulentia, sub specie boni, qdaz subita, et periculosa, qdaz in repetuntis difficile est se bsi habeat, qdaz in portuna sicut est teratio carnis, qdaz impugnat obvo horis, qdaz pplexa, qdaz violenta ex intensione piculi, et mortis. De tercios succeditur nuptia, i. concupiscentia originalis. Stupra, i. concupiscentia supbie, et vanitas, p. p. luxurie carnalis, Malitia, i. concupiscentia maledicta, qdaz desecrat anum hominem, sicut malleoli carnem sunt desiccatae. Et hac fornicatione eripiunt pueri, et innocentes. Uncula sumuntur, i. difficultas ad bonum, et punitas ad malum. Venientia autem illa saraballa, i. bona qdaz honestant, qdaz tegunt membra pudibunda. Clave, id est bona qdaz delectat, qdaz ponuntur in capite, et calciameta, id est bona qdaz sustentat. Testes, i. bona qdaz servat. Flama autem qdaz diffunditur p. cubitos, tunc, et quinque annos non latitabit, significat penam infernum qdaz sequitur remissio iubilei, i. requie eterna, qdaz p. remissione iubilei futurum in scriptura, qdaz in inferno nulla est remissio.

**A**buch, terce. Hoc est terma visionis significans scripturam, et extra humanam p. sp. materia autem huius visionis est factum nabu, qdaz ppter offensari dei vestrum, et natus fuit in amoenitate, herbarum radicibus infelix, et natus, et post dei misericordiam ad regnum restitutus, et sic humiliatus regis celum laudare cepit, in quo ostenditur mysterium vestrum, et patet carnis, et humana p. sp. materia fine laudabile ostendit. Causa finalis est p. sp. scripturam p. sp. scripturam, et trepidatio de-

omnipotentis humiliatio regis superbius, exaltatio danielis interpres, et solatio populi seruientis. A efficacis est sp. inservientis instinctus, quem habuit daniel tanquam vir sobrium, humilis, et subiectus, interpretatio vero assuetus. Causa autem formalis p. sp. sit in modo scribendi hanc visionem, qdaz scribitur p. modum epistolae, qdaz est epistola regis Nabu, missa p. totam regnum suum ad laudem dei in memoriam huius facti, qdaz a danieli posita est in serie huius libri, et id dividitur p. modum epistole, qdaz primo ponitur saluatoris secundo subiectum narratio ibi, et quia tertio intercessio causatio ibi, nunc, in salutatione autem p. ponitur persona salutis quia est maior ei. Nam vero rex postea subditur persona salutis cuius est.

**A**buchodonosor quietus erat in domo mea, et flores in palatio meo. Sicut uidebam qdaz p. p. pertinuit me, et cogitationes in stratu meo et visiones capitum mei conturbauerunt me. Et per me propositum est decretum ut introduceretur in conspectu meo cuncti sapientes babylonis et ut solutiōes somniū indicaretur mihi. Tunc ingrediebantur

**b** Qdaz populus regis, qdaz erat monachus orientis, et dictum est, tertio describuntur bona optima persona salutis cuius est. **c** Pax vobis multum placet, qdaz bonus pacis vobis, et optare subditus, qdaz ad hoc eis ponitur. **d** Signa et mirabilia, hic ponitur p. sp. epistle narratio, et primo ponitur in generali, secundo in speciali ibi. Ego nabuch, circa primū considerando qdaz hic in generali narratio factum habui, quod p. p. p. supbia sua in amentia versus est et humiliatur, et p. p. a deo in regnum restitutus, propter quod sum in morte ad deum laudandum, et p. ep. sam ad laudem dei suos subditos invitandum, et hoc est quod dicitur hic.

**d** Signa, i. opera divinitatis facta ad inducendum homines ad deum reverentiam, et mirabilia, qdaz excedunt intellectus humani facultatis.

**e** Et mirabilia, qdaz excedunt intellectus humani facultatis, f. Fecit apud me, i. in persona mea, et sunt vobis nabu. **g** Deus excelsus, h. dicitur ad differentiam illoqz in rebus colebantur, b. **i** Pacuit gaudiis predicatione id est soleniter p. ep. am. divulgare, i. **j** Eius signa id est opera supra naturam sacra, l. **k** Quia magna sunt, i. talia qdaz nullus potest facere, l. **l** Et mirabilia eius, qdaz fortia, cui nullus potest resistere vel impetrare, m. **m** Et regnum eius, qdaz regnum sempiternum, i. sine fine, n. **n** Et p. t. e. in generatione et generatione, i. in oem natione, o. **o** Ego nabu, die describuntur narratio epistles in speciali vbi p. mutatur quoddam erordium respectu sequentia in quo i. generali tanguntur persona videns, et persona interpretans, et status virtusqz. Secundo autem ponitur p. sp. scriptio ista determinata, ibi. **p** Quo capitulo mei, primo qdaz describitur persona videns cui dicuntur, o. **o** Ego nabuch, monarcha orientis.

**q** Quietus, i. a preliis subiugato mihi oriente.

**r** In domo mes, i. in babylone quaz fecerat caput sue monarchie, et dicitur, i. eo. c.

**s** Et flores in palatio meo, qdaz omnia successerant sibi ad libitum, fortuna enim prospera dicitur floratio metaphorice, t. **t** Sicut uidebam, et invenimus ummissum,

**v** Quod pertinuit me, t. d. d. n. a. v. ture h. faciente, seq. r. **x** Et p. me p. positum est decretum hic incipit gloriam interpretantem tangere, **U**er intro, i. co

**y** Tunc ingrediebatur haroli, t. supra expositum est qdaz dicebant haroli, et ceteri hic nominati,

**z** Et solutionem eius non indicaverunt mihi, quia esse solus deus, et quo patet eos falsum respondisse in prima visione quando dixerat. **M**erudit somnium seruus suis, et solutionem indicabimus, qdaz hic dicitur exisse qdaz rex narratur

# Liber

somniū in cōspectu eorū, et tñi nescierūt interpretari.  
a Donec collega, i. familiaris, b Ingressus ē in cōspectu meo. Queris ḡd̄re nō fuit primo vocatus cū alijs  
et maxie q̄ als ei somniū exposuerat, et dictū est, q̄ capi.  
dōm q̄ erat absens p̄ alij arduo regni negocio, ppter  
qd̄ rex nō p̄cepit iter  
fici sapientes sic p̄mis  
p̄cepat in sili calu q̄a  
expectabat danielē  
et h̄ v̄sonate ita cum  
d. Soluñoz ei nō in  
dicauerūt mihi dōec  
ingressus e danielē et  
e Cui nomē balthas  
sat fin nomē dei mei  
q̄ tali noīe voca  
tur deus nabuch.  
d Qui h̄ sp̄m deo  
rā sc̄or, ad interptā  
dū somniū, ppter hoc  
ara interptādi somnia  
dicebat sc̄ia vīna, vñ  
et Albert⁹ magn⁹ lñp  
lubri de somno trigu  
lia dic̄ socratē erela  
massē atthenēsib⁹ lau  
dās sc̄iam d̄ūnatio  
nis somniōr̄ vīcens  
d̄b̄t a me vī h̄c ve  
strā quā exp̄ti elis p̄  
somniādīca esse islam  
sciētā, q̄ h̄c vt dñi  
mā me ignorare, p̄fite  
or, h̄uanalme sc̄ire ex  
illiter p̄stas? sū, et  
vīm fareat h̄ solū me sc̄ire arbitrat? sum q̄d ignoro eo q̄  
sc̄iam deo vel sc̄or nō sū adept⁹, sequit. e Balthas  
sar princeps arioloz, i. dūnatoroz, et h̄one dīne sapientie  
quā h̄ebat, et nō alij, et hoc est quod subdit. f Quo  
mā ego sc̄io q̄ sp̄m deo vel sc̄or habeas in te, dic̄ deo san  
ctoroz ad dīnam demonū a q̄b⁹ magi, taroli, et h̄nōl q̄re  
bāt rīsa, loqui, et iā in plāli de d̄o ī mōre gentilium,  
sequitur. g Et oē sac̄i, i. se retū. h Nō est tubi  
impossibile, q. d. omne secretū potes aperire.  
i Visions somniōp̄ meoz q̄s vidi, et solu, eay narrā, nō  
petit hu nabu, narrationē sui somniū q̄si ignorati, s. car i  
prima visione, q̄i h̄ somniū narrant p̄io rex alij come  
ctozib⁹, et sc̄o danielē, et h̄ dictū est, q̄ petit narrationez  
p̄ modū exp̄olitōis, ut q̄ optet repēti somniū ab exposi  
tore applicando p̄ter visiones ad p̄ter solutionis.  
k Vīsio capi. Positio exordio narratiōis et interptati  
onis, h̄ p̄edit ad vīsionē in sp̄ali, et p̄io ad narrationē, se  
cūdo ad ei⁹ interpretationē ibi. Lū ḡ balthasar. Prima ui  
tres, q̄ p̄io narrat vīsio put signat regis emunē, i. s.,  
cūdo put sc̄at q̄ eū dīuina sīnā ibi. Videbā, tertio p̄  
ut exprimit sīnā cām ibi. In sīnā. In prima ḡ p̄te vī sic,  
k Vīsio capi⁹ meli, q̄ tales vīsioe rūt in p̄te imágia  
tua q̄ rīget in capite. l In cubili meo, q̄z in somno  
est facta ulta vīsio q̄tar sensib⁹ extero: ibo, hec ē, s. q̄ leq̄t  
in Videbā, et ecce arbor, p̄ arborē nabuch. significat, q̄z  
fin p̄b̄m hō ē q̄si arbor euersa h̄sīs radices surū, i. capi⁹  
los vel os, q̄ radices sunt os sīles, q̄, be aīa, n In me  
dio terre, q̄z bābylo rībi regnabat nabu, ē in medio clima  
te terre habitabilis, i. ui q̄rto fin alfragamū, o Et al  
ti, eius numia, ppter potētā nabu, et sup̄biam.  
p Dagna, ppter regni extentionē, q Et fort̄, ppter

magnam militacim et pītiam armorū. t Et p̄ceritas e  
tingēs celū, ppter nabu, excelleñā q̄ de intimo statu  
ad tantā potentia vīenerat, v. s. dictū ē, s. Apes  
etus illi⁹ erat vīsc ad ter, v. ter, q̄ ab habitatib⁹ in reno  
tis p̄b̄o tūnebat ne eos inuaderet, t Folia eius pul  
cer, hoc dicit q̄sū ad  
et ornatū et localia q̄  
de diversis regnis su  
par, p̄gregauerat, v Et fruct⁹ eius ni  
mīus, ppter multitudi  
nē dīnitatis artificias  
t Et esca eius (lū  
uer, in ea, ppter multitudi  
nē diuītaz natu  
y Subter ea rāliū,  
habitabāt aialia, id ē  
z Et be, simplices,  
stie, i. feroes, q̄ nū  
lus audebat resistere  
a Et in ra, ei⁹ uers  
fa, volu, celi, p̄er volu  
eres i. telliguntur gar  
ruli et mēdaces ad al  
ta tendētes, q̄ tales  
solēt p̄cipib⁹ esella  
b Videbā terales,  
Vīsio narrat vīlio  
in q̄tū stūnebat sīnā  
dei, vñ or sic. Vide  
bā, s. p̄spītates statu  
c In vīsionē mei  
ca, mel, i. q̄ p̄spītates  
p̄sīs vīte, nō ē nū q̄  
si somniū, s. vñ dī in  
pg. Hormierūt somniū sīsi et nūbīl inuenerit oēs, vī dī  
intiā in manso sīsi, sequit. d Ecce vigil, i. ange  
lus, q̄ angeli vigilat ad custodiā nēam, et ad exequēdāt  
mādāta, et q̄ nūq̄ cessant ab actū intelligēdā, s. nos cēs  
sam⁹ opp̄pī somno, e Et sc̄tis, h̄ dī ad dīnam demo  
nū, q̄ p̄b̄i gētiles dicebāt demones corp̄ h̄e aērea, et  
dictū ē, s. anglos aut̄ esse intelligētās oīno separas,  
f De celo descedit, q̄z a deo mītūn̄ angeli ad hec infe  
riora admīstrāda, g Clamauit fortiter, ad insīnuan  
dū auctoritatē dīne mīe, h Succidite arborē, q̄z nas  
būch, de regno abiect⁹, et ad ipsi, et dicit, i. co, c. i. Pre  
cidite ra, eius, i. filios eius vel posteros q̄ delecti sūt et  
interfecti p̄ medos et psas, vñ i. c. se, k Excute fo  
lia ei⁹, i. decore regni, q̄z mītū depērit i. infirmitate lon  
ga regi nabu, l Et vīsgite fru, ei⁹, q̄z illo tpe q̄lubz ra  
piebat ibi dīuītias illi⁹ regni, m Fugi, be, q̄ subter ea  
sunt, q̄z mītū recēserūt de dīuina nabu, tēpe amētē sue  
tam de s. simplicitib⁹ q̄ signant p̄ bestias, q̄z de p̄ncipib⁹  
q̄ designant p̄ volucres ad alra tēdētes, n Terunt  
germe radicēi⁹ i. terra sīnā, i. spēm certā tētēcētē ad  
regnū polt amētā, o Et alligetur cīnculo ferreo,  
id est in infirmitate inducta et dīuina sīnā que infrangi  
bilis est, p In herbis que foris sunt, q̄z tempe amē  
tie habitabat in campus cum bestiis, a Lox eius p̄b  
hāano p̄mutet, et q̄z p̄dūt vīsum rōis p̄ amētā, et sic fa  
ctus ē q̄si bestia q̄ vita hoīs nō differt a vita bestiā, n  
si p̄ vīsu rōis, nō q̄z fin mutatus in bouē et dic̄ Joseph⁹  
q̄ licet vaciter narrat h̄istoriam veteris testi⁹ qui vīlt ex  
ponere turpiter deficiit, sicut de nuditate ade i. statu ino  
centie dicit Josephus q̄z nō etiūbēcēbat, et exponendo  
rōem assīgnat, q̄z adā vīlt tūne in simplicitate bestiāt

# Danielis

sicut pueri ante eum rōmis nō erubescit de sua nuditate  
h̄ est manifeste slim. q̄ sic p̄ petū meliorat̄ suis ita  
tus p̄sum̄ hoīs. q̄ p̄ h̄ adept̄ suis vīs rōis. et eodē mo-  
vici h̄ iosephus. dīcēdo q̄ nabu fuit mutat̄ in bouem  
h̄. Et t̄. q̄a mutat̄ sup̄ eū. Lēp̄e anni. q̄ t̄ps enī itel-  
ligit ann̄. I sc̄ptura

et de. i. m̄. cū dī. Per  
t̄ps. et t̄pa. et dimidiu. t̄pis. Ecq̄ p̄t̄z l̄m̄ q̄  
aliquid dicitur. q̄ annos  
fuisse mutatos. an. vīs  
mēlos orōne daniel.  
et dīc̄l. sup̄ locū istū  
c. In sīa. Dic̄ nat-  
ratur vīlo q̄z ad vi-  
tūne sīne cām̄ cū dici-  
tur. In sīa vigilū  
decretū ē. et ad pe-  
nitūne sc̄tor̄ q̄ sunt i  
terra quā angeli p̄s/  
fāt corā deo decretū  
ē hoc a deo uī cōsp̄a  
angelor̄ q̄ dicunt̄ vī-  
giles rōmī p̄dictis.

d. Do (et cā subdit,  
nec agnoscat vītēz)

e. Om̄ dīas excēl̄ i regno hoīz trās  
ferēdo regna h̄. et volūtate sīa. f. Et h̄ illūm̄ hoīz. a. p̄t̄z  
g. Cōstrūct̄ sup̄ eū. s. q̄ ip̄met dīc̄l. dīc̄l. vīl. Data ē  
mībi oīs p̄t̄s in celo. et i terra. Tel fīm̄ l̄ram̄ p̄ h̄ intellī-  
gunt̄ nabu. q̄ de h̄ūlī statū pīo fīst̄ ad regnū elenat̄. h̄  
p̄ter sup̄hī ad t̄ps delect̄. et p̄ h̄ūlītātē uter restitut̄.  
h̄. Hoc somnū vīdi ego nabu. rex p̄ h̄ p̄t̄z fallitas illoz  
q̄ dicit̄ q̄ ea q̄ dicunt̄ in h̄. c. nō sun̄ intelligēda ad l̄ram̄  
de nabu. h̄ de diabolo q̄ in p̄sūtatione sc̄culi. q̄ se q̄ mas-  
tore glam̄ q̄ illi anglī q̄ nō peccat̄ erit. O. aut̄ no itellī-  
gaf̄ ad l̄ram̄ de nabu. arguit̄ pīo. q̄ non est vīsile q̄ rex  
fullit̄ dumūsū currere p̄ cap̄s cū bētēs. h̄ magi tūt̄  
līgal̄. et inclusus. sīt̄ nec q̄ p̄ t̄m̄ t̄ps vīx̄. et nudus sub-  
dīmo. Letto i possiblē vīdet̄ q̄ tra diu vīx̄. et talz cībo.  
q̄. i. dī. Enī q̄i bos comedes. Quarto q̄ in rōnto t̄ge  
bestie deuoraz̄t̄ eū et vī. Quinto q̄ non ē vīsile. q̄. vii.  
annos t̄m̄ regnū fūllit̄ sine rege. et nō legit̄ alī. in h̄. vī-  
tū. si sup̄fūllit̄ institut̄ non est vīsile q̄ ei cēsūt̄. p̄  
fūt̄. nō dicit̄ q̄ daniel ad l̄ram̄ loquī h̄ de diabolo ub̄  
metaphora de nabub. h̄ dict̄ illoz ē errore. q̄ pec̄/  
carī demōnts ē irremediable. sic diffīt̄ tractat̄. q̄. sen.  
t̄m̄ dicere error est. Origenes. cuī improbatioē omī-  
to h̄. p̄ter plūtātē vitādam. et q̄ h̄ in scriptis cōbus  
q̄t̄ fallitas illoz parz ex lēa vīb̄ dī. Daniel erat collega  
bū. nabu. de q̄ est h̄ fīmo. O. aut̄ ell̄ familiaris ip̄i. dia-  
bolo ē līm̄ cū h̄ dicat̄ q̄ h̄ebat sp̄m̄ deoz̄ sc̄tor̄. I. t̄. som-  
niū nō p̄t̄ inesse diabolo sic nec somnus. I. t̄. q̄o expo-  
neret daniel somnū diabolo cū in demoniū vīgeat̄. acū  
men intellektus magi q̄ in hoīo. et iō dīm̄ ē q̄ hec̄ vī-  
ta hīstōria. et uō locut̄ pabolica. q̄d p̄t̄z q̄ h̄ ip̄sone sic  
determinate nō lānt̄. daniel. nabu. et alī. et oī ofīcia.  
I. t̄. p̄ h̄ p̄ factū. notāt̄ sic celebre q̄ scribis toti regno i res-  
gia ep̄la. Id p̄imū i ḡt̄ q̄d in 3rū obīt̄ dīm̄. q̄ sic  
dici. hīero. vīp̄tīta docet̄. anūta sunt impossiblē ho-  
mini sano. et mīlēt̄ possiblē hoī furioso. furia enī facit  
hoīem multa agere. et pati q̄ als non posset. vidēm̄ eūz  
amētes diu sub diu morari. crudis lūfēt̄ q̄b̄ enī vī-  
q̄ sunt bestie bestiā. et t̄. ferociū. et cū talib̄ amicītā cō-  
trahit̄. hec hīero. K. aut̄ illoz q̄ dicit̄ hic hīero. p̄t̄ bre-  
ueret a signari. q̄ furia naturā hoīs deordinat̄. et q̄s be-

stīale facit. Et ex hoc sequit̄ q̄ aliqua sunt eis delectabili-  
ta. et possiblē que ante nō erat. p̄ter transmutationem  
nature. sicut in silvī p̄gāntib̄ carbones vel terra sit ei-  
bus delectabilis p̄ter nature deordinatiōem q̄ t̄si alias  
sunt eis abomīabilitā. Et hoc etiā sequit̄ aliud. s̄p̄t̄ cū be-  
sīt̄s p̄hīt̄ familiari-  
tātē. p̄ter quā iudā aſ-  
similatōne ad eas er-  
p̄ter h̄ bestie nō des-  
uorabāt̄ na bū. sicut et  
expūero videat̄ q̄ ca-  
nes ferociissimi non  
nocēt̄ fātūs natura  
liter vīlē amentib̄ po-  
test t̄i dīc̄l q̄ a bētē  
fūt̄ diuinū p̄fēt̄is  
tūs. et sic p̄t̄ ad q̄t̄u-  
or. p̄t̄ma causa autē  
quare non fūt̄ ligā-  
tūs vel nōt̄s ip̄e  
furie. q̄ p̄t̄ mīt̄.  
mitas rūt̄s aggrāna-  
ta. p̄t̄teni ad ienīt̄  
q̄ furiosi cū ligāt̄ mā-  
gis infūmant̄. et sc̄e-  
bāt̄ hoīes iūt̄ p̄t̄nēla

tōz daniel. q̄ i cāp̄s si morere fī. s̄. finale i regnū restitue-  
ret. Ad q̄t̄u dīm̄ q̄ regnū t̄p̄ illo fūt̄ gubernatum p̄  
principes. et marītē p̄ danielē q̄ diligebat̄ regem. et quā  
p̄ danielē revelatōem sc̄ebāt̄ regē reūt̄tētē. t̄o nullē  
alīt̄ audebant̄ interīm statuere. ne nabub. postea reūt̄  
stitutus puniret̄ eos tanq̄z reos. et crūtētē lete mātētā-  
tis. q̄t̄ q̄ nabu. mīt̄ regnū ampliauerat̄. et ḡificauerat̄.  
ideo cū maiori patīa principes. eū expectabāt̄. Ut alīt̄  
potest dīc̄l q̄ filius eī. euīmeradach ulo t̄p̄ regē regnauit̄.  
Quā aut̄ postea cessit̄ patī dīm̄. q̄ h̄ fecerit̄ principes  
q̄ eius malūtā odiebat̄. vīt̄ et dīc̄l alīt̄. p̄ter mala qui  
fecit̄ t̄p̄ infirmātās patētē fūt̄ postea incātētās a  
p̄t̄ cū joachim̄ regē mīt̄. et quo cū eo amicītā contra-  
xit̄. et t̄u de carcere ext̄iit̄. vt hī. viii. Reg. viii.  
i. Tu ḡ balthasar. Hic p̄t̄ ponit̄ vītōis interpretatio  
et dimidiat̄ in duas. q̄ p̄t̄mo ponit̄ ip̄a interpretatio  
sc̄do interpretationis impletio. ibi. Om̄ia hec. jn. prima  
partē dicit̄ sic.

i. Tu ergo balthasar. i. daniel.  
k. Hītra interpretatiōē festīnus. t̄c̄. q̄. d. p̄t̄. non indiges  
tēt̄. p̄t̄is dilatione ad cogitātū. p̄ter diuīnam sapien-  
tiam que in te est.

l. Lūcē daniel. t̄c̄. cepit intra seīp̄m̄ cogitare tacit̄. q̄t̄  
nolebat̄ cīo p̄cedere ad dēnūciātū regē mala.  
m. Et cogitationes eius cōturbabāt̄ eū. q̄t̄ rex honorātē  
rat̄ eū mīt̄ et socios eī. t̄o q̄i gratīs cōturbabāt̄ dīm̄  
in eius futūro. vt se sequitur post.

n. Hīc t̄. somnū his q̄t̄ te oderit̄. t̄c̄. q̄t̄ licet̄ vītā cō-  
tra superiores sit dicēdo. t̄i cū reūtētē debet dici.

a. Arbōrem quam vīdīst̄. Hīc incipit̄ exponere vītōis  
nōt̄. et mōt̄. quo superius est eppolita. et ideo p̄t̄ ex-  
dictis sententia vīsq̄ ibi.

b. Nob̄rem. vīb̄ p̄līt̄ expositiōē ponit̄ monītīo. Hīc  
monētīs regēz ad p̄nīam. et opa mīlēcīdīe. vt p̄  
hec auertīt̄ pena futūra ab eo. q̄t̄ nōt̄. et p̄b̄era vītōis  
hec. p̄b̄era esset̄ dicēa p̄t̄ minūtētē tātūm̄. quā tā-  
les p̄minātētē lequerēt̄ intelligēt̄ sub conditione  
tēs. si tīlēt̄ contra quos dicunt̄ p̄fēt̄erēt̄ in mālo. vt dīc̄l.  
dīc̄l. hīero. viii. Repente loquāt̄ aduersus gentēs. et ad  
vītōis regnū vt eradicēt̄. et dīc̄l. illud. Si p̄nīaz egerit̄

# Liber

gens illa a malo suo agam et ego penitentiam super malo quod cogitauit ut faceret ei. c. **V**ia hec. **H**ic ponit interpretationis impletio. et dividit in duas. quod primo ponit visionis ipse ad ipsum nabu. delectione. et secundo ergo ad eum restituendum ibi. **I**git post finem. **L**ucia primum considerandum quod hunc advenit danielus nabu. alii quia priam agunt. et alio opa mie recerit. in ad priam subdia rediit. propter quod pena patitur. tunc ei inflatur et hoc quod dicit. **O**mnium.

c. **P**ost finem hec. c. m. **M**elius. q. i. post annū quod annū facta est dilectio pene propter opera mie. s. q. ut dicunt est reuerens ē ad lugubrā tunc ei. inflata est.

d. **I**n aula babylonis deambulabat. rex tuus multu[m] militari[m] milie[rum]. **R**adias rex non dicit. b. q. aliquis loquetur cu[m] eo. nō dicitur quod tunc cogitatione quod tunc cogitatio at d[icitur] ab iectione tua. quia patitur a me daniel. et ce p[ro]fessabat tunc. et impossibile. quod iam annū traxerat. et p[ro]terma gaudiu[m] potest[ur] et lugubr[us] sue.

f. **A**ut. **N**ōne hec ē babylon ciuitas magna. c. q. d. q. possit me deinceps. dicit autem babylon magna q. fin. q. dicit. **B**ero[n]. **S**ing. **C**la. ipa erat edificata i[n] quo. et quod liber latus qd[icitur] habebat. et miliaria. i. octo leucas. nec ē mihi quod tunc sic edificabatur ciuitates. quod queritur fin statu[m] luum habebat iuxta domum suam ortu[m] et viciu[m]. vbi frumenta crescebat et diu posset vivere i[n] ob sidione cum familia sua. **C**apitolium aureum vel porticu[m] illi ciuitatis erat turris. edificata a filiis noe. et b[ea]t[us] **B**ene[n]c[ia].

g. **Q**uā ego edificavi in domū regni. si ei edificauerat i[n] ip[s]i illa ciuitate. s. fecerat ea metropolis sue moat[us] que et ea ampliauerat

fortificauerat ad robur regni sui et decorem. propter quod res purabat dictu[m] danielis trufaticum. h. **C**unq[ue] ser. ad hoc esset in ore regis. et ei ostenderet deus quod propter supbitam suam puniens est. i. ipso loquente supbita subdit infirmitate cum dicit. i. **T**rop de celo ruit. q[ui] si quoddam pond[er] de

nciens eius supbita. et vox facta ē in apto et dei vindicta inteligatur a populo. ipso non ambulabat solus per aulam suam. sed multi erant cum eo qui voces de celo audierunt.

i. **L**ibi de nabuibus.

j. **S**ensus p[ro]ter p[re]dictis. Sequitur.

k. **F**enum quasi bos comedes. ex hoc patet quod non fuit mutatus in bouem. et dicit **P**osephus. quod non de his bos. sed quasi bos sumi modo emendo. et habetur in decreto. m. q. i. q. remittuntur.

m. **E**t rone celi corpus eius infectum ē. quia celo tantum regatur.

n. **D**onecca. c. illa. aq[ua]l. cresceret. i. fm loquitur in aliay qd[icitur] q[ui] o.

o. **E**t (nō rōdebar). vngues ei[us] quasi vngues autū. eadē rone p.

p. **I**git. **H**ic ponit risiōnis impletio q[uod] tu ad nabu. restitutio nem. et dūci in duas p[otes] q[ui] primo descripti eius restituto.

s. **E**t secundū interclusio. ab. i. q. s. **C**irca primū dicitur sic.

p. **I**git post finem p[ro]dicti. um a domino.

q. **E**go nabs. oculos meos. corporis sciz et

r. **A**d te. i. mentis leuauit. i. poterias deis.

s. **E**t ien. cognovisti me redditi? ē mihi. quia furia transiebat.

v. **E**t vi. i. corde. uen. in se. laudauit cre

x. **E**t glo. contendo virtutem eius et bo[n]itatem publice.

y. **Q**uia poteris semper p[ro]pterea ad duratio[n]em

# Danielis

a. Et regnus eius in generatione et generatioem, qd se extet ad oem genti. b. Et oes hitat, t. apd eu in nihil repu. sunt, qd de nihil sunt, t. in nihil, redigerent nulli de manu regni dei seruaretur. c. Iuxta n. v. suaz facit n. in t. celo, t. in anglis. d. Et noe qd res. ma. i. potentie.

e. Et dicat ei. t. re fe cisti, i. dicere possit qd iudicia ei. incompen sibilia sunt a nobis, nec errare pot in fa cis suis, sequitur.

f. Figura mea reuer sa est ad me, noe p. intelligenda qd de si, figura bonis reuersus sit ad figuram hois, et dic Josephus et ma le, et vilu e. h. figura h. accipit p. exteriori copositione, qd fuit totus et res. t. sic qdā mo in figura miraz. Vel alt intelligentia est in estimatione,

qua debat in furia, qd esse libi videbat qd esset bestia. g. Et optimates mei et ingratiani mei reqsierunt me, s. m. t. p. pus patrem a dante, t. ppter neq. euilmeradach, cuius datus erat eis odiosum, cetera patet. h. Nunc ig. Leic ponit sclo et. Hunc igit ego nabu, laudo ore. i. Da gratias, corde. l. Et glifico, ope. l. Rege celi, cuius regni soli est stabile. m. Quia oia oga ei. vera, qd p. cedit s. m. sue sapie qd no pot errare. n. Et oes vie eius, i. modi recti. o. Judicia, i. recti. p. Et gradies in supbia pot humiliare, h. agnoscebat p. experientia. Subit a quibusdam retru iste nabu, fuerit sal uat, qd h. qd de eo, Isa. xiiii. Detracta est ad iferos superbia tua, scidit cadaver tuu, t. j. Verutu ad infernum detraheret in profundum laei, et multa qd ibi dicuntur, ex quo aliq bus re qd sit dana. Dom qd es saluat, qd scriptura fini nat histori eius in his huius, milia et dñe et virtus, et scidi pessione, et hic p. qd no fit in scriptura nisi d. his qd sunt in statu salutis. Hoc eti dicit decretu, xxiij. qd. ut fabubodonos. Id illud qd d. in p. in Isa. d. d. m. qd dictu est p. minutiorem intellecta editione. s. si no penitentia, qd in penituit, i. ad infernum dana, no descendit, sicut Isa. xxviii. p. Isa. dictu est ezechie. Hispone domini me qd morietur tu, t. no viues, qd t. penituit i. omnia mutata fuit, et additi sunt vite eius, r. anni et h. ibidem.

M. aliter exponendo p. arbore intelligere possumus que cito statu prosperu spale vel spuale. Si accipit qd ad te, porale tuu sic arbor ista est ho qd ad personam, ho enim est arbor exulta, t. s. dictu est. Ista arbor est in medio terre, qd sita est inter orientem naturam, et mortis occidentem. Alta, p. excellentiam inter alias creaturas. Magna, qd sum ad sciam. Fortis, qd ad potentiam. Proceras, qd ad appetitiam. Ramosa, qd ad generis lineam. Fructifera, p. opulentiam, s. no qd ad caritatē sed carnē nutriendā. Clara, vel diffusa, qd ad famam. Subter ea aialia, i. simplices, Be stie, i. feroces. In ramis eius volucres, i. in domo ei. vel curia sunt leues, subipi, medaces, garrulos. Et ea vesicunt ois cato, i. carnales eius bona plumbunt, qd toti dat mun do, nihil deo. Sup hac arbore est finia qua clamat vigil, ipius vel angelus vel p. dicator vel plau, qd sequit. Siquidice arbore, p. morte. Et hinc, qd ad resistentiam extremam inter aialia, qd in alijs aialib post mortem remanet aliqd

vile, nihil ast in huicmodi homine. Nec dite ramos eius, i. paratele. Excuse folia, i. exteriorē apparētiā dispigite fructus, i. opulētiā, qd in morte qlibet rapit qd pot de bonis talium. Fugiat aialia t. c. ppter familię di spersionē. Hic autem est societate infernalem.

**L**or eius ab humano comite qd ad ob stinatioem. Sep tē tpa mutatur super eū qd ad dānationē perpetuā qd septenariū designt. Ecce arbor humana p. spiritatis, et ea sima diuine vocationis. Hoc p. exponi de p. spiritu et excellēti spūali. et sic p. arbo. ē intellige hois et r. v. s. Recarbor ē alta, p. iusticiā.

Fortis, p. stantia frontola, p. eloquitz tiam, Magna, p. prudentiaz, qd dirigere oes virtus, Diffus

s. p. misam. Fructifera, p. denotioneis exuberantia. Omnes pascuntur ex ea, p. fraternalm edificationem.

Subter eam bestie, p. sensum exteriorum refrenationē.

In ramis eius volucres celo, p. mortuum, exteriorum moderantiam, hic homo si in peccatum cadat contra eam in clamat. Vigili, i. christus in euangelio p. dicitor, vel prelatus predicando.

Succidite arborē, qd sum ad desperationem caritatis que est vita anime. Precidite ramos, qd sum ad ablaciōem voluntatis bone.

Excitate folia, qd sum ad defectum bone locutionis. Diligite fructus, qd sum ad subtractiōem bone operatiois.

Fungant animalia que subter ea sunt, qd sum ad defectum debite subiectiois.

Alligetur vincula, qd sum ad genitatem male p. suetudinis.

Perreto, ppter duriciem obstinatiois.

Eficiatur foris, qd sum ad inuercundiant in omnibus malis, quia tunctu facta est, ei frons metetricas.

Lor eius ab humano commuretur, qd sum ad omnē modum crudelitas.

Septem tempora commutentur sive enī, qd sum ad pueram opinionem totus legie.

Huius arboris sententias p. cipiant in somniis reges, principes, nobiles, priores, quia frequenter in p. dicatio nibus audiunt diuinam sententiam, sed non curant ac si esset tantummodo somnium.

Capitulum, V.

**B** Althusar rex. Hic ponitur quarta visio vbi ostēs datur eminentia regni tpi, et iustor ad regnum ante christi, et malor. Causa materialis est destrucio regni chaldeorū p. medos et p. ass. qd destrucio p. digitos scribentes in pariete est dictata, p. dante interpreta, in qd designatur destrucio regni diaboli p. morte christi et eius passionem. Causa finalis est ad ostendendum iusticiam dei, et danielis prudētiā extollendā. Causa efficiens est instinctus spūstanti de re imminente vbi fuit res uelatio no somniū. Causa formalis consistit in divisione et dividitur in quattuor partes, quia primo tangit visio nō occasio, secundo evidentis perturbatio, ubi, Tunc has cies, tertio turbati responsio ibi, rex altissimus et certa, quarto visionis expositio ibi. Idcirco ab eo, circa prium quattuor ponuntur. Primum est convictus lascivie cum dicitur,

a. Balupasat

# Liber

rex fecit grande coniuncti. **H**iere, xxii. predictum erat qd in se  
ptuaginta annis terminare dñum chaldeorū vt rediret  
captivitas iudeorū. **B**althasar aut̄ credebat illud tps trā  
sile, qd p̄fis hiere, dixisse sūm, ppter qd vt dicit̄ bēbri fe  
ct̄ tale festū. **E** Optumatio suis mille, oēs ei magni  
principes sui imperij  
conuenierat in babylō  
nevt defendēret cui  
ratē ē cīrī, et dārum  
qd obsecrāt eā, vt p̄  
ex fine hūus ca.

**C** Et vniuersaq; fm  
sua bibebat etatē, qd  
exponit dupl. **A**no  
mō qd fm etates suis  
as erat i p̄iuuo ordi  
nati leniores i prū  
loc, et alij sūi in alijs  
Alio mō exponit, qd  
nullius cogebat bide  
re vīta viros suas fi  
ciū sit apud alijs, qd  
tū ad h̄ morib; inco  
positos, et ppter h̄ nō  
erat decēs h̄ fieri in  
aula regali. **S**ed m  
qd hic ponit est con  
temptus blasphemie  
exponendo rāfa deo  
seccata r̄sib; būna  
nis, et h̄ est qd dicit̄.  
**D** Precepit ḡ iā te  
mu, vt afficeret rāfa  
rc, de tēplo vbi fuit  
tant reposita a nabu  
cho, venerabiliter se  
cūdū sua estimatōez  
e. **Q**ue aspor, nabu  
cho, pa, el, auns e  
fm eos qd dicunt bal  
thasar, fuisse filiū eūl  
meradach, qd opinio  
rē pbabilior vt s. di  
ctū est, qd ca, sequitur

**F** Et bibebrūt in eis

rex tē, ppter h̄c temptū fuit iste puniū, et marime qd il  
la expoīuit suis vīzib; et cūbūtis, et h̄ dī. **T**ertiū, qd  
hic est positiū, ē ac̄! idolatrie cū dī, ḡ lāudabant de  
os suis, insūltādo deo iudeorū in cīrī, vasis bibebrāt.  
**H** Aut̄eos, et argēteos tē, idola enī siebāt de diversis  
metallis fm pp̄iūtātē illo p̄ qd siebāt, et idolū maris  
de ferro, solis de auro, lune de argēto, vīsi dī. **A**c̄. tī, et e  
des diane siebāt argēte. **N**ō aut̄ hūi ē, qd pbabile ē q  
tales imagines siebāt p̄ astrologos. **I**n talib; aut̄ fiedis  
duo att̄dūt, determinata stellario et pte vītūs infū  
tis, et determinata dispositio et pte materie recipieutis.

**Q**uartū qd h̄ ponit̄ ē sp̄ect̄ dīne finē cū dī.

**I** In eadē hora appuerūt digitū, et eadē hora dī, vt oī  
datur manifeste, ppter qd erat dei vīndicta, s. ppter con  
tēpū dei in abuso valoz sacroz et laude idolorū. **E**t h̄ eti  
am̄ p̄t̄ qd temerarii ē res deo sacratas applicare vīsib;  
būtātis, ppter qd in ecclia statutū ē, qd calix in pp̄ia for  
ma nō vēdātur nisi alteri ecclie. **I** Et rex alpiciebat  
hic nō dī, qd alij viderūt, et qd vītū qd nō erat ibi man̄ scri  
bens fm exītā, qd talia cōter̄ vidētūt ab oīb; assidenti  
bus, sed solū erat talis apparitio in oculis regis, et sen  
tētūt in pariete scribebatur diuinitus mīsterio angelī  
co, qd eorū mīsterio talia fūt. **I** **L**unc facies, p̄ecēt  
scđa ps p̄nicipalit̄ in qd ponit̄ vīdētis p̄turbatio, et di  
viditur in duas, qd primo describitur eius p̄turbatio, ro  
ne vīsionis, icō ppter defectū interpretationis ibi. **A**nde  
tēt̄ balthasar. **C**ura  
p̄mūt̄ dicit̄ sic,

**L**unc facies regis  
comitatu ē, qd extō  
re recursus factus ē  
sanguis ad cor, et per  
p̄fis fact̄ est pallor ē  
facie et tremor in mē  
bris exteriorib; qd  
de seqr̄. **E**t compas  
ges renū eius tē,  
m̄. **E**xclamauit itaq;  
qd no solū ut turbā  
tūs in corde, legi tur  
batione ondūt voce,  
**N** At introduceret  
magos, exponit sic in  
pra lequitur,

**O** Quicq; legent,  
hāc scri, et interpretā  
tēt̄ nem eius ma, mīhi  
recepit, pur, restituit, et  
et optatib; ei domū cōm  
ūt̄ ingressa ē, et ploqns ait  
Rex in eternū vītē. **N**ō te  
cōturbēt cogitationes tue,  
neq; facies tua immutetur  
Et viri i regno tuo, qd sp̄m  
deorū sc̄torū habēt in se, et i di  
ebū p̄t̄s tui scīa et sapīa in  
uente sunt in eo. **N**am et  
rex nabu chodonosor pater  
tuus principem magorum  
in cantatorum chaldeorum

legere tē, qd era scripta hebraice, et p̄ illas līras ignorā  
bant, et dāto qd sc̄rent legere, tēt̄ no poterāt sc̄re intelle  
ctū eius, qd in tribū vībis sc̄māne, aberel, phares, conti  
nebatur tāta sinā, qd no poterāt nisi dīo reuelāt̄. Et h̄ ē  
pp̄ie legere qd no solū agnoscēt̄ līre, et tēt̄ intellec̄.

**R** Ubi rex balthasar, p̄t̄ defectū interpretationis cū dī. **O**n rex balthasar fāt̄  
cōturbat̄ est, hoc est multū. **E**t vītūs illius im  
mutatus est, quia propter vībementiam tumoris, ire et  
tēt̄. **H**ed et optimates eius turbā, ex regis grūturbatione,

qd a deo erant p̄cūlī cum essent p̄incipes criminis.  
**F**m Joseph̄ erat eius amīta, qd viderūt pbabilus, et iō  
poterāt sc̄re p̄terita que rex ignorābat que sc̄ facta fu  
erant tempore nabu chodonosor aut regis.

**R** Domum cōmūt̄ ingressa est, ad solandū regē et ei  
confundendum, et patēt̄ eius verba vīsog ibi.

**V** Et vir in regno tuo qui spiritū sanctō deo habet,

loquit̄ deo celi in piurali ad modū gentilū. **E**cetera

patēt̄ ex dictis in alijs capitulois vīsogib;

# Danielis

a Spūs amplior. Et si ad multitudinem cognitorum.  
b Pudicitia. q̄tū ad cognitōis claritatē. c Intelligētia  
gētiaq̄ et iner. som. Intelligētia dī q̄tū ad cognitionē oc-  
culti. Interpretatio q̄tū ad ei p̄sitionē vbi. d Et osisio  
secretor. q̄r mīla sunt alia secreta q̄ i somnis. sic ē in p-

poluo de scriptura i-

pietē q̄ fuit no ta da

e Ac soluio ntel.

ligator. q̄tū ad intel-

lectū scripturaz alios

occultaz q̄ dicūt eis

ligare. q̄r nō p̄st ride

re iter. intellectū. h

mō loq̄ phis. q̄. me

capti. vbi dīc q̄ sicut

nodi nō p̄t soluere

q̄ nō nouit numerari

onē nodi ita necq̄oēz

dubitabilē soluere q̄

ignorat intricatioēs

tonū ex vtraz p̄e.

f Innuente lunt r̄c.

ter ipsoit nomine bal-

thasar. i.ca. dictū ē q̄

p̄posit. cunuchop̄ im-

poluit b nomē dani-

eli. g rex nō imposu-

u. Dm q̄ p̄positus

ipsoit de mandato

regis. et i rex princi-

paliter fecit b et hic

dicitur. sequitur.

g Igitur introduc-

tus ē daniel r̄c. ex q̄

bēq̄ sūlū multeis

sapiētū nō est p̄tēn-

dū marime q̄i nō bē

alud sicut in p̄posi-

to erat. Sequitur.

h Tu es dā. de fil.

capti. iude. q. tu es

de illis ap̄d q̄ sicut

neq̄ sicut p̄p̄be. q̄

libi q̄ ap̄d iudeos ra-

ro legūtur fuisse pro-

i Quē ad p̄phē.

dix. p̄t meus. i.auns

meus cui vera mīdi-

si de occultis. cetera

patēt ei dīc vsc̄ ibi

z. Nōdies da. aut c.

rege. Nōdierā ma lunt

lūgēt q̄ expacto nō

est aliq̄ accipendiū

p̄ tenetione dīm se

ceti. z post faciūt po-

test aliq̄ accipi ex liberalitate dantis. sicut fecit daniel.  
insta. e. c. 1 O rex. Hec ē frīa ps b̄ ca. rbi dāt regi re-  
sponsio a daniel. Et q̄ p̄tē q̄ vicia principiū tpe debito  
nō sunt tecēda. et et daniel mēl̄ ip̄m arguat ponit erē  
pli am suu. q̄ p̄ter sup̄iam suā fuit delectus a regno. ad  
ip̄m v̄ p̄nit. ca. p̄c. et iō ille granus peccauit q̄ nō fu-  
it correcus exēplo eius. Nec valēt si dicāt q̄ ute nō ha-  
bebat adhuc discretionē q̄i aūus eius morūvis est. et sie  
posset excusari p̄ ignorātiā facti non valēt. sic dictū ē. q̄r  
facta regis. notabilitia scribētā in annis. b̄ hystor̄is t-

depingebantur in imaginib⁹ et magis memorie h̄men-  
darētur ad exemplū aliop. et iō ille potuit scire aut̄ sui fa-  
ctum. hoc est igitur q̄d dicitur. 1 O rex balthasar,  
in Deus altissim⁹ dedit regnū nabu. q̄r de infuso ita-  
tu eleuāt et ad monarchiām. et dictū est supra.

ii Et magnificētia

pter expēles ma-

gnas q̄s faciebat. q̄d

est p̄p̄iū magnificētia.

o Et vt dr. u. erbi.

glam. q̄tū ad diffusi-

one tāiae st̄e magni;

p At ho (uidins.

nox. q̄ cl̄ ad v̄muerē

spēdebat. q̄s volebat

pcutiebat. q̄s volebat exal-

tabat. et q̄s volebat humili-

abat. Q̄n aut̄ eleuāt ē cor

ei? et spūs illi obfirmatus

est ad sup̄biā deposit̄ ē d̄ so-

lio regni sui et gla ei? ablata

est. et a filiis hoīm elect̄ est.

3 et cor ei? cū bestiis posi-

tuū ē et cū onagris erat h̄ita-

tio ei?. Fenū q̄z v̄ bos cōe-

debat et rōre celi corp̄ ei? in

fectū est donec p̄ḡceret q̄

prātem h̄et altissimus ī re-

gno hoīm. et quemcūq̄ vo-

luerit suscitabit sup̄ illud.

4 Tu q̄z filius eius Balthas-

arī nō humiliasti cor tuū. cui

scires b oia sed adūlūz do-

miatore celi eleuāt es.

Et vasa domus ei? allata st̄ co-

rā te. et tu et optimates tui et

vp̄ores tue et concubine tue

vinū bibiſtis ī eis.

5 Deos quoq̄ argenteos et aureos

et eteos ferreos ligneosq̄ et

lapideos qui nō vident. ne

q̄ audiūt neq̄ sentiūt lau-

dasti.

6 Porro deū q̄ b̄ flatū

tuū ī manu sua et oēs vias

tuas nō glificasti.

7 Idcirco

y Deos q̄z autēos tē. ecce blasphemia. q̄r laudādo de-

os s̄hos vēi celi q̄ ī tē ī colebat blasphemabat.

z Deo deū celi qui habet flatū tuū. i. spiritū tuum

vel v̄tū respitāndi ī quo cōseruatur vita.

a In manu sua. i. potestate.

b Et omnes vias tuas. cogitationes et opera.

c Nō glificasti reddēdo sibi grās. p̄ b̄ficiis acceptis.

d Idcirco. Hec est q̄tra pars principalis h̄uius capi-

tuli. ī qua ponit̄ visionis expōitio.

e Idcirco. i. propter p̄dicta tua mala. f Missus

# Liber

est ab eo articulus manus i. digiti manus more hebraic  
sermonis. à frequenter ponit singulare p plali. vt **Ero**. vñ  
**Genit** mulca granissima. i. multitudine mulcet. qd ples ap-  
parebat digiti. seq̄t  
et **Dane**. **therel**. **phares**. primū p  
tinet ad fine regni. f  
g **Nūe** (qd subdit.  
taut de regnū tuū.  
et plenit illud. i. fini-  
vit. **Ecdm** p̄tinet ad  
finē vite balithasat.  
h **Thetel**. idē ē qd  
appellio statere p̄ter  
i **Ap** (qd subdit.  
p̄esus es i statera. di-  
uini iudic. s. i. qd po-  
derata sunt facta tua  
l. **Et iudex es mi-  
nus h̄is. unum** i vi-  
ta qd putares diuino  
iudicio h̄ ex gente p-  
p̄ier mala tua. tertiu  
ptinet ad trastationē  
l **Phares** (regni.  
enī idē ē qd diuino.  
et h̄ est onus infibit.

ab eo missus ē articul⁹ manu⁹  
qd scripsit h̄ qd exparatu⁹  
ē. **Dec** ē at scriptura qd dige-  
sta ē **Dane** **therel**. **phares**  
**Etb** ē interpretatio p̄monis  
**Dane** n̄uerauit d̄s regnū  
tuū. et p̄pleuit illo. **Thetel**  
appellis es i statera. et inue-  
tus es minis h̄is. **phares**  
diuini ē regnū tuū. et datū  
ē medis et plis. **Tuc** iubete  
rege. iudic⁹ est daniel par-  
puta. et circuata e torqueſ  
aurea collo ei. et pdicatu⁹ ē

tus. n Et datus est medis et p̄sis, q̄ ei inmediate fuit  
cessivari⁹ med⁹, et posita⁹ cyrus rex play nepos datus.  
o Lūcubrētē rege induit⁹ ē daniel purpura tē. h̄ q̄  
ritur q̄e talē honore sibi exhibuit cū diceret eī p̄la. Di-  
cendit⁹ h̄ iur⁹ necā hoib⁹ mēdāt⁹ argut⁹, q̄z talem  
honorē p̄mūrat⁹ legēi scriptūa ⁊ interpretati⁹, q̄z q̄ p̄  
dictis, ido q̄ crededat p̄h̄ ita dei placare exhibedo ho-  
norēcius p̄phe, sequit⁹. p Fadē nocte imperfect⁹ ē bal-  
thasar, in h̄ apparet interpretatiois ippletio, et fūm aliquos  
balthasar a suis cubiculari⁹ fuit interpret⁹, et ciuitas p̄  
dūmō eoz cyro tradita. H̄c dūm glo, interpret⁹ ē ab exercitu  
tu m̄ dōz et p̄faz, q̄ audita visione de dīna sua p̄ balthas-  
ar p̄ explorator⁹, et suos receruit insultū audacter p̄tra ci-  
uitate, et vīn bellatores ciuitas nō potuerūt eis resistere, tu⁹ q̄ erat attoniti⁹ vīn stuporez querili⁹ ex p̄dicta visio-  
ne p̄ daniel interpretationē, tu⁹ q̄ erat fatigari a p̄mūto et  
vīno. Q̄ aut̄ existēt⁹ iugūno deberet babylon inuaci⁹, et cas-  
pi, p̄ducerat p̄la, tu⁹. Babylon dilecta mea posita ē mihi  
in miraculū pone mesam p̄teplare i specula, hostes, i, in  
surgetēs. Sequitur, Comectes et biberes surgit p̄cipes  
arripiēt⁹ clypeū, q̄d, magis esset t̄ps p̄landi q̄ festinādi  
Sequitur, q̄ Et datus medius successor in regno, lis-  
set enī cy⁹ obſiderat ciuitatē cū dario, succedit ip̄i dario,  
q̄ erat antiquor⁹ et i⁹ auſacul⁹, tra tu⁹ q̄ post eū regnaret, et  
ta factū fuit q̄ cyrus dario in regnū succedit. Dorilat⁹  
exponēdo dūm q̄ in h̄ ca p̄ vicū carnalitat⁹, et cupiditat⁹  
tū daf⁹ iudicū eq̄tatis, q̄n balthasar nota sup̄sumūtatem,  
q̄ interpretat⁹ capill⁹ caput, q̄ nescit ex sup̄sumūtate, q̄n con-  
iunio gūla, in vīno ineptā leticiā, in vīroib⁹ indebitā ac  
cedēti licetū, i cocubinis manifestā luxuriā, in optimā  
tib⁹ adulator applaudētiā, in vīlis aureis sup̄bia, Haz  
tales hoīce finaliter in sup̄bia vīta p̄sumūt, q̄z q̄t super  
fluitas p̄ter sup̄biā, iō, p̄bat Ḥrogenes q̄ oī dīnes ē su-  
gibus, h̄ de vīco carnalitat⁹, Quantū ad vīci⁹ cupiditat⁹,  
tis nota q̄ cupiditas ē idoloz ferri⁹ fm̄ aplim, q̄r vīnū  
q̄loz re quā p̄ ceteris diligit, p̄ponit deūlūm fm̄ h̄iero-  
figitur in dīs aureis notatur opulētia, q̄n argeteis ap-  
parēta, q̄r argentiū ē sonor, q̄n ereis frauduletia, q̄r vī  
esse aurū et no est, q̄n ferreis violentia, q̄r ferrū domat

omnia, sic isti in omnibus sunt sine misericordia. **L**ontra  
duo virtus predicta notat h<sup>u</sup> iudicium equestris, qd<sup>o</sup> p<sup>re</sup>celsus et  
dictamē dñe sūt. **S**cribēs ē p<sup>re</sup>, manus est filii<sup>o</sup>, dignus  
est spūs facie<sup>o</sup>. sicut enim digitus et manus sunt a brachio ita  
spūs facie<sup>o</sup> a p<sup>re</sup> et filio, vñ de ipso d<sup>r</sup> **E**xo, viiij. **D**igit<sup>o</sup> dei  
est hic. **I**n pietate nota  
tur plenitudo assūm<sup>o</sup>  
pti hoīs, in aula vte  
rū signalis, in can  
sa delabio & qd<sup>o</sup> scrip  
sit certitudine naturalis  
dictamis, qz defectus  
ob his p<sup>re</sup>scrutadis,  
in scriptura attitudo  
extremi examinis quod  
erit tale. **D**ancū mūc  
ratio, thētel, statere,  
appellio, phares, di  
uino, qz in finali exa  
mine de<sup>o</sup> oēs actoes  
nūmerabit, oēs circum  
stātias ponderabit,  
oēs factioes separa  
bit, Et tunc sequit et  
tor affectionis, quod  
notat in facie muta  
tione. **E**t rōz agnitos  
**P**stituit sup regnum sa  
trapas centū viginti  
vt eent i toto regno suo, et  
sup eos p<sup>ri</sup>cipes tres, ex q<sup>o</sup>  
b<sup>o</sup> daniel vñ erat vt satras  
pe ill reddebet rōem, et rex n<sup>o</sup>  
sustineret molestiā. **I**gitur  
**V**I.  
quod significat in cognitionib<sup>o</sup> perturbatiōe. **H**eroz afflī  
ctioes in reū dissolutiōe. **L**renor desperatioes in genu  
um collusione, ecce iudicium terrible cōtra virtū carnali  
tatis et auaricie. **C**apitulum VI.

quod significat in cognitionis perturbatio. Peror: afflitionis in tenus dissolutione. Lremor: desperationis in genus um collusione, ecce iudicium terribile contra carnalitatem et auaricie.

**C**apitulum VI.  
Placuit dario. Hec est quinta visio, q. uice sit hysto-  
**P**ria tui de visio, q. b. su' innotio de angelo in lacu de-  
scendente, et ora leonu' mirabiliter cludente, et as-  
mel'e liberante, in quo nos a' misteriu' xpi relurgetis, vta,  
dictu' e'. Et u' igitur materialis b' visiois e' emulatio punc-  
tu' s' danieli, et reclusio ei' in lacu, et liberatio ei' p' ange-  
lu', et uia finalis et in oetia ceneretur, dei iusticia pan-  
deretur, et meschia plebis istru'ce leniretur. Et a' facies  
est angelica apparitio b' merete in oetia danieli cu' deno-  
tatione et patia. Et formalis i' mo' pcedenti ostitu' procedi-  
tur autem p' modu' fraternae uniuersitatis et exploratiois e' curia  
innocetis, et b' q'ntu' ptes, q' p'rio ponitur honor exal-  
tatiois et pte danieli, scio luxor emulatiois et pte principii  
ibi. U' si p'inceps, tertio rigor, ad elevationem et pte regis  
ibi. Quod v'bi cu' audisser, q'ro tenor liberatiois et pte  
dei, ibi. Et t'c' p'rio dilucido. Litea primu' noratur tres  
gradus honoris danieli exib'ib'li, p'rum' est possum' que  
tenuit daniel in dignitate, q' a dario q' balthasar succep-  
tit fuit ostitutus vii' de tribu' principaliis regni princi-  
pib', auditio eni' q' pcedet' visione expulerat, dupit cum  
secu' in m. clia honorifice ppter e' sapientiam, et tenuit cum  
in s'li' honore in q' posuerat e' balthasar q' fecerat cum  
tertii' i' regno suo, et dictu' e' ca' pcedet'i, i' vii' de tribus  
principalibus regni sui, et b' est quod dici' ur' b.  
**a** Placuit dario, meo, et suo astragali, ad denias alterius  
darii q' fuit fili' assuerit que de bellau' alexander magnus  
**b** Et ostitutus sup' re' su' sa', ceteru' viginti sic. s. dictu' est la-  
trape dicuntur q'li rapietes sat, isti igitur etiam constitut' p'  
totu' regni in diversis p'ib' ad pecunias colligendas.  
**c** Et iux' eos principes tres, maiores, s'p' reg' seque-  
**d** Et rex non sustineret molestia, duplice de ca'. Una q'z  
iam erat antiquus, Elia q' erat monachus nouus, et us  
principio taliu' solent alio mag' rebellare, t'c' cura regni  
alio tradiderat et ipse posset mag' vacare circa hostes  
reprimendos si insurgerent. **e** Igitur Daniel, idic

# Danielis

secundo ponitur gradus comparatus honoris ipsius danielis, quia non solum satrapas superabat, sed etiam alios duos principes qui erant constituti cum eo super regnum, et vobis est, et causa subditur.

**f** *S*ed spiritus dei id est virtus a deo data ad agendum

**g** *A*gnosca

**h** *R*epequanda,

**i** *P*lror erat in eo, luna

**j** *I*ntrusive et extremitate.

**d** *H*orto rex, sed gradus suplatum honoris quem rex volebat ut sibi exhibere per emineniam sue sapientiae, quia rex voluit cui aliis dubio maiorum proponeat et sic esset lug torsus regnum immediate post.

**i** *E*t prius ipse, **p**otest deliquerit honor ex parte danieli, sed non nisi licet principiis quod soleret vi-

**s**erit et ceteris magna-

**t**op et quod inuidit sp-

**q**uit occasionem in occidente

**r**egale circa quietum carnale.

**s**ed circa quietum legale ibi.

**t**um g illi. In prima parte dicitur sic, i

**u** i ppter excellenti danieli quem rex volebat, ponere oibz.

**v** *P*rinicipes et satrapes moti a principibus.

**w** *Q*uerebat et iuste occida, et latere regis, i amouedi eum a familiaritate regis. **x** *S*ecundum danieli quod equitate regis abiret sicut hebreos, vel a latere, et ex voto regis quod dominum ad latere ei ipso danieli quod fratrem familiaritatem suspecta est ea.

**y** *M*ultaque cam et cetera, ex quo praeeminens danieli, quod inter extraneos et emulos ebris non potuit notari etiam quod diligenter consideratibus de aliquo crimine certo nec i facio, quod nota est ibi.

**m** *M*ultam cam, nec in signo quod nota est ibi.

**n** *E*t suspitione, suspitione enim est quod quis incipit dubitare de fama vel bonitate alicuius ex aliquo leui signo.

**o** *D*ixerunt g illi, dic querunt sed occidit et danieli circa quietum legale, et hoc est quod dicitur.

**p** *N*on inuenimus da, hunc alio occida, accusandi eum, erga regem.

**q** *M*ulto forte in lege dei sui, quod sciebat quod ipse magis vellet facere secundum edictum regis quam mandatum domine legis, et sic cogitaverunt alterum rex faceret aliud secundum edictum quod non posset suarum sine transgressione legis indeo, et sic capient danieli mandato legis non obedientem, et hoc est quod subditur.

**r** *T*unc prius et satrapa, surri, regis surripe est aliquis vobis falso, qui induxit eum ad faciendum secundum quod cum occasione occidere danieli quod erat marie sibi utilis et fidelis, sciebat

**s**ed in prima facie illud edictum esse, per regis utilitatem, et hoc est quod dicitur hic.

**t** *R*ex in eternum inuenit, quod nos optamus las

**u** latitudinem, et **v** *C*onsilium unum, prius, regis, tuus, per bonum statutum regni seminando.

**w** *E*t decretum iperare, et creare, et edictum, id est lex firma, irreuocabilis.

**x** *E*t ois quod petie, ali, pe, a quod deo et hoc dicitur et postea non possum danieli

aliquo modo excusat. **y** *A*nschad dies, et non nisi a te res, tamen tempore ponitur ut daniel non posset evadere quoniam caput in oratione, quod in uno tempore posset sic deum secrete orare quod alios lateret. **z** *D*icitur in lacu leonum, ad deuorandum, quod ad mortem illic precebat. **A** hoc enim edictum res debet facere ad firmatatem regni et monachum, et clericum, inquit per hoc homines induceretur ad tantam reverentiam et timorem regis quod non auderet pereire ab alio etiam a deo et hoc rex quod erat nouus monachus sentit necessitas eorum fraude. **b** *M*iledictus fecit aspernatus ad suggestionem aman, ut hoc dicitur, ut etiam quod est zelans pro pace regni impetrasset, ut fieri edictum de strictione indeo, et cum hoc impetrante aliud editum fieri ne aliquid accederet ad regem infra tempore, dies in his simulacris se zelare pro regis magnitudine, et enim regem reverentiam nullam audierat ad eum accedere in tanto tempore, sed hoc faciebat ne aliquid infra tempore ad regem accederet quod libet ratione, indeo, et cum hoc

**p**etraret. **A** hoc modo familiares principes aliqui inducunt eos ad faciendum aliqui statuta pessima sub specie quod zelat per regem, cum tamen aliud intendant. **S**equitur.

**a** *H*ic itaque rex confirmatio suam, quod liberter debes facere, quod est per regnum utilitatem. **b** *S*cribe decreta ut non immutari possint, quod est per tantorum sapientum et filio ordinatum est non debet immutari per vocem enim hominis.

**c** *Q*uo statutum est a medis et peritos, ex hoc videtur quod vobis erat regnum mediorum et persariorum, quod cyrus nepos datus ei in honore successit et predictum est.

**d** *Q*uo cum daniel consenserit, et ingressus est domum suam, et occidit orare deficacius de periculo insidiarii, ne tentaret deum exponens se mortis periculo sine causa si hoc faceret in aperto.

**e** *E*t fenesistris apud in cenaculo suo hoc fecit, hoc est etiam regis viri ubi dicitur, quod filii isti ducti in captivitate debet orare verba facie in urbe, et ex memoria templi ubi deus colebat oratio ex eo est et magis denota et exaudibilis.

**f** *T*ribus temporebus in die, hora matutinali, quod longis manibus indei tempore bene dicunt deum, et hora sera ante festinationem, exemplum hoc secundum regem, et hoc dicitur. Ascendit petrus in superiora domus ut oraret circa horam septem, et hora vesperina finit quod dicitur secundum regem, Petrus et Iohannes ascenderunt in templum ad horam orationis nonam, quod accipit circa tempore vesperatulum, et in ecclesiis maioribus, ubi tunc dicitur nona.

**g** *F*lectebat genua, et ad actum latere exteriorem,

**h** *E*t adorabat, et ad actum intenorem,

**i** *L*obatur etiam tempore pueri isti et sua, quod oboe humiliatis se nubes penetrat, et habet in Eccl. xv.

**j** *E*t ergo illi, hunc tertio quoniam occasionem in danieli circa tempore regalem, et hoc est quod dicitur hic. **k** *E*t g illi curiosus inquirentes, et cum magna sollicitudine occultas res et per occultos modos,

# Liber

I Innenerunt danielē contra regis edictum.  
m Orantē et obsecrāt. Obsecratio est oīo q̄ sit p̄ inuocationē alicui⁹ rei sacre p̄ quā oīo fiat exaudibilis, vñ obsecratio q̄ si ob aliqd sacru⁹ depeccatio, sic cū dī. Per crucem et passionē tuē libera nos dīe, vñfīla, et iō in oīibus oīonib⁹ ecclē ad b̄ q̄ stant magi⁹ exaudiib⁹ les dī. Et dīm n̄z ibim xp̄in r̄c, vbi ē in uocatio sc̄te trinitatis sequitur,  
n Et accedē, inuidi exploratores,  
o Locuti sunt regi sup edicto, hoc est de regi sua, firma et ic⁹ reuocabili prius facta, hoc facuit ne rex habeat liberādi vias danielē, et hoc est qđ subditur.  
p Rex auq̄d non constituit ut oīs hō r̄c, et sic loquitur tacito noīe danielē, et cū rex considerit genitraliter, q̄ oīs trāsgredies ita fuit lit mora p̄tendit, nō posuit poltea excipe danielē, quo mīlo habito a rege, vñz in littora p̄pulerū accusatiōnem suā dicentes,  
q Daniel, ip̄m noīinant noīe iudicato ractio noīe balbafar qđ erat nomē regi. Adiūt etiā cōdictione ierulē tēt magis p̄uocēt regē, cum iubatur.

r Defi. cap. iste hanc deberet esse humiliis. s Nō vñ de le. tua, q̄ oīb⁹ ē venerāda. t Et de edicto tuo, qđ peius est, q̄ illa lex erat posita sub p̄cpro, qđ item plie transgredieō qđ pbant p̄ hoc qđ subdit. Sed trib⁹ tibi p̄ diē orat. r̄c. v Qđ vñb⁹ cū audisset rex lat̄ stri, q̄ p̄cepit frāde eoz, et nō andebat de plenstude p̄tatis frangere leditissim⁹ in principio sine morarchie, q̄ reges de novo creati solēt iurare q̄ seruabūt suetudines regum, et iō si ī suetudine frāgeret tale edicti imineret p̄tis de seditione q̄ dī talib⁹ solet accidere, et iō alio mō conat⁹ est rex danielē liberare, p̄pter qđ subdit. x Et p̄ danielē posuit cor, et intelligētia et conati. y Et liberaret eū, interponendo sex edictū, et se m̄ltipli⁹ excusando, et iō mod⁹ b̄ uō exp̄imaf, sī intelligit p̄ b̄ q̄ in talib⁹ denūnit accusatores vñq̄ ad occasum solis, et dī in lēa, et patet, sequitur, z Cū aut illi, accusatores pessimi.  
a Intelligētis regē, q̄ sī vellet modis variis liberare danielē. b Directū ad stratū arguendo.  
c Vñto rex q̄ lex medoy p̄t p̄satū r̄c, iō tecūt edictū

regis ad memoriam, q̄ ita erat expressum q̄ nullo modo poterat danielē ex. uare qui fecisset p̄tis, nō eīi poterat excusare ex pte legis, q̄ erat firmata irrevocabilitate vñ vñsum ē, nec ex pte oratīs, q̄ in ea sic dī. Q̄is ho qui petierit tē, et sic in ea includit danielē sic et alii, nec ex pte oratī, q̄ dī ibi. A q̄s q̄ deo et homine.

d Lūc rex p̄cepit, hic describit uileta hoīis innocētis, sī, dāmūlē, et hoc est qđ dicitur,

e Adduxerūt danielē, vñdes ḡ rex q̄ noī poterat liberare danielē nisi frangendo decretū q̄ nō erat sibi p̄iculoso, ita collati tone p̄dēa, vñ rāq̄ mūlē malū fīm estimationē sua, elegit eis tradere danielē, et maxime quia sumeretur credere q̄ deus eū liberaret sic audierat de trib⁹ soīis suis liberari dī camino, et b̄ est qđ seq̄tur p̄tis.

f Deus tu q̄ne eo, sp̄ ip̄e lūc, q̄ fīm qđ dicit gl̄, nō loquib⁹ uib⁹, et affirmat q̄ Allatūs ē lapīs magni, sī, ponde

h A posūt rosū, est suos la, ne alio possit ingredi, q̄ maxime timebat rex dī enī delitate hoīim ē dī

leoni, et b̄ est qđ sub

i Omē obligauit rex r̄c, ne alio intraret sine dītū, suo se, tu, cū cā subdit, sī qđ fieret danielē, lī Et abīt rex. Dic ponit mēstia regis ex adēnatōe danielē et b̄ ē qđ dī. l Et dormiuit incenatus, abīt ad dormiendū, ita q̄ nō dormiuit, vñ sequit, m Et som. re. ab eo tū ex mēstia, tū er defectu cibi, n Lūc p̄tio, Nec est q̄rra ps principalis vñbi describit remissionis ex pte dei, vñbi tria notant, innocētia liberata, inuidia laetata, ibi. Jubēte rege dei magnificēta p̄dicta ibi. Lūc dani. Circa primū diē sic, n Lūc rex p̄tio dīm ad est fīm mane trāfacta illa nocte, o Fīlūrgē rex festi, ad la, leo, p̄tēt. Et magno enī desiderio liberādi danielē rex q̄ p̄ noctē vigiliaverat et dictū est, etiā ī mane nō dormiuit, qđ tū solet esse remedium maximū ē vigiliū noctis. p Appropinquansq̄ lacū da, vñ, lacry, inca, et affectu enī cordis lacrymar̄ ē, qđ tū reges solet canere q̄tū p̄t maxime corā pplo ne mīteres esse videant, q Daniel ser. dei vñb̄ dicit q̄tū ad dīm idoloy que nō vñnt. r Deus tuus r̄c, putatne va, libe, te a le, sī dicit b̄ dubitādo de dei potētia, sed et cū danielē opītione hūanā illesus apparuerit iustior appearat indignatio regis ē accusatores danielis, sequitur, t De me misit angl'm fūsi, q̄ opa mirabilia facie mīstero angelorū, s Et cōdūt oraleonis, q̄ d, natura ferutis leonū nō

# Danielis

est mirata. habet agelo phibita. qd pannis et affectu sequenti in accusatores suos. v **I**ubete autem. Hic describitur inuidia lacerata. cu dicitur. **A**dducti sunt viri illi qui acer. t. hoc erat iustus fm pena talionis qd marie hz lo. cu inter eos. sicut erat in proposito. x **E**t non puer. v. z. ad pauci. laci. t. **J**osephus dicit qd accusatores dixerunt leones fuisse latuatos canibus. v **I**n danielē nō tetigisse. tūc rex iustus ut ipi darent carnes leonibus. qd cu vellet facere leones eos de cerpserit aīq rem. tēt ad paumetū. tēt hoc patuit manifeste qd daniel ex sua iustitia fuerat liberatus.

v **L**uc dicit. **N**ote dicitur de magnificē na pācata p regē dñnum. ppter vīsū mītaculū. t p̄līa ex p̄dictis in principio q̄ti capi. t in fi. capi. p̄mū. **D**oratuer exponēdo. pcessus emulatiois describitur i b.c. qd in emulio p̄io notaf abino ex hac securitate est elatio. ex hac esimulatore insidiatio ad ultimum istorum diei.

**A**no primo balthasar. v. VII. **S**upra posuit p̄bha quinque visiones qd respicunt r̄pi prium acentū. **H**ic p̄t̄ ponit alias. v. qd respicunt eis aduentū scdm. **D**rīma est de quatuor aīalib⁹ mōstris. t de aduentu iudicis. t designat ultime tribulatiois totale pcessum. scdm de pugna p̄fari. t grecorū sub specie arietis t hirci. qd designat eiusdem tribulatiois principale. **S**icut. tercia de hebdomadis abbreniatis. vīsū ad mortē r̄pi qd designat eiusdem tribulatiois solatiū. qd repe psecutiois antepri maximi solatiū ent fidelib⁹ de meona passiois r̄pi. qta de apparitione virtutis liberationis. populi p̄ficiatis. qd designat eiusdem tribulatiois terminū. qta de pugna r̄pi t victoria finali sub signo regis. aīloannis t austri. t designat eiusdem tribulatiois trāphū. **P**ates etiā patet in. v. capi. seqntris p ordine positis. **C**irca primā visionē p̄siderandū qd cā materialē est de quatuor regnis mundi principalib⁹ fideles successiū affigentibus. et de regno r̄pi p̄fecte obtēto in iudicio finali oīa regno cōterēte. **C**ausa finalis ē pūdetia t cautela t futura tribulatiois. qd min⁹ ferunt iacula qd pūdenſ. t vīsūdā qd vīsū ad fine mundi pueris molesta ē pī fideles pugnatura. t iustorum modestia tandem vīctura t antīr̄pi molestia finaliter pītuta. t r̄pi militia eternaliter regulatura. **C**ā efficiēs principalis ē spūs autus aio desiderati t deno

to infundens cognitiōem regnorū t factorū. **D**aniel autē cā efficiēs instrumentalis ista sub qdam breuitate de scribēs. **C**ausa formalis in divisione existit. t dividit in duas ptes. qd pīlo pīmitū quedā pīfatio respectu sequētū. scdm describit ipa vīsū vbi. **V**idebā in vīsione mea.

**C**irca primū tria possuntur. **P**rimū ē pīs in qd ista vīsio facta ē cum dicitur.

a **A**nno primo balthasar. Et qd pīz qd daniel nō posuit vīsio. nes secundum ordi. nem histore vīl pīs in qd facte sunt danieli. qd illa qd scripta sī in ea. p̄cedēt fuerūt facta post istā vīsōes qd facta fuerūt sub dario. **D**arius autē successit balthasar. Et vīsū ē in fine. v. c. **R**ō aut huius ordinis est qd ista vīsio ē pure p̄phētia tō ponit cuī vīsōib⁹ sequētib⁹ qd sunt eiusdem ordinis.

**P**recedēt autē vīsōes vel scripte hystorice vīl pī histore. **T**ota ē ro. p̄cedēt enī pīnēt ad r̄pi primū aduentū. t di-

cū ē. s. i. ca. hec ast cū sequētib⁹ p̄tinet ad aduentū r̄pi secundū scdm ad iudicium et magis vīdebūt. p̄seqnndo scdm r̄agis moa. vīdebūt cā subdit. b

**D**aniel somniū vīdit. Et quo pī qd vīdit ī somno t nō in vigilia. tertio subdit modū scribendi cū subdit. Et sōrum scribēs breui finione p̄phēdit. c

**V**idebā te. **N**ote sīr̄scribit ipa vīsio. scdm ipi vīsōis interpretatio ibi. **M**ortuū spūs me? **P**ro

ma ī duas qd pīo ponit vīsū ī generali. scdm explicatur magis spāl ibi. **P**ria qī leena. In pīa pte die sic daniel

**V**idebā. t. intelligebā. d **I**n vīsōe mea. qd sensum vīsōis imaginariē tellebit. intelligētā enī op̄ ē in vīsōe. v. t. i. c. **E**Nocte. qd tūc queratis sensib⁹ exteri orib⁹ facilis. agnitus supnaturālis accipis. v. s. hitū est.

**F** Et ecce quatuor vīti celi pugnabāt. t. quatuor angelū. qd pīpter silūndū vīti dicunt spūs. ventus enī inuisibilis ē ppter sūa subtilitatē. ppter qd vocat spūs sicut t angelū.

**P**ot autē hī loc⁹ expōni drāpl. vno mō de angelis malis. sic dicuntur pugnare. qd excitant hostes ad pugnā. Alio mō de angel bonis qd plūnt diversis regnīs. t sic dicuntur pugnare pī subīus mōqū. pponit corā dīo eoz meritā qd aliqui sunt ḥris. tī angeli isti meritā ḥris p̄pōtendo corā dīo nō hīt volūtates ḥrias. sed qdunt sup hoc bene placitū divinitū de futuris. v. t qd tale regnū vīcēt salū. vēl ecōuerlo. scdm ihī sup hī dīna volūtate accepta ē vītīq. angelō sūe sit. p̄ exaltatioē gentis cui pīest. sīue p̄ depītōne. e

**I**sta autē dīfīsus tractat. t. sententiarum. f

**G** **I**n mari magno. t. in hoc mōdo qui dicitur mare. p̄pter instabilitatē et variabilitatē regnorū. qui sicut māre agitatur. t p̄cille. bī oriuntur.

**H** **E**t quatuor bestie. t. quatuor regna magia. t dīctūt bestie ppter ferocitatem.

**I** **G**randeo. ppter supbiam t potentiam.

# Liber

i Ascendebant, i. oriebantur successus.  
 ii Diuersi inter se, i. moribus et legibus differentes.  
 i Prima explicat hic visio in particulari, et dividitur in quatuor partes secundum quatuor regna, sed a incipit ibi. Et ecce tertia ubi post hec aspiciebatur quatuor ibi, post hec prima igitur bestia per regnum chaldeorum et maxime ipsis regnibus ad regem eius nabuchodonosorem. Quasi leonis et deinde aenei, propter exercitum et luxuriam quae in chaldeis regnabat, Leena enim inter bestias ferociorum, et maxime in carnibus mortuorum, et temperie gestis eorum.  
 iii Et alas habebat aequalia, alia una est absumpta et dimittit quod abdabat illud regnum, et supra signabat per ea portae aureas, ut s. dominus est. Alii sunt peritura armorum propter exercitus bellorum, quibus nabi de bellis, ut et subiungunt sibi regna multa. Igitur suis duabus aliis, peritura armorum et dimittit scirebas in altu per subiectum, quod faciebat se adorare sicut deus, ut visus es. s. ac. ap. hoc de ipso scribit. Isa. xviij. Supra astra celi ascendens, et si multis ero altissimo. Dicunt autem iste ale aquile, quod aquila est rex animalium quod significat monarchia nabuchodonosori. o Aspiciebatur donec euulsa iugis, quasi homo stetit, et tres ordines erant in ore eius, et in dentibus eius, et sic dicebatur ei. Surge comedere carnes plumbas. Post hec aspiciebatur et ecce alia, quasi pardus et

hestie gradus ascendebat de mari, diuise iter se. **P**rima quasi leena, et alas habebat aequaliter et subiecta donec euulsa sita est ei, et sublata est de terra, et super pedes quasi homo stetit, et cor eius est datum ei, et sic dicebatur ei. Et ecce bestia alia similis ursi, et homo stetit, et tres ordines erant in ore eius, et in dentibus eius, et sic dicebatur ei. Surge comedere carnes plumbas. Post hec aspiciebatur et ecce alia, quasi pardus et

b Quasi pardus, parvus enim est, et a velo et ciliis, et capite aeneo, et tanta oriente habet subiectum, quod in vii annis per terram europeam et totam asiam obiungit, ut dicunt hic gl. Cartarates autem pardi significant diversa regna et praesentes que libi lubricantur. Unus dicitur, Dardanus, qui obiungit reges, et teatra et tyranno, et similitudo eius in specie eius.

c Et alas habebat quasi auro super se, iste quatuor ale sunt rotundus corporis, amnis

ras, largitas et industria tamquam naturali ingenio et exstatio armorum exercitum, quod ova fuerint excellentes in alexandri, istis autem quatuor aliis quod volabat ad victorias, post velocitatem debelandi aduerteratos. d Et quatuor capita erant in bestia, quod alexander habuit quatuor successores quod diuimus fuit regnum ei. Ptolomeus enim successit subi in egypto, Helenus in syria, Antigonus in asia, Philippus in grecia. e Et pars data est ei, q. d. victorie predictis sunt facie virtute alexandri, et virtute a deo sibi data. Unde legis in scio histori, quod alexander cogitaret sibi subiugare orbem, ergo adhuc in macedonia deus sibi apparuit in fulmine summi sacerdotis iudeorum induit pontificatus ornamenti, et sibi victoram promisit. Propterea Alexander venies atra uel cum populus ei obiungat et sumimus sacerdos pontificatus induitus. Alexander de equo descendit, et deinde quod sibi apparuerat adorauit in hoie, et eius similitudinem gerebat, et ideo civitati peperit. f Post hec, hoc describit regnum quartum, scilicet romanum, et dividitur in duas partes, quod primo describit fortitudinem humi regni, sedo ostendit et ipso ortu antiquum ibi. Considerabatur cornua, circa primum sacerandum quod hec bestia quadrupeda non habuit, propterea sicut alte predictes, quod non habuerunt aliquid primum nomine aliquius bestie, quod posset ferocitate huic regni designare, post quod in glossis hebreacis de regnum romanum necesse est. De levitate huic regni contra fideles per misericordiam petri et pauli, et hoc est quod dicitur. g Bestia quarta, et impium romanum. h Mirabilis, per crudelitatem predictam. i Mirabilis, per temeritatem sapientiam quod regnabat in romanis inter omnes per eam deum ceruit orbem magis quam per fortitudinem. l Et fortis nimis, per potestiam. m Hentes ferba, magnos, quod sicut ferrum domat oia, ita regnum romanum dominans omnia alia regna, sicut s. dictum est. n In comedens atque communens aliquos occidendo. o Dissimilis autem erat cetera bestias, quod potestatem et ferocitatem predictum regnum multum excellit. p Et habebat et cornua, et decem reges, sicut enim in cornibus est defensio animalium, ita reges debet defendere populum sibi subiectum. Considerandum autem quod isti, et reges non intelliguntur

# Danielis

bis p successionē vni post alterū, s̄ intelligunt reges simul existentes, et p̄z. j. co. ca. p expositionē agelī loquētis cū dante, q̄ futurū ē p̄ romanū iperū dividat in p̄ regna ill̄ exīta immēte tpe antīpī, vt h̄ apocal. xvii. q̄ Cōsiderabā cornua, b̄ describit aduēt̄ antīpī ex p̄ dīc̄ regib̄ orūndi.

z dividit i duas pars  
q̄ p̄io facit q̄d  
dictū e. sc̄do descri-  
bit aduētū p̄i adiu-  
dīcū omnē pt̄atem  
terenā auferet̄, ibi.  
Aspiciebam donec  
throni. Circa primū  
q̄ Cōsidera cōsidera  
bā cornua, i. diligent  
stuebar, t̄. reges p̄di-  
r̄. Et ecce cor̄ crois,  
nu aliud parvulū or-  
tū e. de medio eorū  
id ē atīpī q̄ erit rex  
i. respectu illoꝝ p̄du-  
ctor q̄ erit h̄o purus  
i. patuꝝ q̄tū ad p̄tā-  
stea crescit dyaboli  
aduitorio.

s̄ Et tria d̄ cor, p̄i,  
euyl. sunt a fa, el̄ + q̄r  
tex ap̄trice egyp̄ti et

ethiopie subhīent̄ i primis antīp̄o. p̄ ista p̄t̄ falsitas  
porphyrū exponēt̄ b̄ de antīcho epiphane, q̄r nō fu-  
it decim⁹ ab alexādro magno, nec iuenit q̄ tres reges  
occiderit, t̄. et̄. alios subiacebūt, vt hic dī. Itē be-  
stia q̄ta ab agelo dī b̄ regnū quartū, vt b̄ p̄z. j. eo. ca. re-  
gnū aut̄ quartū ab hoſbo dī e. romanū regnū d̄ q̄ nō fu-  
it antīochus, sed d̄ regno grecor̄. t̄ Et ecce oculi eī  
q̄si hoſi i cornu isto. q̄. d̄. l̄. antīp̄o faciat tāta mirabi-  
lia vt ab aliob̄ credat de, m̄ erit h̄o pur. t̄ Et os  
loquēs i genitā, q̄ puniēd̄ vīminādo multos decipi-  
et, t̄ de mīlt̄ iactabit se q̄ facere nō pot̄. v Aspicie-  
bā, b̄ ponit aduēt̄ p̄i ad iudicium aduētēt̄, t̄ regnū an-  
tīp̄o terēt̄, z dividit i duas p̄tes, q̄r p̄io ponit eiusdē  
iudicāl p̄sidētia rōne deitatis, sc̄do eī trūphal victo-  
ria ex p̄e huānitat̄, ibi. Aspiciebā ḡ in visione noctis  
In p̄ia iiḡ pte dī sic. v Aspiciebā, i. Cōsiderabā illud  
cornu p̄uſlū q̄d significat antīp̄m. x Donec throni  
i positi sunt, dicū throni in plurali, q̄r nō sol⁹ xps uidit  
cabū, s̄ ap̄l̄. vī p̄fecti eī assistēt̄ i iudicio sup̄ thronos  
sedēd̄. y Et antiquis dīcū sedit b̄ dicit q̄tū ad ui-  
dice p̄cipiale q̄d or̄ antiqui, p̄pter eternitātē. z Vesti-  
mētū eī cādītū q̄si nūc. In b̄ notaꝝ excellētia deitatis  
q̄ est lux in accessibl̄, q̄r cādōr inter alios colores pl̄ b̄  
a. Capilli capi, el̄ q̄si lana mūda, b̄ dī p̄ter (de luce,  
matuitatē iudicatis, q̄r s̄nia dei, nō ē festina s̄ mature  
plata. b̄ Thron̄ eī flāma ignis tc. b̄ dī p̄pter zellū  
veritatis, iste p̄dītōs p̄dicēt debēt̄ e. in vero iudice.

c. Fluuius ignis rapidusq̄, p̄b̄ designat pena infer-  
nalis trahēs p̄tōres in ifernū. d̄ Agrediebat a fa-  
cie eī, q̄r tollef impius ne rideat faciē dei. e. Milia  
mīlū tc. Ecce duplex angelor̄ officiū, s̄. angelor̄ mīstran-  
tū nobis er dei ordinatioe, cū dī. Distrabat eī. Et offi-  
ciū angelor̄ assūtētū q̄ vacat p̄tēplatiō dīvine cū sub-  
g. Et decies milies cētēna milia assūtēbat eī. Et (dī.  
notādū q̄b̄ ponit nūfēr̄) determinat̄ p̄ indeterminato  
q̄ angelis sunt in magno nūero nobis inderminato, vi-

dem⁹ em̄ sensibiliter q̄ corpora celestia q̄si incōpabiliſter  
excedit elemēta, q̄r vna stella visu notabilis i nūmamē  
to maior ē tota terra. Cū iuḡ angeli videant̄ sic se habēt̄  
te respectu hoīm sicut corpora celestia reliquā elemētōz  
t̄ nec angeli possunt excedere hoīes in cotinua quātūta,

te ideo ex h̄ argūme-  
fanci et doctores, q̄  
excedit eos quasi in  
cōpabilitē in nume-  
tositate.

b̄ Judicū sedit et  
libri aperiunt̄. i. libri  
cōscientiarū, q̄r sc̄ia  
cuiusliber patebit oī-  
bus, vt s̄nia iudicis  
apparet omnib⁹ re-  
cta. Similiter liber  
vite aperiet̄ q̄ tenebi-  
tur in manu dei, t̄ li-  
ber mortis q̄ tenebit̄  
in manu accusatoris  
i. Aspiciebā, i. Cōsidera  
bā q̄ s̄nia dareb̄ de  
bestia, s̄. d̄ regno anti-  
xpi, qui vt visum est  
quodāmō p̄tinet ad  
quartū regnū.

z Propter vocē ser-  
monū grādū tc. i. p̄  
pter blasphemias ab  
antičpo platas cōtra deum. l̄ Et vidi q̄m interficta  
esset bestia, q̄r interfict antīp̄o viriute dei fin q̄ dic̄  
apl̄. t̄. ad Chessa. q̄. Quē dīs iesus interficit spiritu  
oris sui tc. m. Corpus eī. i. hoīes mali q̄ sunt corpus  
antīp̄o, sicut rōs est caput oīm bonor̄. n. Tragitus  
esset ad cōbuređū ignis, infernali. o. Aliay q̄q̄ bes-  
tiarū ablata esset p̄tās. i. vidi. s̄. q̄ oīs p̄tās tūc cessabū  
p̄. Et tpa vite p̄stituta essent eis, a deo p̄ordinātē.

q̄ Usq̄ ad tps t̄ tēpus. i. q̄dū durabit p̄secutio bono-  
ri a malis, t̄ p̄ primū tps intelligit p̄secutio fidelū usq̄ ad  
prīmū xpi aduētū, p̄ secūdū tps p̄secutio fidelū usq̄ ad  
aduētū xpi secūdū, s̄. ad iudicium. u. Et fin aliquos b̄ est re-  
feređū ad tps p̄secutiois antīp̄i. v. prima expositio me-  
lioꝝ vider. q̄r p̄secutio antīp̄i durabit p̄ tps t̄ tpa t̄ dī  
midū tps, vt h̄. j. t̄. ca. t̄ Aspiciebā. i. Hic describi-  
tur trūphalis victoria q̄tū ad eī humanitatē, t̄ b̄ ē q̄d  
dic̄ Aspiciebā, i. Cōsiderabā cui p̄tās ablata ab antīp̄o

s̄. Et ecce cū nūibus celis, sicut em̄ xps ascē daretur,  
dit in celōsm̄ humanitatē obsequio nūbuſ, ita etiā res-  
nit ad iudicium, vt habeat actū primo, vbi vici. i. Hic xps  
qui assūptus est a robis sic venit tc.

t̄ Quasi filius hominis, dī quasi, q̄r nō sol⁹ est filius  
sed plus, q̄r est filius dei, t̄ b̄ ē quod subdīt̄.

v. Et usq̄ ad antiquis dīcū diez p̄uenit, i. ad eq̄litatē dei pa-  
tris in enā diuīa essentiat̄. x Et i. spectu eī obtule-  
rūt eī, angeli, s̄. qui in iudicio erūt eī obsequētes.

y. Et dedit eī p̄cipiatē, q̄r tūc erūt subiecta plene ipsi xpo  
vt habet ad Hebreos. q̄. Et nota q̄r hic dicit potestatēm  
sc̄z coērendi in q̄tū se extēndit ad punitiōē malor̄.  
a. Et regnū, in q̄tū p̄p̄t̄ respicit salutē elector̄. Rex em̄  
ap̄rie dicit qui p̄sider ad bonū subdīt̄.

z. Et honorem, slatrie que sibi impendetur nō solū  
abelectis sed etiā a damnatis, fin quod dicit apostolus ad Phil. q̄. In nomine iesu omne genu flectat cele-  
stium terrestriū t̄ ifernōꝝ sequit̄.

b̄. P̄tās eius p̄tās eternā que non auferet̄ tc, q̄r regnū

# Liber

cūs nō est finis et dī. Et p̄t ex istis falsitas por-  
p̄t̄ exponens h̄ de iuda, machabeo rei fratrib⁹, qz  
oēs p̄lī t̄ lingue nō fui erit eis et hic dī. s̄ solūm̄ pau-  
ci de iudaico p̄lo t̄ lingui hebreicā, nec regnū eoz fuit

ergnū s̄ fuit ablatū p̄ herodē ascholonitā. H̄ iuda

nō venit i nubib⁹ et

hic dī. rō ista si p̄t

exponi nisi de rō.

c Horuit, h̄ p̄oni-  
tue visionis interpr-  
tatio, et primo in ge-  
nerali, scđo in spāli-  
gētū ad regnum rōi

ibi. Postq; hoc volu-

Dicit ḡ p̄mo sic da-

mēl,

c Horuit sp̄us me-  
us tc, ppter mala q̄  
videbat fūen in futu-  
rum, et ppter blasphemias

h̄ deū, et ppter i-

solitā visione sequit-

d Accessi ad vnu de assilēntib⁹ sibi an-  
gelus q̄ assilēbat in-  
dici. Itē accessus fuit i ungarinaria vi-

e He q̄mō s̄ sione,

bestie, et surgēt sue,

cessuē. s̄c p̄t ex p̄di-

f Suscipiet etis,

autē regnū post illa

quatuor regna.

g Sancti dei p̄latis-  
simi, et h̄ erit in iudi-  
cio finali, qz tūc cu-

rō regnabit illi qui

mō, ppter sp̄m o p̄p̄z

h Erobtine (munk-  
būt̄), v̄lq; in se, selo-  
rū, et eternaliter, v̄bi

em̄ istud nomē secu-

lū sic duplicit, intel-

ligit eternitas, vt. s̄,

dicūt̄ est.

i Post h̄ dicponi-

tur interpratio nis

in spāli d̄ quarta

bestia, et parvulo cor-

ni el̄, et p̄t̄ s̄nia ex his q̄ dicta sunt de q̄rto regno v̄lq;

ibi. k Et de cornu illo, et antīp̄o. l Et habebat

oculos, qd̄ signat el̄ numia astunia. m Et os loquēs

grādia, et blasphemias h̄ deū. n Et maī erat eccl̄is

q̄ regnū antīp̄i erit maximū fm̄ extēsionē, h̄ sit parvū

fm̄ durationē. o Aspiciebā, et siderabā, p Et ec-

ce cornu, et antīp̄o. q Faciebat bellū aduersus san-

ctos te, q̄ tūc erit maxima p̄secutio sanctor̄.

r Hōnec venit antiquū dierū, q̄ ante adhētū iudicis

interficiet atq; p̄t̄. s Et iudicū dedit sanctis excel-

si, et cōtrō iudicis dedit eis h̄ oppōsitors eoz fm̄ q̄ dī

Sāp̄. v̄. Strabat iusti in magna op̄lātia aduersus eos q̄

se angustianerū, vel q̄ p̄fecti cū rō iudicabūt̄.

t Et p̄t̄ adue, s. iudicij finalis. v Et regnū obti-

sancū, et p̄t̄ h̄ eos q̄ ip̄os affligerūt̄. x Et sic ait, s̄

angelus q̄ loquebat̄ danieli. y Bestia quarta regnū

quārū erit, s̄, regnū romanū v̄ p̄dictū ē, qd̄ autē sequit-

supra expositū ē v̄lq; ibi. z Porto cor, et ipius reg-  
te, et rō, s̄ simul regnates iminēte tpe antīp̄i q̄ sibi dū  
uidet regnū romanū. a Et aliis cōsurgēt̄ post eos  
s̄c antīp̄s qd̄ sequit̄ p̄t̄ ex p̄dictis v̄lq; ibi.  
b Et putabat q̄ possit mutare tpa, et curiū et modū

euēdi, et h̄ ex numia

et sup̄a pcedit.

c Et leges a deo da-  
tas, q̄ cultū dei aufer-  
ter, p̄ posse suo, et li-  
bi illū cultū usurpa-  
bit ondes se tāq; sic  
de, et dicit apls. q̄,  
ad Lib. 7, sequit.

d V̄lq; ad tps etē  
pora, et dūmūlū tps  
id est v̄lq; ad tres an-  
nos, et dūmūlū, q̄ tā-  
tu durabū p̄lecurio

e Et iu antīp̄i,  
dicū sedebit, vt d̄, i  
sūla anferat malorū  
poteria, et d̄ in ita,  
f Regnū ast te, sub-  
ter de celū des p̄lo  
sanctor̄ q̄ oē qd̄icis  
dirūt̄a ambūs cell  
vltimū s̄cemp̄ta da-  
bis sanctos, q̄ cedet  
totū ad gloriā eoy et  
ex verbis illis p̄p̄  
loquit̄ daniel no m̄  
de regno terreno sed  
etā de celestis.

g Buensq; finis v̄  
bi ageli loqueto cr̄  
daniele, et docent̄ ei  
de p̄dicta visione, se

h Ago daniel quisi-

el, mul, co, meo stur-

babar, ppter dei blas-

phemias futuras et

opp̄siones sanctor̄,

i Et facie a mea mu-  
tata est in corde meo cōsternauit̄, v̄lq; ad debitis  
tps descriptions et denūciatiōis, vel aliter. Cōsternauit̄  
id ē memoriter temui sic rem dignā mēoria. Doralber,  
ponēdo possum̄ p̄cere, q̄ p̄mū bestia significat seu  
cīa tyrānoy, scđo p̄t̄ hereticor̄, terra fraudulentā su-  
mulator, q̄rta malici, emulator. Prima h̄z cop̄pus leo-  
nis in quo denotat crudelitas p̄cip̄is q̄ ē efficacissima  
ad male agendū. Habet autē duas alas, et nobilitatē ge-  
neris, et p̄t̄ regumū, hec cīm̄ duo marina sup̄portat̄  
crudelitatē sed si ale iste auferat̄. Stat sup̄ pedes tuos  
sicut bō, et simili huīanū q̄ ante erat crudelis, et durus. Et  
cor eius daf̄ el̄, p̄ recognitionē sui et dilectionē dei, sed a  
bestia est v̄lq; qui habet debile caruit q̄ hereticī h̄t̄  
debile fundamentū. Et in parte stētit, q̄ p̄ct̄ sunt ab  
eccl̄ia. Tres ordines dentis in ore eius, q̄ tribū modis  
se munūt̄ hereticī, s̄, p̄ auctoritates canonicas male in-  
tellectas p̄t̄ones sophísticas, et p̄t̄ones vere scientie ma-

l.

l. Verbi ast in corde meo cōsternauit̄, v̄lq; ad debitis  
tps descriptions et denūciatiōis, vel aliter. Cōsternauit̄  
id ē memoriter temui sic rem dignā mēoria. Doralber,  
ponēdo possum̄ p̄cere, q̄ p̄mū bestia significat seu  
cīa tyrānoy, scđo p̄t̄ hereticor̄, terra fraudulentā su-  
mulator, q̄rta malici, emulator. Prima h̄z cop̄pus leo-  
nis in quo denotat crudelitas p̄cip̄is q̄ ē efficacissima  
ad male agendū. Habet autē duas alas, et nobilitatē ge-  
neris, et p̄t̄ regumū, hec cīm̄ duo marina sup̄portat̄  
crudelitatē sed si ale iste auferat̄. Stat sup̄ pedes tuos  
sicut bō, et simili huīanū q̄ ante erat crudelis, et durus. Et  
cor eius daf̄ el̄, p̄ recognitionē sui et dilectionē dei, sed a  
bestia est v̄lq; qui habet debile caruit q̄ hereticī h̄t̄  
debile fundamentū. Et in parte stētit, q̄ p̄ct̄ sunt ab  
eccl̄ia. Tres ordines dentis in ore eius, q̄ tribū modis  
se munūt̄ hereticī, s̄, p̄ auctoritates canonicas male in-  
tellectas p̄t̄ones sophísticas, et p̄t̄ones vere scientie ma-

# Danielis

le tamen applicatas. Propter hoc dicit Apoca. xvi. De oī epseudo p̄p̄be pcedebat tres sp̄ns mūdi in modū fa-  
nari. Tertia bestia est pardus, qui ē tot vari. ita simi-  
latores sunt vari corde vbo et facio, et decipiāt q̄mōz  
mō. Quattuor capita bestie sunt q̄t̄orūm̄tēdoe male-  
se; vanitas supbie voluptras lassitiae, cupiditas avaricie  
libertas insolentie. Intentione enī asseqndā ista v̄l aliqd  
istoz pcedit cōter fraudulēta simulator. Quattuor au-  
tes ale q̄bō nūtūf pseq̄ pdicēta sunt amicitia fieri v̄l pru-  
ties, būficiēta largies, apparētia mētēs, sc̄ritate ap-  
plaudēta blādies, supiores. Quarta bestia inomnabili  
tē et terribili p̄mēs in se oēm ferocitatē alias bestiā  
est, q̄ malitia emulatōr p̄mēt in se maliciā pdictōr vi-  
cior, habet enī ewulatōr leuiā tyranō. id est terribilis,  
p̄fidiam hereticō, id mirabilis, fallaciā simulator. idō  
tōns. Describit etiā q̄ bō p̄sc̄t dentibō rotare, pedibō, co-  
culcare, cornibō pugnare. Per dētes intelliges seducto-  
res, q̄ pedes leccatores, q̄ cornua tractores ad alios at-  
trahendū, seducendū, habet cornua, r. q̄ deces sunt mo-  
di detracōis, et septē eoz diaboli subiectūt, tres vero  
vestim̄ seu p̄mūntūt, p̄mū modus detracōis et in  
abiectione detrahēre, sedus maliſ fīs uincere, et ti in q̄li  
tū dūl'gare, q̄ntus mūtibō despicerē, q̄ntus bonū denigrare,  
septē innoētē decipere, septē deceptū accusare. Aut  
tres modi detracōis residui oīno detruēt. Prūmus  
est p̄sc̄ia sui, sedus amicitia p̄mū, terri reuerētia plati.  
Si ei simulator detrahit dic ille q̄ p̄sc̄ia eū incitat ad fa-  
lia dom, vel q̄ d̄lit cū quē accusat, vel q̄ faceret p̄ re-  
uerētia plati si talia taceret, cū in dicit sola voluntate  
detrahēti et nō p̄pter aliqd istoz titum.

In cap. vii. Danielis, vbi dī in postul. Ecce quattuor  
venit celi pugnabant.

Aduirio.

**O**rca declaratiōem visiōis q̄ttuor bestiāp in bō lo-  
co p̄tē. Silt et visiōes statue de q̄. s. c. h. agit ob-  
stinatio hebraice infidelitatis mīla q̄u subterfū  
glia, et veritas occulēt, et ideo licet postul sufficiēt et  
voluit iuxta catholicā vitatē, tū et pugnatiōes aliorūz  
aduersantī p̄ter Ra. sa, de q̄ solo facit mentionē postul.  
euacuenit, et catholicā vitas magi cluelat, sequētē mo-  
veo in hac materia oēm lez etiū in ordine regnōz dani-  
eli in pdictōz, cas. q̄. r. v̄t. reuelator regnū p̄pi seu ecclie sit  
enū. Et p̄io arguit q̄ no. Nā vñ regnū a danièle traci-  
tū debebat p̄terere seu diminuēre regnū chaldeoz et alia-  
tria regna sibi succedētia. v̄t. Dasi. h. vbi ep̄p̄le br. q̄ la-  
pis abscissus sine manibō q̄t̄ regnū hebat minu-  
ere testa, ferrū, es, argenti et aur, q̄ fecit regna p̄currentia  
q̄ntū regnū. Sī etat q̄ regnū ecclie si p̄minuit regnū chal-  
deoz q̄d p̄ aur fecit. cū iā p̄ magnū p̄pus aī orū regni ec-  
clie tuat destruetū p̄ medos, q̄ regnū ecclie nō est reg-  
nū vñ in ordine pdictōz. Preterea in hac numeratōe  
regnōz p̄ncipalū mūdi p̄mēt dī et v̄t regnū saracē-  
nop̄ tanq̄ vñ de magnis. Et enī magnū in extensiōne  
q̄ occupat fere totā aphraā, et magnā p̄te asie, et aliqd p̄  
uincias europe. Silt ē magnū in duratiōe cū iā fluenter  
circiter dec. anni a suo initio q̄d excedit tps duratiōe re-  
gnū medoy et grecōz pdictōz et ultra. Silt ē magnū i p̄se-  
cutiōe fideliū et sal est notū. vñ fm q̄ldā figurat in vñli-  
one statue p̄tibias ferreas, et in visione bestiar p̄ q̄rtam  
bestiā q̄ p̄ regnū p̄pi ē occidēda, sī regnū p̄pi seu ecclie dī q̄  
agit inq̄z p̄minuit seu p̄tivit b̄ regnū ferreū, seu hāc q̄z  
ta bestiā et notū, q̄ regnū p̄pi nō ē quintū de q̄ daniel  
loquit. Preterea fm̄ oēs exp̄p̄tores tā catholicoz q̄ be-  
bros regnū grecōz ē tertū, sī regnū grecōz et romanōz  
vident esse vñ regnū nā romani innt̄ f. In immediate gre-  
cie, v̄t. Ben. r. vbi inter filios iauan q̄ sonat grecia ī he-  
breo, cethim noianf qui sunt romani ī eadē hebraica lui-

guia. Et sic patet q̄ regnūt grecōz et romanōz sunt uni-  
us et eiusdem natūris fm̄ origine, vñ nō vñt dici regna  
dūversa sī vñt, q̄d p̄ successionē q̄si b̄ creditaria a grecis  
in romanos venit. Et sic p̄se et medi nō duo regna sī  
vñt hic p̄putat, vñt regnū romanōz ē tertū, cū nō idē  
cū regno grecōz. Sed p̄stat q̄ regnū ecclie im̄mediate suc-  
cessis regno romanōz et coeter tenet, q̄ regnū p̄pi seu ecclie  
sī est quartū, et p̄ oīs nō q̄ntū. Preterea posito q̄ re-  
gnū romanōz sit q̄rtū, ac hūc videt q̄ regnū p̄pi seu ecclie  
sī non sit quintū. Et enim regnum ecclie sīt quartū  
idē cū regno romanōz. Nam regnū ecclie principali-  
ter vñ simplicē p̄tatem seu inut, u a romano i. ip̄o sez a  
Costantino q̄ unigālē p̄tatem et auctoritatē tribuit bea,  
Juluestro et eius successori. Et etiā et quidā dicitur, com-  
pulit seu coegit, plūma regna et accipent fidē ecclie, sic  
regnū ecclie ē quartū sicut et romanū cū q̄ est idē et p̄ co-  
sequēs nō q̄ntū. Preterea Dasi. h. legit, In diebō regum  
seu regnōz istoz su sc̄ribat deus celi regnū q̄d in eternū  
nō corrupēt z. In q̄ manifesto denotat q̄ alia q̄ntuor re-  
gna debebat exirete seu durare cū regnū q̄ntū a deo  
suscitaret, sed regnū ecclie fuit suscitatu ip̄e vñl regni  
tū, s. romanū cū alia p̄cedēta iam essent suppōla, ergo re-  
gnū ecclie nō est q̄ntū. Preterea, comū p̄p̄lū q̄d appa-  
ruit in q̄rtā bestia p̄tē videt figurare regnū ecclie, tuž  
q̄d habuit iniūtiū valde infirmū seu humile sez a ip̄o qui  
vita paupēm ḡslit et humile, q̄d norat cū dicit p̄tulūm,  
tūm q̄d fixū, erat in q̄rtā bestia q̄d denotat ip̄ius colliga-  
tiōem cū impio romanōz et detracōiōem ab eo, et faciu-  
est in Costantino, tūm q̄d de eo dī in hoc, vñ, ca. Et fimo-  
nes contra excelsum loquuntur, p̄putabūt q̄ possit mutare te-  
pora et legē, q̄d expōm̄t ab hebreis de ip̄o, in q̄ntūm docti-  
tūt multa denotatia pluralitatē in, dūm̄s. Dicit p̄dōcūt  
idem p̄tate p̄sonale dei et hōis, etiā voluit mutare le-  
gem fm̄ eos inq̄tū mīla docuit ē pharisaicā doctrinaz,  
pharisei enī erat doctores p̄cipiales mōysaice leg., v̄t. dī  
Dab. xiiii. c. Sug cathedrali mōyli fedētūt scribe et pha-  
risei. Sī p̄tē illz cornū p̄ulū ē destruēda p̄ regnū qui-  
tū, vñt in eo, et q̄ regnū p̄pi nō ē q̄ntū. Sī p̄tē h̄ Dasi. h.  
vbi narrat q̄ttuor primis regnis subdit. In diebō autē  
regū seu regnōz istoz suscitat deus celi regnū, q̄d in et-  
ernū nō dissipabūt. H̄bi glo. patet suscitat regnū tūlū  
sui et ecclie, et sic p̄z q̄ regnū p̄pi et ecclie ē q̄ntū i or-  
dine pdictōz. H̄bi dōm̄ q̄ fm̄ catholicā vitatē necessē  
est dicere q̄ regnū q̄ntū de q̄ daniel facit mentionem in  
etraq̄ visione predicta sit regnum christi. H̄bi in etraq̄  
visione de quartuor regnis p̄cūrentibūs dicit q̄ sint  
tempatē terminanda, de q̄hto vero regno dicit q̄ ita  
bit in eternū vñt in etraq̄ ca, pdictōz. Sed constat q̄ ad  
regnū p̄pi p̄tē p̄mēt durate in eternū et sine fine, iuxta  
illud Iuc. i.c. Regnabit in domō iacob in eternū et regnū  
eius non erit finis. Sed ad maiore euidentiam p̄tentoz  
in pdictis duobz ca, et eorū aduersantū exclusionē atten-  
dendū est, q̄ licet in etraq̄ visione pdicta de regno p̄pi  
agat, differēt tū in etraq̄ ca, de hoc tractat, q̄d sic p̄z  
Nam regnū p̄pi licet sit vñt et idem fm̄ se dupliqueat  
p̄t̄ siderant fm̄ duos eis aduentus, et quibz dūversi ef-  
fectus erant pdicendi specialiter circa rem p̄nblīcā mū-  
danam. In primo enī aduentu dūvul gata ip̄i fide, ad  
latria erat extirpāda, et b̄t. Esai. h. et in alijs locis, q̄d in  
it singularissimū in regno christi et ecclie cum hacten  
tempē mōysi et aliorū p̄phetarū, licet magnalia vñtū  
iūna opabāntur non tamē hoc vñtū p̄o ut c̄p̄lū pari-  
nēdūt a gentilibz, sed erat ab ip̄o populo israelitico i cu-  
iūs p̄sentia illa tam magna fievant, vñt. Exod. xxvii. t. iij.  
Regnū multis locis. Sed constat q̄ post prūmū aduentū  
p̄pi et sue fideli dūvulgationem exclūda est iacolatria iūn-

DDDB uq

# Liber

plicif a tota republica miseri, licet forte i aliquibz regionibus aliqua eius vestigia remaneant de quibus non est mentio facienda, q; et aut pbus, qd modicu; e p nihilo reputat. **H**e isto igit acu; tpi; primo et d ei effectu circa ydolatria agit in prima visione p lucra, qbi quor regna pcedentia qntu regnū qd e xpi figurant p statuā, nā statua cōter significat ydolatria, put erā hēbrei sentunt, simulacra etiā demonū cōter p statuā ydolatrias colebant, et p; 3.8. **D**ati, iñ, de futura quā fecit na; bu; Et q oia regna mudi ante aduentū xpi primum licet i ter se multū differebāt, tsi in h uueniebat et cultu deo debitis creaturis ipēdebat idcirco pp te designabāt oia regna pincipalia in enīa statu i ydolatria designat, ppter ipso pueniēta i cultu ydoloz, lz pincipialia meba statue eēnt d diversis materijs & formis, sicut i ipa regna inter se erāt diversa i varietate ydoloz & alijs. **I**n scda vo visione agit d regno xpi put in sedo suo acuētu totā mundanā p̄tātē h̄z amouere subiectes oia implo patris & suo, de q, **L**ad. **C**or. xv. **H**ende finis cū tradidetur regnū deo & patri cū euacuanient oēm p̄cipiatū & p̄tātē i virtutē, cū q etiā sancti regnabūt, put i vj, ca, dicit. **V**aginatio regni def plo sanctor. **D**e isto igit aduentū xpi, scdo & binōl suo effectu circa mundanā potestate penit auferendā agit in scda visione i q quartuor regna pcedentia seu p̄ueniēta pueniēter figurant p variis bestias feroces, designatē variā ferocitate & tyrāni cā ipoz regnor, put exposito es cōter traditū. **P**redicantis erāt sonat q qntu regnū in prima visione p lapis dē absilus, sine manibz designat, qd denotat nativitatē xpi fm carnē nō ex virili semine, p ductā, put cōter traditū, qn scda vo visione qntu regnū p filiū hois in nubi b; celī veniret designat, qd pp̄te p̄tinet ad aduentū scđm iusta illud **A**c. i. **Q**uādmodū vidulūs eū eunte in celi. Et notādū q sicut prima bestia fm ingēm historiā atū incipit in scda etate, s, a sarach abauo abrae, & forste in etiā & qdā dicit a neutrōb q sur p̄m opp̄sitor bo m, & primo regnauit i babyloni, seu chaldea, et h̄z **B**eni, r, qdē pt̄s tyrānicā st̄nuata e p assyrios & alijs os v̄līg ac nabuchlz p interualla habuit m̄ltas interpolatides, sic quarta bestia iunet totā tyrānicā p̄tātē & mundanā incipiēdo a regno romanor v̄sq ad finē mundi, seu v̄sq ad scđm aduentū xpi, put p̄t in Ira. **A**d pri mā ḡ dicēdū q lz regnū xpi seu ecclie nō cōminuit regnū grecor, s, u pslari, & binōl qntu ad eoz mundanā pt̄s tē, minuit tū oia regna mundana qntu ad cultū ydoloz sunt v̄ulgata fidei orbe p discipulos ei, & eo successores, euachata ē cultura demoniū a toto fere mūdo, et d' etiā e, si p̄ciētē lapide absenso sine manibz, i, absq; bz, na potētē statuā, ydolatria i p̄am cōminuit tam antiquā, s, chaldeoz q alias succedētes, et dictū ē. **R**egnū enī romanor, et dictū ē qd est quartū oia simula; chra colebat, et p̄t in eo qd legi de phano pantheon & sic tota flama, i, ydolatria erat in sua integratā cum p̄ciēta fuit p lapide absensu sine manibz. **A**d scđm, di cēdū q regnū saracenor licet sit magnū & potes, nō tū de eo fieri debuit aliquā mētio i prima visione, eum ante primū aduentū & dūnigationē sue fidelis nō fuerat ortū, et est manifestū. **N**ec erāt in secunda visione deber de ipo regno mētio fieri p se tāḡ de vno qntu regnor p̄tē, or p̄cipialū, nā qdlibet corisse extendit ad totū orbe, sic q̄ quolibet p̄dictor qntor in sua valitudine ex illecente, nō erat aliud regnū qd sibi resistere valeret. **R**egnū vo saracenor nūc ad tātā potētā deuenit q̄ sibi resistere, nō valeret aliud maioris potētē vel salicē eq; lis, etiā nō v̄z itet monarchias & putari. **P**osset tū i scda visione iste ligi seu significari p alij cornua q̄rte bestie, q

q̄tē bestia totā tyrānicā p̄tātē a romanis v̄scg ad ultimā eratē st̄nere v̄t put tactu ē in v̄sione. **A**d terrū dicēdū q̄dem expositor hebreoz de magis famosis q̄ dī **R**ea, abenb; zra h̄ypan, ostendere vel exponere itēdēs q̄ regnū xpi & ecclie nō sit qntū in ordine regnor, hoc Danieli reuelator, et exinde ferre q̄ nō sit regnū celeste & eternū, h̄ adhuc spectat aliud qntū a deo ieterū suscitādū, sicut idētitatē specificā iter regnū grecor & romanor cui mōtua rāgū in argumēto pdicto, q̄ tū idētitas a nullo exposito hebreoz tenet. **S**ed fallitas h̄tū fictiois ē manifessa, nā greci & romanū sunt diversap nationū, sūt & linguaꝝ maxime dīctas. Lingua enī grecā manifestatē dīfert a latina sicut & hebraica, v̄t & titulū sante crucis in his tribū linguis rāgū iter se valde differentibz sicut sc̄p̄ hebraice, grece & latine. **J**ob, cir. diversitas āt ligatur p̄cipialū, nationū diversitatē manifestatē **B**en. c, ea, Et illis disp̄se sunt infuse ḡtū v̄nusq; i linguam sua tc, nec solū h̄s, h̄ et oīno diversis characteribz v̄tūnū i scribēdo, q̄ nō sp̄pet v̄m natiōi, put ī māfestū. Itē regnū romanor successit regno grecor, eos debellato, eo mō quo p̄se successerit chaldeis et historiographi tradidit, etiā talis successio nō facit idētitatē regnor, als pa; riōne dicēdū p̄t̄s et chaldei v̄nū idem regnū, et sic de alijs qd̄ est falsum, put p̄t in Ita. **N**ec valet illud allegatiū **B**en. x, ca, de iauan tc, q̄ in scriptura sacra nomē altius patris mītoz q̄s q̄ appropriat v̄m tū, sicut dūtiguitur ab alijs fratribz seu p̄descendētibz. **H**ebrei enī dīcūt ab Abrāa vel a heber, et tū yāmael q̄ ab abraā descendit et p̄s ab heber, et habet **B**en. xvi, nō dīcūt hebreus, vnde & sumulat czechū qui dicunt romanū in hebreo licet descendētūt a iauan quān hebreo dīcūt grec, nouū tū ex hoc sequit q̄ natiō romana & grecā sunt eiusdem speciei. **A**d quartū dicēdū q̄ hebrei cōmunitētā sumplieb; q̄ patru fīcēt vel saltētē aſseruit regnū rōmanor de quo agit i dāniele & regnū xpi seu ecclie esse v̄nū idē, in quā quidē estimatioē ērōneam seu fallaciām inciderunt p̄cipialiter et hoc q̄ credunt regnū ecclie ēle mundanū seu terrenū sicut v̄nū de ceteris regnū h̄tū, et q̄dā dicitur regnū v̄nū mundi, quod est cōvidenter falsum testante v̄ritate **J**ob, xiiii, ca. Regnū meū nō est de hoc mundo, que auctoritas sola sufficit ad cogēdū fideles et ponat differentiā inter regnū ecclie & cetera regna in h̄s, q̄ regnū xpi & ecclie nō est mundanum sed celeste seu divinū, put a precursorē xpi primo fuit p̄dictū **D**ath. vii, ca, quod sepe firmavit p̄s in sua doctrina, Sed infideles q̄ has sacras auctoritates no recipiūtatione possunt de hoc v̄niū, Et multis enī patef differentia cōvidētē nō testima inter regna mundana & regnū xpi seu ecclie, h̄tū inter cetera sufficit qd̄ sumis et potestate tradita summo pontifici ecclie, nam et dīcūt pbus, iii, **P**oli. **O**rderatio populi p̄cipue dependet ex maximo p̄cipatu et stat aūt q̄ maximus p̄cipatus ecclie q̄sūt in potestate pontificati, s, ligandi animas atq; soluēdū fm quā sumimus pontifici et ecclie credib; habere claves regni celoy, et **D**ath. xxi, ca, sed q̄stat q̄ talis potestas i, d̄ est mundanā nec sumilis potestati aliorū regnorū sed omnino ab eadem separata. **S**aute dīcūt ab infi; delib; q̄ licet hoc aſſerat in euāgelo, non tamen ab ipſis credit. **A**d hoc dicēdū q̄ sive credatur ab infideles libus sine non adhuc patef ratio maxime differentia inter regnū romanor qd̄ in virtute armoy & legum secularium dominabāt orbi & inter regnū ecclie qd̄ p hāc potestate p̄tificale regis subditos sivos & hoc sufficit ad ponēdū v̄lūtinatione larā inter potētā romanā cesaris & sumimi pontificis, intātū q̄ nō p̄st dici v̄nū & idem

# Danielis

regni, et recte intelligenti. Differentia etiam inter regnum romanorum et ecclesie fatis est evidens per persecutioes tyrannicas romanorum quae exercuerunt in ecclesia seu in martirio Christi persecutio a tempore Neronis usque ad queritum Constantinum. Ad illud ait quod de Statuto quod per expulsione fecerunt venire gentes ad fidem Christi, sed est falsum et ficticium. Hoc enim prius in historia sua, ubi sic legis. Constantinus invenit populos ad fidem Christi in patria totius populi romani, et senatus ultra publice dicit quod iniquitur. Inter diuinam et humanam fidei iterat et humanam fidei coacta sunt, dura aut voluntaria, de enim quod quicunque metet cultum, a sincero affectu ab hominibus honoratur. Speciosa et esse cultura sit ergo obsequiorum non necessitate, quod auctor sit suo iudicio liberos posse fieri Christianos. Quia oia multa fides ex gelis, Silvestri et in aliis auctoribus historiis recorditer traditur ex quod potius elucidatur vita etiam tholica, cum Christus qui in sua receptione et narrarietur fuit lapidatus sine manib; sicut in manib; percussus statuam, id est latitudinem, nam absque praecepta humani fidei cesare percutitur leprosa. Ex quo percutione et sanatione miraculosa tota statua idolatrie fuit vere actualiter disrupta proprieitate celiare, et oia phana idolorum destruetur et in veris historiis patet. Quod deinde destruacio usque in hodiernum die durat, non cessans, ut videtur cum etiam in locis non obediens cesari non remaneat immobile, sed portus bona virtute non ordinatur et in aduentu primo filii Iusti et eius fidei tumultuata. Hoc autem neget ab iniuste deinde regnus miracula in pueris Constantinum, inde finis Augusti, quod adiungit manus miraculosa esset, si tam humana munitio et generalis et duratura seu duratura circa cultum idolorum et regnum nullum superuenientem miraculo evenerit. Ad quod etiam dominus quod lucet quod suscitatum fuit regnum Christi et ecclesie, super quod sa essent tria regna prima regnum ad praeceptum mundanum, non tamen regnum ad cultum idolorum, idolatria enim remanebat in vigore suo in aliis gentibus, etiam destruictis principaliis regnorum, per ut dicitur est. Et quod Daniel in illa visione de statua habuit spalem respectu ad destruacionem idolatrie per aduentum Christi primi et diuulgationem eius fidei, loquitur. In diebus regni tuorum, quod erit Christus predictus, quod ad idolatriam, ut de Romanis quod oia idola ceterarum nationum colebantur, suscitabundus regnum celeste quod tota fere idolatria in republica destruatur. Ad secundum dominum quod bene sum est et inicium regni ecclesie fuit humile imo et tortuosa ecclesie fundamento in humilitate constitutum, dicente Christo. Et Iacobus, et ca. Disce a me quod misericordia tua est, et nunc efficiamur sicut puluis iste te. Dicit, etiam, et ca. Hoc est enim de principaliis signis regni Christi, quod loquens de Christo ad Iacobum ait. Et auctor sic fugit coram eo. Et ibide videtur quod est de spectu et non missum virorum in quod loco et in aliis exemplarum satiatione promiscuata humilitas Christi, permissa. Sed in hoc quod dicitur de regno ecclesie quod derivatur a regno Romano, vel in eo fudatur, plausibiliter falso, et ex dictis patrum, unum inter ista duo regna scilicet ecclesie et Romani imperii est tanta distinctione, quod sicut celum a terra distat in latitudine, ut in dictu est. Tercia enim pars ecclesie est mere spiritualis tanquam in clavis bus regni celestis fundata. Prorsus vero Romani imperii est mente regalis, et manifestum est, ut et posito quod regnum ecclesie alio quod donatum Christale a Romano impio usurpatum est ex hoc non suscipit ecclesia aliquid augmentum essentiali in sua Christalitate sed portus quoddam adiacet et accidentale, quod post adesse et abesse propter subiecti corruptionem. Tercia enim erat regnum Mosnarca in regno ecclesie clerus vel clermes quod nullum habebat peccatum sicut in ecclesiis, sicut Silvester vel eius successores quod patrimonium ecclesie Christale integre possederunt. In hoc autem quod docuit ab hebreis de Christo quod locutus est contra deum iniquum dicit pluralitatem in divinis, sicut et divinitatem in Christo, et etiam quod locutus est in legem iniquitatem docuit multa contra pharisaicam doctrinam presupponit falsum

et errorem sequendo obliniatiorem sue cecitatis circa cognitioem veri Christi, sed de hoc non est hic discussendum sed vobis addende forte in alio tractatu videbitur. Replica. In Danielis circuacione statua causa et quantum beatiarum causa est, et quod omnes determinatioem per quam vobis ostendere regnum Christi et ecclesie esse quantum post quoniam hic significata. Et eni per fundamentis illius determinatioem est quod per primi Christi adventum statua est communis, id est idolatria peritus destruta, quod est in quibusdam mundi peccato remanens modicu[m] hoc per nihil reputatur in primis. Sed timeo quod vobis per fidem fauorem disputat, fidem ledit, nam unde supposito dicto burgi principio potest formare tale argumentum contra fidem, quod uno errore, quod in aduentu messie decessit idolatria simple vel per maxima sui preterea, sed hoc hodie non videtur factum, igitur messias nondum venit sed est expectatus quod est formalis error iudeorum, maior huius argumenti est burgi minor patrum. Nam hodie alia apocalypses et per securum idolis, immo et hi qui Christiani dicuntur sine cultura idolorum non sunt in Europa, nam securi sunt vestris eborum fortificationi et in mariacis nationibus, que omnia finis apostoli ad Ephesios, et Philippos, idolorum sunt fructus, cuius secundum recordat burgi, circa causa, etiam Zacharie. Quia per securum est ea postulatur, sentire quod in primo aduentu Christi statua idolatrie sit percussa, in secundo autem aduentu, sit totaliter remissa, nec allegatur de primo locu[m] haberet de compunctione modicu[m] et nihil. Quilibet enim intelligens videre poterit si modica sit terra infidelium ad compunctionem Christianitatis, nec multa credere videtur per burgum in hunc quod statua disputatione inter serice historias Silvestri et Constantini, quod sicut et monachis biblio per suum erroris defensione in multis corruptum est et falsificatum, ita historias circa texta a bibliam faciliter permutantur.

## Capi. VIII.

**A**nonimus regni balthasar. Hoc ponit, videntur, visio, et secunda de operibus ad aduentum Christi secundum, sic in precedenti visione habitus est processus generalis ultime tribulationis, sic in ista explicatur afflictus processus ultimam tribulationem. Causa materialis huius visionis est pugna regni Grecorum et Medorum sub similitudine arietis et bircorum, et pugna Antiochii et Ephesiorum inde orti sub similitudine cornu modicu[m], finis huius visionis est exponere principalius precedenter visionis, quod sequentes visiones sunt quasi expositiones ipsius. Unde in precedente visione dictum est circa finem illius quod Daniel fuit edocens de illa visione ab uno angelorum assidentium, verus ramen illud de quod fuit edocitus non expressis totum in causa precedenti, et ideo expressus magis in sequenti causa, finis eius est ostendere magnitudinem tribulationis tempore antechristi et suorum membrorum ipsum precedentium et robur sanctorum contra eos et terminum laborum. Lauta autem efficiens est instans ipsissimam facies danie li propter affectum devotionis et conatum attentionis, causa formalis in divisione consistit. Motandus ad eiusdem sequentis littere quod in sacra scriptura aliquando est duplex sententia litteralis, quia ea que sunt facta in veteri testamento sunt figure eorum que sunt in novo, dicente apostolo, I. ad Corinthis, et Anna in figura contingebant illis. Et ideo quando in veteri testamento predictum dicitur aliquid esse impletum in aliqua persona veteris testamenti, veritas tamen est predictus in aliquo non remanens, tunc est ibi duplex sensus litteralis, enim principalis, et aliis principalior, de illo scilicet in quo predictus impletum verbis predictum, ubi gratia, I. Paralipomenon, dicitur

527

Ego ero ei in patrem, et ipse erit misericordia in filio, quod est ubi  
dum loquenter de salomone, qui fuit filius dei per adoptionem  
in principio regi eius, propter quod amabilis dominus dicitur eis, et  
in regnum eius. Et sic ubi illud impletum est ad famam in salomo-  
ne perfecit autem ipse impletum in christo qui est filius dei per naturam cuius  
imperium figura fuit halo est.

**A**nno ter .viii.  
tio regni balthasar  
regis vñlio apparuit  
m. Ego daniel p id qd vi-  
derat i principio vidi i vñlio  
mea cū eēm in luisis castro  
qd ei bela regioe vidi ac in  
vñlio eē me it portaz vñli,  
et leuaui oculos meos et vi-  
di Ecce aries vñli stibat  
an palude hñs cornua ex-  
cellit et vñli excellit alto arz  
succrescēt Postea vidi a-  
rietē cornibz ventilantē co-  
tra occidentē et tra aqlonē  
et tra meridiē et oēs bestie  
nō poterant resistere ei ne-

qd ē tpi regnū ab. qd ibi intelligit p statuā & lapidē  
utel. līgū bī p bestias & filiū boīs leu judec̄. zīgū circa  
cām fo: malē p̄siderandū q̄ p̄io ponit vīlois oīlio. se-  
cūdo expositio ibi. factū est aut̄ cū viderē. Circa prūmū  
tra tangitūr. qd p̄io tangit̄ decūrſus arētis. t. regni me-  
dorū. sedo p̄cūtūs hīc. t. regni grecō. ibi. Ecce autem  
hīrcus. cētio incūrlus cornū modici. t. antiochī i p̄plim  
indor̄z ibi. De rīo aut̄ c̄ p̄es. q. ille. aut̄ p̄p̄l̄ exponit de  
rīplanis & antirīplanis. Et in antere intelligat p̄tās ecclē-  
sie & scīdōy. Per hīrcū p̄tās malignor. qd scriptū ē math.  
pr̄v. Statuet dīres a dextris. hīrc̄ autē a sinistris. q̄ cor-  
nu parū intelligat p̄tās antirīpi & luoy p̄tpancor̄. Re-  
uerendo aīst̄ ad leniū q̄ p̄io intelligit̄ is nō principi-  
sc̄ de regib̄ medor̄ & gr̄c̄. cōsiderandū q̄ circa quēli  
ber regē vel regnū tangit̄ triplē statū regnū. s. initialem  
medium & finalēm. Circa prūmū dīct̄ daniel.

**2** Anno ih. regni balthasar re. Et qd p[ro]p[ter] hec visio fecit  
e[st] p[er] duos annos p[re]dictos. et hec tangit cum subdit.

**D**id qđ viderā i principio qđ p̄cedētē vīsionēm ei-  
dit daniel p̄ eo anno regnū balthasar. **C**ū essem in  
fūgia cōfuso hic tācēt locū p̄nū vīsionē, dicēt autē in fūgia

suis castro, hic agit loci p[er]i viarios, dicit autem in suis  
castro, quod illa ciuitas erat clausa fortibus muris ad modum  
castri. d Quod est in bela regio. **Ab** bela de regnum bela  
munita, et metropolis illi? regio erat suis, quod in ista rez

*mittat in metropolis ut regis etiam in his q[ui] milita regna et multe regiones erant sub rege medoꝝ. e* *Videtur visione utrūq[ue] fantasias. f* *De esse sup portā vlat. vlat.*

est xpi nōmē cuiusdā porte p̄dicte ciuitatis, et int̄p̄taſ palus, qz aſi illaz portā ſunt paludes a qbz illa porta eſt denoiaſa. Et ecce atlea, qnē ſic illa regnū medon

**deno iata.** g **Et ecce artes.** p que signat regnum medox  
qd si fuit iniitū infestū iudeis et dicunt hebrei. ppter qd  
fecit p aiai māsuetū. h **Stabat ante paludē.** p b fca

**Et**iam ante palus, p. 17  
tur instabilitas regni, sicut palus non est locus firmus.  
**E**t deinde cum ea exulta, si dico reges magnos iterum alio-

**i** *his cornua excelsa.* i. duos reges magnos iter alios  
sc̄z dariū filii astyag. t̄cīū ei<sup>r</sup> nepotē. **iz** *Enī excel*  
*luis altero.* ar cenus nūt potēntio: dario. **iz** *Hic sic;*

**l**uis altero, qz c<sup>h</sup>ius hui potenc<sup>ia</sup> dario. **A**rog huc  
c<sup>el</sup>c<sup>es</sup>, qz fere tota asia sibi subiungavit.

m. Postea vidi arietem cornibz ventilantem cōtra occidentē rē, q̄ reges psarū et medoy ad oēs istas ptes dilatauerūt regnū illud. eū in historiā, Iudith, i.e. scribifg cambis filii cyri misit holofernē ad subiugādū sibi oīa regna occidēt. w. II. Et p̄oēs hystie nō nōc̄ resi ei

qz liberari de manu ei<sup>o</sup>, fec-  
qz p. n voluntatem suā<sup>o</sup> ⁊ ma-  
gnificat<sup>e</sup> e<sup>r</sup> ego<sup>r</sup> intelligebā  
Ecce autē pītus capratus  
veniebat ab occidente sup  
faciē totū terre<sup>r</sup> non tange-  
ba t terrā<sup>r</sup> Porro h. t<sup>c</sup> hē  
bat cornū i<sup>r</sup> igne int̄ oculos  
suos<sup>r</sup> venit vscō ad arietē  
illū cornutū quē viderā stā-  
tē ante portam,<sup>r</sup> ⁊ cucurrit  
ad eū in impetu fortitudis  
sue<sup>r</sup> Cūqz appropinquasset  
xpē arietem, effera<sup>r</sup> est in  
eum<sup>r</sup> ⁊ pīcussit arietem<sup>r</sup> ⁊ cō-  
minuit duo cornua eius et  
nō poterat aries resistere ei  
qz fortes poterant ei  
resistere. Sequitur,  
o Et magnificat<sup>e</sup>  
qz illō regnū obtin-  
uit monachiaz, ⁊ gre-  
cia ei sumebat sub in-  
buto vīz tpe philip<sup>s</sup>  
pi patris alexandri  
magni qui redidebat  
tributū dario regi p-  
satū ⁊ mediorū,  
p Et ego, s. daniel,  
q Intelligebā qd  
significaret vīlo ⁊ mu-  
tationē regnōs fūni-  
rā, qz regnū grecorū  
hunc regno successū.  
r Fecē autē bīr<sup>r</sup>, b  
ponē curius regni  
grecorū, qd regnum si-  
gnificat<sup>e</sup> pītū quia  
greci fuerūt lūrū,

et maxime alexander q̄ fuit prim⁹ rex et dicitur qd mis-  
sa fuit sibi puella veneno nutrita et sic incoronata sua  
accendens ad eam intoxicaret. **F**ed aristoteles p gestis et  
aspects oculorum illi<sup>o</sup> puelle opernit ea sic esse nutrita et  
probavit alexandri ab et<sup>o</sup> scibitu et scribit li. de secretis  
secretorum. **S**eniebat ab occidente re, qz macedonia  
vbi prius regnauit alexander. et vñ mouit exercitus ñ dari  
um regē psaltri et in occidentali pte respectu regni psax et  
mediorū. **E**t nō rangebat terra, qz alexander rata fe-  
stinatione venit ptra darii qd vñ magis volasse qz misse  
km coem modū loquendi, ad exprimendū velocitatem. **A**d  
uertendū qz isti darius non fuit fili<sup>o</sup> astyagis. de qz dictum  
est, nec fuit ille darii filius hystaspis sub quo ploratum  
est templū. **E**t b km opinione coem latinox et etiā iose-  
phi, qz fuit darius fili<sup>o</sup> artsamii sub quo km coe dicunt lati-  
norū defecit regnum psax p alexandri q debellauit eū. km  
vo **R**a. sa. suis filiis assuerit et hester regne. hoc dictum  
videt in bi ronabili<sup>o</sup> et scripturis magi plonii et diffusus  
dixi in prin. li. **H**ester. **T**u. **E**stremi, et adhuc dicam inse-  
rius. **P**roto bire<sup>o</sup>, et regnum grecie hebat cor-  
nu insigne inter oculos. stud cornu fecit alexandri, primi  
regē. **E**t insigne, qz fuit nobilissim⁹ princeps, et pati-  
ca, pce, sed dū istud cornu sitū inter oculos, qz dingebat  
p phos, et notissimum p aristotele nborū principiū.

**v** phos, et potissimum per artifices phox principem.  
**y** Et ve, vscg ad arculilla cornu, qz alexander iusatu vanis.  
**z** Quem vidi stante te, qz darius aduentum alexandri

**p**ribilo reputabat, et id non occurrit, sed stans in loco  
fuo misit aliquos de principib⁹ suis, p̄cipiens eis, ut ad-  
dicerent sibi alexandri ligatum, et flagellatum  
**s**ed curvatus ab eis ibi fuit, sive quia alterius deri-

**a** Et currit ad eum Iudeus, fortis, sue, quia Alexander primo occurrit principibus datus predictis, et deuicit eos illa flumina et râcum.

b. *Lung aperto prope artem, quia deictis pindis  
pibus darum venit conera ipsum, darum.*

**c** Efferat<sup>o</sup> ē in eū.i.serino more eum inuasit. **d** **E**i  
pauſit ericet s.i.darum regē pſarum. **e** **E**t pmiui.

# Danielis

vno cornua eius. i. robur regni medox et psatis. sequitur.  
 a Cūq; eū mī. i. terrā q̄culā. gl̄am illi? regni deiecit.  
 b Et nemo q̄bat liberare arrietē tē. q̄ null? amicoz suo  
 rū v̄l p̄fecto z poterat sibi facere aurulā ē alexandri. hic  
 cus aut capaz fac̄ ē magis? numis. q̄ magnitudo ale-  
 pandri z ei? fama cre-  
 uit supra modū sub-

ingara sibi tota asiat

aphicap magna pte

c Cūq; cre. fac. est

cornu magna q̄ imes-

tiate p̄ illas victori-

as mortuū ē alexander

ano. et regni sui era-

eis ait sue. anno.

i babylone. nec potu-

it redire i terrā natu-

ritar. sue. et gressus?

di i scolastura hystor.

d Et ora sunt cor-

nua q̄tuor subter il-

lud. i. q̄tuor regna i

q̄b diuīnū ē regnū a-

e Per q̄tu. lezadri-

or v̄tos celi. i. p̄ q̄tu-

or principales pres-

mūdi v̄i orizurus ren-

ti. q̄ Ptolomeo? lagi-

filii? regnauit i egypto-

to. Philipp? fū alexa-

ndri in macedonia. se-

lens? in syria. i baby-

lone. antigon? in asia fm q̄ dīch glo.

f De uno ait

Hic describitur incusus antiochi epiphanius orti er p̄dicti

z ydeos ei. d. De uno at et eis. i. de seleucio rege syrie

g Gressū est cornu vñū modicū. i. antioch? episphanes

q̄ delectit de seleucio. t̄s ples fuerū stermedii. Et dicit

nt̄b cornu modicū. q̄ p̄t fuit romae obse. et dī. i. lanae. i.

h Et factū ē grāde. s. q̄ antioch? t̄grate senatu exst de

roma et occuparet regnū syrie. vt dī. i. Dach. i. Et pri-

manit filii fr̄is sui p̄iogeniū. s. scleuci philometoris re-

gno subr̄debito.

i Cōtra meridiē. q̄ p̄t olympos

egypti fugavit de capo. i. egypti obtinuit. et h̄. i. mach. i.

Egyptus aut̄ eff i sur meridionali r̄spectu scie.

k Et ī orientē. q̄ i p̄lide q̄ ē ī orientē respēt syrie mltos

venit et sub tributo tenuit. et ibidē dī. i. ca. i.

l Et ī fortitudine. i. ī irlm v̄bi de? q̄ ē fortitudo colebatur.

m Et magnificati ē v̄sq ad fortitudinem. i. ī filios isrl̄ q̄

angeloz antioch? custodia vallabant.

n Et deiecit de

fortitudine. q̄ ples eoz idolatrie subiecit.

o Et ī tel

hi. q̄ mltos stabiles i cultu dei occidit. et z. i. mach. vi

z. v̄. p Et v̄sq ad p̄in. fort. magni ē. i. v̄sq ad deſ

q̄ colebat in irlm. q̄ ad t̄p̄olabstule cultū el. et dī. sice p̄

valmisse. p̄ quādā sūrrudinē. Et al. p̄ principē fortitudi-

nis intellige. sur. m̄. sacerdos. q̄ tūc regebat cūitate et

réplū. q̄ p̄ualuit antiochus.

q Et ab eo tūc iuge

sacrificiū. q̄ dicebat agn. q̄ imolabat vesp̄ et mane. q̄

figurabat imolatiōne corporis p̄i q̄d quotidiē imolatiōn

altari. r Et deiecit loci sanctificatiōnē. q̄ antiochus

pphanauit templi ponēdo ibi abominandā idolū. et dī.

i. Dach. i. Verūtū. q̄lūta nō fecit antioch? p̄pia virtute

z deo p̄mitēre p̄ter p̄t̄ca p̄li punēda. ideo subditur.

s Robur aut̄ datū ē ei. i. antioch.

t Cōtra iuge

sacrificiū. p̄ter peccata p̄li isrl̄. i. marime sacerdotum.

q̄ vt dī. h. Dach. i. Jam nō erant dediti circa altare. s̄

p̄tempo téplo. i. sacrificiū neglectis festinabat p̄icipes

fieri palestre. i. sic dicitur videin q̄ fecerūt p̄stibula iu-  
ueniū iuxta templū.

v Et p̄sterne. vitas in terra. i. ve-  
rus dei cultus.

x Et p̄spe. i. faciet. sc̄z fin voluntatem  
suam.

y Et audiū vñū de sanctis. i. angelis.

z Loquentē alteri nescio cui. i. sic hic dī. q̄ daniel non  
hēbat intellectū hui? visiois ad plenus. ve

j. p̄tebit.

a Seq̄ vñlo. i. lez

q̄ illūnat intellecuz

z q̄ p̄ dīn̄ reuelatiois

b Et iuge h̄ita est.

sacrificiū. i. q̄ fidianā

c Et p̄tem desolati

omis. i. desolato sepi

pli facta p̄ter pecca-  
ta p̄pī p̄ positionem

idoli in templo.

d Et. sc̄tatiū. i. tem-

pli. cū? vñlo ps dice

baf sc̄tū. altera sc̄tū

e Et fortū. i. sc̄tū.

dō sancitorum. s.

f Loculab. i. et re-

serb̄ vñlo ad oia p̄di

cta excepto p̄cō deī

lationis. de quo nō

quenue q̄dā calcabi-

bitur. sed q̄dā dura-

bit. z̄b̄ est vñlo tr̄c-

atū. quia loqui ad

modū dolens hoīs.

qui aliquid in loquendo omisit. Et notandum q̄ ista

questio facta est ab uno angelo q̄renti ab alto anglo vtz

i lēa. Et q̄ p̄ angli supiores illūnat anglos iste iores.

g Et dicit ei. s. angelus superior. inferior. h Vñlo ad

vesp̄am et mane. i. q̄ successionem dei et noctis erit tan-

tum tempis q̄d sequitur. i. Uno milia trecenti i. sex

annis. d. p̄ tñ tempus zcalabuntur p̄lita.

j. Et mundabitur sanctuarī sc̄z p̄leto tege p̄dicto a

pollutione sacra ibi p̄ amio. hum q̄d factum legi a iuda

machabeo et fratribz eius. i. Dach. u. i. Considerandum

tamen q̄ tñ tñps fuit ab ingessu antiochi in irlm vñz

ad emulacionē t̄p̄l. idolū tñ fuit posittū in téplo p̄ tr̄

annos post ingressum antiochi in irlm. q̄ idoli nō fuit

in téplo nisi p̄ tres annos. et ridebit. j. tñ. ca.

l. Factum est autem. dic ponit p̄dictio visionis ero-

silio. et diuidit in duas partes. quia primo ponit vñlo

onis exposito. sc̄do infernit quedam zclusio ibi.

p̄ ego daniel. p̄ una adhuc diuidit in tres partes. dī p̄o

exponit mysterium anetis. sc̄do h̄ita. ibi. p̄oro h̄ite

fertio cornu modicū. ibi. Et post regnum eoz. p̄ prima ad

huc diuidit in duas partes. quia primo notatur dei

rum sciendi in daniel. et modus revelacionis in gabriele.

hoc fecit p̄ mandatum angelii superioris sc̄z p̄ mchaelis

sc̄do ponit exposito gabrielis. ibi. Aries quem vidisti

Dicit igitur.

l. Factū ē aut̄ cū videre ego daniel visionē. s. umagaria.

m. Et quererem intelligentiam. cū magno desiderio. q̄

licet eam intelligeret in p̄te. et p̄dictū est. nō n̄ in toro.

n. Ecce steti in conspectu meo quasi species vñti. quia

non erat vir. sed angelus in specie vñti. mchaelis qui

erat princeps synagoge. vt p̄atebit infra. capitū. zideo-

erat sollicitus vt mysteriū danieli venelaretur.

o. Et audiū vocem vñti. id est mchaelis in specie vñti

apparentis.

# Liber

p **I**nter vla*i*, i. apparentis in tali loco.  
q **E**t clamauit et ait. loquendo angelo inferiori.  
a **G**abriel fac intelligere istū, i. danielē. **E**x quod proz quod in mi  
nisteris angelorum ordo est. b **E**t venit sc̄z gabriel.  
c **E**t stetit iuxta ubi ego stabā, ad loquendum mecum.  
d **C**ūque veniūz pa  
ues corruī in faciem  
meā, hoc factū ē et da  
niel exīs iter angelos  
agnoscere fragilita  
tem humanam.  
e **E**t ait ad me. sitel  
lige filii hoīs, s. cornu  
pribilis eadē rōne quod  
paroz sez et agreat suū  
f **Q**uin (fragilitate,  
in tpe finis coplebit  
vishio, ex quod proz vero  
serio aliquod sit iplēta  
i antiocho, sed preter?  
oplebit i antī pro i fi  
ne mūci, i. ode ipso  
ē principalis sensus leal,  
vero predictum est.  
g **C**unque lo, ad me  
col. sū, pro in terram  
bis ad terraz cecidit  
loquentē anglo, vt ma  
gis agnoscere fragili  
h **A**t tētē, catē sūa  
me, predictado, i **E**t statu me i gradu meo, erigēdo me  
quod proz tacebas sic quod drupes ad terrā.  
l **H**ixtē mibi  
**E**go osidā tibi quod ven, sūt i nouis, maledictiōis, i. tpe illi  
maledicti hoīs, quod preter abūdātiā malicie i. maledictio i  
abstracto, a. hoc ē antī prole, i. antiochis epiphāes aliquod  
mō, in quod figura antī prole quod cultū dei, vt vīsum ē.  
l **C**m hoc tpe finē sūt, in quod sed aplebunis m. **A**ri  
es posic quod hoc preambulis ad expōsiōz vīsōis, hic ga  
briel incipit vīsōe exponere in quod tem tangit regē medor  
z parus, et proz leta ex parce. **V**iteri exponit cā inīcī tan  
gat regnū grecorum, n **P**orro hoc capraz, tem proz vero ibi  
n **K**epha proimis, s. alexāder et predictum ē, quod aī tem alexādrī  
regis gretie erat quod sinulli momēti, i. ode primo iter nota  
biles, o **D**aut fracto illo, i. mortuo aī finē natura  
lē vīte sue, quod prevenēnū morī ē adhuc iuuēnis exīs. s. i  
xxiiij. an. etz ex predicto, hoc fcaz prefractionē. p **S**urre  
rerūt peo quod tem z, s. cornua, hoc fcaz quod tem reges domini  
te eiz surges sed regnātes, a. imperii tenētes alexādrī hoc dis  
uersas z tes, quod hoc nō in fortitudine eiz, quod nullū illo  
rū regnis potuit equipar regno alexādrī in fortitudine hoc  
plur durauerunt, quod regnis alexādrī valde par durauit, et  
s. dicti ē est. r **E**t post regnū, hoc preter ponit exposito  
nē cornu modici, i. antiochi, i. antī prole cuiz figura fuit an  
tiochis, i. hoc est quod dicitur. **E**t post regnū eoz, s. predictum.  
s **C**ū cre. inīcī, sur, rex imperii, facie, i. antiochis quod primis  
sus ē regnare ad puniendū inīcītates filiorum isrl, quod creue  
rat nimis illis apostolo, et vīsu ē, **D**icit aīt antiochis imper  
domini facie, quod preea quod faciet intelligēt ista vishio quod mō ē occulta.  
v **E**t robo, forti, eiz hoc nō in viribus suis, quod dicitur sic cre  
scat fortitudo antiochi ad faciendū ista, non tem but etz ex

viribus suis, sed propter peccata pproli sic dimittet a deo age  
re, quod sicut frequēter dictū est, deus aliqui vitur malis  
x **E**t supra quod credi pot eniver (ad puniendū bonos,  
la vastabit tem, quod nō erat credibile hoībus, quod ille quod erat ro  
me obles deberet sic propriari tam ardua facere,

y **I**nterficiet robu  
stos sc̄z septē frēs quod  
cū mīke fuerūt robu  
stissimi ad tenendū  
lege dei vero, quod Dach  
chab, vero, Et quod nō so  
lūlli sunt interfici  
ad antiochis, s. mul  
ti alii quod nō querunt de  
telunquerē legem dei  
ideo subditur.

z **E**t prolm san, s.  
mvo, i. interficiet, s.  
a **E**t diri do, i. ma  
eius, i. ad finem intē  
rum ab eo preducet p  
oya eius.

b **E**t cor suū magni  
ficabit, quod antiochus  
intantū erat elatus  
pro supbiam quasi cres  
ceret habere terram  
ad nauigandū, et ma  
te ad ambulandum,  
vt dicitur, Dach, v.

c **E**t in copia rerum oīm occidit plurimos, quod talē ocl  
sancte sanctoroz fecit per tempalem potentiam sibi a deo p  
missam.

a **E**t contra principem principum consurget, quia cō  
tra deum surrexit auferendo cultum eius quod tem ad tem proz  
b **E**t sine manu conteretur, quia antiochus redies de  
pside processus a deo morbo in testū mortuus est, proince  
haberet, quod Dach, vero. Quoniam autem sicut dictum est anti  
ochus fuit figura antichristi, ideo littera ista que exposit  
a est de antiochis, acrum melius exponit, et predictus  
de antichristo ab illo loco vbi incipit scripture loqui de  
antiochis cum dicitur. **E**t post regnum eorum sc̄z grecorum  
qua regnum antichristi primet quocāmō ad regnum ro  
manum de quo erurent, et predictum est, quod quidem re  
gnū romānum est post regnum grecorum, de quo sit  
mentio in parte immediate precedenti vero. Cum cœuerit  
iniquitates, quia finē testimoniū salvatoris, Dach  
vero, immunitate tempe antīpro abundabit iniquitas, et  
refrigescit caritas multorum. **O**nsurget rex impudēs  
facie, quod antīpro ad omne malū erit inueteratius. **E**t in  
telegens propositiones, quod antīpro erit calidissimus in  
genio naturali, et auxilio diaboli familiaris sibi, quod ha  
bebit demonem principem. Roborabitur fortitudo eiz,  
quod eredet omnem terrenam potestatem tpe suo, sed nō  
in viribus suis, quod nō erit hoc veritate humana sed diabolus  
ea, in cuius veritate faciet illa mirabilis, deo tem promittente  
Et supra quod credi pot vastabit veruēta tem, quod prius anni  
tem sic subito apparet, et omnibus admirabilis erit. **E**t  
interficiet robustos z, i. illos quod inuenient firmi in lege  
dei nolentes ei obedire. **E**t dirigetur volus tem, ad finē  
intentum ab eo preducere, licet ad tem propriate breue. **E**t cor  
sūz magnificabit, quia extolleatur sup omne illud quod  
dicit deus vel colif, et dicit Apostolus, quod ad Thessalos,  
quod. **E**t in copia omnū rerum occidet plurimos, quod pro  
tudinem milicie, et thesauros dinitiarum naturalium, et  
tificialium multos interficit. **E**t cōtra principem pri

Danielis

cipum consurget, i.e. contra dictum cultus eius auferens et sibi  
vix p. e. qm rēpō dei sedebit osidens se tanq̄ sitdens  
re d. q. ad Theb. q. Et sive manu pteref. qd̄ dñs ips̄ rps  
cum interficiet sp̄s oris sui, ut ibidem dicitur, lequitur  
b. Et visio mane et vespe qdicta ē vā est, i.e. successiōē  
tq̄s apparetur veri-  
tas vīsioē ip̄l̄ ineq̄  
tū p̄tinū ad antiochū  
cūḡtū priner ad an-  
tiochū et alter expo-  
nūt. ut p̄ mane intelli-  
gat tps antiochi qd̄  
tuit pumū resp̄cū tē-  
ponis ant. tps. ut sit  
lenitus. Visio p̄dicta  
qm̄ p̄ferebat ad mane  
id ē ad tps antiochi.  
Et vespe ad tps an-  
tiochi vera ē, qd̄ i vīto  
et sensu h̄z vītate, vt  
r̄sum est, lequitur.

copia rex oīm occidit pluri-  
mos. Et h̄ p̄cipē p̄cipiū  
d̄surget et sine māu pteref.  
Et visio vespe et mane, qd̄ di-  
cta ē vā ē. Tu ḡ visionē liḡ  
qd̄ p̄ mltos dies erit, et ego  
daniel lāguī reḡtaui p̄ dies  
Lūḡ surrexisse faciebā o-  
pera reḡ, et stupebā ad vīsi-  
onē et no erat q̄ iterptatet.

**I**n anno primo .IX.  
darii filii assueri de

c Tu ergo daniel.

### **D**igna visionem

*id ē memorie omnes  
de eam scribēdo et i-*

**¶** Quia post miseros dies erit i. 2 plebit. f

ponit quæda p'c'o re's pecu' p'cedentiu'. Et ego daniel lan-  
gu'i, cursus timore visiois & admiratione sequitur.  
6. Quis surrexissem facieba ope regis, i. negocia regni,  
q' sup' ipa erat posit' daniel, vi visu est. s. h. Et stu-  
pedi ad visionem, ppter horrorem malorum fututorum.

**I** Ethio erat q̄ interpretareſ. q̄ Iz viſio eſſet ei in iſer p̄ata  
in generali. nō tñ oīno i ſpāli q̄tū ad noīa regū & defini-  
nataꝝ pſonar. Et a p̄ ſpūſtū nō ſp̄ reuelat pp̄het  
ſenſu plenariū viſiois. Iz ſolū q̄tū expeditioſ ē. p̄ loco & i-  
pore. pſonis p̄ q̄b̄ fit reuelatio. & ppter h̄ pp̄he nō ita  
dare ſcriuferit misteria r̄pi de futuro ſi euāgelioſ ſcri-  
bētes hiſtoria de p̄terito. Cideret forte alicui q̄ hec viſio  
nō poſſer iſalt̄ exponi de anteip̄o. Nō q̄ tribulatio  
q̄ biſ describiſ d̄ durare. vi. annos. et dicta ē q̄ non  
pođdici ad iſam de pſecutioe antiip̄i. q̄ durabit tñ ad  
tres aňos & dimidiū. et d̄. i.e. t. m. Edo q̄ b̄ d̄ q̄ in  
bac tribulatioe q̄ b̄ describiſ d̄ auferri iuge ſacrificium  
iuge aſt ſacrificiū nūc eſt ſacrificiū altaris. q̄ nō cefſabit  
ezag ad iudicis finale ſim q̄ d̄ Darb. vta. Ecce ego oīlo  
dicio & obſciſ ſuſ eſſe ad oſumationē ſeculi. Ad primus  
domiꝝ pſecutio antiip̄i aliqui accipit ſtricte p̄ tpe in q̄  
antiip̄o pſecutioſ fideles i pſona ppria. & ſic nō durabit.  
m̄ i ſic in tre aňos codimidiū. aliqui large accipit ſez q̄ cuſ ſi  
accipit aliqd de tpe p̄cedeti in q̄ p̄ milſtroſ antiip̄i fieri q̄  
dam diſpoſitio ad ipm p̄ deceptioe & malas pſuſatioeſ.  
& ſic accipit hic duratio illi pſecutiois. Ad ſecundum domiꝝ  
ſacram altari tpe antiip̄i cefſabit q̄tū ad ſolēnitatē. Iuia  
tuſi misse ſi celebrabiuſ publice. Iz tñ occulte. pp̄t rabie  
illius pſecutiois & ſic int̄ ligat hic cefſatio illig ſacrificiū

**P**anno primo. **D**ic poni octauo viii. **I**a. LXX.  
q̄ fuit facta in anno p̄io darti q̄ occidit balib⁹  
sar. **B**estis daniel descripsit vltime tribulatiois  
totalē decursum ⁊ principale er⁹ afflictio, et visu ē in duob⁹  
ca, p̄ecl̄ s̄t̄ descripsit eiusdem tribulatiois solutio qd̄ ma  
rime erit ip̄is fidelib⁹ eccl̄ sebdomadis determinat⁹ ⁊ p̄  
cisis v̄sq ad passiones xp̄i q̄ marime erit iniurāda tem  
pore antirp̄i. **C**ausa finalis ut osidat r̄ps expiatiois pec  
cati p̄ morte xp̄i, q̄ hoc detur solatio r̄pifidelib⁹ in tri  
bulatione antirp̄i ep̄itib⁹. **C**ausa efficacis est insincus

spissū et facit danieli sistētē petm susz et desideratēt postu  
lati remedium. Causa formalis i diuinitate p̄sistit q̄ talis ē  
q̄ p̄io ponit meritū oronis, sed modus reuelationis.  
ibi. **L**īc loqrer. **P**rimū est ex pte danielis. **S**ecundū et pars  
te angelī reuelatis. **E** circa primū tria nō rānt. **p**:imū ē de  
bita p̄ditio grātis. **s**e  
cūdū p̄fessio peniten  
tis ibi. **E**t orauit deū  
tertū intēto petet.  
ibi. **E**t nūc dñe. **L**it  
ca primū p̄siderat  
q̄ debita p̄ditio orā  
nis ē q̄ attēdat debi  
tū tps orādi b̄ fac̄ da  
mel b̄, q̄r intellexit q̄  
app̄cep̄in̄bat tpsa  
deo p̄missum de libe  
ratioē pp̄lī. **a** hoc est  
q̄d dicitur.  
**T** **M**anno p̄io  
dai h̄tē, aduer  
sorū s̄tētē, q̄d  
p̄fessio susz

**A** tendit q̄ iste  
assuerus nō ē iste sub  
q̄ historia hester ferā  
est, q̄ ille fuit post p̄ magnū tps. s̄z iste assuerus ē ille q̄  
supradictus est astigies, q̄ hoc est qd̄ subditur.  
**b** *De semie medor, q̄ danc' ricto balthasar transulit*  
regnum ad medos. **c** *Qui impavit sup regnum chaldeo-*  
rū, p̄m̄ nō simple & absolute. s̄z p̄m̄ de p̄dicto semie  
sc̄z medor. **d** *Anno vero ap̄xim̄ modū loquēci he-*  
breicū, vñ dī **Besi.** i. factū ē vesper mane dies vii. ad ē  
p̄m̄, **e** *Ego daniel intel. in libris hieremie,*

Blumer annoz tē. Et nota q̄ iste cui renelabant di-  
via secreta nihilomin⁹ s̄i scripturā h̄iere, et alioz pphar-  
leḡebat p̄ illos q̄ s̄i dētes de pprio īgenio designatū  
videre dicratalior, scriptura aut illa de q̄ sit b̄ mēto, h̄e-  
ltere, xxi. Et coperint impleri in babylone, ex anni vi  
sitaro vos, et suscitabo sup̄ vos v̄b̄i meū boni et reduc̄  
vos ad locū istū tē. L̄ implationē aut̄ annoz appropiātā  
te intellexit p̄ tpa regū q̄ regnauerat a principio desola-  
tiōis iſlm v̄z ad t̄p̄s illū p̄ q̄ fuit oīsum Ēs̄ide. I.c. q̄  
hee desolatio fuit, copleta anno, iiii, cxi, ante cyp̄ v̄o das  
rius medius regnauit duob⁹ annis, et sic complementū de-  
solatiois distabat tū, e. annis, et principio fetti, q̄ cyp̄  
de q̄rto āno suo regnauit tū i principio aī dictū cōpletū,  
vt ibidē dictū fuit. g. Et posa, me, ad do, i atten-  
tionē mēs, et facie corporis, qm̄ v̄la facie v̄ns iſlm orabat  
vt dictū es, vi, b. Roḡre feruēter i Dep̄carī, p̄  
seuerāter, l. In ieiunia, vt simul fieret deo sacrificiū  
cū p̄ sp̄s oīdom, et p̄ carnis, et inacratioē, q̄ scribit̄  
Thobie, xii. Bonā ē oīo cū ieiunio. l. Sacco, cilicio  
m. Et cinereā, recordatiōe fragilitatis humanae, b̄ erat  
modus iudeor̄ q̄ si erant in afflictioē, positi ponēre et  
nerē sup̄ caput in signū humiliaitonis, q̄z d̄ sc̄l, p̄p.  
Oratio humiliatiōis se nubes penetrabit. Dz v̄b̄ q̄ Da-  
niel peccauerit orādo p̄ liberatioē ppli, q̄ talis oīo v̄i p̄  
cedere ex quadā dubitatioē, ne implerer̄ v̄b̄ dei dictus  
p̄ h̄iere, de liberatioē ppli ten̄ p̄ determinato, et v̄i is-  
portare defecitum fidei. Dicendū q̄ daniel orabat, p̄ diui-  
ne pm̄issionis implationē, non q̄ dubitaret de dei fidei  
liitate, sed vt ostenderet se gratiū deo de pm̄issionē pri-  
facta. Item daniel sc̄bat pm̄issions diuinā as impleri  
p̄ orationes bonoz, q̄ sic de ordinat̄ aliqd futurū, ita ē  
et modū eueniendi, q̄ v̄tūq̄ cadi sub diuina ordinati-  
one sc̄līcs res v̄sus modys, et ideo orabat impleri pro

# Liber

missionem a deo factam. Item promissiones divine i sa-  
era scriptura sp intellige sunt sub pditione sez nisi poa-  
tur ipsum et pre illi cui promissio fit deu offendendo.  
vñ d. Diere, crif. Subito loq̄ de ḡte et de regno et edi-  
fice; piantē illud si fecerit malū in oculis meis, et non  
audiat vocē meā pe-  
nitētiā agā sup bono  
qd locut̄ sum, et fa-  
cerē ei. Limebat aut  
daniel ne fili⁹ isrl p  
pet̄ sua poliſſent̄ i  
pedimentū dñe pro  
missionis, et id oza-  
bar vñ ad tollēdū  
istud ipsum et n̄ ef-  
feret. Per fidic̄ pars  
argumētū, q̄r oī da-  
meliſ non pcedebat  
ex alij infidelitate ſz  
magis ex bonis caſis  
n. Et orauit dām, b  
fir̄ describit̄ pſelio  
penitētis, vbi notan-  
dū q̄ daniel affluit  
in ſe pſonā pp̄li isrl,  
q̄r no erat tal etatis,  
nec pditionis q̄ talia  
mala egifſet q̄ fuit  
trāflat, q̄r puer erat  
ſancius, h̄ p̄tū pp̄li  
isrl dicit p̄tū ſuum  
inq̄tū erat pp̄li illi⁹  
mēbrū. D̄ocedit at  
ſic q̄ fidēdo primo  
narrat malicias de-  
pravātēs, ſcō remo-  
uet circumſtātias exen-  
fantes ibi. Nō obedi-  
num, tertio exagge-  
rat pditiones aggra-  
vates ibi. Et stillauit  
Et nota q̄ in obviis  
attribuit deo iuſtiā, et ſibi et pp̄lo isrl iuſtiā. Circa p  
mū notandū q̄ malicie depauatēs ſunt ſ̄ bonos mo-  
res omittēdo pcepta et faciēdo phibita, dicit igis prepo-  
nēs dei magnitudinē et clemētia, et p̄b p̄tū pp̄li gran-  
us appearat. o. Obſecro do, de amag, q̄ ſupuenet oī  
bus q̄ poſſum de eo cogitare v̄l dicere. p. Et terribi-  
lis, trāgreditores pumēdo. q. Lufodēs pactū, p̄mis-  
fa impledo. r. Et miſam, ultra pmissa addēdo, ſed q̄  
bus hic fit ſubdif. s. Diligēto te tē, corde et ope.  
Ultē incipit p̄tā ſitter di. t. Peccatum, in omni  
genere p̄tā, q̄d explicat ſir. v. Iniquitatē fecim⁹, ū  
boies. x. Impie egum⁹, ū deū, pietas enī eſt cult⁹ di-  
uinus, et ū ipietas ē recessus a debito cultū diuino.  
y. Et recessimus a mādatiſ ſuis, ea totaliter deserēdo.  
z. Et declinām⁹, pri⁹ paulat̄ p̄tratiil agēdo, q̄r no ſta-  
tim decidit hō in p̄fundū p̄tō. H̄c aut̄ a mādatiſ ſu-  
is, ppter p̄cepta moralia. Ac iudicis, ppter iudicia.  
a. Nō obediimus. H̄c fir̄ remouet circumſtātias exen-  
fantes q̄ ſunt ignorantia et infirmitas. P̄mū ſremouef p  
hoc q̄ pp̄lus isrl fuit inobedient vñb̄ pp̄bas ex ore dei  
loquētū. Sc̄m ſremouef p̄b q̄ ſolū vulgares boies  
peccauerit, imo enī illi qui credeban⁹ eſt r̄i pfecti in  
pp̄lo, et hoc est q̄d dicit. a. Nō obeser, tu, pp̄he, q̄ lo.  
b. Regib⁹ ſnis, p̄i. ſunt in no tuo, no ex capite p̄prio.

no, et pa, noſtris, i. ſacerdotib⁹, qui q̄ ſi p̄kes habeban⁹.  
c. Omnes pp̄lo terre, hoc addit et nemo appear eret,  
ſabiliſ. d. Libi dñe iuſtiā, q̄r uita mala incurritus  
pter p̄tā ſna, ſequit̄. e. Libi aut̄ dñe deo nō mle,  
ic, q̄r cura p̄dignū puniſti nos, Et nota q̄ frequenter h̄ re  
petit eādē ſinaz ſub  
alq̄s v̄b̄ ſiſcēdo di  
uiuiciam et ſiam, et  
pp̄li ſit̄ iniquitatē, tal  
enī eſt pdition loquen-  
tia ei, affectu et plu-  
dētis iudicē ut ipm  
moueat ad clementiā,  
f. Et ſilla, h̄ ſcribit  
pditiones agranātes  
q̄ ſunt obtutatio in  
peto, et ingratitudo ū  
bifidū accepit que  
patet ex h̄ q̄ luc̄ dñs  
pantere; eos panla-  
rum ad eoy coreme-  
ne, et mutaret pp̄bas  
ad reuocatiū eos, no  
ſunt in reuersi ad ro-  
gandi dñm, et regan-  
dū de p̄ma correccio-  
ne, h̄ obtutani ſunt  
i malū ſuis, p̄b q̄ ſu-  
naliter veneſt̄ ma-  
leſtiones ſup eos  
ſcripte in lege moysi  
Dñs, xvii, vbi ma-  
ledicunt trāgredien-  
tes lege dñi, et hoc eſt  
q̄d hic dicitur.  
f. Et ſilla, ſup nos  
maledicē, et h̄ ſcribit  
stillauit, q̄r non ſin-  
eno impetu deſcen-  
dit ſe eos di puntio-  
ſed primo paſi ſunt  
aliquas pſecutiones

pticularēs ad eorum reuocatiūem et correctiōem ante-  
q̄ ſe totaliter captiūarentur q̄ ſinu, et q̄ decurſu, ut lib.  
Reg. vij. Paral. Eſequit̄.  
g. At ſta ſermo ſuos tē, i. ſtabiles oſtent in punitio-  
ne noſtra iuſta, ſequitur. h. At ſigundū, in nos ma-  
lum tē. Figura hyperbole eſt ad designandum magnitu-  
dinem ſue tribulatiōis vel ſu viratēm hiftorie por hoc  
exponi de templi abuſione in q̄ dñs colebat, etale  
malū ſu factum alicubi, q̄r in nullo alio loco erat tē  
plum deo celi dedicatum. i. Et non ro, fa, tuā, do, de-  
us noſter ut reuer, tē, in quo oſtentur copi obſtinatio,  
l. Et cogita, veri, tuā, in punitiendo nos.  
l. Et vigi, do, ſup malū, ſinaz, ſup maliciam culpe-  
m. Et addu, eam ſup nos, puniſti nos iuſte. Letera  
patent. n. Et nunc dñe. H̄c conſequenter declarant  
intenſio poſtulant̄, et primo q̄tū ad petenſis ma-  
teriam, ſecondo q̄tū ad impetrandi fiduciā, ibi, p̄o  
pter temeritp̄, tertio q̄tū ad petenſis instantiam ei-  
denotidem ibi, et raudi domine. Circa primē conſidera-  
dum q̄ materia ſue petenſis eſt duplex ſe amotio ma-  
li et collatio boni. Ad impetrandi punitū rediſt ad me-  
moriā malū ſervit̄ egyptiace ab eis amotis p̄ dñm  
q̄r moa magnifici ē dare eit̄ bifidū poſtulatiū q̄ ſe  
dēs bifidū ad memoriā reduciſt et p̄, uq̄, eib̄, et hoc eſt.

# Danielis

Daniel in proposito. d. n. Et nūc do, deus noster qui edu. p̄ plin tu. de tec. egypt. in ma. for. pharaonē p̄ curien do et mirabilu. p̄ poplo tuo faciendo q̄ nō poterat fieri nisi virtute infinita. a. Et fecisti tibi nomē q̄ p̄ illud factum nomē dñi publicatum fuit q̄ sī p̄ viuueriam terram.

b. Sedm dñe hanc

id ē r̄t in hac die q̄

filiū illū tūc dñs p̄ i per

orbē narrabā ea que

vñs p̄ eis fecerat in

egypto. sequitur.

c. Auertaf obsecro

ira tu. tē. metaphorō

ca est locutio. d. enī

d. irasct q̄ punit q̄

ad modū irati se ha-

bet. t̄ sic daniel penit-

puniois amotionē

d. A cimitate tua ie-

rusalem. in q̄ vigebat

cultus diuinus ex di-

uina electione.

e. A monte sc̄to

tuo in q̄ erat templū

q̄ illa p̄ ciuitat̄ ie-

rusalem in q̄ erat tem-

plū erat motuosa. se-

f. Dierim et (qui),

p̄ plus tu. in obpro-

bu. sunt oibz p̄ eū

ciūn n̄m q̄ nō soli-

mō babylonī capi,

nauerit filios isrl.

h. etia afflīt. et alij pp̄lī

herat in circuitu eo-

ru. mltos deinceps

captiuos. de filijs isrl.

g. Et ofide fa. tu. hic ponitū

sedm q̄ est materia sue penitiois. l. collatio boni.

h. Sup sanctuarū tuū r̄c. q. d. restitue ciuitatē et r̄p̄lī

in statū pristinū. i. Propter temetipm. h. scđo tāgī

spērādi fiducia. q̄ inuitū dñe bonitati et clementi et si-

xp̄ie iusticie. et hoc est q̄ dicit Propter temetipm. l. p-

pter bonitatē tuā. inclina de' mens. l. z. Exaudi dñe

hie describit orāt̄ iustitiatā cū dñ. Exaudi dñe p̄ces beni-

gne audiēdo. l. Placare. offensiam remittendo.

m. Attende et fac. nobis p̄ solationē p̄fectā tribuendo.

n. Memores. q̄ ipsi istat i q̄. p̄missi p̄ solatō dare no-

o. Propter temetipm. vt. s. vitas tua cūctis appa(bis).

reat et bonitas. et vt cultus tibi debit̄ p̄soluat. ppter q̄

subdit. Quia nomē tuū est uno. sūg ciuitatē r̄c.

p. Cūq adhuc loq̄ret. descripto merito ofonis ex pte

danielis. h. s̄fir ponit modus reuelatiois ex pte gabriel.

et dividit in duas ptes. q̄ p̄io ponit danielis expositio

scđo ei facta reuelatio ibi. l. rr. hebdomadas. Circa pri-

mū dicit sic. p. Cūq adhuc loq̄ret. p̄fiteret dei ius-

sticā et potentia. q. Et orat̄. iucādo ei' demētia.

r. Et p̄fiteret p̄cā r̄c. ad impetrādū indulgētā.

s. Adhuc me loquēt̄. in q̄ osidit velocitas exaudētis

divine. t. Ecce vir gabriel. q̄ in spē viri ang's appa-

rebat. v. Quē viderā in vīsione a principio. un vīlo-

ne deictipta. ca. p̄ce. x. Cito volās. in q̄ exprimū p̄m.

titudo angeloy ad exequendū dei mandatum.

y. Erigat me. exītādo et p̄fertādo. z. In tēpe sacrifi-

ch resigū. Et q̄ p̄t̄ q̄ a manē vīz ad vespam orayerat

daniel. Batet enā q̄ policiā vba oromis plata fuerūt cū

magno tractu tpis et meditationis. et talis oratio est deo

acceptabilis. nō autem illa in qua sunt multa vba mul-  
tiplicata sine attentiōe animi et devoniōe. q̄lis ē ofo etb.  
a. Et docuit me. de futuris ad. (nūcor. vt d. Dath. et.  
cōsolationē p̄pli isrl. b. Dicunt daniel. nūc egressus  
sum. vt docere te r̄c. Dicunt aſir angeli egredi q̄t mīnū  
tur ad nos a f. cie dī  
nō q̄ ab eis et plati-  
one recedat. h. q̄ ad  
nos q̄ sumus remo-  
ti accedunt.

c. Ab exordio p̄cū  
tuaz. hoc dicit vt on-  
dat ofoem daniel ac  
ceptā coram deo.

d. Egressus est fmo  
id est dei sententia d  
futuris.

e. Ego aſit veni vt i-  
dicarē. s. dei finiam.

f. Quia vir desideri  
ozum es sez deo ama-  
bills. vel aliter. Desi-  
derior. t. desiderans  
secreta dīna ad  
dei laudem et populi  
liberationem.

g. Tu aſit animad-  
uette f̄ monē et intel-  
lige. Frequenter exci-  
tat eum ang's ad os-  
densi magnitudinē  
et altitudinē dīm se-  
creti sibi reuelaci. q̄  
aduētus ip̄i ap̄b he-  
breos habebat p̄ ma-  
ximo secreto. Id q̄d

denotandū. l. rr. Interptes illud Esa. rr. Vocabit nomen  
eius admirabilis. cōſiliarius. deus fortis et. sic translu-  
lerunt. Nomen eius magni consitit angeius. et in b. offi-  
cium ecclesiasticū sequit translatiōem eoz. q̄ sic accipit  
in introitū missae maioris ī narratōre dñi. h. Septua-  
ginta hebdomadas. Hic cōſequenter ponit reuelatio-  
facta danieli. et dividit in duas ptes. q̄ primo ponit re-  
uelatio ip̄a. sc̄o oīp̄is reuelationis expositio ibi. Scito  
ergo et animaduerte. Circa primum considerandum q̄  
daniel motus ex consideratione xp̄hie. Hiere. orabarp  
cōsolatione populi isrl. et liberatione eius de captiuitate  
babylonica. et vīsum est in principio capi. Et dominus  
qui plus dat q̄ ab eo peratur ex abundantia non solum si-  
bi hoc futurum reuelavit. sed etiam liberatiōem fieri dā  
per christum cuius erat figura illa liberatio de captiu-  
itate babylonica. et sic dominus reuelavit danieli plenū  
intellectum propheticie. quia in illis septuagin. annis. in  
fine quorum liberatio captiuitatis babylonice facta est  
figuratus fuit numerus septuageneris hebdomadarū.  
In cuius fine erat fienda liberatio perfecta per christi  
passionem. Ad intellectum autem dicendorum duo sūt  
hic premittenda. primum est qualiter accipienda est hic  
hebdomada. secundum est quantum continent septua-  
ginta. Circa primum sciendum est ip̄b hebdomada  
id. m. est q̄d septena. et ideo aliqui direxerunt q̄ hic acci-  
pitur septena vel hebdomada ubiliorum. quantum que  
libet continet. l. annos. Alij aut̄ direxerunt q̄ hic accipit̄ heb-  
domada centeniorum quāz q̄libet p̄t̄ centum an-  
nos. Sed etiā q̄ ip̄b p̄t̄ falsum. primo q̄ adhuc non  
esset ablatum sacrificium. et hostia de hierusalem. ne et

Liber

civitas hierlm̄ destruta p̄ vñcen populi romani, q̄r ille  
hebdomade nō essent ip̄le. Ceterū aut̄ manifeste ap-  
paret vñ, q̄ ante ista mīli tñpib⁹ civitas iurim destruta  
est p̄ romanos, et p̄ pñsis sacrificiū ablatu est inde, et hostia  
et oblatio, q̄r nō est luciū iudeis, talia offerre alibi. Item  
nūq̄ inueniūt in scriptura hebdomada ubileor vel cen-  
tenarioz, s̄ bñ inueniūt hebdomada dierū. Item, r̄q̄, vñ  
agit de festo pentheco, et hebdomada annoz, Item, r̄v  
vbi agit de iubileto, et vñ exponere hñc passum de hebdō-  
madiis ubileor vel centenarioz est fictiū, cū talis hebdō-  
mada vel septena nō inueniāt alibi in scriptura. Itē iudei  
nūq̄ accipiūt hebdomadā centenarioz vel ubileo,  
nec aliq̄ eorū vñq̄ exposuerūt sic istū locū, et iō xp̄iani q̄  
sic voluit exponere mas⁹ iudaizat in hoc q̄ ip̄ p̄ h̄. cocti.  
dētes q̄ p̄ locū istū nō potest p̄bar. Christi aduentū esse  
xp̄letū. Alio mō p̄t accipi hebdomada vel septena die  
iū, sicut accipit cōter, et hoc mō nō p̄t accipi hic, q̄r to-  
tum tps, s̄p̄, hebdomada nō p̄tinet ultra annū et di-  
midiū, et sic q̄d hic p̄dictū implēdū in illis, lxx, hebdoma-  
dis fuisse implētū infra annū et dimidiū. Lertio mō  
accipiūt hebdomada vel septena annoz quarū q̄libet cōti-  
net, vñ, annos, et hoc mō p̄oyet q̄ accipiat hic p̄ locū a di-  
uisione, q̄i nullo p̄dicto modō p̄t accipi, nec ali⁹ mō  
dus p̄t r̄onabilitate dici ab eis, cū no inueniāt hebdō-  
mada aliter dici in scriptura, nec etiā in vñlo cōter loq̄a  
sunt. Sed adhuc restat dubiū q̄liter accipit hic annū, q̄r vñ  
dictū est hic iste hebdomade sunt annoz, et sic accepserit  
etiam oes expositores tā hebrei q̄z catholici. Sed dubiū  
est vñlo isti anni intelligant lunares vel solares, q̄ distin-  
gunt ab initio, q̄ annus lunaris est brevior anno solari,  
s̄p̄, diebus. Dicit igē Beda t̄ app̄ican⁹, et expositores ca-  
tholici cōter ipsos sequentes q̄ iste, lxx, hebdomada sunt  
annoz lunariū. Dicunt aut̄ ad hoc d̄ dñm q̄ iudei sic cō-  
putant et dicunt. Itē y hoc q̄ in lxx iste hebdomade di-  
cunt abbreviate, et sic videtur intelligi de hebdomadis an-  
noz lunariū q̄ sunt breviores q̄ hebdomade solariū. Si  
cur enī ann⁹ solariū excedit annū lunare in, s̄p̄, diebus, sic  
hebdomada vna annoz solariū excedit hebdomadā annū  
lunariū, in, lxx, vñ, diebus. Et p̄ dictū nō vñ vñ, p̄t q̄a  
iudei nō p̄putat p̄ annos lunares s̄p̄ solares, ast sc̄q̄ et p̄  
pascha eorū tā circūlaret totū annū ita q̄ celebratur iusti  
in quolibet tpe anni, q̄r tenet facere pascha deſmandato  
legi, r̄q̄, luna p̄tū mēlis. Siq̄ p̄putat p̄ annos lu-  
nares seq̄ret q̄ reuolutio āno pascha eorū celebraret p̄, s̄p̄,  
dies aut̄ solemitate paschale p̄cedēt āni, et sic p̄t s̄ alio  
ſolēnitatis paschalibus. Et q̄ p̄t q̄ infra, satis breve tps  
celebraret in oīb⁹ tñpib⁹ āni, q̄d manifeste p̄t fl̄m et vñ su  
eorū. Et iō d̄ dñm q̄ lxx iudei incipiāt annū a prima luna, p̄t  
quion̄ eq̄noctio vñlali, s̄i p̄ em̄bolismos fit eq̄noctio tps a  
pudieos, q̄r terci⁹ ann⁹ ap̄d eos h̄z, p̄t, lxx, lxxiatioz. Itē qd̄  
d̄, q̄ hebdomade dicunt̄ bñ abbreviate, nō vñ, q̄i i hebrai  
co d̄, p̄q̄se, et sonat, ac si dicereb̄t q̄ illa abbreviatio non sonat hic di-  
minutio s̄p̄ magis, definiitione tps, et p̄finitione. Itē  
expositores iudeoz sup̄ locū istū nūq̄ fecerūt mentioz  
de annis lunariib⁹ s̄tū de solariib⁹. Et q̄ p̄t q̄ sunt acci-  
piēti ānni solares, alr̄ nō haberem⁹ argumētū s̄ iudeos  
cū null⁹ eorū mō p̄dicto accipiat. Itē in toto re, te, fit cō-  
putatio p̄ annos solares, et oēs lic̄ p̄putat, sic manifeste  
p̄t in Dei, et in alioz libris. Et q̄ p̄t q̄ dictū bede et afri-  
cani et alioz seq̄ntiū ſupponit fl̄m. Dicit igē p̄t p̄mū, s̄,  
q̄liū hebdomades ſunt accipieētē, s̄ hebdomades annoz  
solariū. Ann⁹ aut̄ solariū p̄tū, cclxv, dies, ann⁹ aut̄ lu-  
nares minor, s̄p̄, diebus vñ dictū ē. Sc̄in qd̄ est p̄mittēdū  
est eq̄ta tpe zūmet iste, lxx, hebdomades, et p̄t defacili q̄  
cccc, annos solares, q̄r q̄libet hebdomada cōtinet, vñ

annos si vero multiplicentur, p. septem, resultant ecce.  
His visis accedendū ē ad exponēdā līam, et circa hoc  
ponēdā ē et reprobāda qdā expositio q apō iudeos ē cō-  
mūnior et celebrior, et est expositio rāsa. Itē igitur rāsa, in  
cipit et putatio em, līx, hebdomadarū a destruccióne tem-  
pli facta et habui, et dicit eas pleras in destruccióne secun-  
di templi et Lītu et Vespaſianū, ita q ipsius medium inter  
itas duas destrucciónes fin ipm non stinet nisi ccccxc,  
annos in quibz lucet ppbū isti sustinuerit aliqz aduentu-  
rātes, tñ cui hoc habuit aliqz p̄spitates, qz reditū de cap-  
tivitate babylonica et templū fuit redificatū et ciuitas et  
sacerdotes et príncipes in pplo, p̄p̄is legibz permitti-  
sunt. Sed post destrucciónem sebz p Lītu et Vespaſianū  
cōpletis hebdomadis pdictis sunt in pfecta captiuitas  
te in qua dimitit eos deus et dicit rāsa, et q hoc deli-  
stant a peccatis et puniunt p̄tēntis et mereant, q vñ  
ones ppbū de xpo ipse amittit, tñta captiuitas durabit us  
qz ad aduentum ipsi. Itē igitur adaptat līam. Cariat in lez-  
latio nra, et vibebz exponēdo līam. Dicit igitur qz. Sep-  
tuaginta hebdomades, i. septuaginta septene annosque  
attinent ipsa pdictū. Precise sunt, hec ē līa hebraica, fin  
eū, i. cū p̄cione diffinita a deo, ita q non sunt ples nec  
pauciores. Sup ppbū nulli, i. s. Et sup vibē sancta tua  
scz hierū a prima destruccióne q facta ē p nabuc, vñqz ad  
sedam q futura est, ad h̄ et pfecte puniant de malefactis  
suis, ppter qd sequit. Et plumbū puaricatio, i. vi delectat  
a p̄ficiatiobz suis, et hoc mereant apud deū q deleaf  
iniquitas eoz. Et adducatur iustitia sempiterna, i. vt in se-  
pitemsi iusti fiant, et tūc finaliter, simpleaf visio et p̄be-  
tia, i. p̄missiones facte q p̄phetas de xpo. Et vngaricā  
sanctorū, vbi enī nos dicim⁹ sanctus. Ma. sa. diei. Secundū  
Et in hebraico nō est distincțio, qz eodem mō scribitur et  
pnūciat in neutro et in masculino. Sic igitur exponit, En-  
gatūr sanctūsanctorū, i. templū qd redificabz p messiaz  
et archa testamēti et alia rāsa sanctuarī. Scito q. Nicho-  
nitur explicatio pdicte visiois magis in p̄culari, qz  
sic exponit Ra. la. Scito ergo tanumaduerte, verba sunt  
angelī danielē excitantis ad attentioēm. De extra sermo-  
nis, ita q vbi dicimus lab exitu, ip̄e dicit de exitu, et per  
ppositionē p̄nuncram nō designat terminus a q sit incipiē-  
pla et putatio, sed denotat materia de q angelus vult  
loqui, qz supra dixerat danieli. Ab initio p̄cīo tuarū  
egressus est sermo, et sit lensus. Tu daniel scio et animi  
aduerte de exitu sermonis et iterū edificet urbin, ut illi  
de diligēter qualiter fino egressus a deo de edificatione  
hierūm sit intelligendus, qz vñqz ad xpm ducem hebdoma-  
des septem, i. vñqz ad Lyrum q dicitur est ipsius, līa, tñ  
Hec dicit osis ipso meo cyro tc. Ip̄e enī fuit dux indeo-  
rum inq̄zūm p̄cepto eius reduti fuerunt de captiuita  
te babylonica, et a destructione templi et ciuitatis facta p  
nabucb, vñqz ad primū annū cyri fuerunt inq̄zūm  
duo anni q faciūt seprē hebdomades annos, i. lit. an  
nos, et adhinc vñtra tres annos, sed angelus nō numerat  
nisi hebdomades pfectas. Tres aut annos qui pri-  
me ad hebdomadā sequētū dimisit, qz numerant cū  
hebdomadis sequentibz, et hebdomadis, līx, reuertēt,  
ita q vbi dicimus hebdomades, līx, in nō, ip̄e ponit  
in ablativo, et hoc fit sine mutatione littere hebraice, qz oia  
noia hebraica sunt undeclinabilia, ita q nō est variatio  
i. q casus, sed tñ p plurale et singulare, et vbi dicimus  
Et iterū, ip̄e dicit. Reuertēt, qz in hebraico satis simili-  
ter scribunt, sic ergo exponit. Et hebdomadis, līx, in  
tempore qd fuit a licentia data p cyri reuertendi vñqz  
destrucciónem facta p tytū. Reuertēt scz p̄p̄is de capi-  
tute, et edificabitur platea, id est, ciuitas, et mūnū

# Danielis

angustia tpm qd in tpe illo toto habuerit aliqua pspes  
ra, et prs in redditu captiuitatis, et reedificatione tpe  
et colimilbo, et er aliqua aduersa. Et post hebdomades  
lxij occidet tps. i. agrippa rex de qd legif. Et. xvi. qd fuit  
rex in iudea, et sic dicitur tps. ppter lgi reges iungebant, sic  
de Gaule de. q. Reg. i. Quare no timuisti muttere ma-  
nu in rphm dñi. Iste aut agrippa ut dicit Rab. sa. occi-  
sus est circa illa tpa in qd deiuncta est ciuitas p. Lxii  
et vespanianu. Et no illi, sic enim est in hebraico, vbi dicitur  
m. Et no erit illi ppls qd es negatur et, sic g. exponit,  
Et no illi, tpe agrippa no erit, qd p morte toller de me-  
dio. Alii aut iudei moderni h addit sic. Et no ei, non  
agrippa nec alii ater decetere de gente iudeor, quousq  
veniat tps. pmnus in lege et ppheticis. Et ciuitate et san-  
ctuariorum dissipabit tps cui duce, venturo h exponit sic  
et nos de destructione hierlm et tpe facta p duce tps ro-  
mano. Et finis eius vestitas. I. finis tps romanis, qd ille  
tps et oes aduersarii iudeor finaliter vestabunt p regem  
messiam. Et vsq ad finem belli statuta desolatio, ita qd  
vbi dicuntur. Post finem tpe dicit usq ad finem tpe, qd ex-  
ponit sic stinuacio pdicetur, qd licet oes aduersarii iudeo-  
rum vestent finaliter p messiam, ut dictum est, tps statuta.  
I. a deo diffinita desolatio ciuitatis hierlm et regni iudeo-  
rum ent usq ad finem belli. s. gog et magog, de qd loquitur  
Ezech. xxvii. Et devincent p regem messiam, et tunc resur-  
tuebunt ciuitas hierosolymitana et regnum iudeor, et dicit  
iste Rab. sa. Cofirmabit aut pactu multis hebdomades  
vra tpe, qd in ultima septima anno fuerit truce inter  
tphm romanum et iudeos, qd treugas vocat hic pactu, s.  
pacis, h iudei cito fregerunt treugas et rebellaverunt, et sic  
in medio illi hebdomadis, s. in qrto anno, venit exercitus  
iudei romanorum dissipauit ciuitate et templu et captiuitate  
tphm, et sic deficit hostia et sacrificium iudeor, qd n eis li-  
cita talia facere erra hierlm, tpe h qd dñi. Et in dimidio  
hebdomadis, s. in ultima eius medietate, deficit ho-  
stia et sacrificium in tpe, t. in loco vbi fuerat tpe, Et  
abominatione desolacionis, qd ibi fuit statua hadriani i  
paro posita in loco vbi steterat archa. Et usq ad cos-  
sumationem et finem belli gog, et magog, perseverabit de-  
solatio iudeor, qd devictus gog et magog p messiam re-  
stitutus regnum iudeor ut dicitur. Cetera ista expositione ar-  
guit primo de nostro anno, qd a destructione hierlm p  
Hadach, usq ad destructionem ei p Lxii Vespaionianu  
no posuit iste Rab. sa. nisi cccc annos pccile, qd fin oes  
historiographos sunt multopliures, s. b. obiectio[n]es  
omittit, qd in ap[osto]lizatione anno seculi sum. Rab. sa. tis  
ronabili dicitur sup libro Hester, et in aliquibus alijs lo-  
cis. Ita id qd exponit, et sumerit purificatio, et vt des-  
cant a purificacionib[us] et peccatis, prs e[st] falsum, eo qd a  
tpe destructionis facte p romanos no destiterunt iudei a  
peccatis, imo sunt augures et piaratores et multis alijs  
peccatis irerint qd maxime p[ro]binent in lege mors, item  
qd id qd exponit. Et deleaf iniqtas, et mereant apud deum  
p captiuitatem modernam, et iniqtas eor[um] deleaf apud deum  
Quero ab eis, qd sit ista iniqtas delenda, qd ante capi-  
tiate babylonis fuerit iudei ydolatre magimi et oculo-  
res pphetae, et prs ex. iiii. li. Reg. et multis alijs peccatis  
irerint et tis p omnibus istis delendis no sustinerunt ca-  
ptiuitate nisi. lxij. annis fm. Rab. sa. A tpe aut Lxii  
fuerunt captiuitatis p. D. cc. annos et amplius, et acbuc  
nescut termini captiuitatis, qd opo[rt]et qd illa iniqtas  
qd p b[ea]t[er] captiuitate delectur maior qd incoparabiliter,  
qd illa qd pcessit captiuitate babylonica, sed no pot saliq  
assignari, nisi illa qua interficerunt tpm que fuit maria  
iniqtas. Areditu em captiuitatis babylonice no legun-  
tur iudei fuisse ydolatre vel occidores pphetae, et acto-

res similis criminis, sicut ast, ppter qd nulla alia ca h[ab]et  
captiuitatis p[otest] assignari rationabile nisi occasio tpm f. n. p[ro]p[ter]e  
p[ro]p[ter]e saluatoris. Et sic iesus ciuitate sancta h[ab]et  
rusaleme, et sic no est expectandus Christus de futuro, et dic  
iste expositor. Itē illud qd dicit, Et ipse v[er]o visio et p[ro]phe-  
tia, qd meritum iudeor in hac captiuitate ipsebunt visiones  
et p[ro]phetie derpo, qd Aggei. ii. d[icitur]. Adhuc vnu modis  
cū et monebo celū et terrā te. Sequitur. Et veniet desidera-  
tus cū gentib[us], et replebo domū istā gloria. Scđm om-  
nes expositor[es] catholicos et hebreos iste desideramus  
cunctis gentib[us] intelligi tps. cū g[ener]aliter p[ro]pheta qd post  
vnu modicū debet venire, no pot adhuc intelligi ven-  
tur de futuro, qd a tpe aggei v[er]o ad destructione factā  
p[ro] Romanos fluerit. cccc. annis et plus f[or]mū communē spu-  
tationē, f[or]mū v[er]o computationē hebreor fluerant anni,  
ccccx. Et iter a destructione facta p Lxii usq nū fluer-  
erūt anni. D. ccclii. s. usq ad annum dñi. D. ccxxvij. in-  
clusiū in quo hec postilla fuit elatimata correcta, tancū  
aut tps no pot dici modicū, Itē in eadē auctoritate di-  
cit p[ro]pheta in psone dñi. Replebo domū istā gloria et los  
qui p[ro]pheta de tpe redictricō post captiuitatē babyloni-  
ca, qd stā isto tpe venir desiderat cū gentib[us]  
id est tps. Itē id qd dicit. Et vngaf sanctū sanctorū,  
qd hoc intelligēt archā testamēti et alia vasa sanctuarū qd  
p messiā debent recuperari, qd dicit p[ro]p[ter]e. Et multo  
uplicati fueritis et creveritis in terra. In dieb[us] illis ait  
dñs, H[ab]o dicēt ultra archa testamēti dñi, neqz ascende  
sup cor, neqz fieri vtra tpe g[ener]aliter no sunt p messiam recuperā-  
da. Et qd h[ab]et p[ro]p[ter]e vocat cyru et postea agrippa cū subdi-  
tur. Occidet tps p[ro]p[ter]e falsum ex mutatione psone, qd p se-  
riem t[em]p[or]is p[ro]p[ter]e loquuntur eodē p[ro]p[ter]e. Item qd dicit agrip-  
p[ro]a occisum circa tpa destructionis ciuitatis p Lxii  
et Vespaionianu, videt esse manifeste falsum, qd no habet  
hoc in aliqua historia autētico, imo Josephus libro de  
iudeaco bello dicit eū confederatū fuisse romans tpe  
iudei bello. Itē qd postea subdit, usq ad finē belli gog et  
magog statuta est, t. diffinita, et a deo desolatio ciuitatis  
hierlm. Hoc prs falsum, qd ciuitas Hierosolymitana  
reducit fuit postea p Hadrianu imperatore. Item  
qd subdit, Cofirmabit aut pactu multis et qd exponit  
detrengis factis inter iudeos et romanos circa tps de-  
structionis ciuitatis, videt manifeste falsum, qd nec Jo-  
sephus de hoc loquuntur, nec in libro antiquatu, nec in libro  
de iudeaco bello, vbi diligenter describit oria qd fuerit fa-  
cta inter tphm iudei et romans tpe illo, h[ab]et etiā p[ro]p[ter]e  
qd dicit in lta. Multis qd si esset vere fuisse factū cum  
omnibus iudeis, t[em]p[or]e cū alijs t[em]p[or]e. Et omnibus p[ro]p[ter]e  
pater expositor p[ro]p[ter]a falsa, et irrationabilis. Dis vissu  
ponēta est expositor catholicor dicentiu[is] iudei hebreo-  
mades impletas in tpm passione. Circa qd sciendum  
qd est vna eis expositor, quā sequuntur communiter expo-  
sitor[es] catholic[is], et est expositor Hede sed illam ad p[ro]p[ter]e  
omiti dupliciti de causa. Una ē qd hec expositor ponitur  
multū expresse in glo sup Danielis in loco isto, et in scol-  
astica historia, et id ibi potest recurrere qui vult eam ibi  
videre. Illa cā est, qd illa expositor videt mihi falsa, qd  
putat p annos lunares supponendo qd hoc modo copia-  
ret iudei, quod est supra improbatū, et risum est. Et iō  
aliter expono copitando p annos solares. Ad cuius cu-  
dentia sciendū qd computatio annov solariorū dupliciter  
potest accipi. Imo mō sedim Josephus, sedm quēa redi-  
tu captiuitatis Babylonice usq ad principatū Vatis,  
fluerūt anni, cccc. Et habet in l. ant. ciuitatis iudei  
ce. Principiū vero machabeor duravit, ex vii. annis an-  
tiquitatis iudeice l. xiiij. ca. vi. Ext[er]ic herodes ascolon-  
ta, cuius tpe nat[us] fuit p[ro]p[ter]e et habet matb. iij. regnauit i ius

# Liber

dea, xvii, annis, vii, ad nativitatem Christi, nec obstat quod alii  
quod huiusmodi dicunt ipsum natum, xxxi, anno regni heros, quod co-  
putat ab anno quod fuit ei datum regnum per imperatore romanum  
quod fuit per tres annos, anque habet illud. Antigono occiso quod  
ritum regnauit de machabaeis inde fluerunt, xxxi, annis, et  
principiis, xxxi, vñ ad baptisimū Christi, llii, i, q.

**I**thus erat incipiens  
xxx, annos, xc, et inde  
fluerunt, vii, anni, vñ  
quod ad usq; an, p, passi-  
onem ei. Isti vero anni  
sunt in factu faciunt, dce,  
annos, a quo si esca-  
dant, cxxv, et, ni quod flu-  
erunt a reditu capi-  
tatis babylonice acci-  
piendo a pio anno ex  
tri quod exire dedit populo  
lisentia redicunt de ba-  
bylone vñ ad, xx, an-  
nū exclusione art, xcv  
sis quod tunc misit neemam ad reedificandū ciuitatem Iherusalem. Nec  
miserit, remaneat, accedit, annū quod faciunt, lxx, hebdomades an-  
no solarii, et sic numerus, lxx, hebdomadas, aday, incepit, a, xx,  
anno inclusione regni artaxerxis et terminat in, vii, anno p,  
passionem Christi. **D**icitur restat ostendere, quod a pio anno Christi vñ ad  
xx, annis, artaxerxis superiū, cxxv, annis, qd ostendit per chronicas  
latinoꝝ finis quod Christus regnauit, cxxv, annis, cabiles filii eius  
vñ, duo magi, vñ, mesibz, qd p, anno, apudianus, qd se  
major p, anno dari, hispalensis, xxxvi, resiles filii eius, xx.  
**A**rhabanus mesibz, vñ, qd apudianus p, anno, artaxerxis, xx,  
vñ ad missione neemam. **V**ni vero isti sunt sacerdos, sunt, cxxv  
vñ, vñ, accedentes eadē ad lxx, cuius est, b.  
b. **L**xx, b, hebdomades, qd stinent, cccc, an, et, s, dictū ē  
in, Abbre, sunt, et sunt registratae in deo p̄ficiencia.  
b. **S**up pp̄lm, s, iudicium, et sup vñ, be, tuā, sc̄z, p̄lerim,  
l. **E**t, qd p̄ficiencia, et terminus, qd subditur.  
m. **E**t si, nem, accipiat peccatum, qd Christus p, anno, nem,  
n. **E**t adducat iusticia sempiterna, qd eius p̄dicationem  
o. **E**t impleat vñ, et p̄ficia, de ipso predicta.  
p. **E**t vñ, ag sancti sacerdotio, i, Christus qd in humanitate vñ  
cius est oleo ḡre p̄sorib, qd **C**ito ḡ, hec p̄tponi  
tur dicte reuelatiois exposicio. **A**d cuius intellectu p̄ide  
randū quod angeli dividunt, lxx, hebdomades, in trece p̄c, s, i  
vñ, t, l, i, vñ, et vñ, qd in istis p̄ibus sp̄aliam oga facta tūt i pos-  
pulo iudaico, p, annis, vñ, pp̄ls, cuius labore magis reedifi-  
cavit Iherusalem, et aenam iudicarios, et una manu facie-  
bant opus, et altera tenebat gladium. **N**e, vñ, ppter aduer-  
sarios insurgeentes in edificante, et post in alijs, lxx, pp̄ls  
aliq; huius p̄spa, aliqui aduersarii, in ultima vero Christus p̄dicau-  
tur, et passus fuit, et fides Christi multū fuit dilatata quod p̄dicati-  
onē apostolorum, et morte, et in actibz apostolorum. **H**ec ita est, qd ḡ, s.  
**C**ito ḡ, et animaduerte, tu, daniel qd ille hebdomades  
sunt intelligēde. **V**eritatem monitos ut iter edificeat Iherusalem, s  
a, xx, annis, o artaxerxis tunc multētis neemam ad ei, reedifi-  
cationem. **V**log ad Christum ducē, et vñ ad Christi baptismū, in qd  
fuit declarat, vñ, fideliū, et p̄ris, et sp̄issi testimoniū.  
**D**ath, vii, **H**ebdomades septē in qd pp̄ls ibi, cu labore  
magis ciuitate reedificabit, et hebdomades, vii, in qd nunc ad  
uerita nūc p̄spa sustinebit, et tūtū edificabit platea et  
muti, et hoc dicit ad ostendendū quod futurū erat in, vñ, hebdo-  
mades p̄ris, et p̄ hebdomades, lxx, cū, vñ, p̄ris quod faciunt  
hebdomades, lxx, **O**ccidet Christus, s, in ultima hebdomada  
da quod incipit a baptismū Christi, quod post baptismū p̄dicavit,

tribus annis cu dimidio, et tunc passus fuit in medio illius  
hebdomade. **E**t non erit pp̄lus eius qui enī negatur, est  
quoniam iudei negantes eū cora pilato extuc nō fuerūt pp̄lus  
ei. **E**t ciuitatē, et sanctuarū, et urbē, et templū, dissipabit  
pp̄lus cu duce venturo, et exercitus, et omnia cu panis  
per tyro. **S**cindū itaq; quod hec dissipatio nō ruit impleta  
infra dictas hebdomades, lxx, s, postea per, xxx, annos  
finis ista expositione quod tūtū fuit in penā mortis Christi, ut  
hē, llii, xx, id hūc imētate ponit post mortem Christi, de quā ante  
imētate fit mētio. **E**t finis eius, et ciuitatis Iherusalem, et salutis  
p̄ exercitū romanorum, et post finē bellū, s, romanorum  
contra iudeos. **S**tatura defolatio, et defolatio ciuitatis, et in  
deoz a deo primaria. **L**oſfirmabit autē quod occasione mortis  
Christi etierat terminos, lxx, hebdomadas, in penā dce mor-  
tis, et dictū est, id reuectus ad ostendendū quod amplius de  
beat fieri in ultima hebdomada de quod incepit dicere, et  
nō pfecrat dicēs. **L**oſfirmabit autē pactū ualitis, et leges  
euangelicā, licet qd pactū nouū, **H**oc re, lxx, hebdomadas vñ  
sc̄z ultima in qd Christus tribus annis, et dimidio potauerunt  
les gemas euangelicā, et eam, et firmauit p̄ miracula, et morte Ihesu  
am, et in triuā annis residuis cu dī, idio, p̄ p̄dicationem  
apostolorum et p̄dicitū est, et in dimidio hebdomadas dencet  
hostia et sacrificiū, quod in medio illius hebdomadis pallium  
est Christus, et vñ, et tunc sacrificiū legē casta et mortua in  
erūt. **E**t in templo erit abominatione desolatiois, et fundū  
et diu post, lxx, hebdomades quod Adrianus impator huic  
statuā fecit pomū loco ubi steret archa dī. **E**t qd pos-  
set qd qdū durabit et captiuitas suis de solatio iudei p̄ Christi  
rūdet dices. **E**t vñ, et plumbatōm sc̄z mundi, tunc ei fin  
doctores catholicos querent iudei ad fidē Christi. **H**uc  
autē exponēdi modū sc̄utus sum als qd primo scripsi su-  
per Danielē. **E**d qd postea p̄fidentis de dei adiutorio, et  
gressus sum scribere iung totā scripturā, cum ve-  
nissim ad libros Esdræ, et Mester vñ, mihi fuit, et adhuc  
videlicet saluo meliori iudicio, et enarratio annos quod posita  
est in expositione ista nō dñi, et sonat sacre scripture, qd in  
magna pte sui pcedū finē ep̄monicas latuoy, sa, dñi, i  
ctione ciuitatis Iherusalem p̄ nabu, vñ, ad, xx, annū artaxerxis  
exclusione, qd tempus finē chronicas latuoy fuit, et lxx,  
annos. **S**ed in hanc p̄putationē Mardonius fuit, et dñi  
annos, quod p̄ assūtū fuit exaltatus, nō est autē veritabile,  
et tñ vixerit, et dato qd viri esset, tñ facere nō potuerit illa  
que de eo scribatur in libro Mester, et regere domū regi-  
ne et regis palacij, et equitare p̄ ciuitate et filia. **Q**uod autē  
sequit ad dictā enumeratiōnē mardochēi tunc fuisse tā  
te cratis ostendit, qd duxit fuit in babylōnē cu Jacobo  
re iuda ut hē, Mester, s, et tunc fuit ad minimo et annos,  
Post, et econiam fedebias regnauit, et annis, vii, et p̄putatur  
isti duo p̄ anno, Darius norbus, xix. **M**iser, et, ans  
te exaltationē mardochēi Mester, vii, **D**icitur p̄dictū an-  
ni simili coniungatur faciunt annos, ccclit, sicut als dñi i p̄f  
cipio libri Mester. **I**deo pono alij modū p̄putādē scriptura finē  
quē mardochēus, in anno regni assūtū fuit m, p, vii, an-  
nos, et ostendit in p̄c, li, Mester, et adhuc illi sequentio  
videtur. **D**odus etiā iste quod inīdo ponere p̄cedet p̄tū  
finē scripturā, p̄tū finē hebdomadas, dñi, dicta, ppter qd nō pote-  
rit ab eis rationabiliter impugnari, nisi in anno non intendō  
eos sequi, ut qd os̄dā eos delitare manifeste. **P**rimo igit  
videtur est, et qd incipit p̄putatio, lxx, hebdomadas, lxx,

# Danielis

vbi terminas. qz i his duobz facet vis negotii. tertio ad expositione lte accederet. Quantu ad primu dirigit nos vbi angeli dicentis danieli. Ab exitu simonis et iter edificierunt. Et in hebreo h. Ab exitu simonis ad revertendu. et edificandu hierlm tc. Et quovide q a primo vbo ex revelatione d

mini precedente d res  
ditu pli in hierlm. et p ois redificandi ibi  
templo et habitacula  
minutro et pli ibi  
de habitat. Iz adhuc  
no estet data licetia  
redificandi muros et  
uita et fortitudo debeat hebdomadaz pputatio incho  
ari. Illud aut vbi h. diere. xix. vbi d. Ll ceperint im  
plen in babylone. lxx. anni. visitabo eos. et suscitabo su  
p eos vbi mei boni et reducam eos ad locu istu. Is quo  
tpe fuit h dictu pte ea. xxviii. Diere. vbi d. g. i anno  
ui. sedechie regis mense. v. hieremias prophedit ananiam  
fallum prophet. Iste enim asserebat iechoniam. t q cu eo trans  
lati fuerat in babylonē redire in hierlm post. q. annos  
xiiii regis babylonis xixi et xxi. ponit eppla  
diere. ad transmigratos in babylonē. vt non consideret vbi  
falso prophetay in qua scribit h vbi ex revelatione dñi  
Ll incepit pleri in babylone. lxx. anni. tc. Et sic pte  
q hoc vbi dixit p diere. anno. ui. sedechie circa  
fin. ppter qd pputatio. lxx. hebdomadaz d incipi ab an  
no. v. sedechie inclusus. Vt ad scdm dico q terminat  
in anno passionis dñi inclusus. Nā incipiendo ab anno  
v. inclusus regis sedechie h. vi. anni integrū de regno  
ei. quia. xi. anno regni sui mēse. iii. fuit capte. iii. Reg.  
xx. ppter qd pputatio. lxx. hebdomadaz d incipi ab an  
no. v. sedechie inclusus. Vt ad scdm dico q terminat  
in tpe destructionis ciuitatis. ne vñ annu bis  
putet. S dicta vo destructione vsg ad primu annu cy  
ri fluerunt. lxx. anni. s. m. hebd. Cyrus vo tribu annis regna  
uit fm eos post monarchia accepta. a q tpedz hic fieri  
pputatio. Illu q dicit eū regnasse. xxi. annis incipiunt  
pputare a principio regni sui insipide tui. Principiu vo  
annu. ui. q regnauit cyrus apurandu est in tpe cabibis si fi  
li sui ne vñ annu bisi. ppter labores vo. vi. annis regna  
uit. et dicit Josephus li. antiqtatis iudice. vi. post que  
fm hebd. regnauit assueri marit hester. t in hoc. s. secu  
tus sum eos in ptn. li. Hester. h. q dicit eū regnasse  
tui. annis. tui videt mibi deficere manifeste. Nā assue  
tus accepit hester ex ore anno. vii. regni sui. mense. x. et  
bi. Hester. vi. ca. Nā igis fm ipos darius fil assueri t be  
ster regine post assueri regnauerit immediate. oportet co  
sequeret eos dicere q in principio regni sui fuit tui. x.  
vel. vi. anno. Nā a despositione hester vsg ad ei nati  
uitate trasht. vii. annus assueri. vel maior ps ipsius ad  
min. Nā ē aut verisimile vt talis puer scriberet sic au  
ctenice et seriose edificatione tēpli. sicut exp. unif d ipo  
l. Esdr. vi. h. ad h posset rideti q hester mater sua q  
iudea erat t mortuo assuero supunerat. in fauore inde  
or fecit scribi illa eplam t signari nois fili sui existens  
ad huius pueri. ppter h hec risio remouef ibi per lnam se  
quente rbi d. q de sumptibus regis si nec esse fuerit muni  
strenuus sacrificia t offerat oblationes deo celi. orētq p  
esta regis t filiorum ei. Ex quo pte q erat tare etatis q  
lios habebat. t id dico cu altis historiographis q assue  
tus regnauit. xl. annis. t sic darius fil eius qui cepit re  
gnare post patrem immediate fuit. xxi. annos vel circiter  
tm predicta. Inno vo scdo darij resumptu fuit opus tē  
pli scd. t sumatu vi. anno. regni eius mēse. x. i. Esdr  
vi. Sedecdu tui q idē an fuit. xl. assueri t primus darij. nā

ei successit immediate. t sic oportet de nōero anoy ipo  
vnu subtrahere. ali ter vñ his pputaret. t sic assuerus t  
darius regnauerunt. xl. annis vsg ad scd tēpli summa  
tionē t inde vsg ad ei destructione p romanos fluex  
tūt anni. ccccxx. fin Rab. sa. t alios hebreos. qd si iun

gant anni pdicti ab  
anno. v. sedechie iclu  
sive sunt simul anni  
ccccxxij. a quibz re  
scindat. elij. anni qui  
post annu passionis  
xpi fluerunt vsg ad d  
structione tēpli scd  
fin oēs historiogra

plos remanēt anni. ccccxc. q faciat. lxx. hebdoadas an  
no puse. Et sic pte scdm. t. terminatio. lxx. hebdomada  
rū in anno passionis xpi iclusus. Et pdictis pte qd su  
pāl dictu ē d etate mardochei. Nā si accipiāt am h enu  
merati ab anno. v. sedechie. vsg ad. q. assueri sunt si  
mul anni. lxxix. qbus si ad iungant qtuor primi regnū  
dechies. t. t. quos ad minus habuit tpe trāstatiōs sue i  
uenient. lxx. sicut. s. dicebat. Nā dicitis accedendū ē  
ad expositione lte. q dividit in duas pres. in prima po  
nis revelatio. in scdā vo revelatiōs expositio ibi. Et  
to q prima ps exponat sicut in expositione hebdomadaz  
pcedēt immediate. nā in hoc puentū hec t illa.

q. Dicto q. Vt qd pnti revelatiōs. expositio. t di  
vidit in duas pres. qd pnti ponunt. lxx. hebdomadas  
generaliter. sed exponit aliqd primus ad ultimā spā  
liter. abi. Confirmabit aut. Circa primū dicit angelus da  
q. Dicto q. etiam adiuverte. qualiter hebdomadā (meli  
des sunt incipiente t intelligende. t Ab exitu simo  
nis. et iter te. i. a qnto anno sedechie inchoāde sunt et  
ostensum est supra. s. Vsg. i. t Ad xpm ducē p  
tendente sunt. v. Hebdomades. vii. t hebdoades.  
lxx. vsg ad ultimā hebdomadē in qua xpm ducē p  
am baptisandus ē. t legē euāgeliciā pdicaturus. t p fa  
lute humani generis moritūs t in celū ascēsum. p  
singuit aut. vii. hebdomades t ultimā ab altis ppter  
spālia opa facia in ipis. Nā in ultimā facta est generis  
humani repatio vt dictu ē. qn septē vo tēpli primi de  
structio vsg ad primū annū. Cyri q dedit licentiā reedi  
ficandi a destructione em templi vsg ad primū annū  
cyri qui dedit hanc licentiam fluerunt anni. iii. et de  
ctum est supra. quo faciunt septem hebdomades an  
noz t cu hoc tres annos. q computant cum tempore  
lxx. hebdomadaz. eo qd oportet p se hebdomadā t eas  
de rōneser anni de tpe sedechie pcedentes tēpli destru  
ctionem. x. Et tursum edificabit platea. s. tēpli.

Et muri. curritatis hierlm in tpe. lxx. domadari per  
Zorobabel t Neemias t alios patres.

3. In angustia xpm. q p gētes circulātes fuerūt mul  
tū impediti. zaficti t etiā postea. et pte i. Esdra t Ne  
emias t libris machabeoz. a. Et post hebdomades  
lxx. t septem alias pcedentes supple. b. Occidet xpm. in ultimā hebdomada vt pdictu est.  
c. Et nō ent populus eius qui ei negaturus est id ē  
iudei coram xpm negatur. dicentes. non ha  
bemus regem nisi cesarem. x. xix. non erunt amplius  
eius popul. sed xpm in ipso regenerandi t ab eo de  
nominandi. d. Et cuius. t sanctuarī. i. tēpli scdm.  
e. Dissipabit populus id est exercit⁹ romanus.  
f. Et duce venturo. i. cu tyro vēturo h hierlm. istud nō  
fuit factu infra tps. lxx. hebdomadaz. s. postea p. xl. an  
nos vt predictum est. sed qd hoc factum fuit in penam  
mortis xpi id h ponit immediate postq locut⁹ fuerat de  
lxx. q

# Liber

xpi occidente. 8 Et finis ei s. ciuitatis hieros. b **V**astitas quia fuit vastata p romanos. 1 Et post fine belli romanorum indeos. 12 **T**ratuta desolatio id est desolatio ciuitatis et tibi q abusurum romanum tu datur plique partum occiderunt partum captiuauerunt scut statutum erat et ordinatum a deo i pe na mortis xpi. Scie cide xps et non erit ei ppls dum aut p lira hebraic q eu negatur e. Et ciuitate et sanctuarium dissipabit ppls cum duce vetero et fine eius vestitas et post finem bellum statuta desolatio duratura est usq ad finem bellum gog et magog qm milias venturus debellabur et tunc regnabit in iudea tempore. Et si hoc possent uidet dicere q lira nostra sit falsa et expositorius impli sif. Ad qd excludendum sciendu qm in hebreo sunt due diciones qm vna significat id est qd adhuc alia id est qd es qd es de his scribuntur et delectus et distinguuntur illae due dictiones solu p punctuatione q defacili mutantur positione manentibus lris. **D**e autem dictio adhuc aliquis accipit in scriptura p post sicut bone in. **A**dhuc al dies et niniue subuerteret. I post al dies subuerteret. Et si hinc sensum p uno fuit facta punctatio dictioris hebraice in h loco et sonat od et sic tristulus tristator noster. **S**i postea mutata est punctatio p indeos ad signandum usq et sic sonat ad et similiter fecerunt i plurimo alios loci re teste put in precedentibus li declarauit. **A**ccepimus autem occasio ne hoc facie die ex lxx interptib. q rbi inueniuntur aliquid de mysterio trinitatis et incarnationis tacuerunt vel alter tristulerunt si q dicit hister. **I**plogo sup pteachum. Et id est ego osidi in plurimo loci re testa. spaliter esa. ca. ix. p eo enim q ibi habet de xpo. Et vocabilis nomine eius ad mirabilis similari. deus fortis pater futuri seculi. prius cepit pacis tristulerunt. Et vocabilis nomine eius magni consilii angelus. 12 **L**oquimur hic reuertitur angelus ad loquendum in ultima hebdomada qd ceperat dicere qd tunc ad mortem xpi et non pfererat iterponens penam huius mortis et dictum eius dicitur. 12 **L**oquimur autem pactum multis. I legem euangelicam qd pactum et fedus noui hie re. xxxi. 1 **H**ebdomas vna. H in ultima hebdomada xps predicando mirabilia faciendo moriendo resurgendo ascendendo i celum et mitterendo spiritum sanctum. legem euangelicam permanuit et anno sue passionis p predicatione apostolorum notabiliter dilatauit et p pteach. q. t. utq. m. Et in dimidio hebdomad. i. in ultima ei medietate in qua passus est in sacrificio hostia et sacrificium. qz sacrificia ve. le. xps. gis cessauerunt p passionem xpi non habita ultra vim obli gandi. o. Et erit in templo abominationis desolatio. h referit ad xps sequens. lxx. hebdomadas in q adrianus impator fecit pomum statuam suam i loco templi ubi steterat arca. q statua apud hebreos vocat abominationem sicut et qd liber alius ydolum. et erat desolatio iudaice signum manifestum. p. Et usq ad summationem et fine s. seculi. q perseuerabit desolatio. Prope enim fine mundi detracita falsitate antiripi p helya et enoch uidet ad tempum auer tent. et multi eorum statuerunt sustinebunt martyrum. put dicunt coiter docto. m. In ea. ix. xvi. dicitur in postul. His enim accedendum est ad litteram exponendam. Additio.

**T**u in hac revelatione danieli p angelum facta que iste cetera prophetica de primo aduentu xpi tractat efficacior ut ad p futuram hebreorum pfecta esse

tentum nondum impletum est tps huius aduenient. ultra illa qd postul. ponit tria videtur addenda. **P**rimum cuius auctoritas sit hec expositione Rab. sa. inter hebreos. ut videatur si sufficiat illa tunc ipugnare et ex ea contra eos arguere. vel oporteat in quaere de aliis expositionibus eorum in hoc loco

**S**edm qualiter preter tones postul. qd res probari video pfecta expositione sunt alia lida. qbus rationabiliter posset evanescere. **L**etitius quo ex ipsa et ex positione Rab. sa. Iz falsa. tunc ei dubitamus et ab eis receperimus veritas nostra. s. qd acutus xpi i longe transire in posterum posset coeludi contra eos. **C**erca primi sciendu qd hec reuelatio pluribus et variis modis exponi ad hebreos. no si expedit singulorū opinione seu erroreas enarrare expolitiones. **A**bi fm p. m. ethico. oes qd pfectari opinioes inane fortasse est. sufficiens autem matrice qd sufficiens appareat et estiment habere aliquam rationem. **A**statutum qd hec expositione Rab. sa. seu debet esse tam auctoritatis apud hebreos qd non possunt ab ea demovere iuxta fundamētū pharisaeorum doctrine fm quā illa qd in thalmud determinata habent seu diffinita circa latitudine doctrinae. no lz eis qd intercessus ab eisdē recedere. sed tenebā sunt tangi in textu sacre scriptura pteca. put Rab. moy. Large tradit in principio sui Heuter. et in pluribus alijs locis hē. uim rō est. qd auctoritas thalmudica in hīmōi determinationibz apud eos ē in eodem gradu sicut auctoritas eniuer salis ecclie apud nos. **S**i statut qd Rab. sa. no fuit primum inveniutor huius expositionis. de qd agitur. **S**i expresse hec expositione ponit in thalmudica doctrina ipaliter in duobz locis primo in libro qd intitulat d ordine mūci. qd hebraice et cederholaz. Similiter in libro qd abodazara i. ca. In qbus locis concorditer hē qd lxx. hebdomade. Namelis incipit a destructione pteum tēpli. et terminant in destructione scđi. Quas auctoritates sequit. Rab. sa. in hoc passu tāqz inuolabiliter tenendas apud hebreos tunc pfecta. Et quibus sequit qd licet multi hebreorum attendentes qd pfecta expositione per suos magistros determinata no solū poterat rationabiliter teneri seu sustineri. sed et eadem cū alijs qdibus rebus pcludebat xpm iā venisse. vt. qd pfecta. inueniuntur quasi varias et diferas expositiones. vt saltē p vias obliqz et tortuosas veritatem luce clariorē subter fugerit. put d eis vaticinat Ezechiel. xiiij. ca. **S**icut vulpes in deserto sunt. pfecte tui isti exulta tūi hac expositione thalmudica quā sequit. Rab. sa. no est facienda alia metuē de alijs expositionibus eorum multipliciter ficiens. Oportet enim illos adherere pfectae expositioni ac si esset in līsa stenta. **C**urca scđm pter illa qd postul. ponit hē pfecta et positionem thalmudicam seu Rab. sa. que sunt falsis validis. adhuc potest viterius hīlā fortiter obiecti. Et primo pō sumū qd eos validissimum argumentū de numero annorum inter etram et destructionē contentorum. **N**ā licet computatio hebreorum in hīmōi historibz sit. in multis que nobis sunt incerta tenenda seu sequēda. pfectum hē eos qd p sua propria testimonialiter posset pcedi. ubi tūi evidenter desunt vel sibi pfecti pscunt in pputatione nullo modo sunt eorum dicta admittenda. s. qd illos de talibus fortes dimicandū. **A**statut autem qd in pposito manifeste deficiunt. plures enim anni si eos supererūt inter utramque destructionē

# Danielis

q̄.lxr.hebdomade que faciunt.eccēt.annos qd sic patz  
 Tum ip̄i dūdūt h̄is.lxr.hebdomadas in duas partes  
 p̄incipales sc̄z m̄.x.hebdomadas q̄ faciūt.lxr.an. q̄ flūre  
 rūt f̄m eos a destruciōe templi p̄ nabuchodo. r̄sqad  
 p̄sumatiōe edificatiois templi secūdi q̄b adaptat ill̄o  
 diere.xix.c. Lū impletū fuerint in b̄by lone. lxr. anni  
 vñlabo vos t̄c. Et i.lx.hebdomadas q̄ faciūt.eccēt.annos  
 q̄b dicit durat̄e templi secūdi.r̄t in li. abodasa  
 ra p̄allegrā ca. l.vbī h̄ regnū psax t̄p̄ templi secūdi  
 di durauit.xxi.annos. q̄b regnū grecor̄ t̄p̄ p̄acī templi.  
 clxx. q̄b regnū machabeor̄.cix.annis. Deocia sunt in textu li. p̄allegati.  
 vbi ra.sa.glo.bz.ccccix.annos duratiōis templi secūdi  
 qui si cū.lxr.annis q̄ flūreūt a destruciōne templi p̄is  
 mi r̄sq ad p̄sumatiōne wngant̄.habess.s.lxr.heb-  
 domadas Danielis.bez Ma.sa.Sed prima ps isti cō-  
 putatiōis st̄uet f̄m etiā f̄m eos. Pot enī ex auctorita-  
 tib⁹ suis deduci q̄ a destruciōne primi t̄p̄ i r̄sq ad ei  
 p̄sumatiō edificatioē.lxrvi.annis flūreūt.qd sic p̄z.  
 Nabu. regnauit.xlv.annis. et in li.magnila.c.i.ex verbis  
 sacre scripture.p̄af. In anno ast. p̄.nabu.destruciōni  
 est t̄p̄iū in mele.c.vi.h̄ diere.lxr. et in li. Reg. Et q̄ se  
 qui ut q̄ nabu. regnauit a destruciōne templi. lxrvi.annis.  
 quor̄ p̄im⁹ liceat impfct⁹ p̄puta p̄ anno. et sepe h̄ in  
 scriptis. et etiā i thalmud frequenter legis. q̄rna dies cō-  
 purat. p̄ anno. Lōsequepter euilmeradach regnauit. lxrvi.  
 annis p̄ut ip̄i p̄fitent haberi ex traditioib⁹ antiq̄s li. p̄  
 allegato. Balthasar vñ regnauit. lxrvi.annis. et h̄ ex textu  
 Barus vñ p̄im⁹ regnauit. h̄.an. qd sile h̄ ex textu. Et  
 sequēter cyrus f̄m hebrei. licet min⁹ vere. et patebit cur  
 de vera expositione agēt. regnauit. lxrvi.annis. Assuerus q̄  
 dicat arphaxat regnauit. lxrvi.annis. quor̄.l. habent ex ter-  
 tu. Dester. lxrvi.ca.c duo habent ex traditio. f̄m eos l. f̄m  
 latinos. l. regnauit. dari vñ r̄sq ad p̄sumatiōne tem-  
 pli. et h̄ ex textu. lxrvi.annis. Et q̄b sequit q̄ a destruciōne t̄  
 pli primi r̄sq ad p̄sumatiōne sedi etiā f̄m p̄putū ip̄oꝝ flu-  
 rent annis. liceat f̄m alios m̄ltō p̄les. Et sic patet  
 q̄ prima ps h̄i p̄putatiōis ē falsa etiā f̄m eos. deficit ei  
 p̄ vñā hebdomadā. et vñā annū. Sile in sedā p̄tē p̄putatiōis  
 pamp̄l⁹ deficit subtrahēdo p̄les annos et pa-  
 tebit in lxrvi. l. ca. cū de vera expositione barū hebdoma-  
 datū agēt. vñ manifestū est q̄ hec exposiō. p̄supponit  
 f̄m etiā f̄m corꝝ p̄putatiōes. Preterea et lsa sonat eundē  
 ter in his. lxr. hebdomadis danieli reuelat̄. ip̄leda erant  
 illa q̄ lsa. etiā. l. cōsumatio p̄uariatiois. et deletio ini-  
 q̄atis. et adducio iusticie semipiterne. et h̄moi. qd exp̄isse  
 lsa testat̄ dīcēs. lxr. hebdomade abbreviate sūt seu diffi-  
 cultate et cōsumatio p̄uariatio. et f̄mē accipiat p̄ctū. et velea-  
 tur inq̄etas t̄c. Nō eū dicit angls q̄ post. lxr. hebdomada-  
 das. lxr. occidet xps t̄c. lxr. hebdomadē lsa sunt et illa  
 fiant. hoc ē durat̄e t̄p̄. lxr. hebdomadaz. r̄t manifeste  
 sane pdicta vñā intelligēti. Sī f̄m pdicta expositionem  
 manifestū est q̄ nihil illoꝝ q̄ in prima p̄positiōe angelica  
 cōtinenſ. fuit impletū f̄m eos durat̄e t̄p̄. lxr. hebdomadā  
 dā. sed totū illud remaner apud eos futurū. ita. q̄ nō i-  
 plebit r̄sqad adiuentū messie maniter expectati ab eis.  
 qd est manifeste cōtra sensum lsa. et dīctū ē. Si aut̄ di-  
 catur q̄ illa q̄ cōtinenſ in prima p̄positiōe angelica. licet nō  
 fuerint impletū durat̄e t̄p̄ hebdomadaz q̄ ad p̄fectā af-  
 secutionē fuerint tri impletū q̄ modū meriti. hoc est durat̄e  
 t̄p̄ hebdomadā. p̄plus illemeruit vt cōsumaretur  
 p̄uariatio t̄c. in adiuento sui messie futuri. Hoc nō valer-  
 tum q̄ nō est cōsonū lsa q̄ simpliciter dicit vt cōsumat p̄  
 uariatio et adducat iusticia sep̄tina. et cetera h̄moi. Nō  
 enī dicit vt mereant̄ talia h̄e. s. et habeat. Magia enīm

versia ē inter mereti aliqd t̄ b̄e illud. Nam m̄lti mereti v-  
 ritam eternam qui tamē non habent eam. tum q̄ eti-  
 am Ma.sa. p̄fiteſ q̄ p̄lus ille nō merit̄ pdicta intra t̄  
 pus hebdomadaz. sed fūt̄ hebdomadis t̄p̄ h̄i dū-  
 turne et intermitabilis captiuitatis illa habebat mereti.  
 r̄t ex dictis suis q̄ in postilla st̄inent. Et q̄ sequit q̄ ins-  
 fra t̄p̄s hebdomadaz nihil fuit impletū f̄m eos de cō-  
 tentis in prima p̄positiōe angelica. nec q̄ modū meriti  
 nec affectuōis. vñ f̄m pdictā expositionē remāt sun-  
 pliciter falsa. Preterea captiuitas babylonica tolerabili  
 or et melior fuit hebreis incomparabili magis q̄ captiuitas  
 hodierna. qd p̄t̄ ex trib. Primo tōne duratiōis. illa ei-  
 durauit p̄lxx. annos. illa vñ durauit vñtra. Et. vccc. an-  
 nos. et adhuc in suo vigore sūstinet. sedo relīcū diuine p̄-  
 uidētie. In illa enī fuitūt a deo p̄uis de dono pphe-  
 t̄ miraculor̄. Et enī inter eos q̄ plurimi pphe-  
 t̄ h̄ieremias. Zecbiel. Zacharias. Daniel. In ista vero  
 nullus leḡ fuisse pphe. Sile t̄n illa d̄ fecit p̄ eis  
 multa miracula r̄t de liberatiōe danielis et triū p̄utor.  
 et de mardocheo et h̄moi. In ista vñ sic nec fuitūt pphe-  
 te. ita nec miracula diuina p̄ eis legūnt̄ facta. vñ. vñpi de  
 seip̄s et statu hodierni captiuitatis in q̄ neutrā pdictow̄  
 habuerūt. intelligit illud pphe p̄.lxx. Signa nra nō  
 vidimus. et nō est pphe t̄c. tertio respectu dignitatiū  
 seu honor seculariū. In illa. enī qdā eoy habuerūt hono-  
 res regis et m̄ltas dignitatis. et leḡ de Joachim. Hie  
 re. etiā t̄hronus fuit sublimat̄ ab euilmeradach sup  
 thronos alioꝝ regū p̄ totā vitā suā. Sile daniel fuit sub-  
 limatus his p̄tētē sup p̄uinciam babyloniciā. Sile ei  
 soch eius. et h̄ Daniel. Et Mardocheus etiā fuit st̄tutus  
 q̄sī sedū regi assuero. Dester vñ. Korobabel habuit di-  
 gitate comitatus. vñ Aggel. q̄. sic de q̄busdām alioꝝ.  
 In ista vñ capitulat̄e oēs sunt in vilissimo statu sine ho-  
 norib⁹ seu dignitatib⁹ h̄moi vñb̄cīq̄ sunt vt est notū. Et  
 quib⁹ seq̄t̄ q̄ daniel q̄ vehemēt̄ anxieta et dolebat  
 de p̄ris lewori et breviori captiuitate dicit in B. ca. in sua  
 oratione. p̄plus tuus est in obprobriū oīb⁹ q̄ in circuītu  
 nro sunt. Sile Apert oculos tuos et vide tribulationem  
 nra t̄c. Incomparabiliter amplius doluisse de captiui-  
 tate hodierni si eā agnouisse pplo dei futurā. Cōstat at  
 q̄ f̄m pdictā expositionē angls n̄ficiavit danieli in hac  
 reuelatione captiuitatē hodiernā. q̄ acerbissima et lōgissi-  
 ma est incomparabiliter sup p̄im⁹. et q̄ p̄is angls no p̄  
 nosticabat ei grata seu solatoria. s. potius molesta et lū-  
 me afflictua. cuius oppositū p̄t̄ in lsa. Nam angel⁹ ga-  
 briel apparuit ei q̄sī bonus n̄ci⁹ et in hora accepta. s. t̄p̄  
 sacrificij resp̄tū. et in vñbis suis annūs q̄ p̄ces sue erat  
 erudit̄. Dicebat enī ab erordio p̄cum tuar̄ aggressus est  
 sermo. Sile vocat eū virū desideriōꝝ. q. d. q̄ indicat̄ ei  
 suor̄ desiderior̄ impliōtē. cui⁹ oppōstū totaliter est  
 f̄m pdictā expositionē. Nam danieli nō expedito d̄ p̄is  
 p̄ma captiuitate. p̄nosticabat crudelissima scđam. Simi-  
 liter dolēti et affligēti de lōgitudine p̄ma captiuitatē  
 lxr. annoz. et sup hoc petenti liberatiōis acceleratiōis di-  
 cendo. Placare dñe. accelerata et fac. angelus p̄niciabat  
 captiuitatē futurā. cuius terminū ei minime p̄palabat.  
 de q̄ sp̄ amplius et fort̄ debuisset anxiari. vñ si hec bene  
 aspiciat̄ manifestū est q̄ totā scđatio danielis cotine-  
 batur durat̄e t̄p̄ hebdomarū qd totaliter evacuat p̄di-  
 etam expositionē. vñ intelligenti. Preterea in hac expo-  
 siōne exponit̄ illud. r̄sqad r̄p̄m duce. de exro qd p̄t̄ eē  
 f̄m et trib. Primo q̄ nō est vñm q̄ a destruciōne prima  
 r̄sqad ad cyrus flūreūt. lxr. annis. q̄ faciūt̄ hebdomadas. et. in  
 t̄gros. nam vt dictū est. s. in prima obiectione natu-  
 b̄. EEE 17

# Liber

regnauit post destruetōem tēpli. xxiij. annis. et seq̄nter  
cui meradach filii ei regnauit. xxij. annis q̄ faciunt. l.  
annos. Et sic p̄t. q̄. eti. hebdomade et plusq̄ annū trāsie  
rūt ante q̄ c̄p̄is̄t balthasar regnare. q̄b̄ si addat. v. an  
ni q̄b̄ successiue regnauerūt balthasar et dari primus  
sicut. s. dictū est sequit̄ q̄. vñ. hebdomade supradicte. et  
plus. vi. annū. et rāt̄ an regnū cyn. vñ p̄t eē tēpl̄ c̄p̄  
fuisse xpm̄ ducē q̄ angelus loq̄bas. nec valer dicere. q̄  
q̄b̄ hebdomada octaua ē ip̄fecta. iō nō p̄putat̄ cū. et. q̄  
dict̄. s̄. refut̄ p̄putanda cū. lxx. sequentib̄. tū q̄ sex sūt  
maior ps et notabilis hebdomade q̄ enī poti debuſſ  
sent p̄putan̄ cū vñ. primis. q̄b̄ cū. lxx. sequentib̄ cū q̄b̄  
vñ annū illū hebdomade includebat. tū q̄ in hac  
reuelatione angelica descedit vñq̄ ad dimidiu hebdomade  
māde p̄putandū. et p̄t in h̄ ca. circa vñrūm̄ hebdomadā  
dā et sic. vi. annī nō erāt dimirēdi q̄ faciūt pl̄ q̄b̄ dimidiu  
hebdomade. tū q̄ in. v. annis h̄ūl̄ ocrāne hebdomade  
de regnāt̄ duo magni monar̄ch̄. s. balthasar et dari  
us. q̄b̄ q̄libet accedit magis ad terminū. vñ. hebdomade  
dā q̄ cyrus. vñ. de q̄libet eorū debuſſer̄ potius intelligi  
q̄ de cyro q̄ lōḡ dī. at. Q̄do q̄ nūs̄ in sacra scriptura  
legit q̄ alioq̄ dicas̄ messias seu vñct̄ simpliciter nisi  
vñct̄ fuerit corporaliter sacro oleo q̄ sacerdos. et re  
ges vñgebant vel sp̄uali. s. oleo ḡre ḡpheralis d̄ q̄ in ps.  
T̄n̄it̄ te deus de tū oleo. et. Similiter aut̄ in ibi. Mo  
li rāt̄ gere p̄s̄ meos. q̄b̄ fin̄ expositores intelligi de ab  
raā et alijs partarchis q̄ fuerūt p̄p̄hete. Neutro istorūz  
modoz pot attribuēt̄ cyro et messias dici possit  
nā nō fuit ḡpha. et ē manifestū. nec etiā sacro oleo vñ  
ctus et p̄t et h̄ nā oleuñctiois sacru nūq̄ fuit i tēplo  
scđo et h̄ in li. q̄d̄ canhedriū et in alijs locis. Si autē  
ob̄. c. af̄ de h̄ q̄d̄. Esa. xlvi. Hec dī vñs̄ messie seu r̄po  
suo cyro. nō valer. nā fin̄ m̄gr̄m̄. istoraz. et Rab. sa. et  
staf̄ messias nō accip̄t̄ p̄dicta auctoritate. Esa. nū. p̄  
to messia q̄b̄ eis expectat̄. nō p̄ Lyro. idē Ra. Aben  
hazra. tertio q̄ posito et nō p̄cessio q̄ messias posset dici  
cyrus in sacra scripture. cū tñ. sibi adiungit̄ hec dīctio  
magnum p̄t ē in hebraica l̄ta. nullo mō pot intelligi d̄  
cyro nec de alio alto. messia seu vñct̄. nūl̄ de rege mes  
sia tñ de q̄ oēs principaliter. p̄p̄hete loquunt̄. Qui ro  
est. Nā p̄missus et ver̄ sefus̄ h̄ūl̄. dictio magnud̄ est  
principa seu p̄cip̄al et p̄t. Prover. viij. ca. Audite q̄  
p̄cip̄alita loquor. vbi enī nos habem̄ p̄cip̄alit̄. i. he  
breo h̄ magnum q̄b̄ ē plurale istus singularis magnud̄  
et sic d̄ multis alijs. Nullus enī sane metis posset dicere  
nec ip̄sumet hebrei int̄tā p̄p̄p̄t̄ insaniō q̄ asserer̄t̄. vt  
in sacris scripturis messias p̄cip̄al dicas̄. nūl̄ tñ q̄ iter  
ce. eros r̄pos p̄cip̄at̄ tenet vel tenebit fin̄ eos. i. cu  
ius enī signū Esa. lv. c. vbi d̄ vero r̄po ad l̄ram agit̄. et  
fin̄ heb. vñc̄ legit̄. Ecce testem p̄p̄ls̄ d̄c̄t̄ enī magnud̄ et  
p̄ceptore ḡt̄ib̄. Ecce q̄l̄iter p̄cord̄ Esaias cū angelo re  
uelate. Danieli noīando ver̄ xpm̄ seu messia magnud̄. i.  
principa seu principale. Et sic p̄t q̄ expositio Rab. sa.  
asseret̄ q̄ r̄ps̄ i h̄ loco accip̄t̄ q̄ cyro. est oīno falsa. Et  
notādū q̄ Ra. aben hazra q̄ magne auctoritas reputa  
tur inter eos i expositioe Irali. et alijs moderni atten  
detes q̄ cyrus in scripturis nō possit dici r̄ps̄ seu messi  
as cupiētes tñ q̄ becautoritas nullo mō applicaretur  
r̄po nō. idcirco p̄dic̄t̄ Ra. aben hazra. attribuit̄ p̄dictū  
vñb̄. s. vñq̄ ad r̄pm̄. necm̄ alijs vero Torobabel. Ed̄ di  
ligenter int̄ueri nihil eis p̄dest̄ hec varietas et astutia.  
nā eisdē rōm̄b̄ excludunt̄ ab isto loco neemias. Torobabel.  
et agrippa. sicut t̄ct̄. et bec de scđo p̄cip̄al. Ut  
ca tertiu p̄cip̄ale supponendū ē q̄ justicia sempiterna q̄  
p̄tineat̄ vñbis angelis fin̄ traditionē thalmudū. s̄. etiē  
r̄ps̄ seu messias. et h̄ in li. de ordine mūdi. s. allegato.

vbi q̄dā doctor eorū d̄ antiq̄s q̄d̄ Ra. barachia exponēs  
illud Esa. lxvi. vbi d̄. prima ē saluariō mea adveniēdū. et  
iūliū ad reuelandū. dicit expositio q̄ p̄ illud q̄b̄ de iūliū  
etia mea intelligit̄ messias d̄ q̄ scriptū est in Dasi. ix. ca.  
Et adducat̄ in vñcia sempiterna. Similiter p̄supponens  
dū ē q̄ sancti sanctor̄. q̄d̄ p̄tineat̄ vñbis angelicis  
intelligit̄ ip̄e r̄ps̄ seu messias p̄missus vñ ta. moy. bar.  
nabam̄ recolligēt̄ multa q̄ d̄ bac materia i libris thal  
Dasi. sic dicit. Sanctuarū sanctuarior̄ vel sanctissi  
mator̄ nō nūl̄ ip̄e messias ē sacrificat̄. d̄ filiis d̄b̄. Presup  
ponit̄ etiā q̄ infra r̄ps̄. lxx. hebdomadar̄ ip̄leda erāt illa  
q̄ in vñbis angelicis p̄cip̄aliter p̄tineat̄. s. p̄summano p̄  
uariationis. et adductio iusticie sempiterna. et vñct̄o  
sancti sanctor̄. p̄t i sedā rōne. s. s̄. expositio Rab. sa.  
fuit deductū. Ex quib̄ sequit̄ q̄ an destructio Rab. sa.  
cūdī adducta ē iusticia sempiterna. et vñct̄ ē sanctissi  
mator̄. s. veris messias p̄missus. p̄ficiat̄ tener p̄ expositio  
nē Ra. sa. s. dict̄. s̄. fm̄ quā. lxx. hebdomade terminati i  
re destructiois tēpli scđi. vñct̄ est. Et sic infra illud  
r̄ps̄ q̄d̄ iā p̄ magna t̄p̄a trāst̄ in p̄terit̄. r̄ps̄ rem. q̄d̄  
est int̄ēt̄. Nec mirādū si ex falsa opinione deludat̄ ve  
ritas. tū q̄ ex falsis sepe sequit̄ ver̄. tū q̄ ad iūcēndū  
aduersarios. ip̄oz. p̄p̄ia cōfessio ē efficac̄ argumētū. Et  
nota q̄ nō solū fin̄ Ra. sa. thalmudicā doctrinā et dictū  
ē. sed etiā fin̄ oēs fere exposito: es eorū. lxx. hebdomade  
terminati i destructio tēpli scđi. Et h̄ d̄ temo p̄scip̄ali.

In eo. ca. vbi d̄ in postil. Q̄d̄ ē sequit̄ ad dictā em  
merationē mārdocheū tūc̄ fūsle tātē etiā osidif. q̄  
duct̄ fuit in babylonā cū lechomia rege iuda et h̄ be  
nā ē necessariū ex. (Mer. ii. ca. Additio.  
In tētu al' egat̄ o' hester. ii. ca. concedet̄ q̄ mār  
docheū fūsset duct̄ in babylonā cū lechomia re  
ge iuda. ibi enī legif̄ sic. Erat enī vir̄ in susan civitate vñ  
cabulo mārdocheus filī iār̄. filī seimej. filī cis de sin  
pe gemini q̄ trāst̄ fūsset de h̄r̄l̄m̄ eo t̄p̄ q̄ lechomā  
rege iuda trāst̄ulerat̄. et fin̄ quā l̄am si illud relatiū. q̄  
trāst̄ fūsset. referat̄ ad panū mārdochei. et nō ad mār  
dochei. sequit̄ ex lxx q̄ Lis duct̄ fuit i trāst̄migratōz cū  
lechomia no aut̄ mārdocheus. p̄nepos suis. et s̄. si non  
op̄teret p̄cedere q̄ mārdoche. fūsset. celit̄. annop. q̄si  
plāssuer̄ fūsferalat̄. et dicit postil. q̄ forte p̄ magnū t̄  
pus post trāst̄migratōne mārdocheus fūsset nat̄ i su  
sus vel alibi. Sed q̄ q̄ trāst̄atus fūsset. possit referri ad  
Lis p̄t p̄ ex p̄t. nā siq̄s̄ dicit q̄ d̄ fuit filī. iēs. filī  
obed. filī booz q̄ erat cū ruth moabitide. ver̄ dūr̄let  
nā illud ultimū relatiū q̄ possit referri tñ ad suū imē  
diatū antecedēs. vñ similitudē possit intelligi. posito. Et  
hoc nō accip̄unt̄ grāmaticalia in genealogia salvato  
ris. ii. vi. ca. s. q̄ q̄l̄ber tñ oīȳ relatiū. q̄ possit referri ad suū  
immediatū antecedēs. nō āt ad remotū et p̄t int̄ē  
ti. Et q̄bus sequit̄ q̄ expositio prima posil. nō ēset re  
probāda p̄pter illā inconueniētā quā allegat̄ d̄ erate mā  
rdochei. et tñ alia rō potior ad impugnādū illā expositi  
onē q̄ quidē rō sumīt̄ ex initio hebdomadar̄. put p̄t in  
fra cū de vera expositio tractabīt̄.

In eo. ca. vbi dicit̄ in postil. Primo iūgit̄ vidēdū est  
terminū a q̄ incip̄it̄ p̄putatio. lxx. hebdomadar̄.  
In expositione h̄ūl̄ visionis ē mar. Additio.  
Iūria varietas nō solū inter catholicos et indeos  
q̄r̄t̄ diversitatē fidei circa aduētū r̄ps̄ diversi  
mode ē exponēt̄. s̄. etiā inter catholicos et varietate  
opinionū atq̄ historiaz multiplex interuenit. varietas  
idcirco. vñ plāmō. sensus. magis elucescat de tribō p̄o  
dinē et alijs declarādū. Primo. s. determinis bar heb  
domadar̄. s. de initio et fine qualiter sint inquireti seu

# Danielis

inuestigandi scđo q̄ sit p̄cedendū in ñputatione ab  
 uno extremo ad aliud, tertio q̄ sit de hac reuelatione  
 fin ei' catholicā expositionē cū agēdū.  
 Circa prūmū p̄su p̄sonēdū ē q̄ initū h̄az hebdomadaz  
 nō pot̄abiliter assignari in aliq̄ tpe sequēt̄ r̄ps quo  
 hec reuelatio fuit facia Danieli, s. post annū, i. dñi 2<sup>u</sup>  
 us r̄ ei annā et b̄ sequeret̄ q̄ Daniel p̄ h̄ac reuelationē  
 sibi factā nō c̄t certificat̄ d̄ tpe q̄ ea que p̄tebat, debē  
 bāt ipsi, s. p̄t̄ ignorabat quāt̄ r̄ps distabat a tpe  
 reuelationis v̄sq̄ ad t̄ps in q̄plerent̄ ea q̄ sibi fuerat re  
 uelata, q̄d ē incōueniēs, cū in h̄i' noticia de' p̄ncipali  
 ter desideriū suū iplēnit̄, t̄ iō nō leḡs pertinisse ab ange  
 lo sup̄ b̄ v̄lteriorē cognitionēt̄ p̄t̄ lēam inueni. **D**ies  
 sup̄positū at̄ p̄t̄ p̄ palpabile exemplū, nā posito calu q̄  
 en̄ dñs habeat vñu ierū, cui ex misericordia vel libe  
 ralitate p̄misit̄ libertatē a fuitate, nullum t̄ps ei assū  
 gnās, t̄n̄t̄ ex aliqua occasione illū fūn̄ icareant seu  
 posuit̄ in custodia q̄dē fuis maxime anxiatus a lōga  
 fuitute t̄ carcere istanter dñs suo supplicat̄ v̄ misere  
 tur ei de fādūturna t̄ acerba afflictionē t̄ p̄cedat ei liber  
 tate a fuitute p̄missam, s. t̄ a carcere, a dñs suo acci  
 pit tale r̄sūt̄, s. q̄ a die in qua haberet līctiā exēci  
 de carcere v̄sq̄ ad annū, st̄inū p̄rectā libertatē v̄, p̄mi  
 serat ei daret. **I**n q̄ casu manifestū ē q̄ fuis ille nullam  
 certitudinē h̄z de i p̄fē liberatiois. **C**ū ei t̄ps prūmū  
 q̄ p̄debat r̄ps scđm ē sibi penit̄ ignotū, n̄t̄ i scđm si  
 milit̄ ē ei ignotū. **N**od q̄dē exēplū totaliter applica  
 tur casu nro, nā si initū hebdomadaz tpe reuelatiois  
 erat futur̄, nec fuerat. **D**aniel reuelatiū quāt̄ distabat  
 a p̄siti tpe reuelationis, adhuc facta reuelatiōe remane  
 bat dubi. **D**aniel de xp̄inidatē seu plūritate r̄ps, in q̄  
 reuelata debēbat ip̄lēt̄ q̄dē p̄ncipaliter ab eo int̄sedebāt  
 Et q̄b̄ sequit̄ q̄ exponere ab exiū sermois d̄ a. i. **L**y  
 ri vel de, xx, arraxesis, ē oīno incōueniēs. **D**aniel ei tpe  
 reuelatiois nesciebat si Lyrus habebat illā licēnā dare  
 similit̄ si artaxerxes t̄ multomū? q̄i bec etat̄ factur  
 q̄r̄ q̄libet illoꝝ erat futur̄ t̄ mere ɔtingēs nec fuerat si i  
 bi reuelatiū p̄ angelū v̄ ē manifestū in līfa, v̄i sanctoz  
 seu doctoz reuerēta semp̄ salua ly exiū sermois p̄ age  
 lū, platū nō d̄ applicari alicui r̄pi lequēti r̄ps reuelatio  
 nis p̄stis, s. prūmū anno Danielis v̄ q̄dā volut̄, v̄l̄ ali  
 cui p̄terto r̄p̄o: Danieli noto, et idē haberet noticiā  
 certā q̄i reuelata erat ad ipsiēt̄, scđo p̄supponēcū est q̄  
 euilibet catholicō v̄ba angeli sane intelligēti d̄ eē cer  
 tis v̄lū termin̄ hebdomadaz, cui' r̄o ē. **N**ā h̄mōi co  
 currit cū tpe passionis r̄pi, q̄dē p̄t̄ ex b̄, nā deleto iniqu  
 tatis ɔsummatiō fūrariatiois t̄ h̄mōi, q̄ iu prima ap̄o  
 sitione angelica st̄inēt̄ sunt p̄t̄ effectus passionis r̄pi  
 cui' luore sanati sum' **E**sa, lxx, de qua passione angel'  
 fecit ex p̄ssam mētōne, di, post, lxii, hebdomadas occis  
 def r̄ps, s. t̄ igit̄ r̄ps passionis r̄pi ē notū nobis, q̄d fuit  
 xvi, anno tyberii cesarisi, sequit̄ d̄ cīnūtate q̄ v̄lū termin̄ hebdomadaz ē nobis notū ex fide q̄ ē idē cū p̄di  
 to t̄p̄ e passionis. **E**t q̄ sit ē nobis notū q̄ initū harum  
 hebdomadaz p̄cessit annū, xviii, tyberii, p̄.ccccxc, annos  
 ex auctoritate angelica. **S**z cū q̄ anno alicui' regis inde  
 orū, vel chaldeoz, vel psarū h̄mōi initū occurrit. b̄ v̄l  
 genē requit in dagine, cui' r̄o ē. **N**ā h̄ystōrie occurretes  
 cū tpe, lxx, hebdomadaz, nō occurrit p̄recte seu integrē  
 in sacris scripturis nec in alīs autēticis annualibz imo  
 historie illoꝝ tpm, p̄cipe regū psar t̄ medox sunt ples  
 ne diversitatibz t̄ p̄dictiōibz initatū, q̄ nō solū varianti  
 tpe duratiois q̄tūdā regū, s. etiā q̄dā h̄ystōrie noiant q̄dā  
 reges psar, d̄ q̄b̄ alī historiographi minime faciūt̄  
 mētōne. **N**ā post terrem q̄ potēter sibi subiugauit re  
 gū grecie v̄sq̄ ad alexādrū magnū fuerūt̄ i p̄side fin la  
 tinis, xi, reges. **S**cđm v̄o hebreos a cyro q̄ p̄cessit p̄di  
 cū terrem v̄sq̄ ad p̄dictū alexādrū fuerūt̄ iū q̄uor re  
 ges in p̄side, v̄r̄ poitl, p̄om̄, j. u. ca, v̄n p̄ historias h̄mōi  
 nō ē loc' inueniēti initū h̄az hebdomadaz certiudi  
 naliter mō p̄dicto, s. cū q̄ anno alicui' regis de p̄dictis  
 occurrit tale initū dato q̄ noticiā habeamus v̄lūni fi  
 nis eaꝝ cū q̄ occurrit et dictū ē. **D**z ad inētōne h̄i' ini  
 tiū duo sunt faciēda. **P**rimū, s. p̄derare v̄ba angeli, ad  
 q̄dē t̄ps dñt̄ magis aptari, scđm q̄ de q̄b̄ nō haber̄ histo  
 ria sacre scripturā recurrat̄ ad historias autēicas, sp̄s  
 liter heb̄, eoy, r̄m̄ eas, p̄cedat in hac ñputatione a tpe  
 passionis r̄pi ascēdēdo p̄.ccccxc, annos, t̄bi assignare  
 initū. **D**ō q̄dē p̄ talē ñputationē inueni, s. nō occurrit  
 cū tpe adaptato v̄bis angeli credēda ē b̄ strūgēre ex de  
 fectu seu coruptiōe historiar̄ vel portius ex malitia ad  
 ueratioz voletū occultare, et inueniēt̄ mysteria r̄pi.  
 Et tūc recurrentū ē cū cautela ad alias historias geti  
 liū, v̄t̄ talis error vel defect̄ v̄ verisimilitores historias  
 talū corrīgēt̄ vel sup̄leaf. **K**o aut̄ q̄re historie hebreoz  
 sunt p̄t̄ req̄redēt̄ seu p̄lequēdē q̄ alie ē dūplex. **P**rima  
 q̄r̄ ip̄i magis sunt autētici in his q̄ ad itēlectū sacre scri  
 pturē lēale faciūt̄ q̄ḡ alie alii, scđo q̄ cū eos p̄t̄ debē  
 m̄ agere de hac materia, uitta illud, i. Petri, iij, ca, para  
 ti redere rōnē cuicūq̄ petēti te. **I**x q̄b̄ bene consideratis  
 initū h̄az hebdomadaz ponēdi ē, put̄ magis t̄aymū  
 dñs martini tradit̄ i prima p̄te sui pugionis, ca, xii, iij, i  
 anno sedēbāt̄, v̄l̄ in, xii. **H**abuc, q̄dē vñu t̄idē ē, quam  
 si iam in b̄ sequit̄ postil, v̄t̄ p̄t̄ in postil, **K**o aut̄ p̄dā  
 etros mḡros assignata ē, q̄ p̄t̄ in p̄dicto tpe exīt̄ s.imo dñi  
 primo t̄p̄ p̄ncipaliter de visitatiōe zoli t̄ implētō v̄bi  
 diuini boni sup̄ eos q̄dē sermo p̄phēdit̄ nō sola boni  
 reedificatiōis t̄p̄li t̄ reductionis p̄p̄li, sed etiā bona spi  
 ritualiā tpe r̄pi implēda, v̄t̄ p̄t̄ Diere, xix, ca. **C**onfirma  
 tur aut̄ bec ro, q̄r̄ illā t̄p̄ in q̄b̄ erunt sermo de reedifi  
 catione, et est primus ann' **L**yri, z, xx, arraxesis, s.une  
 ronabiliter exclūs, eo q̄r̄ etat̄ futura tpe h̄i' reuelatio  
 nis v̄t̄ dictū ē, nec etiā in tpe prime destructionis t̄p̄li  
 v̄t̄ hebrei volūt̄ possit̄ assignari, v̄t̄ p̄t̄ p̄ ea q̄ v̄t̄a fūc  
 s, in hoc ea, nec etiā in tpe h̄i' reuelatiois r̄onabiliter  
 d̄ assignari h̄mōi initū, t̄bi q̄r̄ eo tpe nō erunt s.imo  
 de reedificatiōe, tum q̄r̄ idē exēnerat ad Diere, iij, t̄bi q̄r̄  
 daniel cū orasset tpe h̄i' reuelatiois, diligenter col̄y  
 derabat circa illū eritū sermois diuini ad Diere, iij,  
 v̄t̄ p̄t̄ in principio h̄i' ca, xii, de uenētūs v̄t̄ibz ibi a  
 signari initū v̄bi versabat̄ int̄ero p̄phere q̄ḡ alii. **S**ed  
 q̄dē maxime hanc assignationē confirmat̄ est q̄ ñputatio  
 annor̄ ab uno extremo hebdomadariū ad aliud uenētū  
 q̄o dat̄ cū p̄dicto initū q̄ḡ cū ceteris p̄ alios exposito  
 res assignatis, et satis patebit diligenter inueni. **E**t b̄  
 de p̄ uno, **C**irca scđm artēdēndū q̄ sit̄ isti duo magis  
 stri cōcordat̄ in initū, t̄ fine istar̄ hebdomadaz in p̄cessu  
 ñputationis t̄i discordat̄ in aliquibz nā postillator̄ re  
 net illū modū quē habes in postilla. **D**agister v̄o Ray  
 mundus p̄putat sic, s. a, xii, anno Habuc, inclusiū q̄ idē  
 est cū uti, regni. **S**edēchie in q̄ egressum ē v̄bi v̄t̄ p̄di  
 cū ad Hieremiam v̄sq̄ ad finē, xli, anni regni ipsius  
 Habuc, oīno Habuc, fluerunt anni, xxiij. **O**u aut̄, iij, annus  
 Habuc, sit idē cū quarto sedēchie p̄t̄ haberi, uti. **R**e  
 gū v̄lūmo **D**aut̄ a, xii, anno Habuc, v̄t̄ q̄ ad finē re  
 gū eius fluerunt anni, xxiij, v̄t̄ p̄t̄ ex hoc **M**ā nabuc,  
 regnauit, xl, annis, p̄t̄ hebrei tradit̄ in lī, magnila, i  
 ca, a q̄b̄ s. i subtrabant̄, i, anni primi restat q̄ a, xii, anno  
 nabuc, inclusiū, v̄sq̄ ad finē regni et̄ fluerūt̄, xxiij.  
 Lōsequēt̄ si p̄dictis addant̄, xxiij, anni euilmeradach  
 t̄ tres anni balthasar q̄ rot annis regnauerunt fin oīes  
 hebreos, sic habent̄ de regibz chaldeoz ab egressu v̄bī p̄

# Liber

dicti. le. anni. quibus si addantur duo anni datus. t. p. at. ni  
 cyri nepotis eius sicut et. iiii. assuerit filii cyri et mariti he-  
 ster. sicut et. vi. anni datus secundi usque ad summationem tem-  
 pli. sedi. put b. in tertio. sic faciuntur. llii. annos de regibus  
 play. post chaldeos usque ad summationem regni secundi. qui  
 bus ad ditis. i. primis chaldeorum. constat quod ab egressu b. vi  
 dui ad hieremiam usque ad summationem regni secundi fluxerunt.  
 eti. anni. quibus si addantur. ccccxx. an. durationis regni secundi  
 fin o. hebreos. sic ab egressu b. ad hieremiam. et  
 quod ad destructionem ciuitatis templi ultimam. fluxerunt  
 datus. anni. a. quibus si rescantur. llii. anni. quibus p. cessit pas-  
 sio regni ultima destructione templi fin o. de hac mate-  
 ria loquentes. restat quod ab egressu b. ab ore dei ad h. i.  
 m. usque ad annum passionis regni p. dictum fluxerunt. cccxc. an.  
 q. sunt. lxx. hebreo. q. gabriel annunciat. In q. quidem ap-  
 putatione in o. p. cordat cui hebreorum et v. almuadica histo-  
 ria. excepta tunc duratione regni cyri q. fin hebreos regna-  
 uit tribus annis tunc. Secundum vero latinos q. in h. sequitur ma-  
 gister p. dictus regnauit. xxx. an. et p. dictum est. Loputato-  
 vo postul. p. cordat eti. cui hebreorum historiis in tene regni  
 cyri. et in o. aliis. excepto tunc tene durationis regni. Al-  
 luierit mariti hester. duravit enim fin hebreos. xiiij. an. tunc.  
 fin vero latinos q. in h. sequitur postul. duravit. xl. eti. diffe-  
 rentia inter istos duos ingeos in hac apputatione totaliter  
 distinxit in duratione ipsius a. g. cyri et assuerit. Nam magis  
 Raymudus sequitur hebreos in assuero. et latinos in cyro  
 postul. vero p. oppositum. Concordat enim cui hebreos in cyro. et  
 cu. latini in assuero. In aliis vero q. ad h. pertinet apputatione  
 o. in o. non sicut se habet. Attendendum est q. q. ista apputatio-  
 nis rationabilius p. edat. ne cu. de h. materia cu. aduersariis  
 disputare p. tigere. apparatur p. pleritas seu claudicas-  
 tio in m. modo exponendi. eti. sub correctione melius sentient  
 p. ccessus magis raymudi validior videtur et duobus. Primo q. r.  
 cyri regnasse. xxx. an. put magis raymudus p. supponit. no  
 soli greci et latini. put Eusebius. Paulus. Orosius. Bes-  
 da lup. Edram. iiii. ca. hiero. sup. Zacharias. glo. i. scire. v.  
 ea. magis historiarum in fine danielis. h. testantur. Et eti. q.  
 reson hebreorum abbreviator iosephi. q. large de h. tractat. de  
 gestis cyri h. includit in fine. In q. legi greci et latini cum  
 aliquo de famosis hebreorum historiographis p. cordat. por-  
 tenendum est q. illud in q. aliquo hebrei tunc et non oes. auemunt  
 sedo q. assuerit regnasse. xl. an. nemo hebreorum testat. h. so-  
 liti latini. eti. hebrei canillando p. sit dicere quod hoc fuit in-  
 uenitum facte ex p. t. q. non p. sit circa annos cyri sicut ca-  
 uillare. cu. eti. a. q. de suis h. fatebitur. et dictum est. Ad obie-  
 ctionem vero postul. de h. q. legi. Edre. vi. c. Quenq. p. vi-  
 ta regis et filiorum eius. Et q. arguit quod dari erat statim etatis  
 circa ipsius summationis templi quod filios habebat dominus quod  
 sequitur. Possunt enim illa uba intelligi de filiis regis si eos  
 habuisset. Illi. enim modo legit. Deu. xxvii. v. b. de rege tractas-  
 aut. Ut longo tempore regnet ipse et filii eius super se. q. quidem ver-  
 ba non esse necesse et intelligatur de filiis regis in rerum natura  
 existere. sed de filiis q. habere posset in futuro et p. t.  
 itam intuetur. et h. de scd. Cirea tertium attendendum est q. se-  
 cundum san. Ibo. i. p. q. xxiij. ar. i. in corpe. q. eti. aliquo ad p.  
 bandum aliquo q. fidelium. inducit rationes q. non sunt cogentes  
 cedentem derisionem infidelium. credit enim quod h. modi rombus  
 innitamus. et p. p. ter eas credamus. et idem dominus de auctoribus  
 rationibus. eti. h. hec expositione inter certeras catholicas. salvo  
 meliori iudicio potior videatur. non tamen ex ea eti. aduersari-  
 os sumi possit efficaciter argumentum. p. sit enim decimani aliquo  
 ex his q. p. supponitur in p. ccessu apputationis p. dictum et hi-  
 storias q. ab eis non traditur nec p. t. in sacra scriptura. et est de duratione cyri vel assuero. put dictum est. Nihil  
 minus tamen hec expositione utilis est in duobus. primo in erudi-  
 tione catholicorum. qui p. supposita fide omissa varietate et

confusione certarum expositionum informabuntur de sano et  
 piano intellectu huius revelationis. sedo q. eti. q. aduersari-  
 os tamen non arguedo saltem defendendo p. sit ea ponere. et  
 absq. rationabili calunia sustinere. Ad arguendum tamen q. eos q.  
 hac revelatione satis sufficit principium sumere ex exposi-  
 tione Ra. sa. supradicta q. est cois hebreorum expositio. put  
 deductum est. s. in. i. additione huiusca. circa tertium principia-  
 le. Et hoc de tertio.

An eo. ut ea. vbi dicitur in postul. Distinguunt autem.  
 v. hebdomadas et ultimam ab aliis p. p. sp. opera  
 facta in tibis tunc. Additio.

**D**icitur quod assignat postul. p. distinctione. v. heb-  
 domadas ab aliis non vere sufficere. Nam fin. vera et  
 positione quod sequitur p. dicere. lx. hebd. made inci-  
 piunt a. i. iiii. anno sedechie et dictum est. q. quidem annus p. es-  
 aut regni destructionez p. sex annos. Nam destructione illa fu-  
 it. xl. an. sedechie. et h. Hiero. xl. i. iiii. Reg. xl. C. statutum  
 q. ut eti. initium. vii. hebd. et. lxx. hebd. cu. h. modi. v. heb-  
 domade sunt prima p. huius tripartite distinctionis. Et q.  
 sequitur q. a. p. v. hebdo. usq. ad primum annum cyri da-  
 tis. In primis reedificandi fluxerunt. lix. anni q. faciuntur. vii. heb-  
 domadas integras. et ille tres annos. vii. dato q. tres. an-  
 nos p. terminatis. eo q. non faciunt p. se hebdomada integrata  
 nulla et r. q. p. terminatis. viii. hebdomada q. integrata  
 est et p.fecta. viii. melius videtur dominus fin. raymundi  
 vbi. q. assignat aliter distinctionem h. et hebd. madadas  
 dices. q. in q. eti. p. t. huius tripartite distinctionis quod fuit  
 fuit facia seu ossa ad revelationem mysteriorum p. primaria  
 Nam infra ipsius. v. hebdo. revelatione fuit nabu. q. monar-  
 chiam tunc elevit mysterium incarnationis p. q. ad  
 eti. q. natura ipsius triunum. s. humana v. s. H. s. c.  
 i. lapide absculo sine manib. t. q. c. ostendit expeditum de ipso  
 fin. humana natura. fin. quia natus est de me sine parte  
 p. ut ibidem fuit expositus. Divinum vero. s. at. c. in q. t. v. o. q.  
 filius erat filio dei et ibidem eti. fuit declaratum. Similiter  
 infra ipsius. llii. hebd. madadas sequentia circa principia earum  
 fuit revelatione danieli p. angelum sub certo numero tempore  
 aduentus p. regni cu. suis primis et q. q. latibus sub p. pendio ex  
 pressori modo q. ante a. eti. in revelatione de q. agit. Conse-  
 queretur eti. circa finem h. et hebd. madadas p. c. unde ange-  
 lum virginis gloriose fuit p.fecte annunciatus aduentus p. et  
 effectualiter impletus. Cosequenter in tene h. eti. hebd.  
 templi fuit reedificatum in q. tene p. oblat. fuit de pa-  
 tri. et si honor p. dicti templi secundi iuxta p. p. etia. Aggi-  
 m. isto maior q. prioris regni effectus est p.fecte ibidem ipso. qui  
 tunc ibidem corporaliter v. fuit fuerat. Tunc i. ultima hebd.  
 mada ab aliis distinctione fuit impletum mysterium redemptio-  
 nis humanae. an q. oes expositores catholicos auemunt. Sed  
 contra h. possent aduersarii ex duobus p. dicere. P. uno q. r.  
 si illa de lapide absculo fuit. q. anno regni nabuch. et in  
 p. r. q. c. p. dicti exp. dicitur. Et q. sequitur q. h. non fuit ista  
 ipsius. v. hebdomada q. postea incipit. s. a. q. anno na-  
 buch. et dictum est. sedo q. p. dicti due revelationes q. lati-  
 tibus sumuntur. fuit tene p. nabu. ante ei. alienatione v. i.  
 littera. sed iste. v. hebdo. se extendit usq. ad magnam p. t.  
 durationis euilmeradach. v. remanet magna p. h. eti.  
 hebd. in q. nulla legi fuisse facta revelatione. q. non debet  
 sent assignari. v. hebdomade p. p. roem p. dicta. sed tres  
 seu q. t. t. p. t. p. fuit fuerit. Et p. sit arguere q. secundum distinc-  
 tionem. s. llii. hebd. madadas. q. non in principio ea p. t.  
 latio fuit facta. Danieli. h. postea transuerter de eis vna  
 hebd. integra et q. si diuidid. de secunda. v. t. p. p. p. t. a  
 principio hebd. madadas usq. ad annum primum datus p. i.  
 mi. in q. hec revelatione fuit facta. Sed ad primam istorū di-  
 cendū est q. vbi d. s. H. s. q. q. in scd. anno regni nabuch.  
 uo intelligit scd. anno q. nabu. sup. q. deos p. r. re-

# Danielis

gnant, sed intelligitur de secundo anno regni eius ab eo  
tpe q̄ s̄ iudeos regnauit, et s̄lī s̄ alias natiōes impauit  
put.ā, in postil, in, q̄ ca, h̄ in q̄ etiā cōcordat Ra, abazar,  
abenazar in codē loco. **A**lt̄ vō expositores heb. dicit  
q̄ ly leōna ann̄ regni nabuc. intelligit seculū ann̄ aū  
mortē suā. **C**ōstat aut̄ q̄ fīm v̄rāq̄ expōlitionē ly sc̄bs  
annas regni nabu. t̄inēt̄ inst̄ ips̄, v̄n, hebdomadā, +  
q̄d ē p̄positū. **A**ld̄ sc̄bm vō d̄dm q̄ hec distinctio hebdō  
madar nō ast intelligēda sic puncualiter q̄ a p̄to tēpe  
cuīl̄ ubet distinctiois v̄fōz ad finē fiant seu p̄tinēt̄ illa  
q̄ illi p̄t̄ applicant̄. s̄ sufficit q̄ in aliq̄ pte norabili cuīl̄  
liber distinctiois impleant̄. nam H̄en, xv, leḡ. **E**c̄to p̄  
noscēs q̄ pegrinū futurū sit semē tuū i terra nō sua, et sub  
iūcēnt̄ eos ferunt̄. et affiget ecce, an. **C**ōstat aut̄ q̄ semē  
abrae nō fuit afflictū seu ferunt̄ subiungat̄ p̄ oes, ecce,  
annos, s̄, t̄m p̄. c̄q̄, p̄ut̄ ibidē ep̄ponit̄, et in scriptura b̄ at  
tribuit illis, ecce, an. v̄i et in p̄posito, licet nō p̄ totū t̄pus  
v̄i, hebdomadā et fūr̄t̄ facie reuelatiois, p̄cīte sufficit  
q̄ in aliq̄ p̄f̄su circa p̄incipiū fūlēt̄ facte. **S**ilt̄ ē di  
cēndū de sc̄ba distinctio q̄ nō s̄ distincte p̄cūlāt̄ ē  
accipēda. s̄ sufficit q̄ circa p̄incipiū et mediū fines ei  
implayf̄ p̄ internalia ea q̄ illi applicant̄, et dictū ē. **H**īz  
q̄s aut̄ voluerit oīno h̄ul̄ distinctionis roem numerali  
ter h̄e opt̄ recurrere ad mīst̄iū senūmālā fīm H̄eg,  
m̄, iij, li, m̄ora, cū r̄o h̄e defecisse agnoscit̄, restat ut ad my  
st̄iū sensum sine dubitatioi recurra. v̄i in p̄posito poi  
fer, assignari r̄o myst̄iū nūmerali buīe distinctionis fācis p̄  
p̄ria. **A**d cū intellectū sciendū q̄ antiq̄ let̄ septemnaria  
d̄, ppter p̄ceptū sabbati, et aliorū q̄ ei cōcordat. **S**ilt̄ et noua  
let̄ octonaria d̄, ppter mīsteriū d̄sice resurrectiois. **U**ni  
siḡ illud. **E**c̄o, xi, Da p̄tes septē necnō et octo, glo. **V**a p̄  
tes septē, et rectus testamētū, cū leptūma dies, et sabbatū  
tū p̄cipue honorat̄ necnō et octo, q̄d est nouū, v̄bi glo. In  
terlī, nouū, ppter dñicā diem, vii, ad, p̄posito et gabriel  
ostenderet Danieli q̄ iūsticia sempiterna q̄ adducenda  
erat p̄fecte debebat adūplere vere, ē legē, idcirco primā  
p̄tem h̄uī distinctionis in, v̄i, hebdō, determine p̄clū  
dit, et etiā ei innueret q̄ octonaria let̄, et noua pdicte les  
gi h̄ebat succedere p̄ rpm̄, et cū eo incop̄partiā, subiungit  
numer, lxx, nam, v̄i, in, v̄i, deducit facit nūc, lvi, q̄d  
denotat legē, nouā p̄ octo, et legē veterē p̄, v̄i, et ex ded u  
ctione v̄ni in alterū innuit̄ eaz v̄tualē p̄iūctiōem. **N**ā, et  
dic̄it̄, gl, allegata, sine altero toto non valerat alterū. **D**e  
vi, enī hebdomadis q̄ restant̄ et nūero, lxi, fīm h̄ic sentū  
qui no er̄t̄ orō ad līam seq̄ d̄z nō est facienda mētio cum  
nō faciat̄ inregā hebdomadā, nam L̄eu, xxiij, c, d̄, **P**lus  
merabū, ḡ ab altero die sabbati, v̄i, hebdō, plena, l, unte  
gras. **E**t q̄ p̄t̄ q̄ v̄bi de hebdomadis agit̄ nō ē facienda  
mētio nisi de integra hebdomada, nisi forte v̄bi exp̄ssa  
sit mētio de aliq̄ pte hebdomade, sicut i h̄ca, sp̄alit̄ mētio  
r̄a dūmūlūltūme. **E**t hec r̄o binōi distinctiois sufficeret  
debet fidelibus qui p̄sup̄posita fide desiderant̄ habe  
re rationem scripturarum.

Replica.

**T**ūca, tr, lxx, hebdomadā materiā satis cōcorditer  
tractat̄, postil, et burg, s̄, t̄m burg, in q̄busdā contra  
postil, se cauillatorē os̄dit sumēs occasione ex q̄  
dam p̄putationē quā reprobat̄ ex eo, q̄ mārdōchē v̄i, elle  
nimis excessiō etat̄ iuxta illā p̄putationē, et b̄ d̄r̄ sequi  
exo q̄d b̄ h̄ester, n̄, q̄ mārdōchē fuit̄ trāslat̄ cū lechō  
nia in babylōne, s̄, burg, mouēs difficultatē grāmaticas  
lem de relatio, et ascedēte primo, et remoto dicit̄ id ex li  
tera allegata h̄ester, n̄, nō h̄r̄i q̄ mārdōchē fūsset̄ trā  
lat̄ cū lechōnia, sed **L**is q̄ d̄r̄ in lēa allegata. **E**rat̄ v̄t  
in cūitate fūsset̄ vocabulo mārdōchē filius iār̄, filij se  
m̄ey, filij cis de stirpe gemini, q̄ trāslat̄ fuit̄ de tr̄lm cū  
lechōnia. **R**eferebō inq̄t̄ burg, ly q̄ ad p̄mū ascedens

significat ip̄m cis translatum non mārdōchēum, sed nō  
insūtendo grāmatice q̄ sepe et p̄prie refert̄ remotū ascedē  
dens sicut p̄mū v̄i burg, deficere, q̄ st̄ ad p̄mū ascedē  
dens d̄z tieri v̄i t̄pē v̄lūt̄ relatio, tūc gemini trāslat̄ ē q̄d  
fīm est, q̄ gemini fuit̄ v̄n̄ de p̄genitorib⁹ **G**aul, et d̄, i,  
reg, i, nec v̄i v̄m ē d̄z cis q̄ fuit̄ p̄t̄ saul̄ et p̄ t̄pa oīz regū du  
rare nō poterat et trāsferret̄ cū lechōnia, nisi burg, angat̄  
alii q̄ vocē noise cis, et q̄ h̄ nō h̄z firmare auctoritatē  
ad facilitate p̄temū q̄ p̄baſ, et ad rem si a transmigratiō  
one ic̄ home p̄putare, fānni cis, paul̄, semey, aūr̄, et **G**ale  
p̄t̄s mārdōchēi fortassis mārdōchē nō rep̄iret̄ nat̄, q̄si  
dic̄it̄ **E**ster, n̄, ip̄m h̄ester in filiā adoptasse, et curiā eī  
reuisse, vel saltem inueniret̄ valde inuenis q̄lis ad h̄mōt  
officiā fūsset̄ inceptus, **T**ē burg, eo, c, notat̄ pos̄al, i, eo  
q̄ recedit̄ a p̄putatiōe raymūdi q̄ p̄putat̄ annos fīm p̄pus  
tūm latīnō q̄ ad fīgnū cyrī et regū assūteri mariti h̄ester  
p̄putat̄ fīm p̄putationē hebreoz̄, et postil, facit p̄ opositō  
v̄i burg, p̄fert̄ factū raymūdi in b̄ polit, debilitib⁹ v̄d̄is  
bus **P**uma q̄ factū raymūdi in b̄ polit, debilitib⁹ v̄d̄is  
latīnō, et v̄ni hebreoz̄ q̄ fuit̄ abbreviator̄ iosephēi. **H**ecū  
dā rō, q̄ soli latīnō dicit̄ assūteri regnasse, xl, an, p̄st̄ igit̄  
indei cauillat̄ q̄ b̄ sit̄ p̄t̄cū, s̄ q̄ ad primā roem v̄i alies  
gatio burg, modicū valere, nam allegare p̄ auctoritatib⁹  
in p̄puto p̄t̄i eos q̄ in p̄putationē, lxx, hebdō, m̄st̄pliciter  
deficiūt̄ tūr̄t̄ se nō cōcordant̄ puerile est, q̄ etiā scriptū  
ra sacra p̄deret̄ auctoritatē si in ea rep̄iret̄ discordātia et  
defec̄t̄, et scribit̄ b̄, Aug, ad b̄, **H**iero, ep̄la, i, et viii, trā  
sumūt̄, p̄, dūt̄, ego, et, si ad scripturas. **N**uncaūt̄ **B**eda et  
alt̄ p̄burg, allegati sunt diversi, q̄ quidā eoz p̄putat̄ fīm  
annos lunares, quidā solares, q̄dā a primo annocri, et  
que oīa nec a raymūdo nec postil, nec burg, sunt recepta.  
**N**on iḡt̄ seq̄tur, cōcordat̄ cū raymūdo in vno p̄acto, igit̄  
standūt̄ esteor̄ dies. **N**ec toceson abbreviator̄ iosephēi  
p̄t̄ allegari p̄ auct̄, q̄ a cōi p̄putationē hebreoz̄ et suop̄  
m̄grōz̄ tūne tōne recedit̄ ex scriptura nūjūl, pb̄as, nec se  
cūndā tō fīa valer, q̄ calūnū indeor̄ nō sunt curiā derbi  
sine auct̄e scripture ea q̄ nos̄t̄ fīci sunt impugnat̄, nec  
remant̄ iudei excusatio ex diversitate p̄putationū, cum  
t̄pus, lxx, hebdō, de q̄ hic agit̄ q̄ltercūq̄ p̄putet̄, p̄ mil  
le annos transiūt̄ in p̄teritū, et amplius. **O**la iḡt̄ ob  
stūnā malicioſa tenet̄ eos in p̄fida expectatione t̄mē  
sie. **N**ec valet respoſio burg, ad id q̄d postil, p̄ sue intenti  
onis confirmatione addurit̄ de **E**sdre, vi, q̄ dicit̄ burg, fieri  
ordēm, p̄ filiis nōdū exītib⁹, sed ḥt̄i v̄i, q̄ **E**sdre, vi, dicit̄  
tur. **O**rient̄ p̄ vita regis et filiōz̄ eius, p̄sup̄ponit̄ iḡt̄ i lit  
tera vita filiōz̄ p̄ qua orādūm d̄, **I**llusoria etiā orōvide  
tur p̄ nōdū exītib⁹ in rex natura, sit quidē b̄i, p̄ defū  
cīs s̄ nō p̄ futurū nūl, p̄beticē, q̄liter non est in **E**sdre  
dictum. **N**ec est sīlē q̄d burg, adduci **E**eu, v̄i, abi ei nō  
dic̄t̄ q̄ orare p̄ rege et filiis eius, sed p̄nōtice d̄ de rege  
nōdū exītē et filiis futuris. **D**i rex iūstus fūerit diu re  
gnabit̄, et filiis eius post eum, et regnum eius transiūt̄ ad  
posteros. **P**otest̄ enī de non exītentib⁹ p̄prie q̄s p̄nōtice  
care, led non p̄ eis orare sp̄alit̄ p̄ vita eoz qui non vi  
vūnt̄. **R**eliqua q̄ in dānielē notat̄ burg, non sunt magni  
ponderis sed stant̄ in verbis et computis fīm burg, non  
punctualiter accipiebāt̄,

# Liber

**H**anno. iiii. cypri. **V**idit poni*it*. ix. vissio danielis .x.  
et fini opinione coes ista vissio q̄ h̄ ponit differt ab  
illa q̄ poni*it* i duobz. c. se. h̄ mibi r̄ q̄ ē vna t̄m.  
et maḡ p̄b̄t legēdo l̄bz. **D**iuidif q̄ sic q̄ p̄o describi  
tur excellētia h̄ vñlois. scđo exp̄rūnū z̄mēta ibidē re  
uelate vñtar. et h̄ du  
obca. se. **P**ria i dual  
q̄ p̄o t̄ḡf magnis  
ludo h̄ vñlois i ges  
nerali. scđo maḡ in  
spāli ibi. **I**n dieb ill̄  
**I**n p̄ia pte p̄io tan  
ḡf t̄ps q̄ sc̄a ē reuelat  
rio danieli cū dicit.  
a Anno. iiii. cypri re  
gis psal. scđo reuelat  
riois magnitudo cuz  
b Verbū fuela (b.  
tū). vñtas q̄ vñbo ex  
c Danieli (prum̄f.  
co. bal. b̄ dicit. q̄ val  
thasar erat nomē ei  
scđm. vñz. t. h̄ li.  
d Et vñbū vñm. ad i  
e Et for intelligēdū  
titudo ma. ad iplen  
dū. q̄ nō poterat ipleri nisi dīna vñture et ordinatiōe. q̄  
hec vñlo p̄t̄t psecunōe antiochi et antir̄pi et destruciō  
ne eoz et resurrectōe mortuoz. et videbis. f Antele  
ser. q̄ non t̄m habuit visionē imaginaria. h̄ et intellectu  
alē. ppter q̄ subdit. g Antelligēta ei op̄ ē vñsionē  
ad h. s. q̄ aliq̄ dicat. p̄ba. l. c. s. declaratū ē in p̄i. li. p̄s.  
vel p̄t̄t exp̄ni. Intelligēta op̄ ē t̄c. q. d. opt̄ intelligē  
bois a do eleuari ad h̄ q̄ talia possit intelligi et capi. et i h̄  
pt̄z arq̄tis vñlois in generali. h In die. ul. h̄ poni  
tur excellētia h̄ vñlois maḡ i spāli. et h̄ dupl. p̄io exp̄  
te danielis vider. scđo ex pte angeli appen̄t. ibi. **D**ie at  
xvii. **D**agnitudo at vñlois ex pte danieli oñdit i deuo  
ta p̄patiōe ip̄i. ast hāc visionē. et h̄ vñl. leuina et oro  
ne. et h̄ q̄ d̄. h̄ h̄ In die. ul. ego da. lu. p̄t̄a et miseri  
ani. p̄pli israel. i Trñl. heb. die. in q̄ osidit magnitudo  
austeritas ex pte t̄pis. l Panē des. i. cibū delicatū  
q̄ noñ paneis in scriptura intelligit̄ oñs cib̄. l Nō co  
medi. et ca. et vi. nō itro. i os mei. Et sic p̄z magnitudo au  
steritas ex pte cibi et por̄. Per h̄ aut̄ q̄ d̄. q̄ in trñl. heb  
domadis nō coedit talia ex deuotioe. inuit scriptura q̄  
alits t̄pibz talibz vñebaz. Et q̄ ē vñter p̄z q̄ t̄sc non te  
nebat r̄tā austeritatē i victu q̄tū tenerat in uiueture  
sua q̄i bibebat solū aquā et coedebat legumia ut dictū ē  
i. ca. Lui. ro. ē. q̄ daniel la erat in tanta auēte q̄ poterat  
h̄e virtualia i q̄bz nō cēnt aliq̄ sibi uilicia. et iter. q̄ iam  
erat senex. cū a tpe sue migrationis i babiloñ iñ p̄t̄fissent  
trñ. an. et eēt i. lxx. et maḡ explicab̄. h̄. tāta at austeritas  
nō ē fñada i seuenctute. q̄i possiōes sūt edomate et corp̄  
debilitati. sūt i uiueture q̄i rigēt passiōes. m h̄ ne  
q̄ vñg. vñ. sūt. **V**ngētū h̄ accip̄t p̄ lacrima alicui arbo  
ris aroma ice. q̄ talibz vñgebāt i terra illa h̄ in tpiē ca  
loris. et ad seruacū bonā dispōz corporis. n **D**ie at.  
xvii. h̄ p̄it̄ exp̄rūnū excellētia vñlois ex pte angeli appa  
retēs. et p̄io describit̄ ip̄i. angeli appen̄t. insolit̄ fulgor.  
scđo vidētū terror ibi. **E**di at ego daniel. In p̄ia p̄t̄z  
sie. n **D**ie at. xxi. t̄c. vñb̄ designat t̄ps determinatuz  
hñl̄ vñlois nō solū q̄tū ad anū. sūt in pan. h̄. ca. dictū ē  
h̄ et q̄tū ad diē determinatū. Motaf et p̄it̄ loc̄ cum d̄.  
o **A**lauta su. ma. q̄ ē tigr̄. h̄ ē vñd̄ q̄tūr̄ flumibz  
padisi. et noñat̄ sūt a velocitate cursus a tigride q̄ ē bestia

velocissima. p **E**t le. oeu. me. corporis. sex. mentis.  
q **E**t vidi. vñsōe intellectuali et corporali. q **E**c. vñ  
vñ. angel̄ apparet̄ i spē viri. r **E**st̄ li. vñb̄ p̄io  
describir̄ et̄ q̄tū ad extrinseca q̄ ad vestimentū albū vñli  
neū q̄ designat̄ puritas angelica. et̄ q̄ ad cingulū cū dicit.  
s **E**t re. et̄ acci. au  
obrizo. i. m̄dissim. o.  
vñ. d̄. obrizo ab ob. et  
radio radias. q̄ p̄t̄  
i adianōz sic noiat. p  
zonā aureā et radiatē  
intelligit̄ seruo. cari  
tas. q̄ ageli indissolu  
biliter ligant̄ cū deo  
scđo describit̄ ageluz  
q̄tū ad intrinseca. cū d  
t **E**t cor. et̄ q̄. chry.  
Est aut̄ chrisolit̄ la  
pis coloris marini et  
h̄ scintillas aureas.  
Per tale t̄ḡ corp̄ in  
telligit̄ celū q̄ ē p̄te  
mobile ageloz. q̄ cor  
pus angelī nō infor  
manit ab eo h̄ tñm mo  
uet. Colorat̄ maḡ q̄ ē  
per scintillas aureas i  
tellige stellas q̄ sunt i celo. tertio describit̄ angelū appn  
tē q̄tū ad extremitates d̄. v **E**t fa. et̄ ve. spē fulgu  
ris. an q̄ notā excellēta gl̄e agelice. r **E**t ocu. et̄ ve  
lam. ar. in q̄ notā p̄spicacitas i ageli 2gnitōe. y **E**t  
bra. et̄. q̄tū spē en̄. cādētis. in q̄ signat̄ fortitudē angelis.  
ad opāndū p̄ brachia. et̄ ad monētū se de loco as̄ locū p  
pedes. z **E**t vox. et̄. et̄. et̄. vox multitu. in q̄ designat̄  
tut efficacia vñt̄ ei. ad docēdū boies de oculis. et̄ reue  
landū vñt̄e q̄ vñ. agel̄ p̄t̄ pl̄. docere q̄tū instrudo ho  
minū seu doctoy. Ad eundētū aut̄ maiore p̄dictoy. side  
randū q̄ ageli apparet̄ hoibz i corpibz assūpt̄. ad instru  
endū eos familiarit̄ de occultis. et̄. p̄. p̄uerates corporis  
assūpt̄ significant̄. p̄uerates ageli spūales. et̄ dicas est.  
a **E**di aut̄. h̄ p̄it̄ ponit̄ vidētū terror. et̄ p̄io ponit̄ co  
rū trepidatio. scđo ageli apparet̄ hoibz i corpibz assūpt̄. **E**t ecce man̄. vñc  
iḡ p̄. o. sic. a **E**di at ego da. so. vñl. p̄fere. s. q̄ nō so  
lū vñdit̄ angelū appente. h̄ audunt̄ en̄ loq̄ntē et̄. tñllent.  
**E**li. en̄ vñt̄ q̄ erat̄ cū daniel viderū solū agelū apparet̄  
et̄. ex cui vñsōe territi fugerūt. et̄. vñc dicas h̄ nō vñdile vñ  
sionē. q̄ angelū loq̄ntē nō audierūt. nec intellexerūt ea  
q̄ fuerūt reuelata danieli. h̄ est q̄d. d̄. b. **P**orto vñt̄ qui  
erat̄ meci. t̄c. et̄ p̄z ex dictis vñz ibi. b **E**t si rem. for  
in me. q̄ terror redidit̄ mēbra exteriora frigida. et̄ tremē  
ria. ppter recursum sp̄ritus et̄ sanguis ad cor. q̄tū talis re  
cursum fit in passione tumoris. c **H**z et̄a spē mea  
mutata ē in me. q̄ ex timore pallor cauſat̄ in facie. ppter  
recursum sanguis ad cor ab exterioribz membris.  
d **E**t emarcui. t̄c. q̄ p̄ timore numiū h̄ fit aliq̄ stupi  
dus. et̄. tñl. ip̄t̄s se mouere. e **E**t audi. nace. ster. t̄c.  
q̄ ex timore nō poterat stare. f **E**t ec. man̄. h̄ poni  
angeli p̄fortatio. et̄. h̄ dupl. q̄ p̄io p̄fortat̄ et̄. impfecte.  
postea p̄fere. q̄ p̄cessus ē debū. de ip̄fecto ad p̄cessus  
scđa p̄s incip̄t̄ ibi. h̄ loq̄ref mibz. **S**ymū aut̄ facit tam  
gendo ip̄m. et̄ leuādo aliq̄tūlū. et̄. h̄ est q̄d. d̄. b. f **E**t  
ecce ma. angeli. g **L**etigit me. sonādo. h **E**t  
erexit me sup̄ genua mea. aliq̄tūlū eleuando. i **E**ti  
pit ad me vñb̄ p̄sonādo. l **D**aniel vñt̄ desiderior. Q  
re at daniel dicit̄ ē vir desiderior dicit̄ ē. tñca. l **I**n  
tellige vñba mea t̄c. i q̄ p̄fortat̄ et̄. q̄tū ad mentē. s. t̄c. vñ

# Danielis

ad corpus cum diceret. Et ista i gra. tuo. id est recte et recta facie est celum. sed est ei gratias vestras. alia est anima sua stat super pedes vestre. et iesita ad terram. In quo dicitur. in ista stet tremens. quod in mutatio fui in corpore et procedet in tunc nodum adhuc transierat.

o Et ait ad me. non mi metuere daniel. quod non appuli ad malorum ciendum cibis. sed magis ad docendum te illa quod consideras scire. et hoc est quod p. Quia erit subditus.

tum ad intelligendum illa quod per videtas. et vix. et non intellexerat ad plenam et dictum fuit sic illud vobis si sunt. vix. et tu pebas ad vobis et si erat qui interpretaret. vix alii. Ad intelligendum si voluntate dei circa ea quod est rectura populo tuo et quod est idem reddit. q. Ut te afflixi. et co. dit u. et per hoc oculo tua certe exaudire coram deo. et per nos dina vita tibi fuerat. et Exaudi. si est vobis tua res. sed regatu populi et capititate babylonica. sed hoc est. quod in via fidei illa erat data. anno circi. et ista autem oculo daniel et afflictio eius est locum angelum. facta sunt annis circi. et ex dicto isto. et ex te si fuit exaudita oculo daniel est regatu populi. et anno p. et ann. Domini quod inde fuerat in babylone per regnum. et anno circi ad illos qui cum rechabitarum fuerunt. Illi vero qui in subiecto iacobini precepit fuit translati obsides et non damente et alios non semper regio dicitur ibi. et anno. Illi vero quod sunt se dechitae fuit translati fuerat ibi. et anno. fini illa separatio. quam secundum sicut iudicio meo birete. s. c. et. et quod nos nullum tempore videbat fuerat natus in babylone per maiorem parte propter quod afflictionem ad timendum in terra babylonis. et per possessionem quod ibi acquisierat ipsi vel prius eorum. et per exercitos quod ibi acceptant et filios quod ibi generatur. Et ipso anno illius data est circumstans et in terra babylonis bini p. et ann. et pl. et vix et scolastici. huius. et per quod tiebat daniel ne totum negocium de eductu eorum in ultimis ipedure. Et ipso orabat daniel anno circi ut hoc impedi. metu tolleretur. et fuit exauditus. et hoc est quod dicit angelus. s. Et ego ve. pp. f. tu. amicula. scribi quod tua petatio sit exaudita.

t Primum. atque per te. et ad evidenter hoc considerandum quod angelus quod per misericordiam principes illorum. et hoc roabilis. quod si sollicitus de bono earum. non nostrarum ordino ipso sic. sed ordino principes. Considerandum est quod sic enim toni puerice peste vnde angelus bonum quod prius ad pueritatem bonum illi pueritatem. ita peste enim angelus malum quod prius ad inducendum boles illi pueritatem ad malum. Dicitur igitur aliud quod iste principes per vestrum angelum malum quod filios inservit ad timendum in babylone ex caritatem quod est ratio pueritatem. et ipso deo non restitutus. et diebus orationis daniel qui orabat per regatum populi ultimum. et per nos restituimus daniel bonum. qui pueritatem orationis daniel coram deo. et hoc est quod angelus danielis dicit. t Primum. re. p. et scilicet. mihi. et. diebus. et in eis tempore duravit oculo daniel et afflictio vestrum ex pueritatem. Hoc est ergo. vestrum. et moraliter. dicere quod fuit bonus angelus quod per erat regis pueritatem qui videbat ex misericordia filiorum isti per misericordiam vestrum. et modis suerit ad cultum et fidem vnde dicitur. et ipso interpellabat deum ut permaneret in pueritate. Ondes in specie diuina bona quod est deuenire. Atque angelus sanctus deo. et sustinere angelum seruo quod repudiat daniel oculos deo proprio coram deo. non nisi ut angelos letos est. et metas voluntatis simpliciter. quod voluntates eorum sunt formes diversae voluntatis. quod sunt futuri. igitur quod de deducitur. et aliqui considerando deum de aliquo futuro circa pueritatem quibus pueritatem allegant.

ba quod ego loquerer ad te et ista in gaudi tuo. Nunc enim est missus ad te. Cuius dixisse in primo ne istu steti tremens et ait ad me. noli metuere daniel. Quod ex die priori quod posuisti cor tuum ad intelligendum ut te affligeres in specie dei tui ex auditu si est vobis tua et regoveli ppter similes tuos. Princeps autem regni puerorum restitutus in viginti et uno diebus tecce michael unum de principibus primis vestitis vestit in adiutorium meum et ego remanshi ibi iuxta regem et ego remanshi ibi iuxta regem et merita tua sunt sic dicitur resistere adiuvantes huius qui reuelat eis spiritus domini voluntas simplex concordans in ea.

v Et ecce nichil unus de pueris qui erat spiritus angelus qui loquens baro qui erat princeps totius synagoge. sicut enim piceps totius ecclesie. et iste solus perat filius iste qui erat in pueritate. sicut ille qui loquens daniel. sed est peratus oblio filii iste vobis est enim et invenit puerabat bona filiorum iste vobis est ppter quod audiuit illud angelum qui peratus vobis est eorum. sicut eo qui erat in pueritate. et hoc est quod subditus dominus michaelis vestit in adiutorium meum. et ego remanshi ibi iuxta regem offerens puerum tuos. y Juxta regem puerum iuxta angelum qui peratus pueris mihi resistet in modo predicto. sed ut dicit angelus danieli ad offendendam quem tam tardauerat ad denunciandum exaudiri oportet.

a V. et do. te quod vobis est regem. Et hoc est quod subditus dominus michaelis vestit in adiutorium meum. sequitur. i Et ego remanshi ibi iuxta regem offerens puerum tuos. y Juxta regem puerum iuxta angelum qui peratus pueris mihi resistet in modo predicto. sed ut dicit angelus danieli ad offendendam quem tam tardauerat ad denunciandum exaudiri oportet.

b V. et do. te quod vobis est regem. Et hoc est quod subditus dominus michaelis vestit in adiutorium meum. nec solus ea quod fecerit sed et tepe attiochus et paphensis. sed et qui venit a sassi fine mundi tunc ante regem puerum. et ppter quod sequitur. b Quidam adhuc vixit dies. menses diversi in plena totalitate. c Cuius loquens ponit ratione puerum danieli. et dividit in duas partes. quod puer facit quod dicit est. Icio subiungit etiam sui testem a danieli ibi. et nunc reuerteretur. Circa primum de sic. c Cuius lo. am. an. s. huius cemodi vobis. d Debet regnare. et ter. qui non potest sustinere aspectum fulgoris angelorum apparet. et hoc factum est ut daniel ei postea fragilitate hois recipit virtutem angelorum. e Et ecce qui sicut ille. sicut ho. sed angelus appensus in specie hois. f Lett. la. me. et possit loqui ppter quod sequitur. Et apries os meum locutus est. t. et. sequitur. g Omnes in vobis et dissimilati. sicut pagani mee et. i. uictorie meborum in meorum ppter defectus sagittis et spiritali recurrent ad cor. et expassione mortis. ppter risus isolatus angelus apparet. sequitur. h Kursus ergo terrenus meus qui visus hois. haec tunc angelus apparuit in forma humana specie alterius quam angelus. In prate eius angelorum est per corporis assumpcionem transmutare defacili. sicut et apparet ei angelus ad ipsorum magistrorum portando. ppter quod subditur. i Et post me et puerum ita. sequitur. l Cuius lo. me. omnia sapientia et fortalitia. sequitur. l Et ait angelus s. danieli. m Vnde quod scis quod vobis ad te quod deo. ego vobis ut osiderem tibi oculos tuos et audire. et aequaliter sunt supra tibi nouissimus. et illud dicit est magis praeditus. n Et nunc reuerterebus et exprimitur causa quod est oportet ut credere a danieli et rediret ad iterpellandum coram deo per puerum istum. ne rediret ei deo babylone ipedure per angelum qui perat pueris. et hoc est quod dicit. n Et nunc reuerterebus in specie dei. o Et puerum puerum. puerum. quod quando puerum est puerus est angelus qui pueritatem ostendit coram deo. et merita ipsum. et dicitur est. p Lumen ei egredie. ap. p. et. grecorum. i. angelus grecorum. sed ut in pueritatem angelus loquens datus. quod in pueritatem. et facies metuens de bellis puerorum et grecorum adiuvantes. q Veritatis. et angelus reuertar credendo a te. r Annuntiatio. t. u. et. u. pueritatem dei misericordia reuelata quod reuelatio est quod in pueritatem dñe scitur. Annuntiabo tunc vobis illa quod desideritas scire. s Et ne ad me est vobis his quod spectat ad pueritatem. puerum istum. t Vnde mihi pueritatem. et quod sic dicitur est michael erat principes totius synagoge generaliter. Ego ait regem. in. c. p. et. offisa est emunietia vobis. sa. XI. quis ut dicitur est. h oculi circa illam visionem declarant et timet la veritatem. et dividit in duas partes. quod puerio ostendit futura violentia puerorum electorum. scilicet finalis victoria electorum

Liber

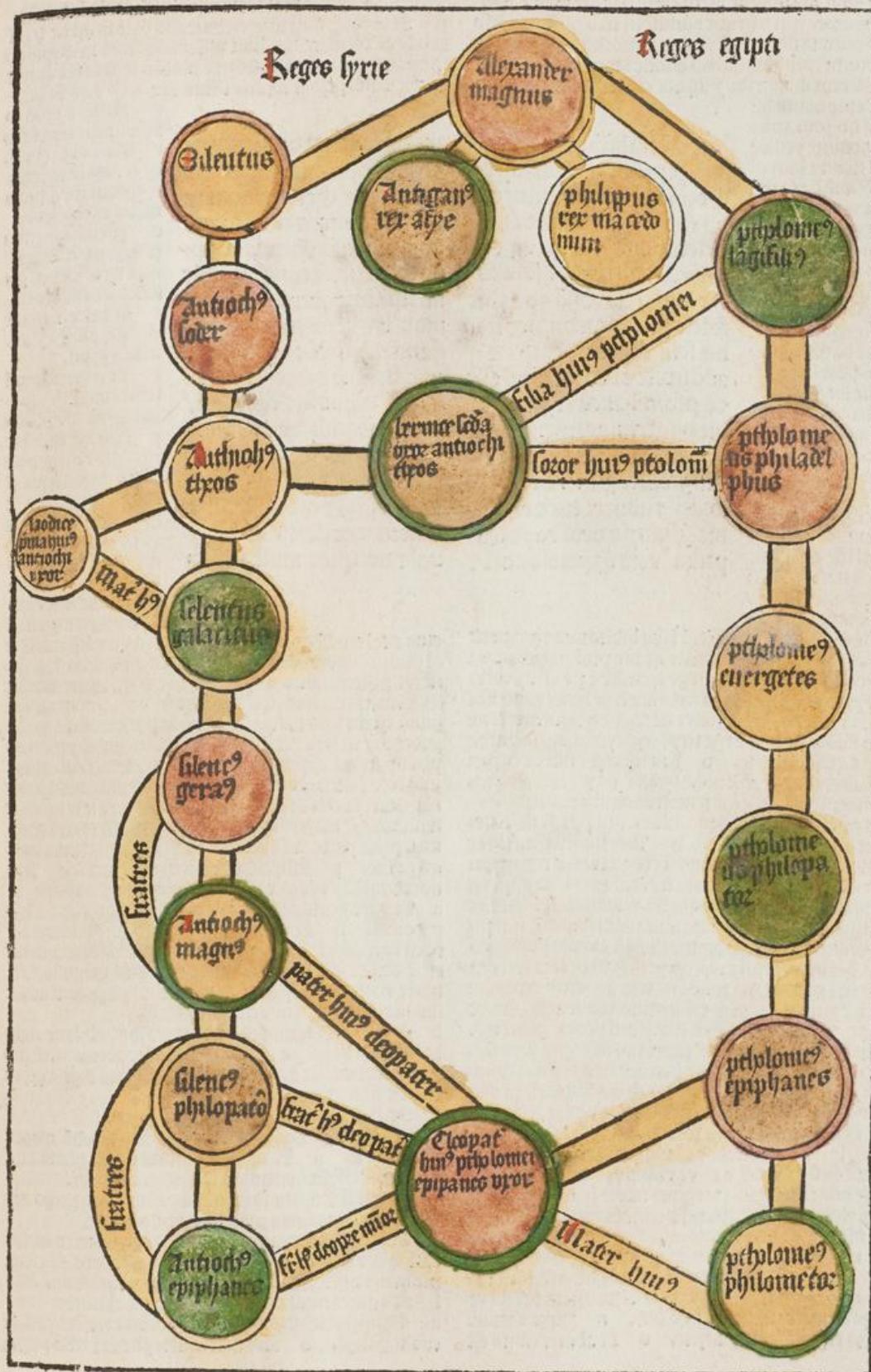
cōtra reprobos.ca.se.  
In tpe aut illo. **P**ra  
diui. dī i diuis qz pia  
mo explicat pcess⁹ re  
gū play i breui. scđo  
or⁹ regni grecor⁹ et b  
et sic pñetiat ad atio⁹  
chā epiphaniē q̄ fuit  
de reg⁹ grecor⁹ fuit eri  
am figura antropi de  
q̄ è pncipalitero. et  
videbis. sed a ibi. sur  
get vō. dīc ḡ pñio sic.  
**I**go autē q̄ inf  
fecit balthasar. et s.  
dictū ē in f.v. cap.  
**b** **S**tabā vt sfortia  
**c** Et (ref regnū ei⁹)  
roborare. alij expo  
nunt di. q̄ ista v̄ba  
daniel q̄ orabat p d  
rio q̄ iū m̄tū pono  
tam. et en de lacu lec  
us liberavit et dīcim  
ē.s. vi.e. t̄b̄ et dīc gl  
iterlishb nō v̄verū  
qz v̄ba immediate pce  
dēta sunt v̄ba angel  
loqñs danieli. et v̄  
sū ē. **G**ilt v̄ba imedi  
ate seqñtia q̄ copula  
tur ad ista p dictiōe  
coquatur. et vide

bif. et id oīm ē. q̄ ista sūt v̄ba āgeli loqns cū danielē qui  
offerebat p̄ces danielē corāz deo. vt vñlū ē. et iō sic daniel  
st̄bat p̄ firmatioē dñr̄q̄ orādo p̄ ipo. ita sūt angls p̄  
ces danielē offerēdo et etiā alīs modis. q̄r effaciōr̄ ē v̄  
angeli q̄b̄ boīs. d Et nūc ē danielē. l de reḡ' medoz  
et p̄s y seq̄. e Ecce adhuc tē. P̄um' fuit c̄y' q̄suc  
cessit p̄dīctio dñr̄o anūculo suo. sc̄ds fuit c̄abiles fili' c̄y'  
ri. terri' fuit d̄ iñ' h̄ukasp̄. in c̄' āno. vi. sc̄sumatū ē tem  
piū et b̄. q̄. elde. v̄. f̄z op̄utatiōz latior̄. s̄. posita. c. i. c. et  
ibi ip̄obatā. Vocat̄ at h̄ reges p̄sudis. q̄r ls̄ ēt vñlū q̄gnū  
medoz et p̄saz. th̄ c̄y' q̄ tūc reḡabat transfluerat caput  
moarchie ad glas. a q̄b̄ p̄io fuetat p̄mō. Ista at vñlo  
sacra ē danielē āno. u. s̄. c̄y' et vñlū ēi p̄l. x. f Et q̄  
tus dirabat op̄ib̄ numis sup̄ oēs. iste fuit verres filius  
dñr̄. in latīnoā q̄ fuit potētissim⁹ resp̄ci p̄cedētiā. et vi  
at nov̄ subiungauit greciā reḡ p̄saz. et b̄ vñlū ad tpa alepan  
di magni q̄ p̄p̄b̄ poslea ē regē p̄saz bellauit. et b̄ ē q̄d di  
citur hic. g Et si īualuerit tē. p̄dīct̄' rex̄ p̄saz  
b̄. Cœtitabit oēs. bellatores. l. q̄s votari īuentre.  
h Adiutor reḡ. gre. q̄d sibi subiungauit. l. z̄t p̄' ista rex̄  
fuerit p̄les alij reges i p̄saz fin latīo. s. i. r. v̄log ad alepan  
drū magni q̄ sterfecto dñr̄o moarchiā p̄saz trasfult ad  
grecos. et āgls loqns danielē illos omisit. q̄r iste rex̄  
dedit occasiōne grec̄ bellidi ē p̄saz. s̄m v̄o opinione he  
breor̄ quās. secut̄ sū. i. c. et q̄s iudicio meo viole p̄m⁹  
q̄ttuor reḡi vñlūs q̄b̄ sit h̄ mētro fuit c̄y'. sc̄ds vo c̄  
buses fuit el̄. terri' assuerit marit̄ bester. q̄t̄ vo dñr̄us  
fuit assuerit quē debellauit alep̄ader mag. et eo q̄ repe  
bat ab eo tribūnū op̄idēs i potētia sua et dñvittis. et sic nō  
opt̄ dicere q̄ āgls omiserit aliquē de regib̄ p̄saz a tēpe  
c̄p̄ vñlū ad alepan drū magni. s̄m el̄ op̄utatiōz latior̄ mar  
doce. s̄lū. cclvii. an. q̄s fuit exaltat̄ ab assuero vt oī  
sū ē. s. i. r. c. q̄d v̄ ip̄ossible vt ibi dictū ē. l Burg. vo  
h̄ sit ponit̄ oī regū grecor̄ q̄tū admōarchiā. q̄r ali etat

psaz. **E**nī aut̄t docerē te  
q̄ vētura s̄e pplo tuo i nouis  
lūmis dieb⁹ qm̄ adhuc vīlio  
i dies. **C**ūq̄ loq̄reñt m̄ hu-  
iūscemōi vērō deieci vultū  
meū ad t̄rā t tacū t ecce q̄  
si silitudo filij hois̄ tetigic  
labia mea t apies os meū  
locutus sū t dixi ad eū q̄st:  
bat ī me. **D**ñe mi i viliōe  
tua dissolute s̄t p̄ages mee  
t nibil i me remāsit vītiū t  
quō poterit su⁹ dñi mei loq̄  
cū dño meo. **N**ihil n. in me  
remāsit vītiū. s̄z t halit̄ me  
us itercludit. **R**etsū ḡ reti-  
git me q̄li vīlio hois̄ t p̄for-  
tauit me t dixit. **A**oli tumet̄  
vir desideriø par tibi. cō-  
forzare testo robust⁹. **C**ic⁹  
loq̄ret mecū qualui t dixi.  
loq̄re dñe mi. qr̄ confortasti  
me t ait. **N**ūqd scis q̄re ve-  
neri ad te t nūc reūtar⁹. **V**c  
pliēt adūsū principē psarū

**C**ū enim egredeter appa-  
ritus p̄ceps grecor̄ venies  
⁹. Verūtū annūciabo tibi qđ  
exp̄slū ēi scriptura vitatis,  
⁹ ⁊ nēo ē adiutor mei i oībus  
hīs nisi michael p̄ceps vē  
**E**go ac̄ a p̄io .XI.  
āno dñi medi ſta-  
bā vē p̄forataref̄ tro-  
boraref̄ ⁊ nūc vitatē annūci-  
abo tibi. Ecce adhuc tres te-  
ges stabūr̄ in p̄ſide r̄q̄ttus  
ditabīt̄ opib⁹ rumijs ſuper  
oēs ⁊ cū ſualuetit diuitijs  
ſuis p̄citabit oēs adūlum  
regnū grecie. **S**urget vero  
⁹ rex fortis ⁊ dñſabif̄ p̄tāte  
multa ⁊ faciet qđ placuerit  
ei. **E**cum ſtereat ſtereat̄  
regnū eius ⁊ diuidet̄ in q̄t  
tuor vētos celi ſh nō in po-  
ſteros eius neq̄ ſm potēti  
am illi⁹ qua dñſatus ē. **L**a-  
cerabit enim regnū ei⁹ etiam  
in extēnos, excep̄tis hīs.

# Danielis



# Liber

a Et fortabitur sicut dictum est in hac pte tangit pccus regnum egypti et syrie, et dividitur tres ptes, qd pto tangit historiam istorum regum usq ad antiochum magnum qd fuit pto antiochi epiphanius, sedo exinde tangit historiam de regno antiochi magni ibi. b Iuli autem ei tertio describit annio antiochi epiphanius regnum ad qd principia litter intendant venire ibi. c Et stabit in loco eius pto, rex austri id egypti, qd primus rex qui successit aleandro secundum ptolomeum lagi filius fuit vir prudens et fortis multum dilatavit regnum suum.

b Et de principiis eius pualebit suu, eu et c. qd sic intelligendum de principiis eius, i.e. de principiis ab eo descenditibus alijs erit posterior eo, qd ptolomeus philadelphus filius eius fuit eo posterior et duxit et sapientior, vii tempore eius, i.e. in terptem transstulerit scriptura i alepharia, et tantum amato sapientie fuit qd liberos omnes gentium sua biblioteca congregauit sequitur.

c Et post suam fidei, qd iste ptolomeus philadelphus multum deplicerat regem syrie, sic et pto eius, h. voluerit sine posse in bello et sibi federare regem syrie dabo sibi suam filiam uxorem nois bernice, et sic regnum syrie acqueret ne poterit suis, h. qd subdit hic.

d Filius regis austri, i.e. egypti et hemet ad regem aeglonis, i.e. syrie, f. Facere amicis am, inter premum et maritum per matrimonium predictum,

g. Et non obstat fortis brachium, i.e. filia regis pto, non tenet fortitudine regni syrie, h. Nec statim, et i. filius et ea nati non obtinebunt regnum sic cogitauerat rex egypti ptolomeus philadelphus, et dictum est. K. autem ei fuit, qd antiochus theos rex syrie hebas aliam uxorem nois hadice, et ex ea filius nois seleucus galenus, ista autem laodice qd fuit prima uxoris antiochi theos separata est qd ancilla postea copulata est ei bernice filia regis egypti, et tunc postea recepta fuit ab eo in gratiam, et ipsa times ne iret a marito expelletur cum filio suo, p. bernice et filio suis, id marita suu veneno interfecit, et bernice cum filio suis occidi percussa, et sic filius eius seleucus galenus patri suo in regnum successit, h. est qd dicitur. Et tradidit ipsa sibi bernice filia regis, qd tradita fuit ad mortem, et ipsa fuit.

i. At qd adduxerunt eam adolecentes eius, i.e. dominicelli qd venerant eam ea de egypto in syriam et erat in comitatu eius, qd tota familia eius interfecit eam cum ea, h. Et qd interfecit eam in tempore matris eius, qd in tempore eius cum ea veneno tunc ut videris, i. Et stabit de germe eius, qd ptolomeus euergetes frater ptolemaeus bernice et filius ptolomei philadelphi, qd processit ex eadem radice cum ea regnauit post premum in egypto, et sic stetit in regno loco pto sui, m. Et ve, cum exercitu, qd ad vindicandum mortem sororis sue bernicas, congregauit exercitum magnum et fortis, et ingressus est regnum syrie, et interfecit seleucus galenus ibi regnante cum matre sua, h. est qd dicitur, n. Ingredieruntur principia regis aeglonis, i.e. syrie, o. Et abutit eis, id est

seleuco galenico et matre eius quibus obprobria intulit, p. Et obtinebit, qd uite victorie, eos occidit, qd tunc habita haec victoria etiam audiuit dissensionem oram in egypto, id festinanter reuerens est de syria portas secum idola aurum et argenti, et talia preciosa iocalia illius rae, i.e. qd dicitur hic,

q. Incepit deos eorum et sculpsita, obiecta, r. Vasa quoque, i.e. s. et c. captiva ducet in egyptum, ipse, s. prolo meus euergetes,

s. Preua, aduenire, regem aeglonis, i.e. aduenire regem syrie seleucus, g. leticium ut videris est, t. Et intra in regnum, v. Rex au, i.e. iugum, stru, i.e. egypti,

x. Et inuenit in terra sua, demera tunc et spoliata Syria mo pto, y. Filius autem eius, hic ptolemaeus regis antiochii magni qui turritus selenui galeria regis syrie, et dividit in duas partes, qd pto omnibus qualiter pugnat, ut contra ptolomeum philopatorem, sedo qd liter pugnatur, et filius eius ptolemaeus epiphanes, abi. Conuerteret rex aeglonis, Et ea primus considerandus est mortuus seleucus galenico regis syrie, et ptolemaeus, duo filii eius qui tunc erant pueri creuerunt se seleucus ceranos qui erat priogenitus, et antiochus maginus qui erat secundus natus. H. mortuo autem ptolomeo euergetes ptolemaei iterfecerat, i. mites, et vissus est regnante ptolomeo philopatore in egypto loco ptois sui ptolomei euergetis, duo fratribus ptolemaei monerentur et tunc pluit ad vindicandum mortem ptolemaei in infra breve tempore seleucus ceranos moritur est et sic antiochus magnus soli unitus ad pugnandum contra ptolomeum philopatorem, tunc antiochus vicit fugit de capo, hoc est qd dicitur hic, y. Filius autem eius, s. seleucus galenici, z. Pro vocabuntur, s. ad vindicandum mortem ptois, et tempore ipsoz,

a. Et ergo, mulier, et pto, ad pugnandum ptolomeum philopatorem, b. Et veniet operans, qd ardens, et mittetur bellicus cum rege egypti, seleucus ceranos frater senior moritur est, et audita morte, frater eius antiochus magnus festinat venit de babylone, et cum exercitu pugnaret aduersus ptolomeum, et hoc est qd dicitur,

b. Erat ipse, a. inundans et reuertens, s. de babylone audita fratris morte, c. Et ptolemaeus regis aeglonis, i.e. antiochus magnus regem syrie, d. Et pugnans rex austri, rex egypti, e. Ingredietur obuiam antiochii magni,

f. Et pugna, aduenire regem aeglonis, i.e. antiochus magnus regem syrie, g. Et preparabit multitudinem militorum, qd sit multitudine exercitus antiochii, h. Et dabat multitudine in manus eius, qd exercitus antiochii deuictus fuit a ptolomeo philopatore,

i. Et capiet multitudinem, qd multos de exercitu antiochii cepit viros, l. Et exaltabitur cor eius, s. id est cor ptolomei philopatoris propter victoriam habitam,

j. Et deciderit multa milia, s. de exercitu antiochii, a. Et non pualebit oino, s. qd non potuit cape antiochii, s. evanescit et fugit, b. Conuerteret illic ptolemaeus describit pugna

# Danielis

antiochi magni contra proloemet epiphanem. et dividit  
in tres pres. qz pto facit qd dictu e. sedo ponit qdca in  
cidens ibi. filii qz certio reuertit ad propositum ibi. Et rem  
er. Circa primum considerandum qd antioch' magn' deuictus  
a prolometo philopatore. et visus est. ut posset vindicare  
obprobriu iua inimicu.

rexit qd prolometo epi  
phane regnante i egypto  
pro loco pris sui de  
functi. iis prolometi  
philopatore. et b e qz  
b. Conuerteret de his  
ter aqlonis. i. antioch'  
ep' magni ter syne.

c Et pportabit multa  
multoma. qz pti. i. i  
pugna quā huerat co  
tra prolometi philo  
d. Et i fine pportore.  
tpm annoqz. i. p. i  
magnum tpm mortuo  
philopatore pdicto.  
e. Et pportans. si iste  
antiochus magnus.  
f. Cu ex p. ex m  
titudine bellator.  
g. Et opibz numis.  
et abudantia pecunia  
ta et virtutiu.

b. In tpibz illi mlti  
plurēt aduersus re  
ge austri. i. prolometo epiphane  
ge austri. i. prolometo epiphane. qd philip  
pus rec macedonu. federat. antioch' mag' inuadebat e  
gypti cu eo tali pacto qd qlibet eoy p. et ciuitates p. p.  
quiores regno suo qz possent acqirent in egypto.

i. Filii qz. b. p. qdca incides illi' tpm. qz p. prolo  
meto epiphane. omias qd erat sacerdos i indea fugit i egypto  
pti. d. le velle implere p. p. et p. i. tpm. In die illa erit al  
tare dñi in medio terre egypti. i. o. honorifice suscepimus  
est a prolometo epiphane. et fecit ei tpm sile sepio hie  
rolophiteano. et b. et qd b. danieli b. i. Filii qz p. p.  
uaricatoz pp. tui. pp. isri. de qlerati natus daniel.

b. Et tollent vi i pleant visione. i. es. pdicta. Dicatur  
autem filii p. uaricatoz. i. de nero p. uaricatoz. qd si erat  
eis lucu tpm edificare et hostias offerre extra hierusalē  
pp. b. in p. aspecti. eoy subdit. i. Et corruerat. quia a  
romans postea destruktus est illi templu et ciuitas i. qua  
erat. qd vocabat tunc ciuitas omne. m. Et veniat. hic re  
uertit ad p. positiu scz ad d. escribendu pugna. atiochi ma  
gni i prolometo epiphane. et b. et qd b. vic. Et n. rega  
glonis. i. antioch' magn' ter syne. et alio rege pdicto.

n. Et pportabit aggerem. i. facit p. portari p. multitudinem  
exercitus sui. o. Et capiet r. b. munirissimas. i. ciuita  
tes qd reges egypti cepant p. ins in regno syrie et eas  
munierat et melius possit eas tenere qd rege syrie.

p. Et brachia austri no sustinebunt. i. forces milites egypti

pti positi in pdictis ciuitatibus ad eas custodiendu non

poterit eas tenere. q. Et sur. electi ei' ad p. resistendu

qd magni principes de egypto voluerunt succurrere illis

qd erit obsecru ab antioch' in ciuitatibus predictis.

r. Et no erit fortitudo. qd no poterit eas succurrere.

s. Et fa. ve. sup e. i. o. prolometo.

t. Qulta placituz

sua. qd ciuitates pdictas recuperavit. v. Et no erit qui

ste qd fa. el. i. reg. syrie. x. Et sta. in ter. inclita. i. urini

et iudea qd b. incita pp. cultu diuinu. et resire. qd antio

chus ibi honorifice suscep' e. y. Et p. i. ma. el. qd qa

inde abstulit p. sidu prolomet. reg. egypti. etos qui faue  
bant sibi. z. Et po. fa. suam. i. totam attentionem.

a. Et re. ad tem. vni. reg. el. i. reg. egypti. qd no sufficit  
antioch' mag' recuperare ciuitates et loca pdicta. s. voluit

obtinere totus regnu egypti. verut. qd pp. d. qd b. no po.

terat b. tute armoru.

i. o. siluit facere pacem  
cu prolometo epiphane  
ne. t. querere bonu eius  
pp. qd dedit ei filia  
i. cleopatra i v. et sic meli posset in  
gredi egypti. thoc e

a. Recia (qd b. facie. cu eo. qd antiochus magnus) recta re  
cta cu prolometo fm  
apparentiam tantu.

b. Et filia se. i. o. nu  
mero seminarum.

c. Da. c. s. cleopatra  
d. Et euettar il. o. id e decipiat occasio  
ne filie his igrassum  
familiariter intra egyptu  
ptu ut sic possit capere

e. Et no stabis. cu. scz fraudulenta anno

f. Nec illi erit chi. scz regnu egypti ut  
cogitauerat. qd dices

egypti p. p. et fraudem antioch' et caui se habuerunt cit  
ca en. silt filia ei' cleopatra magis fuit marito suo regi

egypti qd patr suo antioch'.

g. Et p. uertet fa. su. ad i  
salas qd antioch' magnus videt s. defraudatis aspe obtine  
di regnu egypti. uertit se ad debellandu insulac alie.

b. Et capi. mul. de illis insulis. i. Et cessa. fa. princ.  
obpro. suu. i. se. pm. qd b. faciendo p. c. aut. obp. ob. suu. suu

insule eni asie erat. federate romanis. i. ab eis missus  
et scipio ap. etianus qd antioch' qd uenit ei'. et de capo

fugauit. pp. qd subdit. l. Et obpro. ei' p. uert. in ei'.  
id e in antioch' hec at exp. o. v. esse o. tia textu. qd p.

b. antiochus no fecit obprobriu suu cessare. s. magis au  
geri. pp. b. recurrent ad l. ram hebraicu qd talis e. Et re

duce. d. obprobriu suu sup e. qd pp. blasphemias  
contra deu incurrit dictum obprobriu. et absqz obpro  
brio suo reddet ei. quia nihil deperit ipi deo pp. blas  
phemias antioch'.

l. Et p. uer. faci. su. ad impe. ter. sue. quia fugiens de asia  
voluit ad tetram suam redire.

m. Et impinget. quia in ipo reditu oculus fuit in te  
plo nance. q. Dach. i. ca.

n. Et no inueniet. qd ipo et qui eum eo erant diuini fues  
runt membran. ita qd eus cadaver non fuit cognitus  
neq sepultu. dicunt tamen aliq qd in dicto reditu oculu  
fuit pugnans etia elymos. i. q. i. ca. q. Dach. loquitur  
de antioch' epiphane eius filio.

o. Et stabit in loco eius vilissimus. i. seleucus fili' ei'  
senior. qd pp. inertiam dicit hic vilissimus.

p. Et indigens deore regio. i. honore regali.

q. Et in paucis diebus p. teret. qd partu regulante.

r. Non in futore nec in p. elo. quia non fuit h. b. illi  
cosus nec militaris. s. Et stabit in loco eius deope  
cerus. i. dic consequenter agit de regno antioch' epiph  
ane qui fuit figura antich' isti. et dicum est. de quo prin  
cipaliter agitur hic. Ad evidenter ait eoy qd sequitur

# Liber

Ciendū qd stud qd est figura vel signū optet q si res a  
l qd enī qd mū il ē nō pōt esse signū ali⁹ vel figura et  
iō illd qd est figura vel signū ali⁹ pōt duplē cōsiderari q  
ad p̄n⁹, enō mort ē figura tñ vel signū, alio mō et res  
qdā u se; tñ figura ali⁹ sicut circul⁹ pēdes aū tabernā  
pōt cōsiderari vt est li  
g: si vni exqz i cella  
rio tñ vel pūt est si  
gnū vni tñ et est  
res ali⁹ in se. zilla at  
q dūcunt de figura vñ  
tribuet ei honor regi⁹. Et  
veniet clam t obiuebit re  
gnū in fraudulanti⁹ t bra  
chi⁹ pugnatis expugnabū  
tur a facie eius, t p̄teretur  
qñ figura dicit tñ  
in agnitione alienus.  
illa aut q dūcunt d  
ligi⁹ vel figura sedo  
mo, verificantetro  
qñz d e re q figura ē  
et de eo e est figura.

Fili⁹ mō est in lacra scriptura, qz scaliqd dicat de aliqz  
est figura alteri⁹ tñ, atqz sensus Iēalis ē vñ tñ, s. de illo  
cui⁹ et illa figura sic de salomone et ē figura xp̄i tñ, dici  
tur illd p̄s. Et diabol⁹ a mari vñqz ad mare t a flumi  
ne vñqz ad terminos ōbis terraz, t lo solū vñficiat de xp̄o  
ad lām nō de salomōe cui⁹ regnū solū fuit in iudea. Et  
illd qd dī de aliqz fin le t vñ e figura alteri⁹, illud vñficiat  
ad lām de vñqz, atqz principi⁹ de illo e est figura, sic d  
salomōe dī. Paral. xii. Ip̄e erit mihi in filii, t ego ero  
illl in p̄em, qd vñficiat de salomone t po, cui⁹ salomon  
erat figura, s. principi⁹ de xp̄o q est fili⁹ natural deu. salo  
mon aut fuit fili⁹ ei⁹ p adoptionē ḡe, saltes in principio  
regni. Sile dīm ē in posito q antioch⁹ illūlīs q eit fi  
gura antip̄i, pōt duplē cōsiderari, uno vñ et figura an  
tip̄i tñ, t sic ista q dūcunt de antiocho verificant tanū  
ad lām de antip̄o, alio mo pōt accipi vt ē figura anti  
xp̄i t cū b vñ fin le eit aliqd, t sic illa q dūcunt de xp̄o ve  
rificant de vñqz, de antioch⁹ tñ imp̄fect⁹, t p̄fect⁹ de  
antip̄o cui⁹ ē figura, sic dūcunt ē, s. xiiij, qz ea q dūcunt  
funt vñficiant de vñqz. In b.c. aut aliqz dūcunt de antip̄o  
dīcito isto duplē mō, tō dūcunt in duas p̄es.  
qz p̄: io ponitut ea q dūcunt de antioch⁹ fin le t vñ e fi  
gura antip̄i, t sic vñficiant de vñqz, scd ea q dūcunt d  
antioch⁹ vt ē figura antip̄i tñ, t sic vñficiant de solo an  
tip̄o ibi. Et faciet rex fin vñficiat tñ. Prima in tr̄s, qz  
p̄io osidū q̄liter obtinuit regnū syrie fraudulēter, scd  
agit de pugna antioch⁹ ttra prolometor⁹ nepote suū ibi, t  
brachia, terro q̄liter pugnauit 5 filios tsrl. ibi. Et cōcuerre  
tur in terra suā. Circa pr̄mū sciendū q antioch⁹ magn⁹  
de q dūcunt ē dnos filios habuit, vñqz q vocat⁹ est selēuc⁹  
philopator t fuit primogenit⁹, ali⁹ aut vocat⁹ est antioch⁹  
bus epiphantes vel illustris, qd idē ist tille traditus ē  
romanis obses p̄ p̄s suo ne a fidelitate romanoy rece  
deret. Mortuo igit̄ antioch⁹ magno vt dūcunt est, succes  
sit ei in regnū selēucus fili⁹ eius primogenit⁹, de q dūcunt  
est hic q fuit vilissim⁹ t indign⁹ honor regio, ppter in  
erciam suā, igit̄ antioch⁹ epiphantes q̄erat romē obses  
audita morte p̄s sui t sc̄ies meriti fratrii sui regnans  
t, occulē recessit de romē sine sc̄itu senator⁹ t cōtē  
dūcunt historiographi. Aliqz ait, dūcunt lz pauci q recessit d  
sc̄etia senator⁹, nō tñ, est vis q̄liter recessit sine sic, sine sic  
veniēs igit̄ in syria vñ regi abat frater suus, cepit sumu  
late benignitatē erga cives t andicati⁹ hostes t p̄ hoc a  
traxi milios ad se, ppter qd frē eius mortuo q̄ parum re  
gnauit, vt dūcunt est obtunxit regnū eius, t nepotē suū s.

filiū fratrii sui p̄tānūt regno sibi debito, thoc ē qd dī  
bit. s Et stabit in loco ei⁹, s. seleuci, t Delpect⁹,  
id ē antioch⁹ epiphantes q̄ dī bic delpect⁹, qz fuit come  
obses. v Et nō tribuet ei honor regi⁹, t principio qz  
p̄ suū antioch⁹ magn⁹ declarat: ut īt, stamēto suo ibi  
succedere in regnole

leucū, qz tūc erat vñne  
tuēo qz p̄ferebat i  
regnō suo de filiis iu  
quā volebat.

x Et veniet clam, t  
occulte qz de romā, o  
culte recessit, t ja di  
y Et obtine (cūe  
bit regnū in fraudu  
lētia, qz obtinebit te  
gnū p̄ trem iñu p̄ su  
mulationē pacias,

z Et brachia, h oſ  
dit q̄lit pugnū aut p̄  
p̄ prolometu philo  
tore nepotē suū, filiū cleop̄te sororis sue p̄tacie t prolo  
mei epiphantes regi⁹ egyp̄ti, t dūcunt i duas p̄es fin du  
as inasias qz feci⁹ egyp̄ti, scdā ibi. Et cōcūtib⁹. Circa  
pr̄mū sciendū q antioch⁹ epiphantes rex syrie sumulauit  
se zelare p̄ nepotē suo rege egyp̄ti adhuc in puer, tō qz  
si sub titulo tutoris accepit citates qz t̄ ges egyp̄ti p̄p  
regnū egyp̄ti acdhierat qz cū p̄ticipes egyp̄ti noie puer  
repetebat. antioch⁹ regnauit reddere, t loiter ip̄m t rege  
egyp̄ti adhuc puer guerrā in ora ē, t̄ duces p̄tolomei res  
gis egyp̄ti venietos q̄ antioch⁹ denunciāt, t p̄ p̄s puer  
p̄ q̄ pugnabat, t̄ postea antioch⁹ illūlīt totū, fecisse amo  
re pueri tāqz sibi magi⁹ p̄pinq⁹, r̄tpote ip̄m auicul⁹, t̄ b  
fec fraudulēter et p̄s meli⁹ ingredi egyp̄ti, t obtinere  
dūcūtis illi⁹ regnū, h ē qd dī b. z Et brachia pugn  
tis, t̄ duces p̄tolomei philometor⁹ q̄ pugnabat p̄ co.

a. Expugnabunt a facie ei⁹ t̄c, qz denunciāt ab antioch⁹.  
b. Inslip t̄ vñx federi, t̄ p̄tolome⁹ philometor⁹, qz q̄ an  
tioch⁹ ei⁹ auicul⁹ silabat facete fed̄, p̄cipi⁹, t̄tūl⁹ est  
ab eo, s, qz vt dūcūt ē de vñc p̄cipi⁹ p̄ueni⁹, puer qdā  
mō denunciāt ē. c. Et p̄ amic, cū co se, dolū, qz vt dūcūt  
ē silabat p̄dīcta fecisse amore nepotē lui, qz p̄t̄z inclūs  
cūsidore res ihas qz hoies extranei, h̄t̄ dolose illabat,  
vt p̄s iñgredi egyp̄ti ad ip̄m spoliātū, t̄ b est qdā dūcūt  
d. Et ascēder, t̄ egyp̄ti. e. Et supabat i modico po  
pulo, qz egyp̄ti nō tñmēbat ab eo credētes q̄ itras p̄p  
no nepotē lui regi⁹ egyp̄ti. f. Abūdātēs t̄ vñficiat vñficiat  
ingredieb̄, spoliādo eas. g. Et faciet q̄ nō fecerit, pa  
tres ei⁹, qz p̄decessores suis, regi⁹ syrie, nō asportauerunt  
spolia frē egyp̄ti, t̄ aliqz extinsecā illi⁹ regnū dēp̄cātētē  
licet fecit antioch⁹ magn⁹, t̄ vñqz ē. h. Et t̄ sumulū  
mas cogi⁹, imbit, s. cōsilii, qz astutia sua t̄ fraude decept  
sapientēs egyp̄ti, vñb̄ tūc vñgebāt sapia, i. Et h̄ vñqz ad  
t̄ps, q, d, non dū durabit, qz inde fuit postea turpiter et  
pulsus, vñ aliter. Usqz ad t̄ps, s. antip̄i, t̄ q̄ p̄lebūtū  
ista p̄fectus qz antioch⁹ fuit figura antichristi.

j. Et cōcūtib⁹, b̄c descriptib⁹ scdā inasias quā fecit antio  
chus q̄ egyp̄ti, qz p̄tolome⁹ puer crevit, t̄ sic prepauit se  
ad plūt̄ corra auuncula suū. Ille t̄ antioch⁹ semp̄ do  
lole agebat, t̄ lo r̄ides nepotē suū h̄t̄ forē t̄rētū, qz  
qd̄ tñmēs denunciāt traxit ad se munerib⁹ alqz de gēte p̄t  
olome⁹ p̄ qd̄ imp̄edita fuit vñctoria p̄tolome⁹ q̄ antioch⁹  
t̄ fecerit pacem, sumulatā t̄s, qz vñus cogitabat malū cō  
tra aliū, t̄ hoc est qd̄ dī hic. k. Et concitab⁹ fortius  
l. Edversus regem austri, egyp̄ti nepotē suū, seq̄tū,

# Danielis

m Et reuersus i. ptolomeo rex egyptiā factus adultus.  
n Pronocabit ad bel. multis auris for. nimis & anti  
ochii annulū suū. o Et nō stabūt qd: inibunt ad  
uersus eū p̄suta. qd: aliq: de gēte prolo mei nō steterūt fa  
deliter cu eo. s: induit eūt eu ad faciēdū pacē. p̄ducti ad  
hoc ab antiocho v. di  
ctū ē. b: qd: dr.

p Et comedentes panē cū eo steret eū qd: occasione būt? pa  
cis simulae. multi de exercitu regis egypti postea fuerūt interfic  
qduor qz re (eti. gū cor erit malefa  
ciatq: et dictū ē par  
fuit in simulata. tō  
vñ alter malus co  
gitabat i corde suo.

r Ad mēlamenam mēdaciū loquēt. qd:  
ad simulationē ma  
ioris pacis comedens  
bāt adiuncte. t: bīs  
mēdaciū nitebāt se  
mutuo decipere.

s Et nō p̄cident. qd:  
vn̄ nō potuit alium  
totaliter subuerttere  
sicut cogitabant.

t Quia adhuc finis  
idē negor̄ iter ipos  
v In aliud repus  
erit. vel aliter. qd: ad  
huc finis. i. fraudulē

tia vel malitia antiochi magis sp̄lebit in antir̄o cu  
antiochus ē figura. r Et reuerteret. Hie: sit osidit qd:  
liter antiochus epiphantes ipugnauit filios isrl. t dui  
dis i duas ptes fm qd: duplet fuit ipugnatio & eos. sed  
ibi Statuto tpe. Circa p̄. unū sc̄dū & antioch' reue  
tēs de egypto post primā invasionē egypti intravit hie  
rusalēmenelao duxit e & talij qd: ei fauebant. t fecit ibi  
mala s: nō tāta quāta fecit postea. t b: ē qd: dr hic.

y Et cor ei. s: antiochi. a Aduersus testim̄ suū. s.  
iudeā & hierlm̄. vbi dei testamentū fuabat. b Et fac  
et ibi multa mala. c Et reuerteret in terrā suā. b: ē  
synā. d Statuto tpe. Hie describit sc̄da ei. ipugna  
tio & filios isrl. Ad cuius evidētiā sc̄dū & antiochus epi  
phantes alio tpe volēs intrare egyptū. inde repulsus ē  
p̄ marci publiū missum ad hā senatu romanor̄. qbus  
egypti rex erat federat? qd: quidē mare p̄publius cū iue  
nus antiochus in litore mari. p̄cepit sib̄t discederet  
ab amicis romanor̄ t eēt tēt regno suo. Tūc antio  
chus pergit sup hā siliū & deliberationē. t tūc marcus  
publ̄ fecit circulū in barena cū baculo qd: tenebat in  
circulū antiochi di. Senat̄ p̄cepit et rādeas aīq: ex  
eas d̄ hoc circulo. Lūc antiochus nō audēs p̄terre mā  
datū senator̄ dixit ei eēt obediēdū. t sic tristis reuerter  
et hierlm̄. fecit illa mala qd: dicunt. i. t. q. Dach. t hoc ē  
qd: dr hic. d Statuto tpe reuerteret t veniet antio  
chus. s. e Ad austri. i. ad egyptū capiendū.

f Et nō erit priori sile nonissimū. qd: tūc nō spoliauit  
egyptū sicut in prima rīce. v. s. dictū ē. sed magis idē  
repulsus ē turpiter p̄ legatū romanor̄. t b: ē qd: dr hā.  
g Et veniet sup eū trieres. i. romani. i. eretici. romai  
n̄ in nauibꝫ. b Et peccat nō morte sed qd: drect

fuit a sua intētione et vīsum ē. l Et reuerteret ab egypto. l Et indignabit & testim̄ sanctuarj. i. & hierlm̄  
l Et faciet ibi multa mala. m Reuerteret g. hoc dicit qd: tā fuerat ibi als. n Et cogitabit aduersos eos  
qd: dereli. testa. sanctuarj. qd: etiā illos iudeos qd: silio  
venit in hierlm̄ qui  
erāt legis transgresso  
res interfecit anno  
ch. mor. cupiditate  
thesauor̄ qd: erant in  
templo.

o Et brachia ex eo  
stabūt. qd: posuit mas  
cendas in arce que  
erat in hierlm̄. t b: ē  
i. Dach. a. ca. v. le ci  
uitas posuit rebellas  
re contra ipm̄.

p Et polluent sanctuarj fortitudinis  
idē tēplū in qd: vīs qd:  
est fortudo colebas  
tur. qd: ibi p̄cepto aī  
ochi fetē sūt are p̄do  
loy & facta sunt p̄. qd:  
qd: Et auferet bula.  
iuge sacrificiū. qd: per  
sēt̄ annos sacerdos es  
iudeor̄ nō poterant  
ibi offerte sacrificiū  
p̄suētum.

r Et dabūt abominationē  
in desolatiōne. Et i  
p̄. i. testim̄ simulabūt  
fraudulēter. Ppls aī sci  
ent deū suū obtinebit et  
faciet. Et docti i pplo do  
cebūt plurimos & ruēt in  
gladio & in flāma & i capti  
uitate & in rapina dierū.  
Cunq: corruerint subleua  
būt auxilio patruolo & ap  
plicabūt eis plurimi frau

aūt apud hebreos noīaf abominationē. t b: fuit occasio  
maxime desolationis ip̄isūdeis qd: politū fuit i tēplū  
s. Et ip̄i in testim̄ simulabūt. qd: aliq: peccati & m  
deis simulantes se zelare p cultu dei p̄plū iudeor̄ dece  
perūt. sicut de alchimo & suis socijs dr. i. Dach. v. s.  
Homo sacerdos de semine aaron venit. nō decipiet  
nos. t tā statutū rupit uramētū. et ibidē dr & fecit p̄c  
iudeis qd: gētēles fecerat. t Popul̄ aut. b p̄st officia  
machabeoz & stāria in sustinēdo tormenta ne facerēt̄ les  
gē. v. p̄t̄ de septe fratribꝫ tūc eoy. & multis alibꝫ. v. et  
b. q. Dach. v. s. i. in debellādo aduersarios. v. p̄t̄ dū  
da machabeo & fratribꝫ & socijs eoy. t b: ē qd: dr.

t Ppls aī sc̄ies deū suū. s. fide formata charitate.  
v. Et brinebut. i. p̄fecte tenebit legē. x Et faciet. mī  
ta & aduersarios. v. p̄t̄ de iuda machabeo & socijs eius  
y. Et docti i pplo docebūt plurimos & resistere aduersarios. v. et b. q. Dach. v. q. qm̄ docuit filios iūos certare v. qd: ad  
mortē p defensione legis. z Et ruerit i gladio &  
flāma & in captiuitate & in rapina dierū. qd: illo tpe mul  
ti de filiis isrl interficiuntur gladio & aliq: igne. & aliqui  
ducti sunt captivi. & aliq: bonis suis spoliati & manife  
ste p̄t̄. i. t. q. Dach. a. Lūc corruerint p̄o auxilio  
subleuant. qd: matathias & filii eius in p̄fectione an  
tiochi aliquā desolationē ip̄lo fecerūt. b Et applica  
būt̄ eis plurimi fraudulēter. sicut de alchimo iā vī  
ctū est. & sicut de machabeo. v. dicit. i. Dach. v. s. qd: fec  
amicicias cū iuda machabeo. postea volebar eū cape.

c Et erudit̄s ruerit. sicut pater de iuda machabeo  
& fratribꝫ eius. qd: in defensione legis & patrie moriū  
sunt. d Et p̄ficiunt & eligant & dealbeis p tribulatio  
fff

# Liber

nesq; sunt magis accepte deo & sacrificia et s; dictus est ca. iij. t hoc. e. Usq; ad tps psumt. s. adeo t b; e. usq; ad finem mudi. q; usq; tunc sustinebat tribulations malorum. f. Quia ad huc aliud tps erit i quo se oia vita pfecti? ptebunt. s. tps psecutiois antixpi. q; ent caput omni malo rui. cuus figura fine antiochus. Et qz dicitur e q; ea q; sunt de annocho pfecta usq; buc. no solu sunt dicta de eo fm se. s; cu hoc est figura anni xpi. i; est ubi duplex lensus realis. en de antiocho q; dicit est. Unus de antiocho ad que pfecta de facili pfit applicari. De antiocho em tria dicta sunt i generali p: i. mui e qualiter obnuit regnum fraudulenter. ibi. Et stabit in loco suo despctus rc. t b; pfecti? verificat de antiocho. q; magis obtinuit dominium no ppter nobilitatem generis. s; magis p fraudulenta. t sic pot applicari illa lra. fm q; dictum e de annocho q; pugnauit t regem egyp. t b; notat ibi. Et brachia pugnatis rc. s; que pugnauit duplci via. s; fraudulenta t armaz potesta. vt vilum e. Et illud pfectus pplebit in antiocho. q; rex egyp. erit en de tribu q; pmo supabunt ab eo. et dictu e. s. et. ca. No e dum q; s; eurte maior. fraude t majori potencia q; antiochus fecerit. t ppter b; tota illa lra pot defacili applicari anni xpo t maxime illud q; ibi d. Et faciet q; no fecerit patres ei? t pres patrum ei. q; nullus d regno toti mudi fecit. vel faciet talia qualia facut? e antiochus. s; mulni reges q; pcesserit antiochus. fecerit e maior q; antiochus fecerit. et pter d alejandro magno a q; descedit regnum antiochi. et. s. dictu e. Lettui aut qd dictu e d antiocho e q; iliter pugnauit s filios isrl. ibi. Et reueretur in terra iua rc. vbi dictu e q; filios isrl multipliciter affluit. t a cultu veri dei iquatum potuit auerter t q; mli de iplo isrl. stant morte t tribulationes suumnes t. Et b; multo forti? iplebit de antiocho. q; erit sine co patione maior pector ecclie q; ille fuerit synagoge. t multoplures p eu a fide auerter. t multoplures in fide statas crucibunt. q; p antiochus. t i; tota illa lra pot defacili ad ipm applicari. sed ppter pli. tate ritana omniro p singula vba discurrere. g. Et facit rex rc. b; surponunt ea q; dicit s; antiochus put hui figura antixpi tui. q; no verificant de eo ad leam s; tui de antiocho t dividit in duas ptes. q; primo ponit pcessus antiochus deu. scd s; coleates ipm ibi. Duplicabit gloriam. Vt mihi ostendit dupl. s. in stetpi blasphemie t in cultu rdo latrie. ibi. Deu at moazim. primo igif d; sic oritur auctoritate immediate pcedet. vbi dictu e. Adhuc aliud tps erit. s. tps antiochus. et dictu e. g. Et faciet rex. s. anti xps. b. Iuxta voluntate sua. q; malitia sua pduceat ad effectum. l. Et eleuabit t mae. aduer. deum deu fm q; d. t. ad Thessal. t. mui venerit discessio primi. t res uelar fuerit ho peccati fili? pditiois. q; extollit sup oem q; d; de. aut qd colit. oides se tanq; sit de. t i; ita litera no pot expom nisi de eo. Antiochus ei epiphanes no eleuauit se s; omnem deu. imo ydolai ionis coluit. t in sepolo hierosolymano posuit. t indeos ad cultu illi? qntum pojuit induxit ut legit. i. Dach. t. q.

h. Et aduersu s; deu deoz loquef magnifica. q; atq; etumelii loquef s; deu celi. q; osidat se tanq; sit de. t dic apls. ut i; allegatur e. l. Et dirigeat. q; ad effectum in tentu el? pduceref malicia q; sedebit in templo tanq; sit deus no tui dui. ppter qd subditur. m. Donec ppleatur iracundia. s. dei sui e. q; si virtute ei? monetur subito vi dicunt sancti. t apls. q; ad Chassal. q. Quod dicit jesus interfect sporis sui te. n. Perpetrata est ppe diffinitio. q. d. ua determinata e in dei psciencia. i; o ita certu est de futuro ac si iam esset factum de pterito. o. Et deum patrem suoy non reputabit. q; antiochus nascet de iudeis vel ptoianis. q; deu celi adorat. t antiochus ei? cultu auferet t usurpabit sibi vt dictu e. pter q; lta lta no potest exponi de antiocho qui idola grecie coluit sicut patres lui. t ad ipsa adoranda indeos induit in hierim vt dictu e t similiter samaritanos q; replu qd erat in monte garazim ioui dedicavit vt h. t. Dacha. v. p. Et erit in concupiscentiis seminaz quia licet antiochus fingat castitatem exterius vt saeculus decipiat. tam e no erit castus vt dicunt aliqui. q; erit plenus omni malitia. t p; s; erit luxuriosus. propter qd significat per bestiam ascendente de abyssis. Apo. xii. 21 bestia aut significat carnalis lasciva piet qd pbus. q. ethi. vitam carnalem seu voluptuosaz vocat bestiam vitam.

q. Nec quenq; deoz curabit hoc pter retum de antiochus ex paectis t falsum de antiocho. causa subdit. r. Quia aduentum eniuerita consurget id est contra deu t homines. quia antiochus consurget contra omnes homines eos sibi subiecto. t contra deum eius cultum sibi usurpando. sed neutrum verificat de antiocho quia iouem coluit t romanis subiectus fuit vt pter ex paectis. t ideo no iuriterit contra eniuerita.

s. Deum aut moazim. hic ponit pcessus antiochus deum p cultu ydolatrie. q; licet se faciat adorari sicut deum in palam. vt oem talem cultum auferat ab alijs vt dictu est. tsi demonem priuat q; habebit occulite adorabit. cuius virtute t auxilio faciet illa mirabilia q; faciunt est. deo tui pmitente. t hoc est qd dicit pte.

t. Denim aut moazim rc. Moazim interpretat psidiu; sic emi vocabis demon eius priuatus quia ab eo habebit psidiu; t aurilu. Vel alitere psidiu; d; locus istius endus ab antiochus vbi colit illius demonem occulite.

r. Et deu que ignorauerunt patres ei. ibi accipit t pter

id est Deum que ignorauerunt. iudei vel ptoiani exquisibus descendet. antiochus.

v. Colet auro t argento t lapide preciosio rc. q; in loco illo reponet antiochus diuinitas ptoias tanq; in loco se cretissimo t fortissimo. vbi sequit. x. Et facies. s. hoc qd dictu est. y. Ut muniat moazim. t. locum illu vbi adorabit demonem occulite. i; o dicit. z. Cum deo alieno que cognovit. p familiaritate t pacta cum eo iuncta. q; habebit pactu cum illo demone. s. priuato. q; tui alienus debet esse ab omni homine. a. Et multiplicabit. hic sit ponit pcessus antiochus coleates deu qui erit in ex

# Danielis

alteratione malorum qui ei obedient, et in punctione honoris qd ei resistent, et hest qd de hic. a Et multiplicabit gloriam, sibi obedientibus exaltando. b Et dabit eis pretatem in multis, et non dicit in oibz, qd nullus faciet sibi equivalentem. c Et terra iudicet gratuitem, i.e. per voluntate sua familiaribus suis. Hanc non poterit dici de Antiocho qd parvus aut nobiletra regnum syrie tenuit qd si aliq; alia ad ipsos tenuit unde deinceps fuit qd fuit regis d'egypti ut, s. vi sum 5, et illi de phise et h. i. mach. vi. Du militer hostes sui fuerunt detecti de iudea quidam machabeum, et in fratribus eius, tpe punito, hic describit punctione bonorum per antropum, qd in principio subiecti sibi regis egypci et bi tunc vigebrides, ab est qd de. Et in tpe punito, se a deo qd futura premedit et ornat illa. e Prelabitur aduersus eum rex austri, et quasi tempestas venierat contra illum rex aeglonis in curribus et in equis et in classe magna et ingrediet terras, et perteret et praesulit. Et iterabit in terra gloriosam et multi corruent. De aut sole salubruntur de manu eius, edom et moab et principes filii orum amon, et mittent manus suas in terras et terra egypci non est, f Atque te (egypti,

pestes venierat contra rex aeglonis, i.e. antropus h designatus per Antiochum qd fuit figura ei, et dictum est et sequitur. g Et iegredit terras et perteret, qd rex egypci erit unus de primis suis ab antropo, ut visum est, vixit. b Et introrsus in terram gloriosam, i.e. iudeam qd dicit gloriosa propter mirabilibus factis a deo, et propter opera nostra salutis ibi secundum a christo. i Et multi corruerunt, multe terre et rives et gentes subiectae entur antropo. l De aut sole salubruntur de manu eius, edom et moab et principes alicuius principi filiorum amon, h qui fuit propter dinas misam, qd sancti habebant illuc aliquod regnum tpe antropi, qd fuit propter munus pfectus qd non audebant se opponere antropo. Et ista lepra etiam per nos, qd non potest expiri de Antiocho, qd oes gentes et terre non fuerint ei subiecte exceptis his tribus. l Et mit. ma. su. in ter. qd ad illas terras ubi antropus gloriosus non accedit inveniuntur. m Et terra egypci non effugiet tecum, qd illa erit a primo subiectus antropo, ut visum est. n Per lybias et ethiopiam transibit, qd ista domino regna sicut subiecta sunt antropo, h aut non potest dici de Antiocho, qd istas terras non legit intrasse. o Et fama turbabit eum tecum, qd fama sanctorum nolentium antropo obedire turbabit eum, vel forte fama aliquorum regum fidelium ei resistere volentium, sequitur. p Et venit in multi, magis qd habebit exercitus maximum, qd Atterat et interficiat plurimos, oes sez nolentes ei obedire. r Et figeret tabernaculum suum apeduo infra maria fin Hiero, apeduo idem est qd emauit, qui locus est in terram mortuum et mare mediterraneum. s Super monte inclinato et sanctum, i.e. monte oliveti, vel monte syoni qui est antropus ponet tabernaculum suum in emauit, ponet ipsum quodammodo super monte oliveti vel monte syoni, qd sunt moles propter distantes tunc per milia, qd ab emauit inca puer morana urbem. t Et veniet usque ad summum terrae qd antropus veniet in monte syoni in loco ubi fuit templum et ibi sedeat et adorabit tanquam sit deus et dicit apostolus. Sicut veniet usque ad summum terrae mons oliveti, vnde ascendet ipsa

in celum, tanquam inde ascensurus in altum virtute, demoris ipsum portantis. v Et nemo auxiliabit ei, qd virtus te diuina ibi subito interficiet, sicut qd die apie ad Eborum, t. Et deus dominus Iesus interficiet spiritum omnis in destruendo, statu aduentus sui. Et hanc loco praeferitur quod non potest

expiri de Antiocho, qd non fuit mortuus inter marianas tempore scismatis redendido de profide ut h. i. Dacia, ur. Porphyrii eti error et fictione exponit de ipso annocho dicens qd mortuus est in quadam monte qui nolat aperto et est situs inter duo magna flumina, s. eufratens et rigorem, qd dicuntur hic maria, s. militer mons ille de inclusus et sanctus, qd gentiles ibi colebant de os suos, hoc autem totum per fiduciam, qd non invenitur in scriptura aliquis mons sic vocatus ut punicus, s. tunis, qd tunica dicuntur maria est pars oris et dinem scripturam, licet

aliqui scriptura nosset stagna magna habita magnam congregatiorem aquarum maria, sicut qd mons ubi colebantur idola dicata incircus et sanctus ab angelo qd loquebatur Daniel, est manifeste falsum, immo magis diceretur prophetus sic fuit pte qd licet in leprosa accepta usque ad locum illum, et faciet et per suam voluntatem luam, t. sicut alii que possent applicari Antiocho, tamen multa interseruntur qd non possent verificari de eo ut visum est, et ideo hoc cogimur expiri de antropo totam itam sequentem a loco supra dicto.

## Layulum, XII.

**T**um tempore astillio, postquam descripta est violentia antropi et electos, hunc autem ponit finalis vicoria contra reprobos et dividit in duas partes, qd primo potius principalis intentio, sed subiungit utilis instrumentum ibi. Tu autem daniel, circa primi duo facit, qd primo ostendit conatus angelorum ad tuendum fidelium, sedo describit conditionem et gradus resurgentium ibi. Et multi de his qui dormiunt, circa primi considerandis qd conatus angelorum circa fideles tpe antropi erit necessarius ad duos, i.e. ad fideles unum defensionem et adversarii destructionem, qd licet antropus verbo Christi et de sententia interficiatur, et dictum est, hic erit auctoritatem, sed per michaelem qui est princeps ecclesie, sicut fuit antiquitus princeps synagogue, hoc fuit excessus, et hoc est quod dicitur hic.

a In tempore illo, i.e. antropi, sicut etiam angelis mali conabantur oes corrumpere et a fide subirent etiam electos si fieri potest et dicit in evangelio,

b Losurget michael tecum ad fortificandum electos per se et per angelos sibi subditos, sequitur.

c Et veniet tempus qd non fuit tecum, propter magnitudinem tribulationis qd venera est sub antropo, alius numerus fuit a principio mundi usque tunc, et dicitur, xxiiij. Per hunc patrem per male exponit porphyrius, hunc locum de punctione indecorum sub Antiocho, qd maior fuit illa qd sub nabu, fuit et interne, et extensio, intensio qd destruxit ciuitates et templum,

fff 4

# Liber

et magna p̄t̄ p̄li occidit aliquā vo c̄i rege sedechia ca  
p̄iuā durit exceptis q̄busdā psonis pauperib⁹ teilib⁹  
q̄s dimisit ad colēdā terrā et p̄t̄.iiij. Reg. vi. simuliter  
extēsue q̄ duravit p̄.ix. annos. Illa āt̄ q̄ facta sunt ab  
antiocho tñmō p̄ lex annos. De afflictione aut̄ q̄ facta ē  
m̄lo isrl̄ p̄ tyū r̄ res  
pasianū nō ē dubiu⁹  
q̄n fuerit maior q̄ il  
la q̄ fuit sub antiocho  
d. Et i tpe illo salua  
bit p̄l̄s tu⁹ illi dicis  
tur eē de p̄lo ei⁹ qui  
sunt vere usitite bas  
bētes vera fidē ip̄ius  
Iesu xp̄i, isti oēs p̄  
destinati q̄ null⁹ sal  
uab⁹ n̄i p̄ fidē xp̄i  
n̄ ē q̄ subdit⁹.  
e. Qis q̄ inuentus  
fuerit script⁹ in libro  
vite, q̄ quidē liber nō  
ē aliud q̄ scriptio ele  
ctor in mēte diuina  
et isti vere saluab⁹  
de tribulacione anti  
xp̄i, q̄ ppter electos  
bremab⁹ dies p̄se  
curiosis amūpi. et h̄e Dat. xxiij. f. Et multi, hic  
p̄fir describit̄ cōm̄o gradus resurgentia, et diuidit̄ in  
duas p̄tes, q̄ primo et agit diversitate resurgentia q̄ntum  
ad electos et reprobos. sc̄do t̄agit diversos grad⁹ electro  
rū. ibi. In aut̄ doc̄. Circa primum sc̄edū q̄l̄z oēs re  
surget rā boni q̄ malū tñ diversimode, q̄ alīq̄ resurgent  
ad gloriā, selecti, alīq̄ ad penā, rep̄. obi. et h̄t̄ q̄d dicit.  
f. Et mul. de his q̄ dor. in pul. ter. euigilab⁹, resurge  
tes a morte, nō em̄ loquū de dormitione somni s̄ mor  
tis q̄d p̄t̄ p̄ hoc q̄d dicit. g. Qui dor. in puluere ter  
re, p̄ hoc aut̄ ē q̄d dicit. Dulti intelligunt̄ oēs et dicit  
Augu. et hic modus loquēdi bene inuenit̄ alibi in sacra  
scriptura, et aliter dicit. Dulti, ppter pueros vānatos  
q̄l̄cet resurgat̄ nō tñ dicunt̄ p̄rie eū. gilare, q̄ nō sunt  
habituri sensum pene vel glorie, vigilia aut̄ est soluio  
sensus. h. Alij in vita eternā, selecti.  
i. Alij i obprobriū, reprobi q̄d obprobriū ent̄ et sem  
perim̄, ppter q̄d subdit⁹. l. Et videant̄ semp̄, ob  
probriū iue vānatiōis, h̄ic etiā locū exponit̄ porphy. et  
male de illis iudeis q̄ se abscondit̄ in speluncis ppter  
p̄secutionē antiochi, et audita inde victoria venerūt ad  
ip̄m q̄si euigilantes de puluere terre. Alij in vita, q̄tū  
ad obseruatorē legis. Alij in obprobriū q̄tū ad p̄uar  
atores q̄sta expositio p̄t̄ manifeste falsa, q̄ oēs q̄ se ab  
sc̄ondit̄ t̄venient ad iudicā machabēs m̄ p̄dicto erat  
zelatores legis aliterne venissent ad ip̄m sed obediu⁹  
sent antiochi, et tñ de illis d̄ q̄ alīq̄ euigilab⁹ ad ob  
probriū, q̄t̄ expositio ē falsa, q̄ dicit q̄ illi q̄ euigila  
tur ad obprobriū erat p̄uaratores legis. Similiter il  
li q̄ erat obseruatorē legis q̄ fm̄ ei⁹ dicit̄ euigilasse ad  
vita postea mortui sunt, sic nō p̄nt̄ dici euigilasse ad  
vita eternā fm̄ q̄ d̄ hic. Et q̄bus p̄t̄ q̄ ista l̄ta non p̄t̄  
exponi nisi de resurrectione futura post p̄secutionē an  
i. Quia aut̄ doc̄. Hic osir tangunt̄ diversi gra  
ciūp̄. dus elector q̄ erit, quasi diverse claritates stellar̄ fm̄ q̄  
d̄. i. ad Cor. xv. Stella differt a stella in claritate, sic et  
resurrectione mortuor̄. et, et illi tñ q̄ sup̄eminē alīs hic ī  
vita et doctrina habeb⁹ sp̄ale p̄mū. s. aureola doctoz  
et iō dicunt̄ hic fulgere quasi splēdor firmamentū. Alij

aūt̄ q̄ p̄ exēpla bone vite induxit̄ alios ad iusticiā q̄ quis  
nō s̄int doctores tñ dicunt̄ fulgere q̄si stelle in p̄petuas  
m̄. Lu aut̄ daniel. Hic osir ponit̄ v̄tilis (etermitate,  
instructio ipsius danielis, et instruit̄ eū angelus d̄ duo  
b⁹ primo de clausione visionis. sc̄do de duratione p̄se  
curiosis. ibi. Et r̄ic̄  
ego daniel. Circa pri  
mū aduentū q̄ di  
una secreta nō sunt  
obz̄ reuelāda, ppter  
q̄d dicebat Saluator  
Dat. vii. Nolite s̄  
cū dare canib⁹ tc. i.  
obſlinas. Similiter  
nec vulgarib⁹ homi  
nib⁹ q̄ nō p̄nt̄ talia  
capere, ppter q̄d ip̄s  
loquebat̄ turbis i pa  
tabolis, s̄i discipulis  
exponebar̄ oīa. et d̄  
Dat. vii. ca. q̄ talia  
sunt majorib⁹ reuelā  
da. Daniel aut̄ erit  
vir desiderior̄. et. s.  
dictū ē ca. i. d̄. q̄ d̄  
gnū erat et sibi mul  
ta diuina secreta res  
uelaren̄ q̄ tñ alias occultab⁹, h̄est q̄d dicit hic.

m. Tu aut̄ daniel claude finones tc. q. d. diuina secre  
ta tibi reuelata enigmatib⁹ inuolue et i exposita dum  
te, et hoc et maligni nō habeat̄ materiā deridendi, et stu  
dioli habeat̄ materiā, se exercēdi. sequit̄. n. Usq̄ ad  
tpe statutū, q. d. t̄sic erit p̄fecte manifesta q̄si ip̄lebūf.  
o. Plurimi p̄trāsib⁹, legentes, s. libri illi alīq̄ malu  
gnantes, alīq̄ denote tractātes. p. Et multiplet̄ ent  
sc̄ia, i. expositio circa ista. q. Et vidi ego, hic sc̄do an  
gelus instruit̄ danielē de duratione p̄secutionis antiochi  
et diuidit̄ in duas p̄tes q̄r̄ primo instruit̄ eū de summa  
duratione, sc̄do de el̄ terminis. ibi. Et cū p̄pleta fuit  
tertio infert̄ quādā conclusionē ex p̄dictis ibi. Lu aut̄  
daniel. Ad evidētiā primum p̄t̄ aduentū, q̄ daniel  
vidit̄ hāc visionē iuxta fluminū nigris, et dictum est ca.  
Et paruerunt̄ aut̄ sibi tres angelī, uno stante et etrag  
pte fluminis, et illi duo erat̄ angelus ps̄ay et grecor̄ quia  
grecia est ab occidentali parte illius fluminis regnum p̄  
sidis magis in oriente. Tertius aut̄ angelus apparebat  
quasi stans sup̄ fluminū et ille erat̄ gabriel q̄ loquebat̄ da  
nieli instruens eū de duratione p̄secutionis antiochi, s̄i  
est q̄d dicit̄ hic. q. Et vidi ego daniel, et ecce q̄i duo  
alīq̄, dicit̄ quāl̄, q̄ nō erat̄ homines sed angelī a parentē  
in sp̄e viror̄. sequit̄. r. Et d̄i viro, i. gabrieli ap  
parente in sp̄e viri. s. Qui erat̄ indutus lineis, ad  
denotādā angelicā puntatē. t. Qui stabat sup̄ aquā  
fluminis, ad designādū q̄ p̄t̄ terrena est finaliter cō  
culcanda. Que em̄ p̄los significante fm̄ q̄ d̄. Apoc.  
xxij. Que multe p̄li multi. v. Usq̄ quo finis p̄o  
mirabilis, i. quanta erit duratione p̄secutionis antiochi  
x. Et audiū vir qui indut̄ erat̄ vir, i. gabriele (dicere,  
in sp̄e viri a parentē), y. Alij elefant̄ dexterā tc. ad  
maiore affirmationē dicti sui. z. Quia in tpe et tpa  
et diuidit̄ t̄pis, i. tantū durabit̄ illa p̄secutio, s. p̄t̄s  
annos et diuidit̄ t̄hs em̄ sump̄fi i singulari significat  
em̄ annū, et. s. habitus ē ca. viij. Tempus aut̄ acceptus  
in plurali sine numero determinato itat̄ p̄ binario an  
no, fm̄ cōm̄ modū loquēdi hebraicū et liber uile scri  
ptus est hebraice ab vīj. ca. usq̄ ad finē. Undidū aut̄

# Danielis

tpis significat dimidiū annū. & sic p̄t & psecutio anti-  
tpi durabit p̄ tres annos & dimidiū quātū durauit p̄di-  
cacio tpi. porphyrius aut̄ exponit tps istud de psecuti-  
one ant̄ tpi. sed h̄ p̄t manirest fallum q̄ aut accipit p̄-  
secutio antiochi a principio q̄ intravit hierclm v̄scg ad

sancuariū p̄ iudam  
machabeū. & tūc p̄t  
fallus eius q̄ illud  
tp̄soner sex annos  
et s̄ habuit ē. vñ. c.  
vbi dicit sic. Usq̄ q̄  
sancuariū & fortu-  
do rculabūt. Et dixit  
angelus. s. angel m̄  
dens ad bāc q̄uestio-  
nē. Usq̄ ad vesperaz  
& mane dies duo mi-  
lia trecenti & munda-  
bis sanctuarī. h̄ etiā  
potest probari et. i.  
Dach. v̄b̄ dicit q̄  
antioch̄ epiphaneis  
ingreſus et bierlm  
anno. clvij. regni gre-  
corum p̄ finē illi. an-  
ni. v̄b̄. usq̄. ca. 82

q̄ sancuariū mundariſi est anno. xlviij. p̄ finē illius  
annī. tr. amense. xv. die illius mēſis. et ibicē dī. & sic te-  
pus intermediuſ fuit q̄st sex annos. Et aut̄ porphyrius acci-  
piat psecutio antiochi nō a primo iſegru eis i bie-  
tula ē. sed a die q̄ posuit ydolū illud no fuit in tēplo p̄  
tres annos & dimidiū. s̄ fuit ibi p̄ tres annos p̄ſe. et  
dicit Josephus. xij. li. annidatū. primo aut̄ li. Dach.  
v̄b̄ q̄ ibi fuerit p. & dies ultra tres annos. q̄d pbaſ sic.  
q̄ in anno. xlvi. mēſe. xij. die. xv. mēſe posuit ē ſdo.  
ſu p̄diciū in tēplo. et dī. i. Dach. i. & anno. xlviij. mēſe.  
xij. die. xv. mēſe ſpurificatiū ē tēplū. et br. i. Dach.  
vñ. & sic tps intermediuſ fuit trū annos & x. diez. Dicē  
dū q̄. xv. die mēſis. ir. ob ruelurū ſacrificiū i tēplo puri-  
ficaro. et dī. i. Dach. vñ. s̄ p̄. & diez ante amouerant  
ycolū. q̄ bene poſuerū tantū tps ad purificandū tem-  
plū. ionis aut̄ ydolū fuit a principio q̄ ceperat tēplū pu-  
rificare. & ſic p̄t & reuolutis trī annis p̄ſe eodē die  
amotū ē ydolū q̄ fueraſt poſitū. a. Et cum ſplerat  
poſtq̄ angelus iſtruit danielē de ſumma durationis  
psecutioſis antiripi. h̄ iſtruit eiſi determinatiſis ipius du-  
rationis. & diuidit in duas ptes. q̄ primo iſtruit eiſi ð  
termino ad quē. ſed o de termino a q̄. ibi. Et a tpe. Te  
muſt aut̄ ad quē ſumē duratioſis psecutioſis antiripi. erit  
el ſulminatio ſeu iterfectio dicit igif angelus loquē  
a. Et ſplerat fuerit ſp̄ſio manū pl̄ſancti (danieli.  
id est xp̄iani. q̄d erit q̄ſi. ppter atrocitatē psecutioſis an-  
tiripi nullus xp̄ian⁹) audebit apparere in publico.

b. Et ſplerunt vniuersa hec. & fulminabiliſ antiripi let  
veniet resurrecio mortuorū & iudicium. c. Et ego da-  
mel audiū & nō intellexi. q̄l̄ intelligere veritatē in ge-  
nerali. in ſp̄li q̄ſi ad multa. nō tū q̄ſi ad oēs circu-  
ſtantia ſt & determinatas pſonas. q̄ ſicut. ſ. dictū ē veri-  
tas de furebris nō reuelat. pphetiſ nū ſm q̄ expediens  
et ſm diminā ordinationē. d. Et dixi dī ſie mi quid  
erit poſt hec. volebat enī daniel pl̄ ſcire. q̄ ſolebat ſci-  
re finē mundi determinate. e. Et ait. ſ. angelus riſ  
f. Qade daniel. i. vagas viam vniuerſe car. dens ſibi.  
nis p̄ mortem. g. Quia clausi ſunt ſignatiq̄ ſermo-  
nes. q̄d. nō mō ſcieſ nec ad te p̄tinet. Hoc etiā mō riſ

dit ſaluator ſplis Act. i. Nō eſt veftriſ nosſe tpa rel mo-  
mēta re. Apli aut̄ fuerit magi illuminati q̄ pphe. & id  
ſi ſcire finē mundi determineſ nō p̄tinebat ad aploſ ut  
dic ſaluator nec p̄ ſi ſh ſpetebat danieli. Et h̄ appetet  
ſamitas illoꝝ q̄ voluerūt finē mundi p̄dicere determineſ  
nate. & oēs q̄ hoc attē  
rauerūt mēdaciſ in  
ueniunt ſequiſ.

h. diligenter & deal-  
babunt re. ſ. electi in  
psecutioſe antiripi &  
mēbroꝝ ſuoꝝ vſq̄ ad  
finē mundi.

i. Et unpie aget ipſi  
fm q̄ dī ſp̄oc. xij.  
Qui in ſordibus eſt  
ſordescet adhuc.

j. Neg intelligent  
oēs impi. q̄ preclus  
dū ſibi viā intelligent  
di. fm q̄ dī ſap. ii.  
In maluolaz aliam  
nō introibit ſapia.

k. Porro docti itel-  
ligent. ſ. revelationē  
p̄dictā quātū expedit

l. ſui docti intelligent  
apli & enī geliste & alii deuote exercentes ſe in ſcriptura  
q̄ ſunt docibileſ dei. Per hoc p̄t & intellect̄ hui p̄phe-  
rie nō eſt interclusus bonis & deuotis. q̄nti tū expedit.  
ſed tū maluolis & impiſ. m. Et a tpe. Hic p̄t in-  
ſtruit danielē de nīno a q̄ ſcipi edī ſunt p̄dicti tres  
annī cū dimidiū dī. A tpe eiſi ablatū fuerit iuge ſacrificiū  
um re. & a tpe illo q̄ ſacrificiū altaris eſſabit celebrari  
n. Et poſita fuerit abominiatio re. lanti ſolemniſter.  
tp̄ exhibitus hoibin ad adorandū. Ab illo in qua tpe  
dies mille. ccc. q̄ faciūt tres annos cui dimidiū. &. iij.  
dies et p̄t ſiderati q̄. vii. annū h̄. ccc. dies. & ſic il-  
lud idē ſpaciuſ tps q̄d prius exiſſit p̄ tres annos cū di-  
midio. hic exprimit p̄ dies dictos. Sic igitur p̄t & tres  
annī cū dimidiū psecutioſis antiripi nō ſunt incipien-  
ti ab illo tpe quo ſe incipiet oſidere & aliquos attrahe-  
re ſed ab illo tpe q̄ iam eſt rante p̄tatis & ſe exhibebit  
adorandū hominib⁹. & q̄ ſideles nō audebūt in palā ſa-  
crificiū altoris ſicere ppter timorē eis. ſequiſ.

o. Beato q̄ expectat ſp̄tēt ad dies. D. ccc. xij. q̄  
hic ad numeri pcedēt e addunt. xl. dies q̄ poſt mortes  
antiripi datū ſi a deo ante uicelis & decepti in psecuti-  
one poſſint penitere. & id dicit. p. Beatus q̄ pue-  
nit vſq̄ ad dies. D. ccc. xij. ad eſt beat⁹ eſt q̄ in tribula-  
tione antiripi ſtabit que durabit p̄ tres annos cū di-  
midio ſue p̄ dies. D. ccc. & adi. ſe ultra viam p̄. xl. dies  
q̄ ſi nō fuerit decepti p̄ antiripi et pfect⁹ coronabit  
ſi aut̄ fuerit decepti poterit penitere in illis. xl. dies  
ſequiſ mor̄te antiripi q̄ ſūc eius ſalfitas eſt omnibus  
manifeſta & ſua p̄aſ ablara. Licet aut̄ hoc dictum  
ſit ſatis comune. ſi p̄ hoc nō dī & aduent⁹ xp̄i ad uidi-  
cū ſit futurus immediate poſt. xl. dies naturales co-  
putandoſ a morte antiripi. etiā nō eſt certitudinaliter  
determinati ſi illi. xl. dies ſint vſuāles vel ſānales. fm  
illud Eze. iij. Diem. p̄ anno dedi tibi. & dario q̄ eſet de-  
terminatū de vſualib⁹. ſi nō h̄ ſi poſt illos immedia-  
te ſe aduentus ad uidicū. imo v̄ ſi futur ſit tūc magi-  
ſpaciū tps intermediuſ p̄ illud q̄d dī. Dach. xij. Sic  
erat in diebo ante diluuiū comedēres & bibētes nuben-  
tes & nuptiū. tra dētes vſq̄ ad eū diem intravit noe in

fff iq

# Liber

archam et non cognoverunt donec venit diludis. et tulit oes, ita erit aduentus filii hominis. Et si uidetur aliq; doctores nisi ad ipsos quod erit inter mortem antequam et die iudei et ceteri. Talis autem pars et securitas in qua omnia et omnibus experientia non videt esse per tam partum spaciis quod sicut, p. lvi, dies.

rum, et maxime si de terminatus habebit. et huius pleniora dico super Ezechielem, et ceteris. Et dicitur per falsitas iudeorum dicere tuum quod ponis hic est propositus per quod debet expectare messiam futurum, et accipit hic dies anno. ut dicitur, ita quod debet expectare per mille, et cetera. an incipiendo operatio istorum annorum a tempore quod possumus est idolum in templo. Contra hunc autem arguit sic, quia possumus idoli aut accipimus ab eis de idolo posito ipse autem operari epiphantes quod optet dici secundum illos iudeos quod predicta expontur in libro ea, de anno nostro, et tunc apparet falsitas istorum manifeste, quod ab illo tempore usque nunc fuerit plus quam CCC anni, et tunc adhuc non habemus messiam, et dicitur, aut accipimus de idolo posito per imperatorem romanum post destructionem faciem tempore tyranni, et tunc optemus quod permaneatur in libro ea, exponerent de imperatore romano et non potest esse, quod illud quod predictum est. Nec quicquid de eo curabit quod non potest exponi de eo, quod romani deos omni gentium colebant. Et hacten per quod negligitur dormientium in puluere de quod dicitur et circa pauci, huiusca, intelligenda est de resurrectione vera in rite maci, et non accipimus per exitum eorum tempore machi, et ratiocinio, quod daniel tunc non surrexit hunc. Ultimum duo caeci sunt de canone, propter quod ad prius illa dimittitur, sed expeditius licet canonicas, aut alios intendit manu invenire, et tunc exponam ista duo ea, allo auxiliante si ne quo nihil boni possumus facere, eni est honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Explicit postulacionis Nicolai de Lycia super Danielem.

**I**ncepit historia susanne et belis et draconis. Historia Susanne contigit ante captivitate babylonica vel anno p. 59, quod daniel erat adhuc eis de iugis, secundum quod dicitur, et cetera. Cumque duxeret ad mortem suscitauit deus spiritus pueri iunioris cui nomen daniel, et tunc translatus fuerat in babylonem antedicta captivitate p. 59, annis quod regnauit sedechias propter quod hec hist. iterum, biblio non canonicas situari debet per librum baruch de quod certum est quod una per eius scripta ast deinceps captivitate, et ibidem plenius fuit dictum.

a. Erat vir habitans et, nec historia dividitur in quatuor partes, quod primo describitur susanna nepharia tentatio, sedo ipsum maligna accusatio ibi. Et clamauerunt aucti, tertio eius iniq; damnatio ibi. Credidit eis multitudine, quod ipsum digna liberano ibi. Prandium dicitur. Prima adhuc dividitur in quatuor partes, quod primo describitur psonae tentatio virtus, sedo tentatio status ibi. Et constituti sunt, tertio tentationis orsus, ibi. Cum autem post revertisset, quarto tentationis modus ibi. Et factum. Circa primi describitur psonae tentata, si susanna a nobilitate generis, quia

erat de tribu iuda, et dicetur, et quod erat iacobum copulata in matrimonio qui erat nobilior omni iudeorum, et hic dicitur. Describitur etiam a pulchritudine corporis, et uita pulchra nimis, etat et a puicitudine menuis, quod dicitur mens deum, cuius causa exprimitur, quod erat eruditus a patre rentibus secundum legem moys, et iuste bene nomina, et erat secundum prophetas rei susanna, et librum, propter quod senes erant magnis inflatis de ea et de vili psona, his dicitur patet ista.

b. Et sustutus sum, dicitur quod describitur tantum status, quia erant senes maturitate etatis. Judices sublimitate auctoritatibus, praebuteris, et de parentia sanctitatis, et de faciliter portant mulieres leucas. Dicitur hic glo, quod hebrei dicitur ipsos decepisse mulieres per hunc, quod dicebat secundum de se minime eorum naturum,

cum essent de tribu iuda, eo quod tribus sacerdotalis et tribus regia sumpta erant cuius naturitas magis desiderabatur. Secundum. De quibus locutus est dominus. Dicere, patrem, ubi dicitur quis sit. Ponit te dominus sicut sedechiam, et accepit, quod fecerunt rex babylonis in igne, per eo quod fecerunt scuticam in isto et mechati sunt in uxores amicos suos et locuti sunt eis cum nomine meo mendaciter quod non mandauit eis. Dicunt enim hebrei quod isti senes erant a deo predicti latentes remie, et cetera. Sed contrarium videtur quia dicunt fructus in igne per regem babylonis, duo autem senes qui tentauerunt susannam fuerunt lapidati, ut dicitur hic glo. Tercium scinditur lapidati a populo non a rege. Secundum quod pena mortis quecumque aliquis signatur per ignem in scriptura, et hoc eorum lapidatio potest vocari fructus in igne. Tertium sciendum quod de licentia regis babylonis pena debita iudicabatur per unum deos secundum legem morum, quia iudices regis legem iudeorum ignorabant sed executionem mortis non poterant inferre nisi ex speciali mandato regis, et auctoritate, et ideo quod plus eos lapidavit fuit de precepto regis, propter quod rex fecit principaliter et auctoritatem populus autem ex ecclasse. Letetra patent.

a. Cum autem populus, hic ponitur tentationis orsus, quod orta est in istis sensibus, sicut constiterunt tentatio carnis in aliis hominibus. Primo ex impudico aspectu, quia dicitur quod videbant eum quotidie. Secundo ex inordinato affectu cum subditur. Et exarserunt. Et sequenter exercet intellexit cum dicitur. Et auerterunt sensum suum, et quod inordina ta affectio exercet oculum rationis. Et sequenter ex nepherio conatu ad implendu positum, cum dicitur. Quirat ter ad alterum, et ceterum. Dicuntur primo sic.

a. Cum autem plus revertisset post meridiem, et susanna enim erat verecunda et prospicebat frequentia populi stabat clausa cum pueris suis intra domum, sed cum populo erisset, et senes aliquantulum remanerent ad referendum insimul de auditis in iudicio, tunc susanna erubet came nec cauebat tantum a sensu, propter etatem, et sanctitatem, nisi a parentiam in eis existimatam cayebat ab aliis. Letetra pa-

# Danielis

tet ex dictis vñq ibi. b. Dixitq alter ad alter te, b. fe  
cerit qdlibet volebat se expedire de alio vt possit sel  
reverti ad loquendū cū susanna & ad decipiēdū eā, seq.  
c. Lung reuertit, ppe domū ioachi p diversas tū  
rias. Venerut in enī tc. sequit. d. Et nūc in cōsta  
tuerit tc. qd firmati  
fuerat in suo malo p  
posito.

e. Factū est aut̄, hic  
pnt ponit tētationis  
modus, vbi ponunt  
ita p ordinē. Puma  
est fraudulētia, insi  
diatio in hoc qd ob  
uauerit tps apri. s.  
post qdli discessum, t  
locū cog uū, s. poma  
nu vel orū t hoc est  
quod d̄bie.

f. Factū est aut̄ eūz  
obf, tc. modus loqñ  
di et ad significādū  
frequētā faciēdūlū  
qd. qd susanna frequē  
ter illū ortū intrabat  
sequit.

g. Et nō erat ibi qd  
qd p̄t duos senes ab  
scōn, tē, eā ex ardo  
re desiderij.

h. Hir g puelis af  
ferte mihi oleū, b. ic  
oleū accipit, p lachry  
ma arbor aromati  
car qd vñk in terra  
illa ē extum,

i. Et smigmata, fm  
Hiero, smigma ē aq  
de bordeo t palea fa  
cta ad lanandū faciē  
trefrigerandū.

j. Et ostia pomari  
claudite, ppter securi  
tate, ne posset aliq̄s  
venire ad eam.

k. Ut la, ex illis, s.  
qd debebat aportare  
puelle pōte, forte  
erat ibi irrigū fons  
vel aliqd aliud, seq.

l. Cū aut̄ egressus es  
sent tc. b. ponit scōz  
qd fuit in ista tētati  
one, s. maligna sing

gestio primo susanna assecrādo ad ppetrādū rem illici  
tam, cū d̄. Ecce hostia pomari clausa sunt tc. Scōo ei  
mortē minādo nūi cōsentiat cū subdit. Qd si nōl, di.  
p te testimoniū tc. Tertiū qd in hac tētatione ponit est  
susanna vñosa electio, qd magis elegit mori qd dei mā  
dati p̄tergredi, t hoc ē qd d̄ hic. m. Ingemuit sus  
anna, ex dolore cordis ppter periculū inimicūs.

n. Angustie sunt mihi vñdīq, Angustiosum est mori  
& angustiosum est digni more fieri, ppter qd sequit.

o. Dēm hōc egero qd p̄uader, legē dei trāsgredieō.  
p. Doris mihi est, s. debira, qd in lege moyū p̄cipitur  
adulteria lapidari, q. Si aut̄ nō egero, nō effugiam

man⁹ vestras, mortē iūrēdo h̄ indebitā. r. H̄ me  
lins est mihi tc, qd puniri nō est mala simpliciter quia  
est mali pene, s. fieri pena digna est stampa mali, qd b  
est mali culpe, s. Et exclamauit voce magna susan  
na, ne forte senes ex vehementia p̄cupie qua erat insta  
mati in ipam utue  
rēt tipam h̄ multaz  
impudice rāgerent.

t. Exclamauerū, b  
p̄fir ponit susanne  
maligna accusatio, t  
dividit i duas pres  
q. p. uno accusat epi  
tra maius, sedo i un  
dicio, ubi. Et facta est  
dies, in puma b̄ sic

t. Exclamauerū at  
senes aduersus eā  
vñ notatēt eā reā co  
rā familiā accurrēte  
ad clamores susanne  
qd si tacerent reddes  
ret le suspectos.

v. Et cucurrit enī t  
apemis oīlū pomaz  
tū, ad limulandū q  
vit ei de qd fallo eaz  
accusabat q̄p̄t an  
teq̄ familiū venient  
qd li oī uū uuentū fu  
isset clamum, t iū u  
ueniās nō nullū t mū  
tus, testimoniū eoz  
fuisse suspicū, seq̄

x. Postq aut̄ locū  
ti sunt senes, accusa  
tes susannā d̄ crimi  
ne adulterij.

y. Erubuit fui, qd  
diligebat insannam  
tanq in domo eius  
nutrit, cui cā subat

z. Cūna mēq (tur  
di, sue, b. humicmoi  
de susanna, in qd ap  
paret bonitas ei i. o  
foliū in vita s. etiā in  
fama.

a. Et facta est dics  
crastina. Hic p̄fir po  
nit accusatio in inci  
cio, t dividit in tres  
ptes, qd primo ponit  
susanne citatio, sedo

accusantū iuratio ibi. Consurgētes aut̄, tertio iurato  
rū testificatio, ubi. Et dixerūt p̄i byteri, qd prima pte d̄  
sic. b. Lung reuissit ppls tc, s. ad locum in ich.

c. Venerūt t duo psbyteri tc, p̄parancō in loco iudicis

ad uniplendū nequiciā suam.

d. Et dixerūt co, am omni p̄lo, mittite ad susannam  
tc, t sic apparet susanna solen nūs citatio.

e. Et venit ei parētib, qd nō poterat sola sufficie re  
ad iudicium, amici aut̄ ei, venerūt cū ea ipi, spatiētes, p  
pter sanctitatē ei, quā nouerāt, seq̄ u f.

f. Et iniq illi iusterit et discooperit, qd forte volebat  
inducere p̄lm au suspicādū male de ea ex rubore ruit?

# Liber

eius seiebat em ipam esse verecudā. g. Erat em̄ coopta te, hoc pōt intelligi duplū. **a** no mō referendo ad pceptū senū qui iusserit eā discopri. et sic relierent eius aspectu ex quo nō poterat sibi copulari nephario a eu. **b** Ilio mō pōt intelligi referendo ad ipam susannā et ad amicos ei qui coopterant eā ut sit sensus.

**c** Erat ei coopta, s. amicos suos p̄silio.

**d** Ut vel sic satiarē tur decore ei, et nō videntes eū pulchri tūdine mun̄ inflama tenē de ea et sic nō ac eusarēt eā crudeliter q̄ amici ei. s. susanne sciebat cām accusatio nē susanne.

**e** Flebantq̄ sui te sc̄ ex pietate cognoscētes innocētiā suā. **f** Colūrge susanne, res. hic ponit accusantium iuratum et q̄ h̄ argumēti p̄ d̄ criminis tñi alijs debet at mori nō est credē dū alicui simplici v̄ bo suo cuiuscūq̄ au ctoitatis et sanctitatis sit. **g** Et q̄ d̄ dicili. **h** Colūrgetes aut̄ duo p̄sbyteri, q̄ erant iudices et sacerdotes populi.

**i** Posuerunt manū suas sup caput eius, **j** iste em̄ erat modus iurandi cōtra psonā adēnāndā ad mortē et tellēs, in iurādo et testimoniū pferendo poneret manū sup̄ca put̄ ei, et h̄ lēni tristū.

**m** Que fles q̄ vi debat q̄ criminaliter agebat h̄ ea. **n** Susperit in celis, q̄ aliunde nō poterat habere auxilii, p̄pū d̄ divinitatis succurrere in casib⁹ desperatis. **o** Et direxerūt p̄sbyteri, hic ponit iuratorū testificatio, p̄. **p** Cū deambularem̄ in pomariō soli, h̄ dicit ne requirat̄ alius testis cū eis sequit̄.

**q** Venitq̄ ad eā ado, q̄ erat abscō, et cōci, cū ea, q̄ aliter nō poterat osidere susannā more dignā nisi allegārē factū turpe, p̄ p̄tō em̄ voluptatis vel p̄cupie nō satis aliquā pena in lege. **r** Porro cū essem̄ in angulo pomarii, hoc dicunt ad colorationē dicti sui, q̄ si fuissent in palā dictū de eoz nō habuisset aliquā pbabilitatē, s. q̄ susanna vellet tale qd̄ p̄muttere ipsis videntib⁹. **s** Accurrit̄ et vidim̄ ipso pariter p̄misceri, q̄ defacto nō credit̄ testimoniō alicui nisi dicat se vidisse. **t** Et illū quidē nequim̄ p̄phendere q̄ fortior nobis

erat tanq̄ iūmenis ex his nos ait senes. **v** Dancāt cū cōphēn, inter q̄snā et̄ ado, et no.indi, nobis, h̄ autē dixerūt ne quereret̄ ab eis q̄ esset adoleſcēs et p̄b̄ posse dēphendi. **x** Credidit, hic describit̄ ipsius susanne in iūsta cōdēnatio, q̄ osidit ex duob⁹, i. et p̄li igno ratiā qui credit̄ se

ribus, ppter eratē et auctoritatē eoz abscō diligentē etaminatio ne, ppter qd̄ de hoc i fra rep̄hendunt̄ a dāniele vbi dī sic familiū istū te, et hoc bē argumētū q̄ p̄ nulla etate vel auctoritate vel sanctitate dīt̄ ap plicari telles in cā cā minali mariae sine diligētē etaminatio ne. **y** Edo oīa p̄sno iūstā et fulā ne innocentia cū dī.

**y** Exclamavit autē ro, ma, susanna, et cor dis affectu, et clāpū. **z** Deus etet. **aa** q̄ abscō, es cognitor quia ip̄e solus nouit secreta cordū. **uu** na cū scientia eternī tate mensurā, ideo ita cognoscit futura sicut presentia.

**a** Exaudiuit, hic p̄r̄susanne digna libe ratiō et dīmid̄ in quattuor p̄tes, q̄ p̄mo ponit dānielis appellatio a sentētā unīqua, sed oī stūm̄ diligētē etaminano, ibi. **b** Reversus ē ḡ p̄p̄s cū festinatō. **c** Et dixerūt ei senes. **d** Cenī et sede in medio no strū et indicā nob̄, q̄ tibi de dedit honorē senectutis. **e** Et dixit ad eos dāniel, separate illos ab inui cem procul, et diūdicabo

**a** Exaudiuit dīs aut̄ voce eius, i. cū affectu audiuit, **b** Lunq̄ ducere ad mortem suscurauit dīs te, et quo p̄t̄ q̄ dāniel hoc non fecit et humana industria, sed ex diuino instinctu.

**c** Et exclamavit voce magna, et posset ab oīb⁹ audiri,

**d** Undus sum a sanguine h̄ui, hoc est dictus non

assentio huic sententie, sed magis ab ea appello tanq̄

ab iniquā, et patet p̄ verba sequentia.

**e** Reversus est populū, ad locū s. iudicis,

**f** Et direxerūt ei senes non illi duo q̄ accusabant susan

nam sed alii senes populū istū.

**g** Venī et sede in medio nostrū, in loco iudicis.

**h** Et indicā nobis, qualiter posset veritas aperiti.

**i** Quia tibi dedit de honorē senectutis, i. sapiam q̄ soler esse in antiquis, et dī job, et q̄, in antiquis ē sapia et

in multo tempore inuenit prudentia.

**k** Et dixit ad eos dāniel, Separate illos te, ne cōfingant aliud in cū

# Danielis

dactum sile pcedenti sequit. a Inueterate diez malorum et ex hys ptestos falsi sunt ierupadi et terredi ut et hys magis appareat eorū frandulēria. b Misere, peccata, c. i. osidens p penā tibia dico inferēdā, seq̄. c Dixit te dico. d Innocētē te. h. dixit Deut. xxvij. d. Nūc ḡ si vi. eā, dic hub q̄ arbore. et hys q̄ testes sunt interrogādi de circū stantib⁹, q̄ p̄ appre hēder eorū falsitas et e. dñs. dñctio, eos colloquentes sibi, cui uult loq̄ sic hō ca tias et vecindus nō si cur seneat ipudicā q̄ dixerat. dñm̄ eos ppter p̄miceri.

f Qui ait, sub cyno nome ē arbor, tē idē q̄ lentisco arbor busi lis enī succ̄ foliorū solidat labia, et dic̄ g. Dixit aut̄ (h. glo. dñiel, recte mentit̄ es in caput tuū. i. ad dānationē capitū tui q̄ er hoc sequitur. b Ecclang. dñl. tē. i. iudicet, q̄ iudices populi et sacerdotes alii q̄ qui noſan̄ angeli. sic p̄t. Palac. q̄. Labia sacerdotis custodiunt sc̄as et legē regnūt et ore ei. anglo ei dñi eternū ē. vel angelus vere accipit ibip̄ anglo susanne q̄ dā nationē sens̄ erga de um, peurauit.

i Et amoto eo tē,

p̄mis̄ eius amouit q̄

alter veniret ne posset alteri signare quid diceret.

b Et dixit ei. Semē chanāa tē. l. ei esset de tribu iuda sicut rē tñi iuritab̄ mores chanan̄ eorū. ierupat aut̄ ip̄s̄ da mel sicut primū et eadē cā et tertius crux dephēdat̄.

l Ap̄tes aut̄ decepit te. i. pulchritudo susanne. m Et paup̄ia subiurit cor tuū. i. metē tua auertit a rectitudi ne rōis, et legē diuine. n Sic fa. filii. isrl. eas p̄ terror res decipiēdo. o Et illeti. loq̄. vo. sentiēdo robis i opus nephariū. p Sed filia iuda nobilis sez gene re et morib⁹. q Hō sustinuit iniquitatē rfam̄, robis as sentiendo. r Nūc ḡ die sub q̄ ar. app̄. eos lo. subi curi alter loquēdo de actu carnali, et iam dictum est.

s Cui ait, sub primo nomine ē arbor, nec ē arbor eadē tē lentisco ut dicit alio tē male, q̄ tñc nō ēt discordia i testimonio eorū, cuī dñi exprimūt in lta. alī nō cent̄ qui et sicut testes falsi, tio dñm p̄ primū idē ē q̄ p̄m̄ vrb̄ in li. de p̄p̄. rec. t. Dixit aut̄ dñiel. Rec. men. es et tu tē, codē mō exponit̄ sicut prius. v Et se. te me. se pando sez afiam a corpē p̄ mortē, q̄ non fuerit imperfecti gladio et. s. dñct̄. e. r Eccl. itaq̄ ois ce. q̄ videbat s̄ dñctionem eorū. y Et sur. aduer. du presb̄. faciēpo eis sicut legē talionis scriptā in lege moyſi. z Et interfec̄ coe. sicut dignos morte regi tradiderūt, q̄ hēbat altam iusticiā, q̄ p̄fec̄t eos p̄bur sicut modū illius terre, ut d̄.

h. i. r. v. s. allegatiū est eo. c. dñl aliter. 3 Inter fecerūt, q̄ de voluntate regis spālis p̄missum est indeis, et eos ierūseret fū legē moyſi, et sic fuerūt lapidati, q̄ la pidatio p̄r̄ dñci furio in igne, et supra dictum est.

a Delchias, dñc̄s̄ ponit̄ gratiarū facio p̄ liberatōne

innocētis. b ē q̄ dñ belchias et vrox eius lau. de. p̄ filia sua tē. b Quia nō sequit̄ ē inūt̄ ea res tue pte. l. enī landarent dñs de liberatōne susanne a morte. tñi magis laudabāt eā de libera tōne sue innocentie. q̄ innocētia ēma gis bonum q̄ sit coe poralis vita.

c Daniel at fac̄. est magnus tē. q̄ et h̄ s̄cō intonuit p̄p̄lo q̄ sp̄. rit̄ erat in illo et zel̄ legis dñmie. p̄t̄ eraz ex h̄ sollicitudo eī. cu ta sp̄lin. q̄ l. esset in domo regis tñi solici tus erat de his q̄ fie bāt ap̄d filios isrl̄.

Capitulū. XIII.

E Et rex aſyā. q̄ ges. dñc̄s̄ vīsto aā belis vīsto aā dracois pō nutur. et dimidit̄ in dñ as p̄tes, q̄ p̄m̄o tē. p̄pus q̄ historiā acci dīt exprimūt. et secundūdo historiā describit̄ ibi. Erat q̄s̄ idolum.

Līca p̄mū aduer tendū q̄ alio dicunt istam p̄tem p̄ncre ad ea. rīs̄. ita q̄ notatur p̄ hoc tempus q̄ accidit factum sustinente sez quando mortuus est altyages rex et cyrus et successit, non tamē intelligendū q̄ altyages regnante rit in babylone, quia nūq̄. uno fuit rex medoz et psatuz et habetur in scolastica historia, sed quia cyrus multa bona fecit populo israel, ideo sicut istos hic notatur tempus quo cyrus accepit altyages regnum. Ad euidentiam aut̄ tem huic notandum q̄ sicut scribitur in scolastica hi storia, Altyages videt̄ in somnis de genitalibus sue filie viten procedere que occupabat totam asia. Et responsū est ea coniectoriibus q̄ illa filium pareret qui asiam sibi subiungaret altyagē debellaret, quo auditio dedit filiam suam cuidam plebejo muliti ne filius ec ea nascentis nobilis et potens fieret. Fecit etiam obseruari tempus patris filie sue, et puerum natum fecit occidi. Illi vero quibus hoc preceptum est horentes facinus usitādū, puerum vivum in ne tē ore procererunt, quem pastor inueniens secum portauit nūrriuit et in filium adeperauit. Qui adulitus factus electus est a pastoribus in regem suum et delinquentes graviter puniebat intantū q̄ clamor reuiebat ad regem altyagē, qui accessito iuuenē q̄sūt q̄ re talia ficeret, et illi coostanter respondit q̄ poterat cā esset ab eis electus in regē, altyages aut̄ vuln̄ iuuenis et eius p̄statuā p̄siderās, cogitayit ip̄m esse de semie regio

# Liber

inō filii pastoris et inq̄res diligēter inuenit v̄tates q̄ ip̄e erat nepos sū quē occidi mādauerat et dīna virtu te mutat ē aim̄ ev̄, et iūmenē recepit i grām credens q̄ somnū suū fuisset sp̄letū in regno pdicto puerorū, et ne potē suū tradidit ad custodiendū et nutriendū cuiusq; de principib; posteaq; rebellatib; p̄fis p̄ a; st̄yages missus ē ille p̄c̄eps p̄ eos. Et res cordal cuusdū iūrie quā fecerat sibi astyages h̄asit oculū te p̄lis et cyz i regem sibi eliget et ip̄e p̄t̄ eoz adiuuaret ē astyage, et sic faciū est. Qd audies astyages ḡgregauit exercitū et debellaret cyz ne potē suū, ip̄e tñ funa licea a cyro deuicit̄ est. Cyrus tñ eū būane tractauit et ei regnū h̄icanoꝝ dimisit̄ dario aut̄ filio astyagi regnū mēcioꝝ, ip̄e aut̄ regnū psarū sibi retinuit, ita m̄ q̄ regnū astyagi et Darij iūis morientib; ad cyrum denieret et iō cyrus astyage mortuo ei successit, et h̄ d̄. S̄ q̄ dicunt aliq̄ p̄t̄ sic accidit historia susannae, ut dictū ē nō v̄t̄ ē re rū, q̄ cyrus p̄st̄ dariū regnauit annis, xx, ut dictū h̄t̄o n̄ographi, et tñ q̄i moriū est adhuc erat fortis et p̄cedes ad belū q̄ pugnās 5 māieletas als massuetas moriū ē. Itē q̄i successit astyagi ī ad min⁹ erat, xv, annos v̄l cir citer, q̄ iā aſi ip̄m in bello deuicerat, et dictū est, et si no v̄t̄ q̄ cyrus aī morē dariū succederet astyagi p̄, annos v̄l circa. Si aut̄ dariū mortuū ē daniel iā erat, lxx, an, fm latuos, fm hebreos, lxx, q̄ a tpe q̄ fuerat transmigratio in babylonē ī trāsterat, lxx, anni captiuitatis babylōnica fm latuos, fm hebreos aut̄, lxx, anni. Itē, et, de regno sedechie aī captiuitatis dictā, et post transmigratio danielis ī babylonē et daniel q̄i dicit̄ est in babylonē, p̄babile ē q̄ eet, et, an, vel circiter ad min⁹ q̄ sum̄ sit an nū, dñi. Et sic nō p̄t̄ dici q̄ daniel esset iūuenis illo tpe q̄ astyages mortuū est, q̄ no fuit tūc historia susanne, q̄ tē iūuenis erat, et d̄r in līa. Eſcitaur deus sp̄m iūmoris cui nomē daniel, et, Itē in līa d̄r q̄ daniel a die illa et deinceps fact̄ est maḡ corā oī p̄plo, sic p̄t̄ q̄ erat iūuenis erate, q̄ a iūuenis fuit nor̄ in sapia, v̄l, i, c, 2a. Et iō nō v̄ soluz aliquid dicētis q̄ daniel h̄ d̄r iūuenis nō simile q̄ iā erat magne erat, s̄ d̄r iūuenis respic̄t̄ seniū q̄ accusauerat susannā, q̄ iā erat daniel, lxx, an, v̄t̄ ex p̄dicto. Teneat aut̄ illi nō videntis tūc fuisse maiorū eratis cū adhuc in eis vigeret tāta acupia carnalis, q̄ iam ante p̄ m̄los annos dixerat daniel de vita hoīs. Et aut̄ in poteratib; lxx, anni et amplī eoz laboꝝ et dolor. Sic ī p̄t̄ q̄ historia susanne nō accidit tpe q̄ cyz successit et astyagi, et iō d̄m ē q̄ p̄morte astyagi q̄ h̄ norat cū d̄r. Et rex astyages designat ips̄ histiore sequit̄ q̄ facta est sub balthasar et euilmeradach p̄re suo, fm q̄ d̄r in scol. histo, et iō ē principis, lxx, ca. li, daniel. Sic aut̄ daniel erat necesse etat et amic̄ regi babylōnis ppter sapiam sua fessū quēter os̄am, v̄t̄ ex dictis in līa dñi, nec adhuc erat deſtructus illud regnū babylōnis p̄ cyru et dariū, ppter q̄ hec historia ponit iter terpiutras nō canonicas p̄ historiaz susanne, et aī historiū iudicū q̄ agit p̄ deſtructioꝝ babyz a. Erat q̄z idolū. Sic describit̄ historia bel et ora (lonis, conis in q̄ oīdī daniel extirpator idolatrie, sicut in fa cro suāne oīsus ē p̄scitor luxurie, et diuidit̄ in duas p̄ses, q̄ p̄io oīcī danielis audacia ad aggrediendū at

dua ex fidei zelo, sedo eius st̄antia ad sustinendum ad uera in mortis piculo ibi. Qd cum audissent babylōnij, Prima adhuc in duas, q̄ p̄io oīdī audacia daniel ob ligando se ad talionē mortis in belis deſtructioꝝ, sedo ī gerendo se piculo itopacatioꝝ et draconis interfectioꝝ ibi

Et erat draco, Cir a priū q̄t̄uer tanq; fīc̄ erroris accusati, sedo erroris accusati dī q̄stio, ibi, et ual⁹ rex tertio disq̄uti inuenio ibi. Qd cīt̄ ego illos, Circa primū p̄siderant q̄ idola babuerūt oītū a tpe nū reg affiror, qui mo tuo p̄t̄ tuo belo noī fecit imaginem p̄t̄ ad suū solariet̄ et ei deferebat tñ ho

nor̄ et reuerentia q̄ fugiētib; ad ip̄am p̄ebat, et hoc hoīes ceperit̄ diuinū honore ip̄pendere illi imaginē. Ad hui aut̄ ſititudinē in diversis locis fecerit imagines amic̄ suō mortuōꝝ et eis ip̄pendebat honores. Et ſic idola fabricata sunt ad exemplū idoli beli p̄dicā, ita enī et eo noīati sunt, q̄ primū idoli vocari eis belus ſicut eo cabitur ille, p̄ q̄ ſactū eis idoli. In aut̄ ſit̄ noīauerit, q̄ aliq̄ vocauerit idola ſuū beli, aliq̄ beli, aliq̄ belzebub, et aliq̄ daal, ap̄d babylōnios aut̄ vocabat bei, et h̄ e qd dī hic. b Erat q̄z idolū ap̄du baby, et dies ſile artabe, et Simila eft farina delicateſſima. Artaba eft gen̄ mēſure p̄tinens tres modios, ſed enī q̄t̄utatis ſi modius hic acceptus nō h̄e p̄ certitudinē, q̄ q̄ntitas modi variatur fm diuerſas ciuitates et terras, s̄ possum̄ hic aliquid colectare ḡ līam ſequētem. Ille enī, q̄ artabe cotinebant, xxxvi modios farine, et tñ faciebat de pane q̄tum ſufficiebat ſacerdotib; belis et familiis cor, q̄ dicunt rūſſe līa, i, co, ca. c Uniq̄ amphore ſex. Amphora eft vas quadrati habens duas ansas ad moīū aūnū et dicit̄ ſili, et h̄. Amphora atque ap̄d ḡrecos pedē q̄dratū de vino, et tunc non acci p̄ ſolū p̄ vale in generali ſed enī ſi certa mēſura, q̄tum aut̄ amphora tēneat ap̄d babylōnios de quib; eft hic ſerino nō habetur p̄ territudinem in littera, ſed ſolum p̄ ſecturam fm ſufficientiam pſonatū q̄b; miſtrabat illud vīnū ſicut dictū ē de farina.

d Rex quoq; colebat eum et, credens aliquid diuinā eſſe in eo extanta comedione. Oē enī gentes ſemp eſti māuerat deū eſſe aliquid magnū ſupra hoīem, et omnia mirabilia excedēta v̄tūc humana vel fm tem vel

fm opinionem colebant et deos.

e Porro daniel adorabat deūnum ſumma, deūnum celi qui

licet ſit deus omnū p̄ creatiōem, dicit̄ tamen deus dani

elis ſp̄aliter p̄ cultum ſp̄alem ſequitur.

f Vīo co, ado, manufacta, q̄z i talib; nibil p̄t̄ eſſe diuini

tatis, cū ſunt in tra hoīem ſicur q̄dā ſpa humana,

g Sed vi, deū ſc̄, q̄ ip̄e ē formaliter vita, cū de ſit ſuū

intelligere qd̄ eſſe nobilissimū vītere, et h̄, et meta.

Et enī deus vita effectuēans in alia vita et mortuū,

ve d̄r. Ver, v̄l. In ip̄o vīnum monemur et ſumus,

h Et habet p̄t̄em omnīs carnis, q̄ p̄t̄ oīa ad mīb;

lum redigere ſicut de nibilo creauit oīa,

i Et dicit̄ rex ad eum, Nonne rideatur ubi bel eſſe deus

vīens et, Argumentum autem ſumit q̄ vīnat ex com

metione, q̄ nibil eſſe vita comedit, cū ſit actus ve

et ſc̄, et q̄ consequēs nō habens vitam nec vīſcera ne-

# Danielis

hīmōi membra cibum accipieūt, et sic p̄t̄ primi. Et toris excusatio p̄ danielē. b Et trans̄ ret. Hic p̄fir ponuit erroris accusatiū dis̄c̄s̄to. h est q̄d dī. Et irat̄ rex teāo fuit q̄ ille exp̄s̄e siebat de bursa regi, et alia necessaria ia sacerdotiū dabant̄ a cortate p̄pli, et sic erat̄ in grauamen regni. h enī fuit obseruatiū apud oēs ḡetes, q̄l de ure genitū q̄ sacerdotes vasa cōtes dīno cultui recipiebāt necessaria a cortate p̄pli, et ab illo q̄ perat̄ cortati. cī dī. Beneft̄ viri, q̄ sacerdotes egypti no s̄ p̄puli vēdere posse s̄iones suas tempore famis q̄r̄ eis vicina v̄lia p̄bēant̄ et horreis publicis q̄d sequit̄. p̄t̄ in līa v̄ḡ ibi.

c Tu rex pone escas sup mēsam an̄ bel et vīnū misce. i. tpa aq̄ fin modū illi re. re i q̄ ppter vīni fortū dīne nō bibit̄ sūre aq̄ d At clauſ̄ mētioē, de ostiū signa anūlo tuo h̄ ei erat̄ modū sigillādi antīq̄. vt he Pester. vīnū, et in anūlo isto erat̄ imago regis sculpta, sequit̄. e Continebāt̄ aut̄, h̄ p̄ mībilo hēbāt̄ saceritate obligationē et caula subdit̄.

f Quia fecerāt̄ sub mēsa absconditi in tronū ad quē veniebāt̄ p̄ vīa subterra, neam de domib⁹ i q̄ bus manebānt̄ extra templū q̄d de leui poterat fieri in cuius tate babylonicaq̄ nō erat hitata nisi vald diffuse, q̄r̄ vt dictum est. g Dāi. uī. ca. Unīa s̄ babylonica tenebat, vīnū, leucas in q̄drū, ut q̄ intra ciuitatē erat̄ agri et vinee et silia, in q̄b̄ crescebāt̄ terrena stēta dī quib⁹ poterit̄ hoīes diuīnū obſisionis tpe. g Factū est igit̄. Hic ponit̄ in q̄st̄ erroris mētioē. h Quia postq̄ egressi sunt, s̄ sacerdotes de tēplo, i Pr̄cep̄t̄ daniel pueris suis, i. sermis, l Et artulerūt̄ cinere, p̄ totū templū cribrauit̄ coā rege, ad h̄ et videret̄ rex manifeste q̄ nulla vestigia erat̄ ubi q̄i eruit̄ de templo, et signati est ostiū vt dephenderēt̄ sacerdotes p̄ vīa altā intrasse q̄d p̄t̄ in līa v̄ḡ ibi. l Statimq̄ cū aperiuissent̄ ostiū intuit̄ rex mēlam, ad vidēndū si cibaria erat̄ comesta. m Exclamauit̄ vox magna, ad laudandū dei suū. n Danielis est bel, in vīnū q̄ ranta comedisti, vīdit̄ enī mensam vacuā q̄ totū comedisser. o Et nō est ap̄d te dōlus quisq; illa fraudulētia quā daniel affirmabat,

q Et tenuit̄ regem ne ingrederef̄ intro, donec vīdissē vestigia illoꝝ q̄ de nocte intrabāt̄ ad comedēndū ea que erant̄ posita sup̄ mēsam, ppter q̄d sequit̄ur.

r Et dixit, si daniel regi. s Ecce pavimentū, anima aduerte cuī vestigia te, vestigia aut̄ infantium a vesti,

ḡs viroy distinxit̄ p̄ q̄tūtē pedis, q̄ mihi or̄ el̄ in pueris q̄ i viris. Vestigia anteꝝ viroy distinxit̄ a veste ḡs viroy p̄ figuraz, q̄ mulieres h̄nt̄ calciāmēta alterī figū reḡ vīi in terra illa t Et iratus est rex, q̄ p̄ emēdē signū cognovit̄ sez fallitatem sacerdotum,

v Tūc apprehēdit̄ rex sacerdotes te, tā, q̄ conueros.

x Et osiderūt̄ ei abscondita ostia, q̄r̄ fuit̄ polūt̄ in quib⁹ et rotemētis ad talia reue. y Occidit̄ (landū, ergo. Hic p̄fir ponit̄ erroris inueniēt̄ etiā patiō p̄ mortē sacerdotū, et destruēt̄ templū, et h̄ est q̄d dī hic. z Occidit̄ ḡ illos rex, i. occidi fecit.

z Et tradidit̄ bel in prātem danielis, ad faciēndū q̄cqd velle,

tū templū coā rege, regres si clauerūt̄ ostiū et signates anūlo regi, abiērūt̄. Sacerdotes aut̄ ingressi sūt̄ nocte iuxta p̄uerudinē sua et vpo res et h̄t̄ eoz et cōedēre oīa et biberūt̄. Surrexit̄ at̄ rex p̄pō diluculo et daniel cūm eo. Et ait̄ rex, Gaius nē s̄e signacula Daniel, q̄ r̄s̄d̄c̄, salua rex. Statimq̄ cū ape ruit̄ ostiū, inuit̄ rex mēsam exclamauit̄ vox maḡ "Agn̄ es bel, et nō ē ap̄d te dol, q̄s̄q̄. Et risit̄ daniel et r̄t̄ tenuit̄ regē ne ingredere tur i tro, et dixit̄ Ecce paui mentū, animaduerte, cuī vestigia s̄t̄ hec. Et dicit̄ rex Videō vestigia viroy et mulierū et infantū. Et iratus est rex sacerdotes et viroyes et filios eoz et onderūt̄ ei abscondita ostiola p̄ q̄ igrediebāt̄ur, et sumebānt̄ que erat̄ sup̄ mēsam. Occidit̄ ḡ illos rex, et tradidit̄ bel in prātem danielis, qui subuertit̄ eū et templū eius. Et erat̄ dra co magnus in loco illo, et colebānt̄ eum babylonij,

a Qui subuertit̄ eum, i. idolam cōminuendo,

b Et templū eius, ipm̄ destruendo,

c Et erat̄ draco. Idic̄ osidit̄ danielis audacia in invasione draconis venenosī, et dūndit̄ in duas p̄tes, quia primo p̄onit̄ invasionis rō. sedo ip̄a invasio ibi. Enī ait̄ rex, Nō ait̄ invasionis fuit̄, q̄r̄ rex volebat̄ et daniel dāconem coleret̄, et hoc est q̄d dicit̄ hic.

e Et erat̄ dra, ma, in illo loco, i. in babylone in quodam templo in quo locū subterraneū erat̄ ubi ille draco erat̄.

d Et colebānt̄ eum babylonij, quia sicut̄ dictum est q̄s̄ homines videbānt̄ insoitū quid et mirabile excedens hominis virtutē reputabant̄ illud tanq̄ dēm. Hodū aut̄ colēndū et dicunt̄ aliqui erat̄ per quedam instrūmenta fēa decoro ritulino plena aq̄, et oī dicebānt̄ hydraulia ab hydros q̄d ē aq̄. Sacerdotes i. h̄ tēplo ḡcūtiebāt̄ illa hydrilla v̄ḡ, et sic reddebat̄ sonitū terribilem

# Liber

ad quē excitat<sup>r</sup> draco emittebat aliqui sumū, aliqui igne  
qd hoies vulgares vidētes istud reputabāt q̄ si sacru, et  
sic inclinati ad terrā adorabāt q̄ i h̄ deceptu erat a sacer-  
dotib⁹ colētib⁹ illū draconē ppter q̄ sū ipalē quē inde re-  
portabāt. Et sūt aliqui fit in ecclēsia maxima decepto po-  
puli i miracul⁹ factis  
a sacerdotib⁹ v̄l eis  
adherētib⁹ xp̄i lucru  
spaler talia, s̄f extit  
pāda a bonis platis  
sīcūta extupata s̄t a  
a. Erudit⁹ danielē.  
rep̄it, q̄ iste nō sit de  
us viuēs. Adora ḡ eū  
excusant le daniel,  
et v̄l sūt de adoratio  
ne belis p̄ h̄ q̄ si erat  
de⁹ viuēs, non pote-  
rat aut dicere de dia-  
cone qn h̄bet ritam.  
b. H̄rit⁹ da, re, de-  
me, ador, q̄ ip̄e ē de⁹  
viuēs. Nō ei negavit  
daniel draconē habe-  
re vitā simpli, sed ne-  
gauit vitā dīnā q̄ so-  
lus de⁹ ē vita p̄ eēn-  
iam q̄ oia alia rui-  
ficant, vt, s̄, viciū est.  
c. Cu aut, b. (eo, ca-  
ponit ip̄i) draconis in-  
vasio i p̄io Daniel  
petu hui⁹ invasionis  
liniaz dī. Cu at da mi-  
hi p̄ate, i liniaz tale  
q̄ null⁹ me impedit  
i interfici draconē absq; gladio i fuisse q̄d r̄f possibi-  
le nisi dīna v̄tute, ppter h̄ sequit. d. Ait rex do tibi.  
Lulli ḡ da, pi, i adi, i pilos tc, ppter odo: enī pinguedi  
nis calefacie h̄bēter accepit, draco ille massam illā sibi p-  
lectā. e. Et dirupi, ē dra, q̄ cū momordisset massam us-  
lam dētes ei⁹ inuolunt sunt ppter picē i pilos sic q̄ si po-  
ruit os ap̄re i massam illā masticare, p̄ q̄sis nō potuit  
respirare i ē aīal valde calidū qd pat̄ p̄ effectu, q̄ aliqui  
p̄ os emittit sumū aliqui ignē, tō rupi⁹ ē rēter ei⁹ p̄t de-  
fecū respiratiōis. f. Et dī, da, ecce quē colebar, q̄, d.  
p̄ effectu p̄t q̄ nō erat de⁹ nec aliqd diuinū erat in eo.  
g. Qd cū audis, b. Describit⁹ danielē p̄stāta insustinendo  
aduersa, i diuidif i duas p̄t, q̄ p̄io describit⁹ magni-  
tudo pene sibi inflicte, scđo modus liberatiōis dīne ibi  
Erat aut abacuc. Circa prīmū aduertēdū q̄ d̄ples pena  
fuit inficta danielē, vna fuit pena morti, q̄ missus ē i la-  
ci leonū vt ab ip̄is denoraret, scđo fuit pena famis, q̄a  
subtraci⁹ ē ei ois cib⁹, vt si leones no tangerēt eū saltez  
fame p̄literaret, i b̄ ē qd dī h̄. g. Qd cū au, ba, s, belis  
destructione i draconis iterfectione p̄ ip̄m danielē,  
h. Indig, sunt vehe, q̄ fuerūt decepti i incitati p̄ sacer-  
dotes q̄, p̄ illo cultu zelabāt, q̄ in die vinebat, nec fuit mi-  
tū i cito fuerūt indignati i danielē q̄ erat alienigena et  
alter⁹ legi, cū esset natōe iudeus. i. Et p̄gre, aduer, re-  
gem, q̄ facta ē sediō i motio pp̄li i eū, p̄ pdicēs,  
i. H̄ixerit, iude⁹ fac̄t̄ est rex, o, d. apostata ē a lege i ri-  
tu nro i regum p̄cedentū, qd pbant p̄ factū, i. Bei-  
destru, dra, interte, q̄ dedit p̄tē h̄ faciendi danielē, qui  
erat iudeus, sequit. m. Trade, no, danielē sc̄z et mo-  
tivatur, m. Alioq̄ interfici, te i do, tu, i, familiā tuam,

n. Videl ḡ rex q̄ irruerēt in eī v̄hemēter, q̄ fuit ml̄  
titūdinis occītate ē valde irronabilis i periculosis.  
o. Necesitate p̄pul, tradi, eis danielē. Non enī poterat  
rex ita cito ɔgregare exercitū ad cohībendū multitudinis  
occītate imp̄ etū, iō optebat q̄ traderet eis danielē, vel

q̄ moreretur cum to-  
ta familia sua. Itē vi-  
debat q̄ ip̄o mortuo  
daniel non evaderet  
mortem, q̄ ppter ip̄s  
influrgebat multū;  
do corra regem. Dī  
nus autem mali v̄  
deba p̄ prima facie q̄  
solus daniel tradere  
tur morti, q̄ ip̄e et  
rex i familia sua mo-  
reretur ideo nāq̄ nū  
nus malū fin etima-  
tionē tradidit eis da-  
nielem i maxime q̄a  
coidebat ip̄m p̄ diu-  
nam potentiam libe-  
rari, sicut audiuerat  
liberatiōem sociorū  
danielis de camino  
ignis.

p. Qui misse, eum i  
lacu leonū, ierat ibi  
sex dieb̄. Et hoc p̄t  
q̄ missio danielis in  
lacum est alia ab illa  
qua facta est tempo;  
re dīt̄, vt victum est  
supra ca, vi, quia tūc  
non fuit in lacu nū  
p̄nam noctem, vt ibidem, hic autem dīc fuisse in la-  
cu p̄ sex dies, similiter p̄t̄ hic alia de causa, q̄ fuit positi-  
tus in lacum tempore dīt̄, eo q̄ fuit imposita sub trans-  
gressio regi edicti q̄ vt ibidem dīc fuisse posuerat edictū, et  
nullus peteret aliqd a deo vel homine, nisi a rege v̄sq;  
ad, xxx, dies. Daniel autem infra istud tempus inuenitus,  
est adorare deum, ppter q̄d missus fuit in lacum leonū.  
Causa autem q̄e hic dīc fuisse in lacum leonū est  
alia, sc̄z destruccio belis i interficiō draconis.

q. Porro in lacu tc. Hic tangatur pena famis. Humil-  
sus est in lacu per sex dies naturales sine cibo, i intermis-  
denegatus est leonibus cibus consuetus et cibus deuo-  
tareñ danielē.

r. Erat aut abacuc. Dic p̄fir ponit ip̄i danielis libera-  
tio, p̄prio ponit liberatio eius a pena famis, scđo a pena

missionis in lacu ibi. Venit ergo rex, In prima p̄dictā

prophetus vt videretur Hiero, sentire in p̄logo.

s. Et ip̄e coxerat pulmentum, i intruerat panes in al-  
ueolo tc, nomen est rasis facti ad reponendum cibos i

dicitur ex sumiūtūe alii, id est ventris vbi cibi reponi-

tur et inde alimentum ad singula membra virtute calo-

ris naturalis defertur.

t. Dixitq̄ angelus domini ad abacuc. Fer prandii qd

habes in babylonem danielē, q, d, ip̄e indiget, cibos est

ei denegatus.

v. Et dixit abacuc. Siie babylonem nō vidi iō nesciē

illuc ire.

w. Et lacum nesciō, iō dato q̄ iam essem in

babylone, nescirem danielē inuenire. Ista dīc se ex-

cusando,

y. Et a prep̄pendit eum angelus domini

# Danielis

in vertice eius. Angelus autem apparebat in corpe assutum pro. et dicit apud eum caputque posuit manus scilicet caput et portauit eum caput. capi. sicut illo est sic intelleximus. ligendum quod virtus angelii solitudo tangeret capillos eius. et totum corpus suum quod habebat. quod posuit manus super caput eius. et dicunt est.

b Posuitque eum in babylone super lacum immensum per spissam suam. virtus eius nec est misera sed amabilis portaverat hoc omnino per spaciata terram in modo et per quod unus angelus revoluit orbem circulariter in uno die ad quem tota terra parata non erat nisi quasi percutio. sequitur.

c Et ait daniel. Recordatus es mei deus. et non dereliquisti diligenter te. Surgens daniel comedit. Porro angelus domini restituit abacum consumatum in loco suo. Venit ergo rex die septimo. ut lugeretur daniel. et venit ad lacum et introsperit. et ecce daniel

tionem. b Intronsit in lacum. Et stud ei fuit iustus secundum legem talionis. et quod declarata fuit iusticia domini eius. Et deuorari sunt in momento. et quod apparet saluatio danielis magis miraculosa. Tunc rex ait. Pauca sunt habitates et. Quis enim miraculo predicto rex voluit magnificare divi

tuam potentiam non solo in babylone sed in toto regno sibi subditum est quod dicit hic pauca sunt. et timeant blasphemare. Quibus tates in universa terra. hyperbole est. ad exprimendam magnitudinem sui regni quod non eius terra erat sibi subiecta. Deus daniel. tunc ei sit deus omnium. dicit enim quod deus danielis per se ipsum est spaliter qui ipsum daniel est spaliter saluator liberator facies signum et mirabilia in celo et in terra qui liberavit daniel de lacu leonum.

Explicit daniel propheta,

f sermone cognita est in liberatione danielis. et sua iustitia in suorum accusatorum deoratione. et per hoc rex gentilium et populus eius subiectus fuit inductus ad laudandum deum qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Explicit postilla Nicolai de lyra super historias Susanna et belis et draconis.

p ser dies naturales. e Ut lugeretur daniel. quod probabilius credebat ipsum mortuus f Et ecce daniel sedes. viuus et sanus. g Et exclamauit rex voce magna dicens magnus es deus danielis. viso ei miraculo magnus faciens diuinam potentiam. h Et extrarit eum. Nam enim transuerat seditione populi. et maxime quod videbatur per effectum virtutis dei ipsius. i Porro illos quod predicti eius cum fuerat. incitando multitudinem populi ad clamorem predictum et sedi-